

ቶህጊጊህኔ

ՀՈԳԵՇԱՎԿԱՍ

Պր. Սերոբ Հալապետյան, Տէր և Տիկին Յակոբ Հալապետյան, Պր. Կալուստ Հալապետյան և զանազ. Տէր և Տիկին Սարգիս և Սարգիս Գալուստ-Յան, այլև Տիկին Սոֆյա Հալապետ-Յան և զանազանք. Տէր և Տիկին Կրէմ Սերգիսյան, այլև Տիկին Զարուհի Բա-ստյան և զանազանք. ինչպէս նաև Լա-զարեան ընտանիքը և բոլոր պարագանե-րը կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստեան պաշտօն կը կատարուի այս կերպով, Գիկ-տեմբեր 4, Պաշխար Ստատի Ս. Յակոբ կեկեղեցին, իրենց գրեթէ, երբոր հորեղ-բուն, անհրաժեշտ, սաղաթ, հորեղբորու-դուն, խնամքին և աղաթանքին՝

ՊԵՏՐՈՎ ՆԱԲԻԳԵՏԵՆԻ (Տարօնքի) յանկարծական մահուան (20 Հոկտ. 53 տարեկան) քառասուններե տարեկան։

Ի գիտութեան ողբացեալին յիշատակը յարգողներուն։

×

Այլև Տիկ. Իրին Փափազեան — Պիւ-ն-գրեհան, զանազանք՝ Է. Թիւր, Ժաք Փափազեան, Տէր և Տիկին Ներսիսեան և իր ծանուցանեն թէ հոգեհանգստեան պաշտօն կը կատարուի Կրկնի Դիմիտ-րիւր կին, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ Մարց կեկեղեցին մէջ, իրենց ամուսնոյն, հօր և եղբոր՝

ԵՐՈՒՄԱՐ ՓԱՓԱԶԵԱՆ
մահուան քառասուններե տարեկան։
Ի գիտութեան ողբացեալին յիշատակը յարգողներուն։

×

Այս կիրակի, Դեկտ. 4, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ կեկեղեցւոյ մէջ հոգեհան-գստեան պաշտօն կը կատարուի Կեսարիոյ առաջնորդ ՏՐԻԿԱՍ ՅԵՐՈՒՄԿ. ՊԱԼԵՍՆԻ յիշատակին նաև Կեսարիոյ և յրջանի 1896թի կոտորածի զոհերուն։

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՐԱԿԻ

Տէր և Տիկին Ս. Ռաչատուրեան կը նշուեն 50 Քր. Ի նպատակ Հայ Կարօր Ռաչ զգալիութեան կապանի, փոխան ծաղիկապի, Կրկնի Մանուկեանի ծան-նան տնտրու առթիւ։ Տիկին Ալեքս Յով-նան (Կրկնապ) կը նշուեն 50 Քր. խոյն նպատակին իր ողբացեալ ամուսնոյն յի-շատակին։

Imprimé sur les PresSES
DU JOURNAL «HARATCH»
83, rue d'Hauteville 75010 Paris
Commission Paritaire : N° 55935

Նոր Տարւած և Նմանի առթիւ
նուիրեցէ՛ք ձեր սիրելիներուն Սիման — Կանխապէս երգազանակը
MAGNIFICENT ALBUM DE DEUX DISQUES

CHŒURS MIXTES ARMÉNIENS DE PARIS
Direction : G. APRIKIAN

Le Maître et son Disciple
stéréo 33 tours.
S. K. 3000 Komitas Messe
S. K. 5000 Ganatchian, œuvres
Prix 110 F.

EN VENTE : auprès des membres de la Chorale et 17, Rue Bleue à Paris (Tél. 824-63-89 de 20 h. à 22 h.)
Librairie Orientale H. SAMUELIAN, 51 Rue Monsieur-le-Prince, Paris (6e)
Tél. : 236-88-65
Mme PALOYAN, 9 Rue de Trévise, Paris (9e) — Tél. 523-24-97
ALFORTVILLE : Ets. MICHELE, 253 Rue P.-V. Couturier, 94140 Alfortville
Tél. 899-09-66
ARNOUVILLE : M. NIGOCOSSIAN 121 Rue Henri Barbusse,
95400 Arnouville-lea-Gonesse Tél. 985-04-46
LYON : EGLISE ARMÉNIENNE, 295 Rue Boileau, 69003 Lyon. Tél. 60-47-18
M. Jules MARDIROSSIAN, 48 Rue du Repos, 69003 Lyon. Tél. 72-25-91
SEVAN VOYAGES, 50 Cours de la Liberté, 69003 Lyon. Tél. 60-13-66
MARSEILLE : MAISON DE LA CULTURE ARMÉNIENNE
12, Rue Saint-Basile, 13 Marseille. Tél. 50-15-09
VALENCE : TISSUS ANDRE SEMERDJIAN
53, Rue Mavie de Montjau, 26 Valence
BRUXELLES : Mile AVAKIAN, 28 Rue Berckmans, 1060 Bruxelles
Tél. 538-16-83 à 33 Bruxelles

« ԵՐԵՎԱՆ »

ԲԱՐԿԱՆԱՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՃԱՆՈՐԹԻՒՆ — Պ. Ծաւար Հալապետ — պետան 50 Քր. կը նշուեն։
ՍԵՐԵՒ ԻՐԻՒՆԻ — Տիկին Տէրտրեան 50 Քր. կը նշուեն Հրաւան — Սամուէլի յիշ-ատակին։

ԴԱՍԱՆՈՍՈՒԹԻՒՆ

19րդ և 20րդ դարերու հայ մկրտչութեան վրայ գոնաւոր լուսապալիներու ցուցադրութեամբ

(Յովնանեան, Արմաշուրէ, Սարգիս — եանց և յորհրդայն ներքիններ)
Դասախոս՝ Մարտիրոս Սարգիս
Բանագրարին տնօրէն՝ արուեստագիտ՝

ՇԱՀԱՆ ԽԱՆՍԻՐԻԱՆ

Ուրաքի Դեկտ. 2, Ժամը 20-30թի
Յ. Մ. Մ. Կան և ՃԱՆԻ Մշակութային կեդրոնը

6, Cité Wauxhall — 75010 PARIS
(Métro : République)

ՇՆՈՐՀԱՎԱԽԷ

Կապ. Ռաչ Մարցի զաւգրի վարու-թիւնը շնորհակալութեամբ ստացած է հետեւ — լաւատիքի թուղթերէն Յովհ. Ռաչեանի մահուան առթիւ։ 80 Քր., Առաջեան ըն-տանիքէ՝ Կոյնանի Նազեհեանի մահուան առթիւ։ 50 Քր., Նազեհեան ընտանիքէ՝ Հը-րոյիքից Սամուսեանի հոգեհանգստին առթիւ։ 50 Քր., Տէր և Տիկ. Մանուկ — եանց, իրենց զուգորդի Մարտի Մար — զիւսեանի թաղման առթիւ։ 20, այլև Տիկ. Կ. Դաւիթեան, Սահակ Սարգիսեանի մահուան առթիւ։ 20, Սարգիս Մարտի մահուան առթիւ։ այլև Տիկ. Հովհաննէս Ժորիւրեանց 20, Տէր և Տիկ. Բենեան — եանց 10, Սիմոնեան ընտանիքէ՝ Յովհ. Սիմոնեանի տարեկեցին առթիւ։ 20 Քր.։

×

Կապ. Ռաչ Սէն Փետրոս վարութիւնը շնորհակալութեամբ ստացած է հետեւ — եան նուէրները՝ Նոբի Տաւ ար Բոնու — լաւատիքի թուղթերէն Յովհ. Ռաչեանի մահուան առթիւ։ 80 Քր., Առաջեան ըն-տանիքէ՝ Կոյնանի Նազեհեանի մահուան առթիւ։ 50 Քր., Նազեհեան ընտանիքէ՝ Հը-րոյիքից Սամուսեանի հոգեհանգստին առթիւ։ 50 Քր., Տէր և Տիկ. Մանուկ — եանց, իրենց զուգորդի Մարտի Մար — զիւսեանի թաղման առթիւ։ 20, այլև Տիկ. Կ. Դաւիթեան, Սահակ Սարգիսեանի մահուան առթիւ։ 20, Սարգիս Մարտի մահուան առթիւ։ այլև Տիկ. Հովհաննէս Ժորիւրեանց 20, Տէր և Տիկ. Բենեան — եանց 10, Սիմոնեան ընտանիքէ՝ Յովհ. Սիմոնեանի տարեկեցին առթիւ։ 20 Քր.։

ՓԱՐԻԶ

Ս. ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ-ՄԿՐՏԻՅ

Այս Ծաւար, Դեկտ. 3, տեղ և Սրբոյ Առաքիլոյն և առաքիլն լուսապալի մընոց թաղմանի և Բարբաղիմէոսի։

Այս առթիւ, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ Մարց կեկեղեցւոյ մէջ Ժամը 10թի պատա-րազ կը մատուցուի։

Կը հրապարակ մեր Ժողովուրդը ներ — կայ դառնելու պատարագին և աղօթելու Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցւոյ տնտեսանութեան համար։

ՇԱՀԱՆ

Ս. ԳԻԿՈՐ ԼՈՒՍԱՒԱՌՈՐԻՅ

Այս կիրակի (Դեկտ. 4) պատարազ կը մատուցուի։

VIENT DE PARAÎTRE

CHOUCHANE LES CONTES DE CHOUCHANE

Ed. LA PENSÉE UNIVERSELLE,
Diffusion 7, Rue des Carmes,
75005 PARIS
Prix 23 F. 60

ՓԱՐԻԶԱՆ ՏԻԿԱՆԻ ՄՈՒԹԵԱՆ

ՈՐՐԵՐՈՒ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՄԻՆ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

ՆԱՍԱԳԱՀԱՆՈՒԹԵԱՄԱՐ

ՏԻԿԻՆ ԵՄԹԵՐ ԻՉ՝ ԱՍՏԵՆՆԻ

Կիւրակի, Դեկտ. 4, Ժամը 17Ժն կէս գիշեր

Dans les Salons de l'Hôtel George V, 31 Avenue George V — PARIS (8e)

BEDIK ET SON ORCHESTRE

LES TZIGANES IVANOVITCH

Մուտք 35 ֆրանկ, առանձնաթիւ 25 ֆր.

Voire repas de mariage entre la Nation et la Bastille

PALMA
Spécialiste de : réception, banquet, cocktail, lunch
de 20 à 250 couverts

- 15 menus personnalisés de 69 à 150 F par personne boisson et service compris
- Location et décoration de salle gratuites
- Orchestre ou sonorisation sur demande
- Ambiance franco-arménienne animée par Hasmig
- Parking facile
- Ouvert tous les jours

Tél. : 344-10-40 de 10 h. à 15 h.
210 Fg-Saint-Antoine 75012 Paris

RENVOYER CE BON
Nom _____ Adresse _____ Tél. _____

cet automne visitez l'Arménie

calendrier des départs

Du 23 Décembre au 06 Janvier

PARIS/PARIS TOUT COMPRIS SANS AUCUN SUPPLEMENT 3350 F.

(Transports aériens, transferts, hôtel 1ère classe en pension complète, toutes les excursions y compris Garni, Kéghart, Sardarabad, Sevan, les taxes et frais de visa)

Pour les prix et renseignements s'adresser à :

OPTIMA Tours
Sonia Coumryantz
6, Rue des Halles (2ème étage) — 75001 Paris — Métro Châtelet
Tél. : 236-03-65 — 236-03-66 — 236-03-67 (licence A 946)
A LYON
MAGUY KALOUSTIAN
OPÉRATEURS, 45 Rue Edouard Herriot, 69002 Lyon, Tél. : 42-10-24

ԱՆՏԻՊ ՄԸ

ՄԱՀԱՐԻԷՆ

... ՃՈՐՃ ՄՄԱՐՏԻԿԵԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

ՈսԻՐ — Պէշաքի լայնիքի շարքա-
քիթի վերջի բիւն (այ. 30) կ'ար-
տապեմի հետեւից գրպիւնը, որո-
ւաին լայնիքի հետեւի մասերը —
բիւնը կուտայ —

— Մեր արխիւներում մէջ ունիմ ան-
վիշ գործ մը եւ Քաղաքի Մասարիւն,
ուր խօսեր կայ ձորը Մարտիկեանին:
Ստորի կուտամ այն հատումը, պա-
շան խորացում: Զուարթի միջակայ
մըն է, որուն ընթերցումը կը հաստատմ
է ի հանգի պնդ պատմութի մասն իրեն,
Մարտիկեանին:

Ի՞նչպէ՛ր տեղի կ'ունենայ ուրեմն լեւե-
ռակային ամբիոններն որքանցմի մէջ,
1920 թուականի, Հայաստանի խորեք-
դասիւնում առաջին սերունդ, ուր կ'աշ-
խատի Մասարիկ մարդ որուն մաս գա-
նա է պատմակ ինքնանը նրեւանին, ու
ուր կը գտնուի մասն իր երկու երայր-
անը՝ Սուրենն ու Խորէնը:

ՓՈՐԸ ԼՅՅՈՒՄԸ ԽՈՐՈՒՆԸ

Մարտիկ ծննդով ու արշուճով
զինուորացի ինձ: Սուրենն ու խորէնը
սխառուապէս տարազով՝ ծննդիցի առ-
պարտութիւն իրենց ինձ վրայ: Սու-
րենը շարքային սխառու է իսկ խորէնը
սխառուապէս պատմաբանը... այո՛, այո՛,
ազգայն էր կուտում էր, սխառու —
տան պատմաբանը: Պարսն Ջերգիւր ման
էր մասնաւոր վրայ սպիտակ կուտ-
նով կարգադրութիւններ էր գրում, առ-
պարտաւանդներին յանդէս — յանդէս
էր նկատաւորներին առնում, բա՛ մարդիկ
ներկն գրում էր, մակն ծանր մեղան-
շարքներ... այս համարներ էր անհա-
տարաբար... « Սկստում Մարցիս Մար-
կեանին տասնականին լիւտում էր կու-
տիս խօսքով պատմականիս համար,
երբ որո՞ղ լիւտի սխառուապէս տարազ
կիւտիս իրաւունքն է: Ահա՛՛՛՛, սարա-
սիկի՛՛՛, զարհուրի թաւ... »

Սխառուապէս վաճառ Ջերգիւր օգնւ-
մար Քաղաք Մարտիկեանի էր, որին սխա-
ռուապէս Ջորը էր կանչում: Ջորը
Մարտիկեանի սխառու, քարտաւանդ,
շխառուն էր երկուստեան, ու ջա-
նալ, որ սխառուապէս հետ արդւո՞ւր էր
միջնակը սենեակում, սարապիկեան
գալուն էր սխառուապէս եւ պատկա-
ռաւորով կուտարում նրա հրաւանները:

Պարսն սխառուապէս մտախա-
ն պարզ մարդ էր իր նկատ ու կարող, այն-

ժան նրա օրնակներ, Ջորը հակամէտ էր
ճոր կանգնէ: Արդեւ, մի անգամ էր
նա գտնում էր սխառուապէս սենե-
կում եւ նոր գնումը վերքերն էր դա-
տարում, ներս մտաւ: Ջորը երկու մեղով
բարձր բանում սեւ, թիկնէր սխառու,
որի վրայ նշխարական հանդուսաւան
հանգում էր խորովում, վարդապետի մի
ու մեծ խորի ճուռ: Ջորը հանդուսը
կերպով սխառուն լինեցին ճաշակաւի
վրայ եւ դարձաւ ինձ:

— Ծաշակի՛նք պիտի...
Տեսնում էր ինձանից պատմական
առանձին անդաշտ դործ է, նա շինք մե-
ղին տի արիւն եւ առաջ:

— Ծաշակի՛նք պիտի...
Ներս մտաւ սխառուապէս հակա-
կան, շարաւարդներ, բղձաւ շունը: Սու-
րենը նա կանգնեց երկու թափերին, ստե-
տեկն թաւ ստեղծում թէ ինձ: Ե պատմ-
սեպանի, լիւտայ դուրս կեաւ եւ թէ լի-
տայ թաւեց նրա կարճ հանգը, — հա՛ն:
Այդ նշանակում է, որ սխառուապէս
հետո՛ւ չէ:

Ներս մտաւ սխառուապէս, տարույ
շարք կտանալով իր վրայ, կարճ ժա-
րակը նետն անկողնին, անկողնի նետն
առք մեծանշանք եւ նոր միայն:

— Այս կ'ընէ թաւ հ...
Ջորը Վարդապետ թաւ օգնում...
— Սխառուապէս խոր մարդ, պարսն
վաճառ, ճաշակեց պիտի...
Սխառուապէս կարճ ու ծանր բերե-
րի վրայ խորի նման էր թաւ անցաւ, որ
շատ հետո՛ւ էր թափ լինելու: Նա ան-
կողնու վրայից վերքերն մարդեան Ջորը
մի թալլ էր շարունակ, նրա աչքերը
մեծացան, լիւտայ փորձարկում... յարուս-
տ եւ խորանցում, նա նայում էր պիտի: Իմ
մտքով անցաւ անհաւանքի ծիւղի: Սկա-
ռուապէս կարճում թէ կարեւի էր այս-
տե՛ւ, ինձ եւ չէր ուղար ներկայ լինի
ստեղծում ստեղծում, որտեղ ստեղծն
անհաւանք Ջորը Մարտիկեանի էր լի-
նելու...

Սխառուապէս մտաւոր սեպանի էր
մտաւորի մայրով շուտ ու մտաւ առեց
խորանք զինքին:

— Սուրէ՛ր տալի...
— Ճերգիւր՛՛, Պարսն վաճառանը...
— Պարսն՛ վաճառեցի...
— Չե՛ւ... վաճառեցի...
— Նա՛նէ՛ր տաւ, որդակի ինքը մէկի
տեղ երկուք խորեց, թալլում է... Եւ
այս անգամ որո՞ւմ հաշուն... որքո՞ւր
հաշուն, որ սխառուապէս հաշուն...
Նա ծախ մեղքի ցուցանումով եւ բնա-

ԵՐԻՄԵԱՆ ՀԱՅՐԻԿ, ԵԱՆԱՍՏՈՐԻ ԱՐԶԱՒԱՆԷ ԵՆ ԱՆԿԻՐԱՆԻԿ

ՄԱՐՄԻՅԱ (Յաւաթ) — Վաղարշ
— կանի Հայրենակցական Մարմինը մա-
շտացն էր այս երեք պատմութիւ ազ-
գային հարաբերութիւ կազմակերպով
յուշի երկուք մը, կիրակի Նոյեմբեր 20ին,
Մարտիկ թաւ Վաղարշական արտէին
մէջ:

Օրուան նախաշարժը՝ Կարապետ Փառա-
նեկ, շնչուց այս երբորդական խոր —
Շրջապահական խմատը մեր նորագոյն
պատմութեան մէջ: Խորեան Հայրիկ
ողորունկ լիւտանեց եւ զաթիւնից սե-
մեր ցանեց, որտեղ դարձան զարգա-
տեղ սերունդներ մի համար, որ կ'ստե-
ղծան: Իսկ Խմատներն արձան —
զրոյ սերունդներն տկար դարձաւ: Առ-
ջարկն է: Կ. Փառաւան ընդգծեց Խմա-
տի արշաւանի ընդգծեց կուտանք —
Թիւրքները զերբ ազգային կեանքի մէջ:

մատով քանեց դուռն մի ոտից եւ փո-
ռեց բարձրանցի:

— Հաւանքն է, զմեծապէս սխա-
ռուապէս, փորը բերինք եւ շարունակ
լիւտեցիք եւ... Մո՛ւ, ծա՛ր, զուն կ'ըն-
դորդ ունիս սխառուապէս մէջ: Խորի
Մարդ Պարսնեան, թանի Անկողնի խմա-
տի մասնաւոր թաւ, որդեւ շէ՛ք
խոսաւ...

Նա մարտիկ նետն անկողնին եւ եր-
կու մեղով բարձրացեց սեւ, թիկնէր
սխառու:

— Կարգէ՛ն, այ պատմաւորաց թաւ...
Նա թալլի պատմաւորաց: Ճիւղանք
ցնատուն մշտեց ստեղծ պատմաւորաց
նրա: Սխառուապէս զարգաւ հանեց պա-
տմաւանից դուրս:

— Արի, Արի, կանչեց նա իր բոլոր
սխառուներին:

Կարմիր նման մուշկ դուրս նետեց
Արին եւ առանին երկու միջում թափը
զրեց պատմաւորաց զինքին:

— Գնա՛ւ եւ ճաշակէ՛ — սխառուապէս
նա զինք լիւտով զարգաւ շարունակ
ճաշուն ու սխառու: Սխառու թաւ,
առնի հետո՛ւ, իսկ խորեց թիւփաց փա-
փուկ ճանս վրայ, խորեց ճանի մէջ,
միայն զուրեք ծննդակերպի զուշ գցե-
լով:

Արին հանգաւոր թալլի լիւտութիւնն
ու էր գրեւ, նա նետուց խորեցի վրայ,
առաններով առաջին խորեցի զուրեք
եւ անհետացաւ մշտուց:

ԳՈՐԻԳԷՆ ՄԱՀԱՐԻ

Կուտակցութիւնները ինքնապատկառ
այս միջոցներ: Հ. Ե. Կուտակցութիւ
ցոյց տաւաւ այս թուականը, եւ զինք
մարտիկներն՝ փոքր լիւտիս նա
մար 800 հայ անցին եւ անկող երկուս
տարեկան: Երկուստեան, որտեղ մե-
ծաւանդութիւնը կը պատմակ լիւտ-
նախի կուտակցութեան: Յարգիւն է —
խորեցի վեր առաւ Վաղարշականի շար-
քանակական Մարմինի ցոյց տաւաւ հա-
տարարք եւ անկող գործարարութիւ
միջոց պատմակ մեր դարաւորն են
ազգային մեր արժեքները:

Օրուան առաջին թաւաւան էր երկն
առաջ ԲՅՆ: Փանոսեան, երբ ունեւորով
Արեւմտեան Հայրիկ: Խմատները երկուս
նալուն մատով էր, բոլոր մարմաւորն —
Թանեց մէջ եւ մատմարարութիւն տաւ
Խորեան Հայրիկի կենսապատմական զի-
մեր, կենսապատմական եւ ազգային տա-
մարտիկները, զարակի պատմակ լի-
տեւ նաւ: Հայրից Հայրիկին թալլանք
եւ հարաւորներին յատկանշեցին:

Որդեւ պարզ հարաւորական, որդեւ ս-
տեղծող վառի եւ Մուշ, որդեւ Վաղա-
րայ վաճառեց, պատմաւորաց Կ. Պարսն
եւ կ'ստեղծուի Անկողնի Հայրից տալի
իր փորձարկումը, հարաւորներ իր ան-
թալլանք անցը, խորեցի եւ զուրեք
թալլեց:

Որդեւ ուսուցիչ, զարաւորակ, իրմ —
թալլի, թաւաւանց, զրոյ վաճառ Կու-
տի, Պարսնեւ վառ ի սպաս դուրս էր Գ-
րային կարգադրութիւնները հայ զարգա-
ւանքն եւ հայ զրեւ համար:

Որդեւ մեծ Հայրենակց, յերաւորա-
կան, Պարսնի վաճառութիւնն միջին եւ
կենսապատմական տարաւոր ազգային վ-
րաւունքի շունը, թալլեց:

Երեւն թաւաւանց պերճաւոր օրինակ —
ներքով ցոյց տաւ: Եւ Խորեան Հայրիկ
իր զարգաւորակ թալլանքի զինքներն
եւ իրեն: Կենսապատմական խորեցի կենս-
կենսապատմական: Տէր Ջորը կ'ընկուց
իր խորեց թալլեց՝ ճանաչելի թալլանք
քիւտի եւ լիւտիւնը: Եւ, Հայրից Հայրիկ
ուր ժողովարար, որուն հետեւ պատմ-
ութիւնը կ'ունեւոր, այստե՛ւ կ'անն եւ
զարգանայ, կ'անցի իր ազգային զինա-
կութեանը Արարտունկ առաջին եւ անցին:

Կը պատմակներ երկուք թաւաւանի
Կարճ Մարտիկեանին, թալլի Խմատներ
արշաւանքն իրենց: Կ'ընկուց զինք լիւտ
իր պատմաւ — զարգաւորակ եւ հարաւոր-
ական տաւաններում մէջ, իր զարգաւոր-
աններով, իր կուտակում, իր հետ-
ւանքներով, որդեւ լիւտայ զարգաւ մը
մեր թալլի կ'ընտանաւորները, իրեն —
խորեան եւ խորեաններն: Գաւառ ու
Թիւսն մէջ, Կարճ Մարտիկեանի թալլ-
ե զինքները, կ'ընկուց խմատները արշա-
ւանք իր կ'ընտանի անոպա ընկուցա-
ւոր մը վրայից իսկ կ'ընտանի ինքնապա-
տմաւոր առաջին եւ զարգաւ սերունդներն
համար:

Յետոյ թաւաւանք անդադրանումով մեր

ՅՈՒՈՒՐԱՆԵՆ ԶՈՒՄՈՐՈՐՈՒՆԵՆ

ՅԱՂԱՍՏԵՂՈՒՆԵՐԸ

Մոլորակի թալլանքը ճաշակաւում զին-
քիւտայ նաւում ճաշում ենք ընկեր ու եւ:
Մի թանի ստեղծ մարդերի թաւաւանի
շարքն էր ճաշակաւանի վրայ, որդեւ հետեւ
այս պատմակ իր ուստեղից կերպով տա-
ւան է ինձ՝ ճաշակն է, աւար լիւտի կու-
տուց:

Ճաշն սխառուց տաւ՝ մարդերի երեք
թաւաւան արդեւ խմել էր երաք հետեւ
զուրկութեան մի աշտին հեշտակով
զարգաւորակ, որ երեք մի ծով լինել, կը
զատարկեի... Մարտիկեանից թալլի
էր թաւաւանի յատկանք: Կայարարեց
հարաւորական ծալկանկարներն անդե-
րաւ թալլում էր թալլանքն ու թաւաւ —
ներք շարքն եւ երբեմն աշտան եւ թալլ-
անում, որ պար կալում զինքն ու իր
երաք վրայ:

— Վառ շունը, մուտքը միջնակը եւ
— ապահովանքն է ինձ ընկեր:

Կայարարակ ճաշն, վաճառում էր նրան,
արտեւ յատկանքն ինձ հետաւում եւ հո-
րեց վերադառնալով բղձում, թալլանք

եւ թաւաւանի շարքն եւ մեր զինք վե-
րեւ: Անկողնի ճաշակաւանի իրում էր մի-
նեւ: Ներքին: թաւաւի յատկանքն մարդ
— հաւանքն էր: Հայարարակ թալլ-
անում էր նրան թալլանքները: Մի այս
զարգաւորակ էր նրան անհետական վը-
րայ եւ այս անգամ զուրեք էր նրան
հարաւորակ զարգաւ զուրեք:

— Ջոր՛՛՛, առաջ եւ ընկեր, կը կեն...
Այս զարգաւորակ շարքանքն է ինձ:

— Ինչ, թէ մեր իրաւունքները յալը-
տեկն են թէ միջ ապաւան... թալլ-
անում էր:

Առաւում էր հիմա պատմիկ նրան: Եր-
աւանք մի թալլից ինքն եւ զարգաւոր-
ակներ իր յատկանքն ու թալլի մարդաւորի-
ներին վրայ: Անկողնի թաւաւանից զու-
րեք էր մէկը միայն զուրեք ու զարգաւ
իրաք միայն փակելով զուրեք երկուս
նաւապարսն ու անցեցին:

— Ին, զինքն հիմա ու վարկեցեք մեր
սխառու մարդերը, ստաւ էր շարք —
ինքնապատմական:

Խմատներով մի մեղանքի թաւաւանի
մէջ ու հեշտակաւան միջակով հիմա զի-
տում էր նրանք շարքանքները: Երեքեր
թաւաւան զարգաւ մեղանք մի այս զա-
րգաւորակ է կայարարակներն ու թալլանք
իր թալլից է զարգաւ թաւաւի զարգաւ
ստեղծութեան մէջ, Ջորը կ'ընկն անաւ —
պարճ զարգաւորակ ընկում է յատկանքին

մարգաւորակներ զարգ: Մի ստեղծում
է պատմում նրան: Մի նոր թալլով շարք
մի թալլից է կուտարում ու շարք ընկում
ներքին: Ճաշակաւ վրայ աշտն, թաւ-
աւորակն է, եւ ապաւորական թալլի ճա-
շակաւանքներ փակում են նրա առնել:
Ինքն մեղանք մի անաւոր առաջակով մա-
տանք՝ զարգաւ է անկողնի մարմանը: Իր
թալլանքները մի թալլի անգամ կ'ընկում
է ընկումներ, թալլից ու էր կը անցը չէ
զանում է նա կուտ ու մտանում է հիմա
իր լուրիկ թալլանքներ՝ ապաւորակ մը-
զաւանքներն ու զարգաւ ընկումներ,
որ իր անհանք ու կուտն էին, իր զա-
րգաւորակներ թալլանքներ, թալլեց փակում
— փակել իր ընկեր, հիմա ուր անկողնի հա-
նգի անկողնայ ու անաւորակ, ճաշակաւ —
զուն սխառու է ապաւորակ հալքն ու անհան-
մանկերով իր զարգաւորակ ու անհանք
թալլանքներ զինք վեր, զինք իր կուտ
պատմութիւններ: Կայարարակ զարգաւ
ապաւորակ մարդերը ապաւորակ կուտում
էր թալլի եւ հալքն մի թալլի ուր թալլ —
մարգաւորակ թալլանքներով ընկում
էր թալլանքն, որը կ'ընկում հիմա փա-
կում, փարսում է նրա թեւերն ու ունեւ-
որակ, կ'ընկումներ նրա շարքանքներ, եւ
զարգաւորակներ ներքին: Ճաշն նրան զինք
մաւանքն որդեւորակ իր ճաշակաւ տա-
պարակով կարծում, որդեւ շարքն ցանկ-
ւում է ապաւորակ շարքանք անկողնի թալլ-
անք:

Երաւանք

ԳՈՐԻԳԷՆ ՀԱՅՐԵԱՆ

Տէր և Տիկին Փօլ Նազիկեան զատով
իր ծանոթացան
ԱՅՐԻՆ ՏԻԿԻՆ, ՄԱՐԿՈՅԵ ՆԱԶԻԿԵԱՆԻ
(Յնկայ Բանկում Բնակ, Երզրու և
1890, Մարտ 12)

ժամը, որ պատահեցաւ յայտ. 25ին:
Յաղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ
ընտանեկան մանրով շրջանակի մէջ:

ՀՈԳԵԱՆԿԻՍ

ՄԱՐԿԵՆ — Այլը Տիկին Սաթենիկ
Կ. Թիւթեան և զաւակները, Տէր և
Տիկին Բաշպազեան Օսանեան (Լեւոն),
այլը Տիկին Հ. Նաւարեան, Պ. Գրեգոր
Թիւթեան և ընտանեկան քույր պարու-
ղաները կը ծանոցանին թէ հոգեւան —
զատեան պաշտօնը կը կատարուի Կերակի,
Դեկտ. 11 Պատմի Ս. Գր. Լուսաւորի
կեղեցին իրենց ամուսնուն, հոր, անոր —
հօր, փեսային, խնամիկին, եղբոր և
աղպակներ:

ԿԱՐԱՊԵՏ ԹԻՒԹԵԱՆԻ
մահուան Ա. տարիներին:
Ի պատիւն ողբացաւ յիշատակը
յարգողներուն:

ԵՆՈՐՀԱՎԱԽԲ

Այլը Տիկին Սոնա Տոճեան և զաւակ-
ները՝ Ժորալը, Սեդա, Փորին, այլը
Տիկին Նուարդ Տոճեան, Տէր և Տիկին
Բաժմի Տոճեան և զաւակները, Տէր
և Տիկին Արի Տոճեան և զաւակները,
Օր. Նիկոլ Տոճեան և ընտանեկան քու-
յր պարագաներ իրենց խորին շնորհա-
կաւորներն կը յայտնեն իրար անոնց
որոնք ծաղկեցաւ յոյժ, յայտնեց ծաղիկ —
պատկի նուէրներով, անմահ կամ գրուող
ցաւակցութիւն յայտնեցին իրենց ամուս-
նուն, հօր, զաւակին, եղբոր և աղպակ-
ներ:

ՄԱՐԿԵՆ ՏՈՒԹԵԱՆԻ
զատակակին մահուան տարի:

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԵԹԱՎԻ

Ողբացաւ Պարոյկ Պետեան մահուան
տարի և անոր յիշատակը, փեսան
ծաղկեցաւ Տաւրի կեղեցեցող խորու-
քեան միջոցաւ կարծ և հետեւեալ նուէր-
ները —

Ողբացաւ այլին՝ Սեդա Պետեան
200 Փր. կեղեցեցին և 100ական Փր. Ա-
նարաւ Յուսեան քույրերուն և ծափին:
Ողբացաւ զաւակները՝ Արարիկի 300,
Լեւոն և Արմենուհի 100ական կեղեցեցին,
իւրեղեւ Նան. Տիկին Սեդա Պետեան,
Տէր և Տիկին Հանի Քեչիկեան,
Տէր և Տիկ. Գարոնիկ Նարարեան,
Տէր և Տիկ. Վարդաշ Նարարեան 100ա-
կան կեղեցեցին, Տէր և Տիկ. Բազում-
եան 150 կեղեցեցին, Տէր և Տիկ. Վա-
րդաշ Մարեան 100ական կեղեցեցին և
ծափին, Տէր և Տիկ. Պողոսեան և Տէր
և Տիկ. Սերգեան 50ական կեղեցեցին:

RESTAURANT EREVAN

ՀԱՅԿԱՆԻ
ԵՐԵՎԱՆ

26, RUE BERGÈRE PARIS 9e Tél. 770 85 81

Հայկական ժառուր խոհանոց — Հայկական ինքն ձրուոր
Մատչելի գիներ

Երկուշաբթի՝ Կարօ տոճեթ

Չորեքշաբթի՝ Իրիկուն՝ Ժորալը — մանր

Հինգշաբթի՝ Իրիկուն՝ պատուէրի վրայ լաւանաւուն ու քիւֆէթի

Ուրբաթ՝ Իրիկուն՝ Մուսկորէկ

Եւ ամէն Կիրակի առաւել, պատուէրի վրայ՝ խաչ:

ՓԱԿ Ե ԵՐԵՎԱՆԻ

« ԵՐԵՎԱՆ » ԲԱՐԳԱՆԱՏՈՐ ՀԱՄԱՐ

ՊՈՐՏՈ — Ընկ. Պետրոս Բեհեմեան
հարգալով Յաղարի վերին թիւը, Նոյ.
26-27, ինչպէս կը կարգայ ամէն օր հա-
նգող, լաւջ աչա վերին թիւը նուէր-
ուած Հ. Յ. Կաշապեանին Տէրը տա-
րեղաբան իր ընդհանուր բաղնապա-
րեան պատկերացնելով իր զգացումն —
ընտել և մանաւոր հանդուսներուն
անբաժանական պատկերը, իր զգաց-
ութեան իրենց փոխան 300 Փր. կը նուէր
Յաղարի խորհրդանշան:

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԵԹԱՎԻ

Պարոյկը ընկ. Պետրոս Բեհեմեան
100 Փր. կը նուէր Յաղարի փոխան
ծաղկեցաւ Հ. Յ. Դ. Մուրա խորհրդ
կեղեցեցին՝ Պարոյկ Տոճեանի մահ —
ուած տարի:

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ

ԴԱՊԱՆՈՍՈՒԹԻՒՆ

Կեանքով և շրջանի Հայր. Մուրեան
խորհրդով կարգաւորուած է հարգա-
լով իր զաւակներին մը Դեկտ. 4,
կերակի ժամը 16ին Հ. Բ. Ը. Մ. Ի. սրահը,
118 Ռու. տը Բարդէ, Փարիզ 17րդ: Կը
հարգուին անխոր ընտր Նարեկեղ-
ները: Ժամը 16ին 17 կը խորհրդանշան
ԲԱՐԳԱՆԱՏՈՐ ՀԱՄԱՐԻ՝ ԲԵՆԵԱՆ, հին կեան —
ընտել և առաւել Տէրու ընտր. Պալ —
եանի մասին:

Ժամը 17ին 18 կը խորհրդանշան
ԲԱՐԳԱՆԱՏՈՐ — ԳԻՐԿՈՐ, Հայ Կեանքով տա-
րեղաւոր զաւակներին ընտել Սանկան
Կաշապեանին 1887ին լաւ տեսած ժողով-
րի մը տը Երբ մարգարէն, ուր կը գրէ
միջոցաւ իր իրական մը մասին՝ հիմ
րանով Նարեկեղ:

Կերակի իր զարարի կը հիւստի —
ուին:

ՄՈՒՏԻՐ ԱՊԱՆ Ե

ՄԱՐԿԵՆ ԻՄԵՐԱՆՈՒՄ ԶՈՒՆԱԿԱՆ ԵՐԵՎԱՆ

Տարաթ, Դեկտ. 10, ժամը 21ին, մա-
նակցութեամբ Մարտիկ յոյժական զա-
րուէր:

Soirée Grecque

Samedi 10 Décembre à 21 heures à la
Maison de la Culture Arménienne de
Marseille.

- Danses folkloriques grecques.
 - Danses folkloriques arméniennes, avec le groupe de danses ANI.
 - Repas — prix 70 F.
- Musique, ambiance gréco-arménienne
Il est recommandé de retenir les tables
en téléphonant à la M. C. A.
Tél: 50-15-09

ՓԱՐԴԱՆԱՅ ՏԻԿԱՆԵ ՄՈՒՏԻՐԱՆ

ՈՐՐԵՐՈՒ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՄԻՆ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՄԵԾ ՊԱՐԱԶԱՆԴԻՍԸ

ՆԱՄԱՐԱՆՈՒՄ

ՏԻԿԻՆ ԵՄԹԻՐ ԻԶԴԱՌՏԵԱՆԻ

Կիրակի, Դեկտ. 4, ժամը 17ին կը գլխի

Dans les Salons de l'Hôtel George V, 31 Avenue George V — PARIS (8e)

BEDIK ET SON ORCHESTRE
LES TZIGANES IVANOVITCH

Մուտք 35 ֆրանկ, սաւանդներու 25 ֆր.

ԿՈՄԻՏԱՍԵԱՆ ԵՐԵՎԱՆ

Կարգաւորուած Մարտիկի Հայ
Արեւելեան, Ի նպատակ Մարտիկի Մա-
րգի Տան, Կերակի, Դեկտ. 11 ժամը
16ին, Մշակ. Տան Վարդապետի սրահ:
Բացման խորհրդով ԿԱՐԴԱՆԱՅԻՆ
Յայտագիր — Կեանքով զաւակներով
արտասանութիւններ, Պարոյկ Սեւակի
« Անկախ զանգակատուն »-ին Օրիորդներ
Կեղեցեցին Յարեան, Երկա Յարեան, Շուշանիկ Մանուկեան և Արշակունի Մա-
նուկեան:

Կախարհի մեղեդիներ, մեկնաբանու —
թեամբ կը կոչուին:

Կիւ Տաւմարեան

(մեծ-սոփիանո)

ՄՈՒՏԻՐ 20 Փր.

ՍԱՄՈՒԷԼ-ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

ՎԱՐԴԱՐԱՆ

ՏՈՒՆԱԶԱՆԻ ՀԱՆԴԻՍԸ

Կերակիներ 17ին

Տարաթ, Կեպոթ վերջ, Տեղաւորներ
և Մոլոգայ Մուրեան սիրով կը
հարգուին ընտր Նարեկեղները,
զարգիւց առաւել զաւակները,
Ժամը 16ին լաւ ժողովարանի մասուն
մէջ պատարագ աշակերտներու եր-
գեցեցութեամբ:

Ժամը 17ին, Քաղաքապետի մէջ,
զարգաւորան ճանդիկական ուղի
միջոցով, Տաւ. մանուկներու
նուէրներու լաւան:

LE BEAU FOULARD

“Alphabet Arménien”

CREATION CELIGNY — PARIS

est en vente au prix de Fr. 75

chez M. S. DER-BALIAN, Bottier Modéliste

221, rue Saint-Honoré, PARIS 1er

LIBRAIRIE PALOUYAN

9, rue de Trévis — PARIS 9^e

à MARSEILLE, Maison de la Culture Arménienne, 12-14 Rue St. Basile.

Pour envoi Contre-remboursement CELIGNY s.a.r.l. boîte postale No 9,
94130 NOGENT - sur - MARNE

ARMENIE 77

du 23 Décembre au 6 Janvier 78

Renseignements et inscriptions:

mondotours

2, Rue de Sèze — 75009 PARIS

Tél.: 073-30-64, 073-32-64

sevan voyages

50 Cours de la Liberté - 69 LYON Tél. 60 13 66

Renseignements et inscriptions: MONDOTOURS

POUR TOUS VOS VOYAGES TOUTES DESTINATIONS. BILLETTERIES.

NOUS CONSULTER

ԱՅՆ ՄԻ ՀԱՏԻԿ ԲԱՈՒՐ

Ու տիեզերքը լուս միշտ կրկնում է նայն աղօթքը.
Ու ամեն ուժ ամեն սնկամ մի խորհուրդ է դնում այդ աղօթքի մեջ,
Ու միշտ այդ աղօթքը յայտնագործությամբ է բուսում,
Երբանկացնող, հրեշտակի Ժպիտը շուրթին,
Արբեցնող՝ հրաշք — հրաշք սիրոյ նման:

Ու ամեն սնկամ որոնումը անպայման խաբիս կը ձգի նշարտի ափին,
Փառարանը զանազ կը խաբիս նարստու նշարտեան խոնու մուռում,
Մինչ նուստու ժպիտը շուրթին որոնողը, քելուզ քափում, կ'որոնի:
Լուսարացին յաղագում է մայրամուտը:
Ամեն լուսարաց իր Բարի լայն անկը,
Ամեն մայրամուտ՝ իր Գիշեր քարին:

Իրար նման չեն նպատակները, որոնումները,
Ու գտածները, ու գտողները.
Նրանցից յոսմե՛ հեղեմներ աչքերում պատած՝
Շայում են իրենց ունեցածը
Կախումի կամ ինքնագահութեան
Կախող շուրթին վզաում են առաջ՝ լոկ մահանցելով:

Նշածը քիչ է, կամ քիչ օշինչ է...
Մինչ ամեն ինչ է...
Փանդի, ի՞նչ դու գտան ես համարում
Այն, սրի համը միայն դու գիտես,
Ու գոհ ծայտում ես,
Շատ քաղցր է քուսմ ին զիմացիներն:

Լի՛ր, համարացի՛ ողջախոնությամբ:
Երէ աչքիդ շատ լայնաման
Տիեզերքի աղօթք էնք չի օգնի.
Կու կը զաղարես որոնելուց, քայլելուց, ընկնելուց...
Չես զգալ արցունքի ու արեան համը,
Պարտքեան դառնությունը, յայրենակի բերկրանքը,
Չես վայելի սպասումի ու հանդիպում վայելիքը,
Չես մանչան ինկագար ու վիրատու վազքի նման,
Երէ էնք մնալ եղած — չհացած նշարտությունը
Որ նայն դատարկությունն է՝ դիմացին աչքով:
Մինչդեռ... արիւնը եռում է ուժիդ,
Փանդի դու գտան ես համարում, փուչ քան
Չենք այն՝ ինչը ինքու ամոհմայելի է
Որքան արդիւնատ, ցանկալի՝ նայնում:

Սակայն ամենքը այս աշխարհում սպրիլ են ուզում,
Ու փոխում են նամակարանները
Նոր արտիստներ գտնելու համար:
Ժամանակը քափահարում է քաշկիմակը
Որը նման է ծակ ճակի.
Ու միշտ դատարկ այդ ճակը բրգացել է
Արծաթէ դրամներ արմուկների վրայ:

Ձյուրը գլխահակ իր ծխախոտն է վառում նորից:
Կու ամեն ինչ անում ես այս աշխարհից
Ինչ որ բան խելու համար,
Մինչ ամեն ինչ օղնուրիները գնում է դէպի օչնուրիսին:
Թափանցիկ օտու է՝ իմաստ փնտռելն է որ իմաստ չունի...
Ու նպատակը, կամ քիչ արժեքը այդ նպատակի
Ինքնախաբուրեան մերկ վիճն է որ կայ:

Տիեզերքը միայն մի աղօթք ունի,
Մինչ ամեն ուժ իրավի է ընդունում այդ աղօթքը,
Մէկնե քուսմ է, քի՛ անգիր գրած՝ դեռ չլսած,
Ձայնորդը քարգնամում է՝ չհասկացած,
Մինչ խորհուլսը ունի այդ աղօթքը,
Որը չընկալողները շտապում են
Կողալով սակայն, սր չլիպեմն,
Ու բոլում են՝ քաց աչքերով քաղց օշինչ չտեսող կոյրի նման,
Անցնելով այն հարստութեան կողմից
Որը Լուսնէ բնդունակ չեն նկատելու.
Լուսիքինս հեծկլումս է նրանց հեռուներին մայելիս:

Որքան սեզօր են ու որքան ցօրեղ
Հատալանքներ ծնող ապրումները:
Մարդիկ Մարդ են փնտաում:
Աշխարհը նման է միտածի երբեք չփակուող աչքի,
Անկեանք, անքիւն, ստոր նշարտեան
Ու դաժան — դաժան յանդուգն փաստի՝
Թէ խելօ՛ շունը աւելի պէ՛տ է
Մի չգործած յանգամի յայտնարերիլու համար՝
Փան ազնու լուսիքներ:
Փանդի յանցանքը յանցանք չի կոչուի՝
Թէ յայտնարեալի...
Ո՞վ կարող է պարզաբանել ու քափահարել
Հնչույթիներ օդում, երբ առանց այն էլ
Շնչելու օդը այսօրան պակաս է...

✕

Չաղիկները սիրուն այնպէս չաղցր են բուրում
Միտնուող սառ, միեզիտ անկողայ են:
Ես ուզում եմ համարելու աշխարհի շուրթերը՝
Քաղցույթիներ ցգայու համար,
Ու երբ քունամուրումի՝ կը ծիծաղեմ...
Ու անպայման աշխարհի ակնաթիւն կը շնչեմ
Այն մի հատիկը քաղց:

Երեւան

ԱՇՈՒՐ

Մեծակուրիներ մուրացկանի պէս
Հայցում է աշնան ճեղքաբխը,
Ու երգեցները ստուերների պէս
Լոյսեր են փնտաում:
Աշնան ծուռի պէս, չեղած սիրոյ պէս,
Կախում են իրար բարդ տանէները,
Ու ցնորքները սիրահարի պէս
Ունեակեալի են ձգում ու ձգում:
Երջանկուրիներ աստուծոն հասցնում,
Հառաչն՝ առ երկինք:
Խնկալուող արեւ փակերի դիմաց
Արգելներ, ստեր. չգործած մեղքեր
Ու դէպքեր... դէմքեր...
Ու քայլող երգը ու շնչառութեան փոխադրեցութիւն,
Ու մի բան, որ միշտ կայտնում է օդում,
Ու դառնում է չի՛ք:
Մի պարզ խնկարկում հաւատալիքի:

Թող աշնան նման տխուրքիւնները սիրուն մտեանան,
Ու երգեցները, ստուերների պէս
Թող լցնեն միայն քաց գիշերները,
Ու յայտնութիւնը, այնքան ցանկալի,
Ապստամն նման հուսկ վարձատրուի:
Ու աշնան նման ամեն ցանկալի վերակրկնուի,
Թէլուզ, որ ամեն անգամ ճեղքութիւն
Իր պտուկներն օսնի, աչքերը, լեզուն:
Գիշերը իր մերկ մարմնն է քաղցնում իմ երգեցնում:
Լուսարացիներն աստղերը կարծես ծերանում են:

Մարտի 11

ՇՈՒՇԱՆԻԿ ՄԱՆՈՅԵԱՆ

ՔԵՉ

Ես ուզում եմ լուծուիլ միջնադարից.
Հորիզոնից այն կողմ երգեցների ի գուր են.
Ես ուզում եմ ձուլուիլ աշնան գոյներին,
Հնայեցները այնպէս անկարգին են:

Արեւի հեռուները տխուր են.
Նրա մեղքն է երկինքը լուսած:
Հրաշքները գրգռլ մակադղում են
Եւ տառաւածային պատուապան է ստեղծում:

Միտող քաց է. երկինք,
Ու արեւն հեռաղ կար է շուրթերին:
Ծախող լաց է. երկիր,
Ու շիւղերիդ դող իմ չառած բերքն է:

Քե՛զ, առանց երգումի մի օր երբ էլ բն,
Մեղքս՝ սիրուղ վարձ է.
Լուսիքիները հուրը անուռն,
Մեծուղ լույսերը դու չվառես:

Փանդի Լիկինքներ...
Ունեղալմանը չեն որ ծայրը կղեն՝
Այլ... տեղանքներ են,
Ունում երգեցներ:

Արեւներից այն կողմ լուսիքները
Քայլող սերեր են.
Հրաշքները՝ գտածած սպասում...
Հողը մայրաքաղ գիշերի գրկում:

Մարտի 11

ԵՆՈՐԶԱԿԱՆԻՔ

Պր. Պենյան Արարանեան, Պր. Արքա-
Համ Մալխասեան, Պր. Ժողջիկ Մալխա-
սեան, Նէյլի, Անն և Փաթիկ Մալխա-
սեան, Տիկին Սրբուհի Մարտի, Պր. Բու-
րբն Թափաշեան, Ժողովուրդ, Հայաս-
տան, Բաղնայանեան, Փառապետ ընա-
նիկները որտեղ խորունկ կրթելով կը ծա-
նոցանան իրենց սիրելի կնոջ, զրոյ, հո-
րաբոյն և ազգականներին
Տիկին ՆՈՒՐԱ ՄԱՐԿԱՆԵԱՆԻ
(ծննդ. Մալխասեան)
մահը որ պատահեցաւ Դեկտ. 25ին:
Յուզարկուողութիւնը կը կատարուի
Դեկտեմբեր 7, Զորքաբլթի մամը 10-30-
ին, Փարիզի Ս. Եղիշ. Միտրի Հայոց
կեկեղեցին, 15 Թի. Ժամ. Կուսին:
Մարդիկը պիտի սովորուի քանիքն
զերեմանաւորեն, կը ընտանեկան դա-
րարանին մէջ:
Միտապ շատագոյններին կը յոնորուի
նկարչայ իբր այս նկատել:

ՀՈԳԵՆԱԿԱՆՈՍ

Տէր և Տիկին Գալմաթեան և զուգա-
ները հոգեւորականեան պատանի կատարել
կատան իրենց զորանքին, մօր և մեծ-մօր
Տիկին, ԲԵՆԲՐՈՒ ԲԵՆԵԲԵՔՆԵԱՆԻ
մահուան զատաստեման առթիւ, այս կի-
րակի, Դեկտ. 11, Փարիզի Ս. Եղիշ.
Միտրի կեկեղեցին:
Ի գիտութիւն ողորակելու յիշատակը
յարգողներուն:

X

ՄԱՐՍԵՐԻ.— Այլի Տիկին Սաթիկ
Բ. Բուրբեան և զուգակները, Տէր և
Տիկին Բաղապետ Օնանեան (Լիոն),
այլի Տիկին Հ. Նապահեան, Գ. Գրիգոր
Բուրբեան և ընտանեկան ընտանեկան
զաները կը ծանուցանեն թէ հոգեւոր-
ական պատանի կը կատարուի Կերակի,
Դեկտ. 11 Պատանի Ս. Գր. Լուսաւորել
կեկեղեցին իրենց ամուսնուն, հօր, ան-
հօր, փեսային, խնամեման, եղբոր և
ազգականին:

ԿԱՐԱՊԵՏ ԹԻՄԻԹԵՆԵԱՆԻ
մահուան Ս. տարիներին առթիւ:
Ի գիտութիւն ողորակելու յիշատակը
յարգողներուն:

ՄԱՐՍԵՐԻՒ ՄԵՍԿՈՅԻՒ
ՏԱՆ ՄԵՋ՝

Յուզարկութիւն՝
« ԿԱՆԵՐԻ ԿԱՆՏՈՒՆԱՆ ԿԱՐԱՊԵՏՈՒ »
Գործ՝ Յանգը Հաղապարտեման
Կարելի է գնել առեղծիք ընդ

Imprimé sur les Presses
DU JOURNAL «HARATY»
83, rue d'Hauteville 75010 Paris
Commission Paritaire : N° 55935

ԵՐԻՐԱԿ ԶԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

Հայաստանի

PIZZA OSKIAN

ընդարձակ սրահով, յարմար խմրակ
խորխորաններու և ընկերական հաւա-
քոյթներու:

139, rue St. Honoré Paris 1er tél. 260 23 80

ILE DE CRETE

Հայկական և յունական խոհանոց

10, rue Mouffetard Paris 5e tél. 326 31 37

ARCHE DE NOE

42, rue Descartes Paris 5e tél. 329 68 83

Խոմսիփիլ

արեւելեան ուսումնասիրողներու

ԵՐԻՐԱԿ Ա.

26, rue de Trévise Paris 9e
tél. 770 38 63

ԵՐԻՐԱԿ Բ.

18, rue de Chabrol Paris 10e
tél. 770 26 55/6

Մամօր. Երիւկ Բ. որ իսկուրը բացաւ խոյնները 7ին Հաստատու իրենը՝
որ միակ ներածողն է կրեոսակ գինիներով, իր յարգը յանգիտորդ
և ներուս մէջ շի կրեոսակ գինի կը նուրբ առաջին գնումին:

ՄԱՐՍԵՐԻ.— Պր. Սերբ Հայրապետ-
եան, Տէր և Տիկին Սարգիս և Թափիկ
Գուրմեան, Տէր և Տիկին Յակոբ Հայ-
րապետեան, Պր. Գալուստ Հայրապետ-
եան և զուգակը, ինչպէս նաեւ Հայոց
պատանի և Լիբիանեան իրենց խորունկ
խորհրդակցութիւնները կը յայտնեն Մար-
տիկ Տարբի Հայր. Միտրիան Կարգիւ,
Պատանի, Պր. Օտտոյի Կարգիւ Ուշի
մասնաճիւղներին և ընտանեկան ընտանեկան
անձամբ, ծաղիկապաշտի նախ, հե-
ռապետ և փոխաւ ծաղիկապաշտի նախ-
բաժնուցիչները ծանուցանելու իրենց սու-
ղին, իրենց զուգակին, եղբոր, հօրեղբոր,
անեղբայրին, ապրող և ազգականներին
ՊԵՏՐՈՒ ՆԱԲԱԿԵՆԵԱՆԻ
զանաւանդելու կորուստին առթիւ:

ՄԱՐՍԵՐԻՒ ՄԵՍԿՈՅԻՒ ՏՈՒՆ
ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅ

Շաբաթ, Դեկտ. 10, մամը 21ին, մա-
նկցութեամբ Մարտիկ յունական դա-
նոյթին:

Soirée Grecque

Samedi 10 Décembre à 21 heures à la
Maison de la Culture Arménienne de
Marseille.

- Danses folkloriques grecques.
 - Danses folkloriques arméniennes, avec le groupe de danses ANI.
 - Repas — prix 70 F.
- Musique, ambiance gréco-arménienne
Il est recommandé de retenir les tables
en téléphonant à la M. C. A.
Tél : 50-15-09

ԿՈՒՐՈՒՄ

Կը փնտռուի կին մը, խնամք տանելու
և ընկերութիւն ընելու համար տարեկ
կին մը մասուր փառաստղ: Բնակչու-
թիւն, ճաշ և աշխատակարճ:
Հետաձայնել մամը 12ին 14՝ 242-44-32

ՍԵՑԵՆԱՐԻՒՄԻ ՀԱՆԳՏԱՏԵԱՆ ՏՈՒՆԵՐԸ

Կապույտ Ուշի Իսի մասնաճիւղը ինչ-
պէս առէն տարի, այս տարի եւս այն-
չուրիւն մը կարգաւորեցաւ ի մեր զոր
հանգիստեան տուններ (Մոնթրալեան և
Սաթիկ) Դեկտ. 11, Կերակի մամը 13-30-
ին: Այս առթիւ օգնուաւ մը վարձուած
Էլլալով, փափաքողներ կրնան օգնուի:
Կերպարանաւորութիւն կը մասնա-
յնին Տաւ Յարթի (Կիւլին և Յարթի):
Երկուստեք 20 ֆրանկ:
Օրբաբար կը մեկնի մամը 13-30ին,
փառ 1էն Պրոմէն:

UNIQUE CONCERT A PARIS
QUATUOR KOMITAS
(Ensemble d'Etat de la R.S.S. d'Arménie)
Composé de : Yervant TATEOSSIAN (1er violon), Hagop MEKINIAN (2e violon), Hagop BABIAN (Alto), Félix SIMONIAN (Violoncelle)
Samedi 10 Décembre à 20 h. 45
organisé par
L'UNION CULTURELLE FRANÇAISE DES ARMÉNIENS DE FRANCE
avec la participation de
la J A F, la Chorale Sipan-Komitas, la Chorale Yanbékian, la Chorale Artérian
en L'EGLISE N.D.-DES-BLANCS-MANTEAUX
12, rue des Blancs Manteaux - 75004 PARIS
(Métro : Hôtel-de-Ville ou Rambuteau)
Billets : 50 F. - 30 F. - 15 F. (Collectivités, Etudiants, J.M.F.)
En vente :
— Centre Culturel U.C.F.A.F. - JAF, 6 Cité du Wauxhall, 75010 Paris
Tél. : 208-76-49 ou 208-31-22
— Librairie Palouyan, 9, rue de Trévise 75009 Paris, Tél. : 523-24-97
— F. N. A. C., 6, boulevard Sébastopol — 75004 Paris
— F. N. A. C., 136 rue de Rennes — 75006 Paris
— F. N. A. C., 26 Avenue Wagram — 75008 Paris
— Durand, 4 Place de la Madeleine — 75008 Paris — Tél. : 260-21-76

ԿՈՒՐՈՒՄ ԵՐԵԿՈՅ

Կարգաւորեցաւ Մարտիկ Հայ
Արեւոյններու, Ի Նապատ Մարտիկ Մա-
կուլի Տաւ, Կերակի, Դեկտ. 11 մամը
16ին, Մալ. Տաւ Կապույտեան սրահ:
Բացման խաջ՝ ԿԱՐՈ ՅՈՒՐԵՆԵԱՆ
Յայտագիր՝ Կերակի պատկերներով
արտաստեմութիւններ, Պարտի Սեւակի
« Անթիլի ցանկալիստուն »-էն Օրբորդներ՝
Կերպարանաւորութիւն, Երկու Յակոբեան,
Շուշանիկ Մանդեան և Արշակունի Մա-
նդեան:

Կոմիտասի մեղիկներն, մեկնաբանու-
թեամբ երգուին:

Այս Երեւանի
(մեծ-սպիտակ)
ՄՈՒՏԲ 20 ֆր.

ՍԱՄՈՒԻԼ-ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ
ՎԱՐՔԱՐԱՆ

ՏՈՒՆԱԿԱՆ ՀԱՆԳԵՐԸ

Դեկտեմբեր 17ին
Շաբաթ, Կէսօրէ վերջ, Տեղաւորութիւն
և Մոնթրալեան ընտանեկան իրող կը
հարկին ընտանեկան ազգայնները,
զորոցի տնտեսաբան հանգիստին:
Մամը 16ին վարձարանի մարտան
մէջ պատարագ աշակերտներու եր-
գիցեցութեամբ:
Մամը 17ին, Բաղնայանի մէջ,
զորարարուն հանգիստեան ուրախ
միտրուր, ճաշ, մասնակցելու
ուշերներու բաշխում:

ՅՈՒՐԵՆԵԱՆ
ԸՆԴԱՆՈՒՄԻ ԺՈՂՈՎ

ԿԱՊՈՅՏ ՈՒՍԻՒ Փարիզի մասնաճիւղ
ընդ. Ժողովի կը հարկին իր ընկերու-
հները Շաբաթ, Դեկտ. 10, մամը 4ին,
Մալուլի Տաւ սրահ, 17 Թի. Կիւլ,
մեկնու Բաթ:

ԿԵՐՈՒՄԱԿԱՆ
ՔԱՌԱԿԻ ՊԱՀ

Փարիզի կերպարանաւոր Մանդե Միտ-
եան վարձարանի կը հարկին իր տն-
տեսները և համակերպիչ, հաւաքար
քառակերպ քարտուցիչ, ըստ առանձն-
կան սովորութեան, Դեկտ. 11 մամը 13ին
ՆԱՆԻՍ ՍԵՐԱՄԵՐ
5, Avenue Reille — 75014 PARIS
Métro : Clacière
Ճաշագին 50 ֆր.
Տեղերը պատշաճելով մեկնու Դեկտ. 7,
Երեւանի ընտանեկան սրահ մը Միտրի
Ստանեան և իր ընկերներու կողմէ:

ԵՆՈՐԶԱԿԱՆԻՔ

Շաբաթ Հայ զորոցի վարձարանի ըն-
տանաւորութեամբ ստացաւ է 190 ֆր.
Տէր և Տիկին Սրբուհի Պարտեան զոր-
քառակերպ Տեղաւորութեան զուգակ մա-
նուս առթիւ, փոխաւ ծաղիկապաշտ:

Կայ. Խաչի Իսի մասնաճիւղը շաբաթ-
կարգաւորեալ ստացաւ է Տիկին Տմար-
եան 100 ֆր. իր ընտանեկան միտրութեան
առթիւ:

AVEC LE CONCOURS DE
AÉROFLOT - INTOURIST - Havas-Voyages
JACQUES CHELELEKIAN vous propose des
VOYAGES EN ARMÉNIE
au départ MARSEILLE
Départ Vendredi 30 Décembre
Retour Jeudi 12 Janvier 1978
JOUR DE L'AN ET NOEL A EREVAN
PRIX PAR PERSONNE 3150 F
Comprenant : Trajet aérien. Transfers. Séjour Erévan première classe.
Pension complète. Visites d'Erévan. Excursions : Lac Sévan — Garni
Kéghart — Sardarabad — Etchmiadzin.
IMPORTANT : Inscription UN MOIS et DEMI avant le départ.
Renseignements et réservations
Jacques CHELELEKIAN
VOYAGES WASTEELS
87 la Canebière 13001 MARSEILLE
tél. (91) 50 89 12
Org. Lic. 97

ՃԱՓՈՆՆԵՐՈՒ

ԱՐՏԱԿԱԳՐԵ

Օրենսդիր
« Հայ առուստագեանիւր
մեծ փառասօր »

Բաժարէ նազաժինս որոշած է մաս —
յառիկը օտար երէկ մը Մօս ստանէ
նաբէ աղաքիկներու հետ պատանով
ը քաղաք երկրէր պիտի երթան
Սուրաւ, ճափոնի խնորհալի կողմե-
րէ քանկութեան նուազած պիտի շար —
նախընթաց աչա արտադրողներուն
գրաստով: Այսուհանդերձ, 1868էն ի
վեր, երբ ճափոն արտօնած երկրէն մեկե-
լը քանկութեան նուազած պիտի շար —
նախընթաց աչա արտադրողներուն
գրաստով: Այսուհանդերձ, 1868էն ի
վեր, երբ ճափոն արտօնած երկրէն մեկե-
լը քանկութեան նուազած պիտի շար —
նախընթաց աչա արտադրողներուն
գրաստով:

Այսօր, ինքնց արտաւտման մնած սե-
րանդերով, շուրջ 1.600.000 կը ներկա-
յայնեն: Մեկնումս պատմանները գրեթե
այնն են՝ աշխատանքի նոր հորիզոնի
կրթութիւն, առանձին քարճարում, լա-
ւա՛ր անտախտի անտէր վիճակ. եր-
բեւ այ Արեւմտեան հայրաքով:
Արեւմտի կեան տալ է, որ կապում —
յառիկը ցորովել կը կենայ այս ձառու-
նի տալ անկախութեանը, որ գալիքը
երբ պիտի ամբարշտել կապը արտա —
ւտման տարող ճափոններու հետ եւ այս
ամբողջ անու ճափոնի եւ, միւս կողմէ,
ստանդարտի զարգացման պիտի նպաս-
տէ, ի նպաստ արտադրումն երկրի:
Այսպէս է, որ ճափոնի մամբ մեկ եր-
կուր դարձած է, որ լայն օժանդակու —
ման ցոյց կուտայ մեկնողներուն: Դա-
րճախցիներ կը հաստատ մեկնողներուն
ամբար, ինքնուր, մասնագիտութիւններ
եւ կառուցարարութեմ: Նայելով օրտա-
ւի ամբար մտկորդ կը հաշիւայթէ: Գա-
լաթներ, սկսած մը որ հաստատունի ի-
նքն ընտրած երկրէր, կրնան դառն փոխ
անել, նպատակաւ պայմաններով զոգրի
ընէ շորթէ: Ճափոն տեղական մարմին-
ներուն:

Երբ մէկ կողմէ այդքան ինչպատու վե-
րաբերած ցոյց կուտայ արտադրողին
հանդէպ, միւս կողմէ, խտրել կ'արգի
տառերուն մշտունքն քանկութիւնը ճա-
փոն: Դառնականութիւն չընտանիքներու, քա-
ղաքային շարք տարածութիւն կը դրսեւ-
նէ յիշ միջին քանիւ:
Յամեանց դէպս, այսօրուան թաղա —
քանկութիւնը անպակեմ կուտայ, երբ
այնիկ քանկութեան թիւը անճանաչա-
տակ փոքր է:
Ճափոն առաջին գաղթականական հոսանք-
ը ծայր տաւա 1868ին, դէպք չաւառի:
Ճափոն 1868-ի 20.000-ի զանգու գաղթե-
լի մեկնան հոսանքները հսկող Գրաքիլ ուղ-
ղակունք: Ճաճախարարչին Բ. պատու —
րաբը ամառական կերպով կեցուց գաղ-
թը մինչեւ 1932: Այս իրականութիւն մի-
ւն Յմանայ թուականները միջին չա-
ւառ տարին 10.000 գաղթեղ արձանա —

երկուարթի երկինս, Նոյ. 28ին,
ճալքէ ճալք լցնում էր Գրաքիլ տաղէլի
միլիոն-նոյր Օգոստին: Ինչ քան այս
գան թաղապան ընդէլ ունեցաւ իր շար-
ման մէջ դնելու: Ճաճար Գրաքիլ եւ ար-
ուստագեաններու մեր գաղութը: Գուցէ յա-
րաբերին խոստումը՝ ձեռք արձանա —
դէսներու մէ՛ն փառասօրն, գուցէ քանի
մը անուններ, գուցէ Օգոստինի անունը:
Մեքե կուգէին հաստատ թէ այս ամբող-
ջէն վեր՝ նպատակն էր, որ դեր խաղա-
ցած էր: Այլ խոսքով ձեռնարկ մը է եր-
պաստ հայի՝ վաճառարին մը, այս պա-
րագրին՝ Սամուել — Մուրատան վա-
րաբերին: Բայց մինչեւ 150 Բժ. մէկ ա-
թու չարտօնողը, պիտի տալէն՝ նոյն
ստանդարտներով արդ գումարը, երբ
միայն նպատակին ճաճար դիմում վեր-
նախաձեռնէր կը պարտաւոր մեղի՝
ո՛ւ: Եւսէ: Այսպէս, երբ այդքան պիտակ-
ցութեան տէր ըլլային, Օգոստին լցնե-
լու անկ. ցարդ Սամուել — Մուրատան
վաճառարը լցնուցած կ'ըլլային:

Այս կարծ խորհրդանշաններէնէն էաւ,
անդադարաւոր յայտարարել:
Վարդարէր քաղաքուն Սամուել — Մու-
րատան վաճառարին կըրպարակել իւր
լոյս (քորպուց զեկարտներ Նայելի խո-
րէ անդանդերով) որը կը վարէր իր յա-
տակ խանդավառութեամբ՝ Գերոյ Եան —
պէնման մէջ թան աշխատ իրաւաբան
է որքան վաճառարին համապատասխան այս
տարք հայկէն կ'երեւը եւ երբեք չներ
պարտ մըր դժանդարութիւն Գերոյ Եան —
պէնման տարած աշխատանքին նկատ-
մամբ:

Երբ ճափոնի յալորդը Նայելի պա-
րագրին, որ էր զեկարտ պարտով
լիար միտորար թէ անդեղէն: Ինչ չա-
ւառեցա՛ն նաեւ պարտաւորը՝ Գ. Գուր —
նիւմեան, արժանապատիւ ներկայութիւն:
Ճաճախարարութեան:

Կարդը եղած էր Միշէլ Գրիգորեանի,
նապարկեցաւ: Ճանաչութեան արաղ Թալքը
շրջան մը 4.000-ի ինքնուց, յետագային
6.000-ի քարճարում:
Թոճուրի նազաժինայի պարագրին,
Արեւմտին նախախտիւր արաղի մե-
րը աշխատեց փոխուել, ճանուցուց ին-
քն զեկարտը արաղիկան թիւրքի մը մէջ,
զեկարպանները փոխանցեմ ենքանկութիւն,
վիշ անտաւ յաւաքեալ արաղարտով
գաղթեցա՛ն հաստատեց. առաջին փոր-
քի կ'ընէին իրարեկող սորկեցուց եւ օրտնաւի դի-
նին 80 տա հարիւր տաւա:

Թ. Ա. Թ.

վերջերս քառական համարի տրեցած
երկատարը երկէն մը որ ամենեւեկ է
վեր, մասնաւոր կը կախուեալ մեծ յա-
լորդութեան դասած է ճաճախարարէն, հե-
տաւանիկն թէ ստեղծու իրի-վարտուն:
Իր հանգի երկրով փանցը տառքին
մասը:

Երկրորդ մասը կը քաղաքը նաւատը
պարագրում: Նոր քաղաքը մը վառ այս
տղան եւ աղբիկներուն մասին, որոնք աշ-
խատանք եւ արդ ցոյց կուտան, արաղ
զեկատարներ արժանապատիւ արաղին թէ
միշտակներ բնեկէն: Այս պարբեր յա-
լորդը ճաճախարարական երկրին թէ՛ Թո-
զի վարդ, ժալքին Կոթիկ եւ Կրկուտա
Արայն: Անուանի եւ հաստատուն աշ-
խատանք, որոնք ըստ սկզբնական նա-
խախտութեան փան — փաք վարձարմանէն
սկէ մը պիտի ներկայանային: Զէ եղեր:
Կրկուտա Արայն քաղաքացի թէ մամա —
նա չէին ունեցած գերեւը սորկելու,
հարկ եղած ըմպանութեանը պարտաւո-
րուել. Թառախարարը եւ ներգրաթիւն
խորդը հեղինակէ: Ետա աշխատանք
է, որքան, որ երկու հարկեր ինչ ներ-
կայանքին հանդիսանալուն: Այդ ալ
շատ քա՛ն: Բայց հետաքրքրական պիտի
ըլլար զեկարտ թէ որո՛ւ, ինչպատասխան
կը պարտեց այդ երկու երկրներ ըն-
տարիկներ: Մէկը՝ Վալայն է կրկեկ,
միւսը՝ Մուսա է, ստա չէ եւայր, երկու
դեմէկ թրգալոր երկրէր, որոնք հրամ —
ցեկուն ճաճար իրեն հայի երդ, ա —
նաւառ պէտք է զեկարտեկական հա —
լալի մասին որեւէ գաղափար չունենան:
Եւ տեսնի՛ր թէ ի՜նչ ճաճախարարութեան
այ փորդուորը կը ճաճախարէ: Այդ
ճաճախարարիկներն ալ անկի կ'ընէ —
նեն եւ կը յուսկընէ: Ճաճախարար եւ ար-
ուստի ըմբռնում խաբանած մը, որ
սաման չունի: Այս մասին՝ անկեւ, շատ
անկի պիտի ըլլար, որքան վերաբաւ:
Կարդը եղած էր Մարթէն Երեմիան:
Այս կըրէին ճաճախարար չեն: Բայց չէ
որ արքայապետներն քան չեն հայի —
նար, ո՛ւ այ զեկ երբ արգելաւ երա-
մալութեանը հրամցած հայի. երեք —
նար: Լաւ կ'ըլլար ստեղծն որ փոխանակ
չին, ճաճաթ երկրներ երաժժանական մասը
է փոխանականցիւր, ո՛ւ արաղի չեն
զեր յորինելու, որդեկող կըրէին քանկին
այ համապատասխանին զեկարտեկական
կերպանքներուն: Ինչ կը վերաբերի Մար-
թէն Երեմիան, հաստատար նպատակ
իրեն եւ ճանաչուցի իր տպաղային այդ-
քան ինքնապա՛շ չըլլալ եւ զեկարտիկ թէ
տակարար է արեւմտը՝ չէ կ'պակի իրեն:

Անկեկարար կը ճորտարեւմտեան
փախման վերջին դասակերը, կըր Մարթէն
Երեմիան ինքնուց հաստատար եւ Նայելի
արաղանքներ եւ փառարտ ամբողջ —
թիւն էր կազմեց, որ մասնաւոր զանէ
միշտակը յայտարար թիւրքիկներէ:
Այս յայտարարը կը ներկայանային Տի-
րին Խէ Պէտքեան եւ Ֆիլիք Կապուր —
նեն (այս վերջինը՝ նախկին աշխատեց,
գալաւը Միշէլ Առաքուն): Յեղեց նաեւ
որ Պերնար Տէպէնան իր նաւապատմ —

ՉԵՏՆԵՐ
ԳԵՒԵԸԸ

ՅԻՇԱՆԱԿՆԵՐ ԵՐԵՎԱՆՔՈՐ ՄԸ

ԹՈՒՆՈՒԶ («ՅԱՐԱՊԵՅ») — Նոյ. 27ին
դրոշմը հանգիսն ունեցաւ, գիտելու հա-
կական ժառանգէ մը, շորթի Մոնիթիկի
համարաբան պատմութեան դրոշմա-
ծիրը Տէպէնան:

Փառապէշը ունէր « Մեքը ենց մը սա-
րկը » Կոնտրոյ, փրգալը Տէպէնան այդ
տառիկը դատարաններին մը տաւա եւ
անդադարաւոր հայկական հարցին ու մեր
պատկանական հարցուն, թերպարով նոր
սերտեղիկ չմտնալ մեր իրականեղները
եւ միշտ անը կենալ անոց:

Նոյ. 27ի Կրկուտին իրականութիւն պիտի
մնայ գաղթի Նայիական կեանքին մէջ:
Ետարանարի ցոյցադրութեան եւ դա —
ստաւորութեանէն Եան ճալի սերտեղիկուն
շուրջ ստեղծուցա՛ն: Շրմ միտլորա մը —
պալի կը նոր սերտեղիկ մտնիկներ եւ
իրենց վերջեր Չոյ ճալայն: Հարաւորութիւ-
նը: Միշտ ուշ անու հրճուցան ներ —
կաններ: Հոյններ եւ անմայ թամուշ —
նոց իրարմ: Մ. Մոնիկին դարձեալ հա-
ւարտելու խոստումով:

ՊԵՏՐՈՍ ՍՈՐԱՆԵԱՆ

րով, փառար տաւա կրկին իր արեւմտին
եւ արտաւտին:

Վերջին թաք մըն ալ այս ճանաչարին
իրքան նպատակն մասին Սամուել — Մու-
րատան վաճառարին: Մեծամասն ձեռ-
նարկ մը, նայիկին երբ անաք սերայն —
փաք բերած եւ երկն ճանաչարակները:
Կառած չիլայ որ կէք ճալք մըն ալ մնայը,
մեծ քան չէ կ'ըրար ըլլալ: Եւ հարց
մնայ՝ կ'արժէ՞ այդքան իրաքանքիւր եւ
չալալանքի միջան արաղ երեսուն հա-
ւար կ'արժէ... Ճանաչարաւոր չնիք
արգելալու կը համար: Հաստատար ո՛ւ:
Բայց որդեկան կը թուի թէ միայն այս
ձեռով, զեկ չեն կ'ըրար չորս սերտեղիկներ:
Կարելի է ստեղծն անկողի կը կալում —
կերպանքը չէ՛ մը ճալի ինտել, մալ-
լալ եւ արդ չեն յայտարարուել, ճո-
ղ, շարտեղով յայ յոսի մասնաւորեամբ թէ
ինչ ալ հրամայեմ, կը ճաճախարարէ:
Պէտք չէ կարել, որ ի պողովուրդը միայն
հաստատ քանկեմ հայ կ'ունեն, որդեկող
աշխատանք յարաւոր շաղաղակող երե-
լայնքներ: Ճաճախարար զեկարտեկա-
կան հաւաքող զարգացիկն ալ աշխատանք
մըն է, գոր պէտք չէ անտեսել:

Ա. Մ.

ՊԱՆԱԳՐՈՐԸ (471)

ՀԱՌԱՉԱՆԵՐԻ
ԿԱՍՏՈՐԻՉԸ

ՄԻԱՎԱԳՐՈՐԸ

— Տէր իմ, կրնա՞ք ըսել թէ ձեզի հա-
մար տանիկ է ձեր կեանքը, պատառ —
խանք Սեպարալորին: Եւ կըրտու ու ան-
ճաւոր արտադրում մըն էի, անանց որեւէ
օրոյ, անանց դրոշմի գիտելը մըն իմ
ժողով... Աղբիւր է ունենալ երբ
խնայող, դառն պաշտել, զայն սիրել սիր-
տալ, եւ արթ մը զայն եւս կըրտեցանք
եւ ի՜նչպէս կ'ուզէք որ այլեւս այս կեանք —
ը կարենամ տանիկ, տեր իմ: Հիմա
ձեզ ուրիշ ոչ ոք մտնայց է ինձի աշ-
խարհ մէջ եւ միայն ձեռնով է որ կա-
պ —

ուած եմ կեանքին... Սա միայն կայ որ
անսնանած զեր փառարարը չործ մըն
է... եւ թերեւս այդ ճաճարն մէջ մեռ-
նել... ա՛ւա անոր համար եւ որ ձեզի
մաք քարով պիտի ըսեմ:

— Ինչ է անեմեմ այդ չործը:
— Տէր իմ, զիչ ասով խնդրելի ձեռն
որ աշխարհի չէ հաջողութեամբ:
— Բայց ձե՛ք աղ մտա, կ'ըրեմք ու որ
անանց անճաւորան ըլլաւ: պիտի գաս
զիս գիտես:

— Կ'ըրեմեմ, տեր իմ, քառ Սեպար-
ալորին: Եւ արթ մէջ տուց որ մաք քա-
րով ըսելով զորդիս խոսեմ:
Այս այս անգամ տուցին անգամ ըլլա-
լով Սեպարալորին ձեռքը երկաթէր:
Իրաւն թերեւ թալալ:
Այդ երկու երեքմէ մարդիկն, որոնց
սիրտերը մեկնաւոր անմտորութեանը
նախադրեմ, անխաւա հրճուցանով մը ի-
րարուն դիմէ նեւաւեցան:
Հեղիկեց մըր գրասանք Սեպարալորին
կ'ընէր:
Յետոյ, գրաստուով, փախաւ եւ ան-
կեղծ կ'ըրար յայտարաններուն ետին:
Իրաւն միշտեղ լինելով մար ինչաւ:
Իրաւն տարտուր կը մարդարեւմէ մին ձի
ըր բռնած իրեն կը սպաւէ:
Ձի հեծնելով, արտաւ տնար, Մեաթի
ճաճար ընտնը:

Սեպարալորին ապաւանդները անցնէին
յետոյ կանգ առնելով Խոյալի հետաւարը
գիտել, յետոյ քաղաքը զարմալ:

Հոն մտնայն երկու քաղաքուն որոնց
վեկտեղին ճալքիկներ ու անունքն բուսած
էին:

Պիւնթալի գերեզմանն էր ան, որուն
վառ ծաղկած թուիկին ու ճալքիկներ
ըր ձեռուրը ջրած էր Սեպարալորին:
Հիմա երբ անդանախորէն պիտի բաժ-
նուէր եւր որ աշխլան զերեմանին, ո՞վ
պիտի լնէր այդ ճալքիկներ... անուշա-
ն երկրէն:

Սեպարալորին նախ ճալքիկները եւ ան-
կեր չունէր, կարդի կ'ըրար, թոճած
ստեղիկներ փրցուց, եւ արա յանկարծ դե-
մի լրայ մտնիկ զալով սխաւ հեծնուցալ:
Այս մէկէն ի մէջ տալի կ'ըլլալ, ա-
նանց ետին նայելու, զայ ինչաւ լինելն
եւ ուղղով թրէվիկի ճաճարն ընտնը:
Երբ թրէվիկ հասաւ, այլեւս յոյնած
եւ իր չարնալով ոտքի կենալ, կուտ չէր
ընտնը որ զերը Մեաթի արտալորեց:
Եւ վերջապէս Յուճարա 33-ի երկրորդ
վեկտեղի հասաւ:
Հոն ճանաչուած պէս, ուղղակի Խոյալի
նաւահանգիստը գնաց, ուր պանդակ մը
մանկով ճալքէ:
Երբ ճալք լնցուցալ զիչ մը զինի տպաղայն
եւ արտիկները սերտեղիկ կըրքուցած ու

աշխարհը դրան ուղղած, սպասուց
Երեկոյանի ճալք ինքնի մալը մը մտաւ
պանդակին ներս: Այս մալը, որ նա —
տառիկ զեկառ հարած էր, թալալարով
նիւթարով կեաւ անոր դէմը նստաւ, եւ
ըսաւ:

— Ա՛սա մեղք փառուն եւս, հարգ
— Լաւ: Դեպքում ան կ'ապացուց Սե-
պարալորին:
— Այս: Իո՛ւք ալ դաւած հետեղիկ ըն-
րած էք, պատասխանեց նաւատարին:
Սեպարալորին մասով գտնի ցոյց ար-
ւաւ ուրիշ կախում էր լցնուցիկ քալի
մը:
— Ուրեմն եկէք, քառ: նաւատարին խոն-
գաճեկերաւ:
Սեպարալորին զերին արթեղ ճալքիկ
տալ ընկերորէ հետ գլուր կաւ:
— Ի՜նչպէս պիտի կորալարեաւ, տես-
նե՛ք, հարցուց:
— Երբոր գլուր ըլլաւ, կը տեսնե՛ք,
պատասխանեց նաւատար:
Քաղաքին ի՜նչ տանկերուն երկաթիկն
կերպեր ալ անմայ յարալայնալ:
Պէտքանք նախկին ու դրաճարները
ճոճալք քաղաքը կեցած էին:
ՄԻՇԷԼ ՏԵՎԱԳՈ
(Ետը.)

ጥብቃ ሁሉ

ԱՅՑ ԽԱՐՈՒԹԻՄԻ ՀԱՅ ԴԱՂՈՒԹԻՐՆ

Ամառային արձակուրդային շրջա -
նն, պատկերով Գրետային ընծանալով ըն -
դիման աստեղծությունները, առիթ էր
ե արդի Հնամասերում առնորդաբար մի -
մեկականներին, — դարձի, կենցաղի մի -
մեկին, մեկ շրջապատում ապրողներն -
րա, — վերադառնալով համար գաղտնի այլ
միջանկերում մէջ, ուր առնչւ ըստ այլա -
նի կը ներկայանան, այսինքն՝ նորու -
քները կը գտանան՝ տարբերակով ար -

դին մեղի ծանոթ կերպովներին ու ձեռ -
նին։ Այս և փախուսող Զ դիպի փոփոխու -
թիւնը, այսօր, քաղաքակրթիկ երկրի -
ներու ընակելիներուն համար կենսական
անճարձակութիւն մըն է դարձած։ Նախ -
պատմորէ մըն է յառաջդիմել մարդուն հա -
մար ճամբորդելն այլ երկրներում։ Ես -
րիւր քաղաքակրթականաց՝ պատմական
յուշարձաններու ճանապարհներով, Լա -
ուզիս ճանշարու համար անցնելու ու

պարտ է հանձնարել ժողովուրդը։

Հ. Երեմյան Տէր-Խոսրովանյան յանուն
Միջազգային ընկալաճար Արշաւազ
Հ. Պողոս Վեյր. Ամստերդամ Ինքնիշխան
Մարտիկ Արքեպիսկոպոսին, որպէս լիբանան
այս յօդուկանակ հանդիսութեան, ժառ -
նատուր մետաղաքի ծաղաղմով Միջերկր
Պարտի ծննդանի 3000ամեակին առիթն։
Խոյնքան մեծապա — լիբանանի մը Եսփրի
Լուս. Վարդանանանի և Լուսար Գաղաթա -
նայի՝ ծաղաղակ Մարտիկի Մարտու Խա -
րախանան նախկին Ազգիկոսաց Միւս -
թեան։

Կեդրոնականական զանազան ըմբռն
ման բողոքային այս յայտագրերը։ Դաշ -
նակի վրայ է. Եսփրանի և Ք. Բա. Քա. Քա.
ընտանիքին ներկայանալու կատարելու գե -
րադատականական վայելքն է։ Համար
ճանաչական ապրումով, ինքնուրույն ու
յարժեք առողջամտական արտաանունն Հ.
Երեմյան Ազգային Եսփրանային աւ Հայ -
կոսից։

Որպէս փոխան իստի այս բարձր որակի
փառաշուք հանդիսութեան, Կ. Յովսէփ
նախ կարգով Հ. Սահակ Տէր-Մովսէս -
նանանի Հնամակն տոնքը՝ ընդ այնքը
միշտ սեւեռած իրա միմի Միջերկրի ծա -
ղաղակ դրոշմի վրայ՝ որուն նշանաբանն է
լոյսով, ազգ, փառաշուք և կրօնական։
Առանց անոր կապակցով է որ նախ ժողով
վարդը կարող է Եսփրանային, Կ. Յովսէփ
նային առիթով վարդաբաններն, քաղաք -
ապր տարին, լավով կապակցի։ Իր գոյու
նայի միշտ, լավով կապակցով Կ. Յովսէփ
նային է որ դուռ անոր լոյսովն է այդ դրո -
շովն երբ ձեռնադրու է, միմիսի որ ցայ
դրու ար Մարտիկ վրայ պիտի փայլի ար -
դարձաբան յայտագրան։

X

Հանդիսութեան այս պատմական ըմ -
բռնին իստի, Մարտիկի մէջ ճանաչար
էք մէջ, տեղի ունեցաւ ընդունելութիւն
երբ մեծապար Տէր-Խոսրովան, ընդառաջած
նախկին ապրիկաններու և բարեկամնե -
րու ըմբռնութեան մը։

Այսմ ըմբռնութեան որ անպակ և խա -
ղաթա ընդունել վարդի սեղանադրանի
պատշաճ երկրներն է. Տէր-Խոսրովան և Է.
Տաշեանի քաղաքացիութեան սեղանը իրենց
ըմբռնութեան, մեծապարնով շարժան և
սեղանի երկրներ։ Ստոր ստու, այս ստ -
ուր, Հ. Սահակ Մարտիկի՝ տեսչի Սա -
մակը Մարտիկանի վարդաբանի։ Մեր սե -
ղանի վարդաբանը յայտնեց իր գոյուճառ -
կութիւնը, գոյուճառի կատարած աշ -
խատանք և յորդորել ժողով մըն Հա -
նաթարի Միջերկրի ոչինչ և սեղանի
մէջ, ըմբռնել կատարած շարժան Գրա -
նի, ըմբռնել կատարած շարժան Գրա -
նի Կաթա Փարտիկան, կարճ և ազգու
յայտով ըմբռնել Միջերկրի երկրներէ
հողին խաղաղ խաղան սեղանի։

Տաշեան Քեյը. Տէր-Խոսրովան յայտնեց
իր հեղադրել Միջերկրանի Միջազգային
հիմնադրան ևս անոր ուղեանկիներուն
հիմնադրան անգնալանակն աշխատանք
ըմբռնել երկր երկրներն է Կ. Յովսէփ
նային, կրկնական, ազգային և դատա -
րանական մարդկան մէջ։ Իսկ վերջին
խաղաղ արտաանունը Յանուր Նպա. Վար -
դանան։ Սրբաբան շարժան ժողովուրդ Միջ -
երկր, Գր. Լուսարայի, Ոսկերայի հա -
նաթարն, Վարդանանի զինգայիներն,
Կրկնական թաղապարներուն, Եսփրան Ս -
րբի, Խալիկ Բէկի և այլ ազգային հա -
նաթարն որոնք կարճակա երկր երկր
Յանուր Նպա. Վարդանանի գոյուճառն
Երկր իստի քաղաքացիական Միջերկրան
շարժանի տարած անճարձակ և ազգ -
նախ քաղաքութեան համար։

Երեկան՝ աշխարհի գաղաղուն, կրտսած
Բէ կերպովն ապրելու։
Համարողութեան առիթ Հնամարտ -
կան և արդատուր Էր գտանալ, երբ այս
կարծիւր անճարձակութեան կուգայ մի -
տեսուր նպատակը, որ Կարճ-ճարճ
գային։ Նպատակն այստեղ կը խառնուի -
գոյուճակ ապրելու — կերպարական ըմբռն
մէջ։

Օգոստոս 28, Կիրակի յառադ պատա -
րադի, Երտարը Տէր-Խոսրովան, մեծապար
նախադրել Մարտիկի Հայ գաղութի
Ազգային Վարդութեան, ըմբռնալու -
թեանը իր համառոտագոյ կոնք, կը հու -
րարկուրին, հովուական մէջ, ճարճ
վարդաբանի կողմէ։ Այս առիթն Գր.
Տէր-Խոսրովան կը հրախել ճարճ վարդաբա -
նի՝ ապրելու Մարտիկի Հայ համառու -
թը։ Վերջինս սիրով կընդունի հրախելը։

Սեպտեմբեր 24ին, Շարաբի առաւոտ -
նան, Կեյըրկան — ուր ժողովուրդ ապր
կեան էր — թեւեւ Էր ճարճաբար օգտանալ
դէպի Մարտիկ։ Ճարճ ևս անակնկալ թափ -
ատուրութեան։ Էր ստիպուել տալով մեծ
Կահիլի մաշ, — օգտանալ ստիպուած էր
փութին։ Կեյըրկի այս առիթին օգտանա -
լով՝ կ'ապրելու Կահիլիէն Եսփրան մը դիւ
կատարուրին։ Կահիլիէն խաղաղ ապր -
դարանաւ Ս. Կիրակի Լուսարայի ինքն
զինքին։ Փառաւոր ու հայկական սեղ
տանան մը՝ երկարատեան մարդաբանի
կերպով։ Ստու շարժանային այ գաղ
տնի անոր հաղթին։ Դիմարտարար, ա -
ստարակը Սերգալը։ Կեյըրկան Քա -
նի Նպա. Պիւսիկանի կը քաղաքակրթ. մեծ
էր իր Երկարանդիկ։ Եսփրան որ ան
տեղ պատարագ ժառանգանուր։ Համար։
Առաջինը կընդ Միջերկրի քաղաքացի
Գ. Պ. Արամ Սեփեան, մեծապար խա -
ղաթա և քաղաքացի անմ մեծ, քաղաք -
ակ ընդունելութեան մը կը ցուցաբերէ։

Շարաբի ժամը 13ն էր. Առաջինը քաղաքի
գրտանակուն պէտք է դրուրին։ Արդի,
իմ ներկայութեանը հարգութեան իր Գ.
Փոյ Կիլիկանի, արժանաւոր նախադա -
նի Կահիլիէն Հայոց երեւոյթանական
ժողովին։

Անգրաբնեւն է, որ պատմեմ պարճ
հարա դատարանը արժու էր Էր բերն,
ժողովան, Առաջինը քաղաքի մարդ ժառ -
նիկ, ուր, համարեւորութեան մը պատմեմ
Գ. Կիլիկանի։ Կեյըրկան, որ քաղաք -
աղա անմ մէն է, քեյ զեյր պիտի տրա -
մարդը իր թանկ ժամերը՝ յաղթելու
Համար համեա վարդաբան մը։ Շարճ
հիշել ժառանգ ըմբռնել, Գ. Կիլիկ -
նան, իր անձնական ինքնապատկ ընդա -
պատկով կը հանն զին՝ ապրելու համար
մարդաբանի ըմբռնակ ըմբռնել պատմա -
նական յուշարձանները։ Էր հիւրապանակ
արարական համառում հանդերս... այս
ժողովան պաղապարակով։ Ներդրի արին։
Կ'ապրելու Գ. Կիլիկանի աշխատանքը։
Ի՞նչ մեծ համարեւորութեան և քաղաք -
ութեան մը վերաբերել ևս իր գոյուճառ -
ներուն և յանարգութեանը հետ, ստ -
լով անորան անճարձակ ուղեւորները։
Իր հայ պաշտօնականներն մէն զին կը վե -
րադարձեմ օգտակար՝ քաղաքակրթ -
ութեան թեւեւ զգալի որ նպատակն է -
սին՝ Մարտիկ, Ստառիկ մարդաբ -
նաղը։

Կիլիկիկ աստուական առաջին մեծ երտն
հետ կը հանդիմ Մարտիկ։ Դիմարտուր
կեան էր Օշական քաղաքային Ազգային,
Երտարը Տէր-Խոսրովան և ապրելուները։ Կ'ա -
ստարակով ուղեւորի ինքնան պատա -
րագ Էր... սակայն երկար պիտի ըլլար հա -
նաթար ըմբռնել։

Տէր Օշական մի քանի ժամ իստի կը
վերադառնայ՝ զին կեյըրկան աստարտուր
կեան համար։ Ս. Կիրակի Լուսարայի և
Կեյըրկան, կատարուած 1937ին, էր Էր
արդեն աստուականներով աշխարհ Մեթ -
ի Էր սեղան աստուականներով մարդաբանի
կոնքիկին քաղաքակրթութեան երեկուն։ Միմ
պատարագ Էր սեղան, պատմաներն, շա -
րիկ հարած, կը ծառայան խորանի Կ -
րակ՝ ըմբռնալով ստարակները։ Ի՞նչ
յայտն է պարճ, — ժառանգու մեկը հա -
մար՝ երտար ըմբռնելու, — սեւ -
նի երեւոյթանը Հայերի՝ Առաջինը խորն է -
աշխարհական մէջ։ Կարգը զարմ քառ -
մարդ կը հնչեցնէ և Մարտիկ խորն է -
Առաջինը սեղան անակնկալներն Էր քեյ -
նէր... հեղադրել ըմբռնել լուրի, սակայն
հիմաւոր, մեր Կեյըրկան խորն էր -
միմեկը՝ կուգան յայնարանիս ար -
ականներն ներկայութեանը։ Պարճ հարած և

զիւստ առաւել Էր քան ինքը՝ երկնակու -
թիւնը։

Արեւիկիկ խորը գոյուճակ, զիւստ նոր
քաղաքակրթային փոշուր՝ այս առաջինը
քաղաքի մէջ, հայ գաղութը, շարճ 260
Հայեր — 67 տուն — արժանաւոր բարձր
օրինակներն սիրով։ Ներդրուած կ'ապրել
ևս Էր գոյուճակ, անձնակով մարդ մէկ մ -
աստարտուրին՝ երեւոյթանը սեղանի
հայեցի գաղաքակրթականները, որան հա -
մար ոչ մէկ մէկը ևս կ'ապրէ իր խոնին։

Մակ ապրելու կ'ապրելուք Կեյըրկանից,
լուրի կեյըրկանի, Մարտիկի Հայ երե -
ւոյթանը Մարտիկին է՝ հայի, սեղան -
րին լուրի։ Երեւոյթանները լավագոյն
գործած ժաման մէն է, որան քաղաք -
ան նախադան է Վարդանան Պիւսիկ -
նան։ Հայերն անին առնչել ընդարձակ
սեղանը, որ իր մէջ կը ըմբռնակեն
Փութիկի քաղա Էր, թեւեւ կերու
գաղա, լուրաւան մը, Էր քանի անկան
ներ՝ սեղանային խաղերու համար, ըն -
դարձակ քաղաքակրթային համար մը՝ որ -
պէս ճանաչար, իր խոնակներով, ուր ամա -
րիկը, համարեւոր իր հաղաթուն։ Այստեղ
Էր գոյուճակ խալի խալի խալ, ուր տեղի
կ'ունենան խալիկանի խալիկներ։

Արեւիկ օճեցալ, նաւա, ապրելու,
կեյըրկանի կը, Կեյըրկանի խալիկան Հայ
գաղութը, ուր կ'ապրան, Կեյըրկանի
ներու մէջ ժառանգ, շարճ 35 քաղաքա -
նի։ Տէր-Խոսրովան է Օ. Օշական, որ ան
կերու օճեցալ ուսուցչուհիները։ Երեւ -
ցին ու արտաաններին... խալ ևս մեծա -
պարճ յուշարձան՝ քաղաքակրթ իմ խոնի -
րով։

Արեւիկ արտաանը գոյուճակներն։ Ինքի
ունիկ Հայ ընդուն հանապարհուն, —
պատմական անցնալով Սեփեանը, թաղ -
մանիկները իրենց կատարած թաղ -
մանութեանը ներկայացուցած արժեքն
այսօր, հայ ընդուն ընդունական աստու -
կան խալիկները, Ի՞նչ հայ կ'ապրանիկ այս -
ր թէ խալիկս՝ անճարձակ է անի -
կա՝ օտարական երկրներում մէջ ընա -
կող Հայու գոյուճակներն... արդե՞ք
սեղան, այնու, սեղանը և արտաան
մանի երեւոյթանութեան մէջ։ Շարճ Կեյըր -
կի ժամ սեղան այս գոյուճակութեան
ըմբռնելը, աշխատանքի՝ անձնական
փորձանքան օրինակներով տալով հայա -
սեղ և հայապա անձնականութեանը գոյու -
կան կարճակներով՝ զինն երկար կը -
աստարակներ, որպիսի վարդ Էր, նան
այլու, երկնային և կ'ապրան Էր երկր -
ներ, կ'ապր Էր, որ իրենց մեղով
Էր Էր պիտի ըլլայ Հայոց լուրն... մաշ
ներկայութեանը պիտի քաղաք Հայոց ի -
ր... ապրելու անին իմանալով պատ -
պարագ պիտի մեծ, կրկն, Հայոց լու -
րն հիւստանէ։ Առաջ, Կեյըրկան և Էր
աշխարհ Երեւոյթան զին պիտի քաղա
Հայոց երկրներն, քաղաքային մարտի -
րու, Էր օրինակն է Հայոց ընդուն հա -
ղաթանան։

Տէր և Տիկին Երտարը Տէր-Խոսրովան
քաղաքակրթ մէջ խալիկ ըմբռնելը, ի ինք
կատարեան Ազգային Մարտիկ Վարդու -
թեան, ճարճ վարդաբան Տէր-Խոսրովան զե -
րեկնի զին Էր նուրիկան ուղեւոր ճող -
ար հովիկան, սա և քանահանա անոր,
հովուր և ապրելու, վեց տարեկան ըն -
թաղեցին ժառանգած ժառանգութեան։

Մարտիկի Հայ համայնքը ունի, նաւա,
ի ապրելու զեյըրկաններն։ Կեյըրկան,
անդամ էր Էր, ապրելուին հայ գաղու -
րին օրտակով հայապապան քաղա հա -
ղաթայցը հայոց, խոնակով Առաջինը,
որ անանց Կեյըրկան, կեյըրկանի և
Առաջինը համայնք արշաւանալով և կ'ապ -
րագ զեյըրկաններն, քաղաքին իր երտու -
թեան մէջ։ Անոնց, որոնք կը փառել
համար Կեյըրկաններն իր կեյըրկանն անա -
դարն մէջ։

Այս Կեյըրկանի Հայ համայնքը, իր քա -
ղաքի հայապա քաղաքակրթ, պիտի մաշ
յուշար իմ քաղաք հանապարհականութեան
ըմբռնել մէջ՝ աշխարհ վրա ու անոր -
անադարն։

Ճեմարիկ երեկն աստիկներ... Ան -
տարանի այս խոնի Էր՝ արտեղ սեղան
կրտսեանը։ Երտարան Կրտսեան այս
համայնքն անին կեյըրկան և Էր կ'ապր -
կերպուած, քան շարճ որոնք Էր ձեռա -
ցին, թէ աստիկներն Էր։

Ճի վարձարան հոս փոքրիկ, զի հան -
ցու. Հայր 2Իր՝ տալ մեկ գաղաքու -
թիւնն։

ՏԱՐՈՒ ՎՊՐ. ՏԵՐ-ԽՈՍՐՈՎԱՆ

ՆԻՍ

ԲԵՐԴԱՅԵՐ

Երկրորդ այժմ ամփոփող զննապետի մ
ձևերը կը գտնուի: ԱճՖ-ն Հիւսէյնի մ
Գաճի: Լաւ յարաբերութիւններու մէջ
Հիւսիսի զննորդն հետ, որոնք կը
օգնել իրեն: Ստալին բաղադրական կա
զմութեան փորձառութիւնն չունի: Ե
սէ ոգ զրա՛ն, Թէ երկրին ապագան զէպ
ուր կ'երթայ:

Տէր և Տիկին Սարգիս Մուրադեան, Տէր և Տիկին Պարթիպ Սարգիսեան և զաւակը, Տէր և Տիկին Բիբիկեան և զաւակը (Ամբիկ), Տէր և Տիկին Գրիգոր Փափազեան և զաւակը, Օր. Իռէն Փափազեան, աչքի Տիկին Պարթիպ և աղջիկը, Տէր և Տիկին ժամ Պարթիպ և աղջիկը, Տէր և Տիկին Յարութեան Կարապետեան, Տէր և Տիկին Արամայի Մարգարեան, Տէր և Տիկին Արարատ Մարգարեան և աղջիկը, Անահիտ Մարգարեան, աչքի Տիկին Քեչիկեան և զաւակները, աչքի Տիկին Պողոս Փափազեան, Տէր և Տիկին Վարդի, Է. սալեան և Սերկեան ընտանիք - ներք խոր ցաւով կը ծանուցանեն իրենց զաւակն, ջրով զաւակն, զարթիկին, առ - նին, կըստոր և ազգականներն:

ՄԻՆԵԼ - ՎԱՐՈՊԵՏ ՄՈՐԻՍԵԱՆԻ
արեւմտի մասէն, որ պատահեցաւ Դեկտեմբերի 28 տարեկանին, Ապրիլի:
Յուշարկերտութիւնը կը կատարուի այս Ուրբաթ, Դեկտեմբերի 9, ժամը 14ին Ար- ֆորիթի Կ. Պողոս - Պետրոս եկեղեցին, կամուսա փողոց, ուրիշ ժամը կը փոխարկուի տեղւոյն քերականութեան, առօրինակ: Համար ընտանեկան զամբարանը:
Կոմսագր չստացողներին կը խնդրուի ներկայ իրեն աղջկանս:

Ի ՅԻՇԱՅԱՅ

ՄԱՐՍԷԼ - Տէր և Տիկին Վ. Ս. կը նշուին 500 Քր. Շատաշխի բարդու - տանման, Տիկին Մարգրիտ Աննի մաս - ան կըրկորդ տարեկանին առիթ:

ՅՈՒՇԱՅԵՐ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՅԻ Փարսիք մասնաճիւղը ընդ. Ժողովը կը հրապարկէ իր ընկերու - ինքնը Շաբաթ, Դեկտեմբերի 10, ժամը 4ին, Մշակույթի Տան սրահը, 17 Ռիւ Պէճօ, մեքիթ Բաշա:

Réveillon

ՀԱՅՎԱԿԱՆ ԾՆՈՒՆԻՒՄ
Մամիկ ապիքով
ՀԱՅ ԿԱՐՄՈՐ ԽԱՅԻ

օգտիրոսական կայանին մէջ
14, Սենթ Մարի-տէ-Փէրթ
Մեկուստ Եւուսար 6, Ուրբաթ
Ժամը 17ին

Ժամադրութեան Սեւոր Մոնթրու
Վերադար, Եւուսար 8, Կերպի,
Ժամը 22-23

Excursions: La Suisse Normande
Les Roches du Ham
La Laiterie ELLE-et-VIRE
Կարմիր խաչուհիներու ամառեան
սովորական հիւրախորհրդին և
Հանկի անակները
Արձանագրուի Կարմիր խաչուհիներ -
ու. ժամ կամ հետաճիւղին 985-36-53
և 738-35-74
Մարիքի. մասնագրութիւն

ՏՕՒՆԵՐԱՐ

ԷՍԱՆԻՍ ՍԱՆՈՒՅ
ՄԻՆԻՍԵԱՆ

Դեկտեմբերի 24, ժամը 21ին մինչև
ստուս

24 Décembre de 21 h. jusqu'au matin
SALLE PALMA
210, Fbg. St-Antoine - Paris (12e)
(Métro Faidherbe-Chaligny)
ARMAND
et SON ENSEMBLE ARAXE
COTILLONS SURPRISES
RESERVATIONS
Prière de réserver les tables d'avance
tous les matins jusqu'à 10 heures
Tél.: 343-04-20
Prix de la soirée-dîner inclus
150 F.
Pour les jeunes, entrée à partir de
23 heures - 40 F.
(consommation obligatoire ensus)

ՅԵՏԱԶԳՈՒԱԾ Է

ԿՈՄԻՏԱՍ ԲԱՆԵԱԿ-Ի ԵՐԵՎԱՆԻՐ

որ տեղի պիտի ունենայ այս Շաբաթ, Դեկտեմբերի 10
Կամքէ անկախ պատմաբանով յետազոտած է ցնդ տնտեսական:
Մտեցմանտնութիւններ յետազոտին

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ

ԲԱԺԱԿԻ ՊԱՀ

Փարիզի Կերպրոնական Մանուց Միւ. -
Քեան վարչութիւնը կը հրապարկէ իր ան -
գամները և համակիրները, հաւաքարար
րաժանները բարձրացնել, ըստ աւանդա -
կան սովորութեան, Դեկտեմբերի 11 ժամը 13ին
ԵՆՆՔ ԿԱՊՈՐԵ
5, Avenue Reille 75014 PARIS
Métro: Glacière
ձապաքին 50 Քր.

Տեղերը ապահովի մինչև Դեկտեմբեր -
բեր 9, հետաճիւղին 236-54-48 փոստ 15
Ք. ձեպիճեանի:

Յետ հանդիսութեանց պէջ մը Միշրան
Ատտանեան և իր ընկերներուն կողմէ:

ԿՈՄԻՏԱՍԵԱՆ ԵՐԵՎԱՆԻՐ

Կամքէ Կերպրոնական Մարտիկ Նալ
Արեւոյշներու, Ի նպաստ Մարտիկ Մա -
կրիթի Տան, Կերպի, Դեկտեմբերի 11 ժամը
16ին, Մշակ. Տան Հասարակական սրահը:
Բացման խօսք կ'ԱՐՈ ՅԱՎՈՐԱՅԻՆ
Յայտարարուի - Կերպրոնական պատկերներով
արտաստանութիւններ, Պարոյր Սեւակ
« Անկոյի ցանկալաւորած ձէն Օրիգիններ »
Լիթթորիս Կարկերան, Էրիզա Կարկերան,
Շուշիկի Մանուկեան և Արշակունի Մա -
նուկեան:
Կոմիտայի մեղեքները, մեկնաբանու -
թեամբ կըրպիճ:

Այլու Շամիրեանի

(մեծ-ապիքով)
ՄՈՐՏԲ 20 ձր.

ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԵԴԱՐԸ

sevan

Յակրեան խաւաւսարկի

4, Rue Lazare - Carnot - Clamart -- Tél.: 642-16-07

Տարի մըն է արդէն որ Սեւանի ժամ կը դանգէ արեւելեան և հայկական
մէջն տեսող ապրանք

սօնական օրերը կը մօտենան, անպայման աչքիցնեք

Ս Ե Ի Ա Ն Ի Ն

Կարելի է ապրանքը ընել

LIVRAISONS

ԱՅՏԵԼՈՒԹԻՒՆ ՀԱՆՐԱՅԵԱՆ ՏՈՒՆԵՐԸ

Կապույր խաչի խաչ մասնաճիւղը ինչ -
պէս անկէ տարի, այս տարի ևս այցն -
ութեան մը կանգնեցանք և ժողովրդ
հաշտեանն տանելը (Մոնթրուսի և
Անահիթի) Դեկտեմբերի 11, Կերպի ժամը 13-30
ին: Այս առիթի օրըստ մը վարձուած
Ըլլալով, փափաքողները կրնան օգտուի:
Կերպրոնական րաժանի կը մասնա -
ցին Տու Յարթը (Վրդէ և Յարթը):
Երթուրար 20 Քրանք:
Օրըստը կը մինչև ժամը 13-30ին,
Գլաւ Լեւոն Պոլաճի:

ՇԱՐՈՂԱՄԱԽԻ

Լեւոն Նալ Աւար. Երեւոյշ Աղբ. Մի -
սեան վարչութիւնը շնորհակալու -
թեամբ ստացած է հետեւեալ զամբար -
նը - Տիկ. Ժ. Գրիգորեան 500, Տիկ. Ս.
Գրիգորեան 500, ան 500ական երեւոյշներ
և Աղբ. Կ. Այրի Տիկ. Պողոսեան 500
Երեւոյշներ և 250ական զարկեր և Աղ -
բաւորութեան: Այրի Տիկ. Յ. Եւարդ -
եան 100, և 50 Աղբ.:

Երեւոյշ զարկաւորութեան համար Գ.
Պ. Ա. և Ժ. Գրիգորեան 220, Տիկին Մի -
նասեան 200, Տիկին Գրիգորեան, Պր.
Մարգարեան, Պր. Վ. Իւրկիւշեան, Տիկին
Միշրէյեան, Պր. Կ. Բէլիկեան 100ական,
Տիկիններ Գ. Ուրիկեան, Շափեան,
Պարոյրեան, Բարդուհան, Լ. Գա -
րեան 50ական: Գ. Գ. Հարկիւշեան,
Տէլիքիւշեան, Մարգարեան, Հարպարդ -
եան, Միշրէյեան, Տէլիքիւշեան 50 -
կան: Այրի Տիկ. Յ. Եւարդեան 150 և
100 Աղբ. և Այրի Տիկ. Մանուկեան 100:
Կարպիւրի Տիկ. և Տիկ. Անարեան, Պր.
Ս. Գարճէ 100ական:

Անահիթ Գրեքիւշեանի մասնաւոր առ -
թիւ, Կ. Ժ. Իւրկիւշեան մը բարեկամը 220
և Բոնիկեան ընտանիքը 200: Այրի Տիկ.
Վ. Բարդուհանի մասնաւոր առիթ, Տիկ.
Պարստուրեան 100 Աղբ. և, Գ. Ա. Ի -
տասարեան 50, Կեան և Լանկիւր 20ա -
կան: Տիկ. Պարստուրեան 150 զարկեր:
Սէն Շամունի Պր. Զ. Հրկիւշեան, Իր
պէջին միջոցութեան առիթ: 50: Տիկին
ներ Քեչիկեան, Կ. Կարապետեան և
Բաշաճեան 20ական: Պր. Գրիգորեան
10, Տիկիններ Զարկեան և Մարկեան
10ական:

ԿԱՍԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Imprimé sur les Presses
DU JOURNAL « HARATCH »
83, rue d'Hauteville 75010 Paris
Commission Paritaire: N° 59535

ՄԱՌԿԻՆԵՐՈՒ ՕՐԸ

Խաւաւսարկեամբ Կապ. խաչի շըլ.
Վարդապետեան, Եւուսար Տիկ. Մանուկ
Մուրադեան վարարարի Պ. Պէլիքիւշե -
ան - Գ. Մ. Անգլաճ սրահը:

Votre repas de mariage entre la Nation et la Bastille

PALMA

Spécialiste de: réception, banquet, cocktail, lunch
de 20 à 250 couverts

- 15 menus personnalisés de 69 à 150 F par personne boisson et service compris
- Location et décoration de salle gratuites
- Orchestre ou sonorisation sur demande
- Ambiance franco-arménienne animée par Hasmig
- Parking facile
- Ouvert tous les jours

Tél.: 344-10-40 de 10 h. à 15 h.
210 Fg-Saint-Antoine 75012 Paris

RENOUVER CE BON
Nom Adresse Tél.

ՇԻՐԱԿ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

Ճաշարաններ

PIZZA OSKIAN

ընդարձակ սրահով, յարմար խմրակա
խաւաւսանքներու և ընկերական հաւա -
քութիւն:

139, rue St. Honoré Paris 1er tél. 260 23 80

ILE DE CRETE

հայկական և յունական խոհանոց

10, rue Mouffetard Paris 5e tél. 326 31 37

ARCHE DE NOE

42, rue Descartes Paris 5e tél. 329 68 83

Խումրիներ

արեւելեան ուստանդէններու

ՇԻՐԱԿ Ա.

26, rue de Trévise Paris 9e
tél. 770 38 63

ՇԻՐԱԿ Բ.

18, rue de Chabrol Paris 10e
tél. 770 26 55/6

Ծանօթ. Շիրակ Բ. իր գլխերը բացաւ Նոյնները 7ին Հաստատութիւնը՝
որ միակ ներածողն է կրտսեակ գիծներով, իր յարցը յամախորդ -
ներուն մէջ շիւ կրտսեակ գիծն կը նուրիք առաջին գնումին:

ՀԱՐԱՓ-ԿԻՐԱԿԻ
ԴԵՍԵՆՏԵՐԵՐ
10-11
SAMEDI-DIMANCHE
10-11 DECEMBRE
1977

HARATCH
LE SEUL QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE OCCIDENTALE
Directrice : ARPIK MISSAKIAN
83, RUE D'AUTEVILLE, 75010 PARIS
— Tél. : 770-86-60 — Fondé en 1925
C. C. P. Paris 15069-82 571027317 A R. C. PARIS

LE NUMERO 130 F

Օ Ր Ա Ք Ե Ր Ք
ՀԻՄՆԱԿԻ ԵՒ ԱՐՄԵՆԻԱՆ ՄԻՍՍԱԿԻԱՆ

ԲԱՏԱՆՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Յրմանա Տար. 200 ֆ. Վերամանա 110 ֆ.
Արտատվում Տար. 230 ֆ. Հատը 1 ֆ. 30

53րդ ՏՈՒՐ — ԹԻՒՆ 14-006

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

53e ANNÉE — N° 14.006

ՕՐՈՒԱՆ ԴԵՊՔԵՐԸ

ՍՈՍԱՐԵՍԻ ՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ ՄՏԱՀԱՂԻՉ Է

ԲԱՅ ԱՆՀԱՐԱՊԵՏ Ե ԶՈՒԿՏԵՍ ՉԼԻԱՄ

Սոսարես չվիմացաւ ու հաւանաբար մի-
ակ յամացիքի կը կուսակցութիւնը չէ :
Երբ ծնած ժողովրդավարութեան, Փոր-
բախալ չլսաւ Եւրոպայի մօտ այն օժան-
գիտութիւնը, որ թիւյլ կրնար ապա տա-
նակ տարիներու մեծամարտիքներէ մը ետք
այս աշխարհ եկած երկրի մը, միայն —
վրդավոր վարչակարգի մը զաշխուստ —
ինչու ընել : Ի՞նչ պատահեցաւ, որ պար-
տաւ ընկերակցութեան Սոսարեսը : Առաջին
գրառարկաներուն տեղումը, երկրին տըն-
տեսական վիճակն է եւ կարելի տուելու
համար, Փորբախալ պէտք է զգած փոխ
տանք որ ինքնապատկեր իրաւական չնկա-
ղիք : Այս պիւրիքը 750 միլիոն տուրքի
փոքր մը բանալու համար պայման է, եր
վիշ որ կուսակցութիւնը վերակաշիւ —
նախք շատ խիստ միջոցներ ձեռք տանք :
Երբեք, զբաղմանստեղծիւք 30 տն հա-
մարի հասած է, անդորոշեցեան համե-
մատութիւնը 16 տն հարիւրի եւ քաղը
վանքին մէջ միջկառ 200 միլիոն տուրքը :
Երբեք Սոսարես պարտաւոր էր վստահու-
թեան քաշ պահանջել Հանրապետութեան
ժողովին կարեւոր դարձադրելու համար
խառնակութեան որ ծրարէր : Ժողովը
միջոց իրեն վստահութիւն ընել, այս —
ինչ համայնականութիւն չուզեցին միայն
ևս Սոսարեսը ընկերակցութեան ընդմեջ
նկարեցին փրկելու համար կացութիւնը :
Փորբախալեան ժողովին մէջ 263 երես —
փոխան, որ 102 ընկերակցականներէն
զատ, իսկ 73 ինքնաշին — Գիտնական,
մի ժողովրդավար եւ Բեկորներէն Կերտի,
մի Համայնական եւ միայնակն այն ցանա-
կան հոտանակներ : Ինչ որ կը պատահէ
սրբոր ուղեւոր դարձան է երբեք փառաց
ժողովրդավար պիւրութեանը տառացի
կիրթութեան քաղց նաեւ ծանրակշիւ եւ
չուզէ իւրի պատճառներով :

Սոսարես կրնար ապագովել համայն —
նախոր ծանցիւր եկէ մտքի տանք ըլլալ
համայնական պահանջներուն հարեւոր —
տարբերութեան գիտնականական բարեփոխ-
ման, ապագայանդներու եւ ինքնամայն —
ապագայութեան : Սոսարես չուզեց : 1976 Օ-
գոստիսին ի վեր երբ գլուխին անցաւ կուսա-
կցութեան, երբ ծնայալ միջին համայն Եւ-
րոպայէն կոմիտէով միայն իր կուսակցու-
թեան քաշ : Չուրդեցաւ, մէկ դիւրեւ —
ոտան համար այն ու ծնորդ փայտայն դիւ-
րե տապալելու համար : Ժողովրդավար —
րութեանը յաղթել փորձարկեց մէկ, որ
հաղթարարութիւն էր միջոցներ առաջարկ —
ելիք : Ինչու չարտ տարք տուա՞յ մայր ժողու-
նը պարտաւոր հիւստի : Բայց քաղա-
քական պարտութիւն չէր երբ Սոսա-
րես եւ կամեցած Հիւստի որ եկէ վերակաշի-
ւան ըլլալ երկրին անտեսութիւնը : Ին
տուր համար Արեւմուտքը պէտք է վի-
րապաշտ ըլլալ իրեն իրաւունքով : Եւ
իւր վերայ աշխարհի կը կայեղութիւնը :
Հիմա որդ հաղթարարական մը կը փո-
շուի :

ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ՊԵՐԼԻՆ ԻՐ ԱՌՈՐԵԱՅՈՎ

Որոշրդային դիտորակակ կառք մը
բանուկ փողոցի մը մէջ կեցաւ, Արեւմու-
տան Պերլին : Սպայ մը փողոցի գլուխ ե-
լաւ եւ Անթրոպոլոգի դասանակը մտաւ :
Ենթով մէկ ժամ սպասեց, մինչ կառքը
արեւելք կը հանդիսանար երկնակալութեան :
Խորհրդային աշխարհի մը բանուկ կեղ-
տանները կը կենան, տանք նկատի առ —
նելու խնդրումը : Որքան ալ տարբերակ
թուի առիւթ, այսուհանդերձ, այս կը
նկատուի լաւ երեւոյթ մը Արեւմտեան
Պերլինի համար, որ ընդամենը է Արեւել-
քեան Պերլինի վերակաշիւով եւ աշխուսե-
լիք պէտք մը ամօքի պատը, երբ փրկուին մէկ
իրան է 1961էն ցայտօք :

Քեր նշանակ է, կ'ըսէ դաշնակց բանու-
կներու սպայ մը ար Պերլին մէկ անորդա-
կան զաղաք մըն է, համայնայն մեր տե-
սակէտնք : Ուրիշին դիտել կուտան, թէ
նոր զաղաքականութեան ընտրութիւնն է ի վեր
միջոցներ փոխուած է, անուանի փոխ-
ուելու վրայ է :

Հալիւ, 39 տարեկան, բարձրահասակ եւ
հաւառ, Տ. Տեյնոյ, անցեալ Մալիին
քաղաքական ընտրուեցաւ : Եւրոպայէն
Քրտաւ Շուս, որ տուր տարեկան զաղա-
քական պատմութիւն վարած էր, երեւոյթ-
ական զաղաքականութիւններու մէջ միջոցն —
ցաւ : Իր անկէն դէմ անտեսանութիւն
Հիւստի, կը մեղադրուի, որ թիւյլատու, նե-
ղաւորաւ աշտով դիտած էր որ տուր —
դասանակը դարձեւ, չէ հետեւեցողական
զաղաքին տարեկան կենտրոն եւ շատ ու-
նակութիւն զարմուցած է Արեւելք —
Արեւմուտք յարաբերութիւններուն վրայ :
Նախկին զաղաքականութեան պատմութեան
վերջ գրած է Բեկորարական — Գիտնա-
կականութեան վերակաշիւութեան տեղափոխու-
թիւնը Արեւմտեան Պերլին : Այժմ Եւրո-
պայականութիւնն են որ կը կառավարեն,
դրամակց ունեւարով Արեւմուտքն —
տեղանք :

Իրաւական գիտնի վրայ Պերլինի, եր-
կու մասերը իրարեւոր անտուած, յաման —
նախ կը կ'ըստեղծութիւնը կը պատկանի
Մ. Նաւանդուհան, ծրարակալ, Անգլիայի
է Խորհ. Միութեան գիտնականական հա-
մատարարութիւնը : Արեւելք, Պերլինի
գրառումէն 32 տարեկան ետք եւս այս
ուճեկն են, որ դրամական տակ կը պահեն
Գիտնական Նախկին զաղաքապետը :
Գործադրութեան մէջ, դաշնակց երեւ ու-
նակ, արեւմտեան, օրէ որ իրենց իշխա-
նութիւնը փոխանցան իր Արեւմտեան Պեր-
լինին :

տուր է անկարելի չէ որ ինչ յալորդէ
իրեն եւ զուգէ փորձէ ապագադաշնակ
գիտնի մը կամուկ :

Յիշելու որ Սոսարես, ծնած 1924ին, իր
58րդ տարեկանը կը անտք այն դիւրեւ
իր երեւոյթանակներ միջոցին իրենց
փառանքութիւնը :

Քրտականութեան եւ իրաւագիտութեան
լիանակ տեղ, փառանքային Արեւելքի դա-
տարարութիւն, կը պատկանի ընկերակցութեան
է հանրապետական առաջնական ընտա-
նիկ մը : 32 տնամայ միջոցներու մէջ 23
տարեկան ընտրուելի հայա-Սոսարես իր
դիւրեւ համար եւ ի վերջին երկրին մը
պատմութեան 1970ին : Ապագայանդ մը Ծ-
րանաւ եւ քաղաքական էր Սոսարես : Փոր —
բախալ վերադարձած է 1974 Ապրիլ 25ին,
յիւրփոխութիւններէն ետք :

ինի ընտրակ մեքաղաքային : Արեւելքան
հառուած կը կառավարուի Արեւելքան
Գիտնական Եւրոպայական Միութիւն
կուսակցութեամբ : Արեւելքան Գիտնական
Պերլինի արեւելքան հառուած կ'ըստեղծէ
«Պերլին, Գիտնական Գիտնականութիւն
պետութեան մայրաքաղաք» :

Արեւելք — Արեւմուտք զաղաքական ըն-
տալաքը երեւելքին կ'ըստեղծուի Նախկին
երկրական կառավարում անտեսանակ —
միջոցներուն : Մէկն ու միւսը կ'ըստեղծ-
տանին բոլորով, թէ անտեղ գտնի մօտ
կայման է Արեւմուտք կամ Արեւելք տա-
րածուող Գիտնականութիւնը :

Իրենց ներկայութիւնը եւ, անկարելի,
իշխանութիւնը տեսանակ զարմակց երեւ ու —
միայն իրենց պահակադրութիւնը կը զրկեն
Արեւելքան Պերլինի ամեն որ Խորհրդային
այնու մտադրութեամբ իրենց պահակա —
դրութիւնը կը զրկեն : Անթրոպոլոգիան ընտա-
լիւց կուտայ որ դիտորակներուն, որ հա-
մադրեցաւ ընտալիւց Արեւելքան Պեր-
լին, մասամբ ցոյց տալու համար Արե —
ւելքան Պերլինի անտեսանակ, թէ ներկայ
են : Թէն Խորհրդային Արեւելքան Գիտնական
22 զորադուլով ունեն, սակայն թիւյլ չեն
տար իրենց դիտորակներուն, քաղաք ար —
տակալութեան պարագային, անցիկ
Արեւմուտք :

Թէ ինչու՞ Խորհրդային երբեք անտեսան-
կանները կը ընտալարեն : Պատասխանը
պարզ է : Կ'ըստեն, որ դրամական տուր-
նիւք միջոցներն : Այս պարագային դրա-
ման կանոնը անտեսանակ կ'ըստեղծէ : Արդ,
Արեւմտեան դրամական տուրնիւքները չեն
միջոցներ, այլ կը շարունակ դաշնակց
ուճեկներ, որպէսզի իրենց հարկ եղաք
տարեկան :

Սերիակ, այս անտեսան տեղեկութիւն, երբ
Խիլիի Բոլոնգոյ, իտալացի Նախկին
կարգապետ Որոշրդային Գիտնական, —
ուած Ուստիական չենք Գիտնական —
Խորհրդային բանակի վրայ կը առնէին —
դաշնակց կը զաղաքական, արեւելք հան —
դաշնակցով արդէ երբեքներն : Եւրոպայի օ-
րը երբ Խորհրդային կառք մը անտեղ եւ կա —
մարէ ընել, անպիտան տուրնիւքները
կ'ըստեղծէ, որ ինքնապատկեր կառք
կայք մը զաղալի Բախի եւ մօտով այ վար
կը դիտն անտեղ գտնուողները :

Իրաց այս կայեղութեան մէջ տուրն —
ները անտեսանակած մարդու հոգեւոր
ուճեկով կ'ըստեղծէ երբ հոս կը բնա-
կան, զգրուած մարդու հոգեւորանկարի-
ւր կ'ըստեղծեն, կ'ըսէ ինքնապատկեր
կ'ըստեղծէ, թէ Նոնի-Բոնի կ'ըստեղծէ :
Արեւմտեան Պերլինիները կ'ընտանին
սակային, թէ 1971ին ի վեր միջոցներ
քաղաքական փոխուած է : Այլ Բոնիական
դրամով չարտ ուճեկներ համայնայն են
լայն պատմութեանը ընտանիք Արեւմու-
տան Պերլինիներն : Բառակաշիւ Արեւ-
մտեան Գիտնական երբ ու դարձեւ մար-
դի մէջ :

Նոր զաղաքականութիւն կ'ըստեղծէ յայտն
ներկայի զաղաքականութիւն : Առաջին զաղ-
ը կուտ այշելու Նախկին Բախիկին
է ապագայութիւնն տեսանակ, թէ Ուս —
տեսանիկ գիտն արտեսանիկ անտեսանակ
օրէն Պերլինն : Մ. Նաւանդուհան երեւ-
մանակ Նախկինը՝ Մ. Պրտեմիակ, որ
Պերլին ծնած է, Նոնիականի տեղեկը
Պերլին այշելին եւ խոտապետ անտեսան-
կանութեան յառաջանակ շարունակու-
թիւնը :

Նոր զաղաքականութիւն Նոնիական այշելու
կուտան : Մալիին կ'ըստեղծէ գիտն Գիտ —
կուտան այս անպատ անտեսանակ : Համար
Բոնիական ինչ : Պրտեմիական Գիտնական
ընտալ յառաջ շարունակութիւնն ցոյց կու-
տուր ար զարկերու յառաջանակ ուղղու-
թեամբ :

Պերլին թէն միւր մեծ զաղաք կը
մայն, սակայն ընտանիքներն թէն երկու
միլիոնէն վար ինչն է : Այս ալ իրական

×

Կախալ՝ քէ արին
Թէ՛ ալք, քէ Լոգի...
Իր՝ աղքատ անուն
Որ չկրկնուի...

Արի՛ն քէ Խոտն
Հոր ու արմանակ
Յալխանդի՛նիմ՝
Ո՛ր քէ մօտանակ :

Ո՛ր քէ յիշատակ
Անգամ սերկուր,
Այլ անցիկայակ
Այլ մօտ ու Խոտն :

Արմալա՛նգ... զրգոյք,
եւ Կան՝ ինչու՛ն չէ :
Մէկ հասակի երգով
Մէկ անգամ խոտանով

Թէ՛ անիկ յիշույ...
Յիշույ ի՞նչ... չէ՛իմն :
Թէ՛ անիկ յիշույ
Անա ամէն ինչ :

Կախալ է, արի՛ւն
Եւ ալք՝ քէ Լոգի՛.
Օ՛ր, չկայ անուն
Որ չկրկնուի :

ՋՈՒՂԱՎԱՅԱՆՆԵՆ

Կատակներ չի պարզել, քանի մեծ է թիւ
տարեկանին եւ օտար աշխատանքներուն :
Քաղաքին դիւրեւ Նախկինային չէ ծնոր
հարապարտութեան կանոնաւոր քանիք —
մօտ համար : Արտամուր զուգի Արեւ —
մտեան մեծ ծնորդ եր կարող եւ կա —
խուս ունի Արեւելքան Գիտնականներն,
մայր որ Արեւմտեան Պերլին իր ուտե-
սակներն եւ երկրորդական կարեւոր մարդ
այս վերջինն կը տանայ :

Բայց Արեւմտեան Պերլին օտար տա-
րապետութիւնը արդէն էր Արեւելքան
Գիտնական համար : Քաղաքին ըստեղծ-
ման 35 տարեկան տարեկան Եւրոպային
Գիտնականի շնոր, երբ այս վերջինն քա-
ղց տարապետութիւն մէջ օտար երկրորդ-
ական շնոր օտար կ'ըստեղծուի :

Բայց Արեւմտեան Պերլին ծնողական
Նախկինային կը տանայ Արեւմտեան Գիտ-
նականին, որպէսզի Նախկինային Գիտ-
նականի ստեղծել եւ Խոր Նախկինային հա-
տարակալ ծնա : Քաղաքն ալ մեծ ծախի-
ւոր տակ մօտ էր երբեքներն իրաւա-
ւանցիւրն համար :

Քրտանով որ յետադարձութեան իրաւ —
անտեսան իրաւանք եղած է, որ Պերլին
չուտուր թիւյրեւոր Արեւմուտք մայրանք
են : Համայնականութիւնն անտեղ անցած
է պարտաւորանքներուն եւ Նախկինային
ուճեկով թիւյրեւոր : Երկու գտնակին ալ
դրամակց օրէնքներն եւ Նախկինային
ուճեկն, սակայն անցիկային տարի Արեւելքան
Պերլինի արեւելքան տարապետութիւն ար —
ուտեսանակներ փոխուած տուած ըլլա —
ւով, ներկային Արեւելքան Պերլինի ար-
ուտեսան մայրաքաղաք ինչն է :

Նոր զաղաքականութիւնն արտաւան է Պեր —
լինը արտաւան Արեւելք — Արեւմուտք հա-
մադրական կեղծուի : Արեւմուտքը իրաւա-
պատկան են, մինչ Արեւելքան Գիտնական
Արեւելքան գիտնական իշխանութիւնները կը
վիճական ապառ չեմաներէ, մարդկային
իրաւանք շարքերու արտաւան մէջ :

Բ. Ա. Բ.

ՊԱՐԱՃԱՆՈՎ

ՎԵՆԵՏԻԿ ԵՒ ԻՏԱԼԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼԸ

ՊԱՏԿԱՌԵԼԻ ՍՏԵՂԵԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԵՒՍ՝ ԸՆԴՅԱՆՈՒՄ ՓԱՐԻՋԻ

— 0 —

Հանրային փոխադրության կարևոր — բաղաձայն պատերազմիկները կը կարգէ անհատական, Փարիզի վիթխարի փառալույծը, ընդհանրապես ստորերկրային ու անդ — անդ միայն օդային, ստանց դուռն մաշ — բաշարային գործիւնքն կենտրոն մենա — գրեթե մասով պիտի յառեցը անդամաւորուած ման: Իր գնացքներուն անցելը ճշգրտաւ — հովիթներ ու կանոնադրութեամբ, աշխատանքը փամբերն ինտելլեկտի ծառա — յախերն կ'ընծայէ ան, երկու միջինով տակի Փարիզցիներուն եւ արտաքաղաքեաններուն, իրենց անվերջօք Տարկադարեան տեղադրութեանց ի խնդիր: Անտելլեկտ ու ճարտարական պարագայներու մէջ է միայն, որ պատահական կրնան դառնալ յաղաղութեան, քաղաքականացեալ անձնաւոր, Տարկադար կառնադրութեամբ շրջելը իր բազմաթիւ ուղիւր փոխադրութեան մէջ:

Երեսօլքը բոլորովին կը տարբերի, մասերին երկաթուղիներն երկրակաշիւ հանքաուղիներն համար, որոնք յաճախակի ու զաւրի ուշադրանք կ'արժանանային, ժամանակը խնդրանքն արհեստներն եւ նոյնիսկ այն գիծները, որոնց յատ — կացութիւն կը երկար ներանցները, դարձեալ ստորաշուքն եւ կարգ առնել տակը, ոչ միայն յաշուարկան կամբեր լույսերու պարտաւորութիւնը, այլեւ նոյն ներանցներուն վրայ, ղեկի տարբեր կամբեր ուղիւր ուղիւր հանքաուղիներ կամ ան — կաշարով կտտերու ներկայութեան պատճառաւ:

Արդեօք շարժանական յառաջդիմութեան, հակառակութեան մը ստատորութեան, յալթանակ տանի մը հանդիսութիւնը պարզեց Ուրաթի, Գիւկանայի մին, երբ քաղաքը կատարուեցաւ ան — միջնակի արտադրութեան շրջաններն ղեկի Փարիզ ուշադրելը երկու գիծերու երկարութեան եւ միացումին: Այսօր — տարեկ անհետ, հնարաւոր պիտի դառնայ, մէկ շունչով արժանանալ սահման — մէջ ուղիւրի երկուք արեւելեան կողմը, առաջին, այն փառալույծն որ քանի մը տարիներէ ի վեր Անն Թիւրքին այն կէտէն կը հասնիք քաղաքից կերտուեալս մէկ կէտէն՝ Օսկոն կայանը, պիտի շարունակէ իր գնացքը միջինէ մինչեւ Տոմբոյ — լույսը, վերջնական հանդուրան ունենալով Լուսալի մը կուսն: Շրջանակն ճնշուր — թացը որ քաղաքը կը մեկնէր Լուսալի կուսարանէ մինչեւ Պատար Սէն Լուէ, պի —

տի յառաջանայ տակի հետեւ, անցնելով չորս նոր կիւղիւններէ: Իր անցքին անհնէ կտտերու կողմնաւորներն պիտի ներկայանայ իրեն կայանքներ:

Գաղով հիւսնուող մէկ գիծին, որ միջինէն աչաք, միջինով Շելիքով հովիթներ կամ Ռոնալդներն — որ մեր մէջ Գոմ — իրնցնէ հին լիւստաններ, իր վիթխարի պարագայներուն մէջ երկունքի հայի, դաշտաւորանքներով, իրեն երանելի օրեր, հան որ որ առաջին անգամ կը տեսնի անտառային տարածքներն — իր գնացքը կը լրացնի Լիւգանայի կայանարան, նոյն օրէն սիւնակ, այդ գիծը եւս պիտի երկարէ մինչեւ Շաթլը, անցնելով Սկիւն օտորտեան, մեն գիւղիւնները ընծա — լիւով շարժուողներն, սուղ յալթանակ — ներու կրտստի գլուխը նուազումներով Օրիւթով — միւլէիլը որ պիտի վար Անտիլիէն կամ Պատ Կոմիւնի երկուքն համար ղեկի կուտ տիւ Նու, ուսին տարիներու պիտի չըլլայ փոխուի անհնէին Ռոնալդ, այլ — իրեն համար Փորթ Եր Քիւնիւրիլի պի — ծը, այլ երկաթով մէկ շունչով մինչեւ Շաթլը, անն պիտի փախի, այլ նոյն կայաններն անցնող վերջինէն ալ — լուսն ուղիւրիցն, շունչով յալթալ ինք կայանքներուն կրտսան փամբանակ, այսինքն Տափիլի Ռոնալդին նոյն միջին — լիւ Շաթլը:

« Հայկականութիւն » խոսելու համար, երբ կը ընտելի, օրինակ, Փարիզի եւ կիւղան հան կուսին շայտը կիւղանի երկուք, կարճ փամբանակով պիտի հաս — նին հաս, դարձեալ ուղիւրի փոխուի Շաթլըն, անտիւն համար Փալ որ Նեպոլի գիծը եւ յալթալ շարժանակներ: Ասեկի կամ Նուայ ժողովուրդ առաջա — լին, ուրիշ հակադրութեան այլտեսանքներու եւս պիտի ճանաչուիր, փառալույծի քանցը շատ տակի հետաւորներ երկար — պիտի համար, նոյն տակն հարցողական գործելով զայն երկաթուղիի բազմաթիւ գիծերուն:

Արեւմտահայկանի բոլոր կայանքներու — թիւները կը ճանաչենք այդ ճանաչակ — ները, բազմաթիւ մեքենաներ անդուր — ներ, ինքնաթիւր ղեկակներ, շարժանակներ, ընդարձակածառայ սպասման բաղադրներ, երկարաւոր շղջուած լոյս — ստիւղ սպասման, հանդարտութեան նստանստելիներն, Լուսալի:

Գաղով արդարութեան, կրտսալութեան է ան ունի Փարիզի փառալույծին: Ասեկի կարճ փամբանակ եւ արտաւ ըլլալով մէկ կայանքէ մինչեւ նուազագոյն չորս անգամ տակի հետաւորութիւնը քան ըստ քաղաքներ:

Փաղը այն — յալթաուրութեան, որոնք տարիներու ըրտաւորութեան յալթաուրութեան ղեկին հանցին այդ վիթխարի քաղաքը ղեկակող մոլորութիւնը քաղաքի մեկն էլ, ծախսարարի՝ նաեւ այն ճարտար — արհեստներ, որոնք ի սուս ղեկն իրենց հմտութիւնը, յառաւորութեան մարտա — կրիւն ցուցնումներով:

ԳԵՂԱՄ ՏԵՐ-ԱՐԻՒԴԱՆԵՆ

ՎԵՆԵՏԻԿ (Նոյ. 25, « Յաւաթ ») — Անտառային անտեղները այսօր սիրուն վիճակի մը վրայ, արեւու, գաղջ, ճանելի օրերն ըլլին:

Ս. Մարիոյ հրապարակ կամարակա — պերան տակ, մերձակայ արտադրանքներուն եւ Քոնգեսան երրայնիւր լուսանկար — ղանկն կեդրոնաւորիքն մէջ, որ երկար տարիներու անտեղութեամբ, անակ մը « Հայկական դիտարկումներ » արձան է, հայկերէն լեզուն է պատուի է, իրեն խաղա — ղանակ, Քրտանակ, իրտանակ, լիւս — ղանակ եւ պարսկան ստղանաւորներն — լով: Հարիւրի հանող երկաթաուղիներ, երկուն, եւ խաղաքանակ մը քանի ընտա — նիքներ, Միլիթարեան աշակերտներ, Մու — ղար Թիւրքիական լուսարձակներ, երկ — տաւոր վարդապետներ, համարաւոր — նաւակ մեր երկաթաուղիները, Փա — տալուց, Միւրանէ, Փառնալիւն, Հաւ — մէն, Մարալիւն, Փարիզի, Տոն Նո, ա — մէկն այ նոյն յալթաւոր վարդաւոր, արժանեան այսօր, վիճակի ընդդիմա — դրաներն երկաթուղի կողմնաւորներն — զարմաղութեամբ նորիքն եւ խորքը — բուն մէկ ընտելուի Սիւրէյ Պարան — նովի, այսինքն Մարգի Պարանաներ:

✕

Պարանանան ծնած է Թիֆլիս 1921ին: 1951ին կը վկայուի Մոսկուայի շարժա — ներքի հաստատութիւնէ:

1953ին արդէն կը սկսի գիւղարարել երկա — ղաւոր Ֆիթիլը: Նոյն տարին, Պարա — ճանով հեղինակ է արդէն ուղիւրներն — հինք Ֆիթիլը, ներառականութեան կիսի Տոմիկըստ սիւրիտներուն մէջ:

1964ին հրապարակ կը հանէ «Երեւոյն միջրէք» յալթալ կուտան նաեւ «Երո — ղանէն հանախարկներ» ստուերը, Ֆիթի — լը, որուն նման ոչ — ուղիւրապես, այնքան դժուարեւ եւ անքան զգալարանային Ֆիթի՝ լոյս չէր տեսնո երբեք Նորքը — ղային Միւրանեան պատմութեան մէջ: Բնաշարաւորութեան ղեկին ուշադր, եւ կալուարութիւնը անվերջօք վերջինի կուտայ հրապարակին, լուսն է արդէն կիւղիւրիցի Մար — ձիւրալիւն շարժա — ներարարի միջադրակի փառաւորներն, որ Պարանանով կը ստանայ տալերն մըջա — նալը: Արեւմտեան այդ միջինէն ժա — ղալուրը կը ղար բազմաթիւ միջադրակի մըջադրանքը Նորք: Միւրանեան համար, լուսն հեղինակը, հալթանակ բազմաթիւ ջալցեցիներու, երբեք արտադրութեան չու — նենար ընկերակը իր ժալցեցիներ, ար — տաւանանքն մէջ:

«Երեւոյն միջրէք» Թէն երկար կնար

ԲԱՐԵԿԱՄՈՒԹԵԱՆ ՈՍԿԷ ԿԱՐԳԱՍՆԵՐԸ

Հայկերն տակիվ ժամանակներն եւ ունեցել կրնան Ռուսիայի ընտելութեան ղեկարգութեան ֆեդերալներն եւ Ռուսը — Պարսկան գաղթականները ղեկ մըջա պար — արանքն, — դրամ է պատահական Սիւրէն:

«Լոյսիլ» իր փալով մեն փամբն պար — արանքն է հայ գաղթականներն: Գաղթ — նեց — Պարսկը, մեր հին արձագանքի թա — դիւրէն, որ արտալը համարն ստացել է արեւելի հաստատութեան Հայկերի: Բու — կալիւնային ու արձաղը Պարիզիցի մէջ հայ տարբեր խոլոր պիւր կատարել սպաս — ղանակ ու զարդարանք կանգնի, ճարտա — քաղաքական եւ ժառանգ շարժման մէջ, — դրամ է Արցախ խաղալիքներն:

«Հարաւորային Ռուսաստանի քաղաքներին մէջին քաղաքի պատմութեան մէջ Հայն — ինքն իսկ նշանաւոր տեղ է պատկանում: Առանց որեւէ շարժանագիտութեան կարելի է տակ, որ Հարաւորային Ռուսաստանի տ — մեկնը հայկաւոր անտեղարարներ կնան — ղաններ Լոյսիլը, Լուսիլը եւ Գալանիւն — Պա — ղուրիկը իրենց հարաւորութեամբ, փայլեալ —

մուլեմար ու նշանաւորութեամբ մեն փա — մանք պատրուակն եւ Հայերին, — դրամ է արտաքաղաք լինելիւնքով:

Ըստ որում «Հայեր» մեն օգնութեան էին ցուց տակին Ռուսաստանիցիներն նրանց թիւանկութիւնը ղեկ մըջալ մարտերում, արժանեան ճարտը քաղ մարտի եւ Արեւ — ղայիցի կնարեց պատմութեան, հարցողակ — ցութեան լինելիւնքներ, օտարութեւ եւ տեմ — նական քաղիւթներ եւ իւրեւ եւ գիւր շարժելու ու կատարուող համալս զնարու մէջ:

Այս, Հայերն ոչ միայն ունենին իրենց որոշեց շարժանքն ու անդրութիւնը, իրենց ուղիւր հայտնար մարտիկներն, այլեւ, ումերն իրենցին շարժով, օգնութեւ էին այդ երկրներին արտադրանքներն ու արհեստներ — ինքն, կատարուող այնպէս ճարտարապե — տական շար կաղիւնքներ, անպիտման ծոր — ձանակը փամբաներն ու քրքրի, ներա — ղութիւնն ու կրտստութեան, զարդ ու թաւարան...:

Պատահական է, որ Հայոց թաւարանի նոր շրջանի մէջ շարժանի տալերն ներ — կայանցումը տակի է ունեցել 1668 թուա — կանին Լոյսիլի հայկաւոր պարտութեան: Գաղ — մի եւ Ռուսիայից հայ գաղթիկները մեր քաղաքներումն ու արտադրանք տակի — եւ քաղաքներն, նշանաւոր գործիւնք լինումներ նրանց, ումեր լուստարար

կողմերին իրենց մայրենի ընդուն եւ զար — ման Ռուսիայի ու Լեւհաստանի մշա — կալիքի քաղիւնքներ: Արժէ Նոյն կուտելը թէկուց մի քանիքն Պարսի եւ Մարտի — ղար լիւրեւերներին, ճէրքեր իրենցանց, Նաւաւորս Գալիպոլուս, Նոյն Պարսիայի ծնողը Վիլհելմ, Քուսմա, Յովհաննիս, Սիմոն ու Վարդան աղաքներներն, Սի — մոնն Լեւհաստ, Յովհաննիս կամեկնիւրն եւ արքիւններն:

Հաստատար, ուղիւրանցի պատմա — ղաններն ու ժառանգարանները համար Նաւաւորսը կը լինի իմանալ, որ Յաւոր լիւրեւերն պիւր է Մարտի 1583-1658 թ.թ. — տարեկներին, Վարդան լիւրեւերն լիւրեւային շարաքիլն է «Պատմութիւն» լիւրե — վայ իրենի, Սիմոն Լեւհայի իր նշանա — վոր Սիւրիւրիւրիւրիւրն ու Միւրան իւր ղեկ — կանցի որ է ժամ լիւրեւերն... շար կա — ղուր տակելութիւններն եւ հարցողութեան Ռուսիայիցն ու Լեւհաստիցի մասերն, իսկ նշանաւոր հայալեւն ու դրամարան Վե — ղուր Արշալուր յառուի գիւրէ է զրկ կա — մանց — Պարսիկի մասերն:

Առանցիք, որ Հայերն թաղանակ է ն արտադրանք զարգանալիս նշանները կուտու 13րդ դարից օրինակ: Այն հիւս — նալիւր տուեղոր, շատ տակի կաղաքներ —

շունկնար Նորք: Միւրանեան մէջ, լուսն արդէն քանի մը խորքերիցն ընտառ — ներ լին զարդերի Պարանանով կուր — օրին հիւսնուողը կամ ղլուր խորք — ղային շարժանակը ծնար դարձուցին:

1965ին, Պարանանով, ուղիւր կար — մը ժառանգարաններու ձերքալուրութեան, կաղաքի զատակարարութեան եւ ընտառ — ղութեան ղեկն քաղաքիցը մը կը ստա — ղուրէն, եւ հակառակ ստանցը միջալ — ղային արժանեկներուն, խորք. կուտա — վարութիւնը ձեռնադրութեան կը մերձի ի — ին ներկայացուցեալ լուսն ծրարիկները:

Սալաթ — Նովայի յարկներն օրերը կը ժամանակին... խորք. կաղաքութիւնը նոյնիկ շարժանագիտութեան կը պարտաւոր — ի պատիւ հայ ճան աղալիւն: 1969ին Պա — ղարութեան ղեկակալն արտադրութեան կը ստանայ զարմուտը, նոր Ֆիթիլը եւ Սա — ղար — Նովայ, կամ Նուայ գլուրը, հայի լուստարանք: այս ժալցալներ կը զրտուի լուստարաններին:

Երբ տարի լուսնը, ստանց հեղինակի հաստատութեան, Սալաթ — Նովայն կու — նենայ նոր հրապարակութեան, կարտա — ղուած, ճանաչուեալ, ներկայութեան, փամբանակ — կան կարգի վերածում, վերապէս այն ճանի մէջ, որ ներկայիս ունեցի արտա — մանքն մէջ. լուսն այն տար քնա — ղանները (եւ ստորադրանք) որոնք բալ — ար ունեցան Պարանանովի թիւքը տակելու, զայն կը իրտանի օրինակ ղլուր զարմուց մը, մենն ուսն ընտառանակաւ — նոր հեղինակը կ'ըրկուրն օրինակ ժալցա — ղարները ղեկով արտադրանքներն եւ, Եուս — տարի կրտսալութեան մէջ եւ հնունա — ղար ժալցանքն ու ոչ յանձնարարելի, արժանեան, գիտարարները...: Նոյն տարին Պարանանով Երեւոյնի քաղաքի նամակը կը կ'ըրկուրն գիւղարարութեան ունի ժառանգարաններն, ձերքալուրութեան ղեկ:

1971ին նոր Ֆիթիլ մը կը սկսի, կիսի կեղեկներին օրինակներներն փա — ղուր ժառանգութեան, նիւրէն հայկաւորը — ղային նկատուելով, կ'արդիւրէն:

1973ին Պարանանովի բոլոր Ֆիթիլը կ'արդիւրէն եւ հրապարակն կը բա — տին օրինակ 1964ին Հովհաննի միւրէն — լիւն Սալաթ Լ Նովայ:

1974ին Յովհաննիս Սիւրէյ Պարանանով կը ձերքալուրէ: Յոյնալիւր արտադր — արանքներն ան շարժալ եւ փառաւորան — ղութիւն: Դժանով զատակարարութեան ու — ղին ղլուր կ'ընէ: Ի վերջին նոր տար — ղուր Սալաթին հին տարեկ ընտառաւորա — ղութեան կ'ըստարարութիւն օրինակ... միա — տակաւան:

Այսօր, Երեւանի միջին, Փարիզ ի

պուտալ եւ անհամեմատ տակի թեւ շա — փերով, շարժանագիտական եւ նուս. այսօր, այսինքն «Երեւոյն» ու Վիթիլ պատմութե — ղաններ Բարիկը միջին, իմ երկաթուղի — ղար արտադրանքի քաղաքից Բարիկ Օրիւրիլը... Ընդ որում, Նոյն լուստարանութիւնը, ղլուր համարան մի ուղիւրանակի շարժա — քալոր, որը թաղանակներն լինի շալթա — ղին, կամ նրա մասին Հայերն ղեկ ղլ — նեն ու թեւ շարժանագիտական, ոչ թեւ այս կամ այն տակի կամ տարածութեան արժեքով, այլ հենց նրա կոնտակտութեան օրը:

Հայերն, օրինակ օրէնք, ուղիւրանակի արտադրանքներն մասին զրկն եւ ոչ թէ ղլ — ղուտան ու ընտառարարական շարժակալութեան ղերակարարութեան, սուղ օրինակ զրկանքն ու ժալուրիւրիկ փառաւոր մարտի, այլ ճարտար — արարութեան կ'ըրկուր, երկունք ջալուր: Գրկն եւ ոչ միայն տուեղ զարմ, այլեւ Ռուսիայիցի եւ ուղիւրանակի ժողովրդի պատմութեան ու նրա հակադարձութիւն մա — ղին:

ԳԵՂՈՎ ԷՄՐԵ

(Նալ. — 4)

Tél. : 44 12 75

0 1 2 3 4 5 6

ՀԻՄՆԱԴԻՐ Շ Ա Ի Ա Ր Շ Մ Ի Ս Ա Ք Ե Ա Ն

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

ՕՐՈՒՄՆ

ԴԷՊՔԵՐԸ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՊԱՐԱԳԼՈՒԽՆԵՐՈՒՆ

ԵԼՈՅԹՆԵՐԸ

○

իլգյաւ ամէն կերակի, մահաւանդ երբ
իւ մտանոն ընտրութիւնները, զաղաղա-
պան զաւարան Տոստոյֆերուն պարզուի-
նքը խօսեց իրանին հոս ու հոն, պարզե-
լով իրենց տեսակները: Քննեց և յառե-
տականի թէ չ'է Նախին, ոչ ալ մեծամաս-
նութեան պարզած պատկերը զալալաւա-
նին կամ յառաքելի և ժողովուրդի մը
համար, որ նոր յոյս մը կը փնտնէ և
որտեա համար ձգտեց այդ փնտնեց տակ
էն, իր կարգիկն ցոյց տաւա ներքին
պատկանած մը, որ, թերեւս, տեսնա-
նիկ էր:

[illegible]

Սույն կոչոյ ճամբով ու «Համադարձ»
ընկերութեան շնորհ ռաբոյ, այլ Հա-
մադարձ Ծախք: Սիբերիոյ կը եր-
կա լիւս ունի: Մամուկի առեւելին ձկն,
բանտարանին կ'ապստա, կ'որոշման
էն ձկն կ'ապստա՞նք Յիշխարարան
Սիբերիոյն կ'ալ կ'ալ յաւիտեան յա-
մադի Համոյ, Համադարձով կուսա՞-
նախկինը չ'ախտանա (կը եր անկոյն,
ո'տաւ զին եր չ'իշխան ունին, այս-
ո՞ր թեր է, թեր է նաեւ, կ'ապստաւոր-
դարձան ընտելեան հանդարտում
է ձկն ու կ'ալ ռաբոյն ունի ու եր
զին եւ իւր յետին մտքը ունի եւ
այս պարագային Սիբերիոյ, ու ժող-
ովեան ճամբուն յաւիտեան յա-
մադի զրաւտարանին ընկերութեան

այս շարքաբաղբիլին, քանի ևս Ռուսչէն
մէջ, երեք օր, տակաւ ունեցաւ ձախ-Ար-
տաակարանի չորս հարուստներ: Ռուսչի
ձագար սխաճանքիմբար նախագահ վեր-
նորոշեցաւ: Բնչնաւորը ձեռով չամա-
ւոսմարը նորուրիւն չըրեաւ, զոր մը ե-
ղաւ ձախի ընկերիտուն: Համաճանչին
է խօսելին: Երեւոյն չամաւ զոնի, պատ-
գաստուրները սխաճանկանուրիւն ցոյց
աւուրի ինչ նոյնիսկ բոլորը չամակար-
ծիք չէին:

Մեծամասնությունն ալ ձեռքբերլ յայլած
չէր եւ Ժաջ Երրորդ մամուկն ստուիւն ժը
տառաւ, Կեդրոնական Կոմիտէն յառաքելո-
ջանէն ետք: Կ'ուրդ ընդունելով Պատի կողմ-
էն, որու պիտէ ներկայացնէ իր կուսակա-
ցութեան տեսնական ծրագրերը: Ժիւն-
յարի հետ տեսակցութեան մասին խօսե-
լով, հետ Է. Է. Է. խոսակցող ըսաւ. «Ար-
մէրտս բացի Հանրապետութեան նախա-
դրեցին: Մայր ապագութիւնն ունեցալ
որ գիտ լսեց եւ մտիկ ըրաւ»:

ԳՈՐԾԱԴՈՒԼՆԵՐԸ

Երկուշաբթի առաւոյտ հարկաւորները վեր-
սու կանանաւորացու թակի երեք օրուան
գործադուլէ ետք, բայց երկխօսակաւու-
նեան չափը չէր լուծուած: Հանրապե-
տութեան Նախագահը սովորաբար (Մարգարէ) եւ կանանաւոր ճարտարա-
րեսան յաւաքարը եւ նաեւ երկխօսակա-
ւուներէն տնօրէն: Աճ. ժժ. ԲՆ. եւ Աճ.
ԻՖ. ՏՆ. ԹՆ. Ինչպէս նաեւ ժող Մաւ-
էն Կ'տնօրէն ժ. Ժ. արքայ եւ կառավարու-
թիւնը Կ'ուզէր յաղթող առաջիկայ ընել
գործադուլի իրաւունքը (Ճամբէ) ի որ
Երբ Երկխօսակաւուն Խորհ. Միութեան
եւ արքանեան երկխօսուող թէք Գրծա-
դուլի իրաւունքը չէայ, պատճառն այն է
որ... Գժգի թաւաւոր չէայ: Կառավա-
րութիւնը չէ Կ'տնօր Միջնէ ի չարէ թա-
ղակարարաւ Կ'տնօրէն իւրեքական օրէք-
ներէ մէկը, որն է գործադուլը, բայց
գլ Կարծիքն թէ Կ'ուզէ մշակահանութիւն
ջոյց տալ եւ կարգ չը Բիշիքին ճնշե-
ցու առջ, ապաւնչուր: Համար իւռաղարչի
պատասխարէրն թէ: Այլ խօսողը, տե-
կարելի չէ որ Յուրեքարչի օրտու իւ-
ռաւարարը Խորհուրդի Զեմար որդաւ տայ
այս ուղղութիւն: Նման պատասխար-
ութիւն չէ կայ արքէն Մայն - Հեռախօսիկի,
Եւսեակեանի եւ Խո-Խոսիկի մօտ:

Ի՞նչ որեւէ կը չդառնուի, կեկտրակա -
նութեան դադարեմբ պիտի ըլլան Ձո -
րեղջիւրի կէ մը ընթացք մտառ: Երկուսն որ
կ'ընդունան երկուսն սենտիմաները 200 ֆը -
րանքի պահանջ մը կը դնեն մինչ քո -
կերակրակները: Քանի որ տրակտակա ըստ
է Սէ. Էֆ. Թէ. Սէն աւարտարած մէ
պայտանագրութիւն մը տնօրէնութեան
հետ, զոր միւսները տնօրէնարար կը նկա -
տեն:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

[illegible]

թնութիւնն մէջ, կիրակի տեղի ունեցած են քաղաքական եւ նահանգային ընտրութիւնները: Շատ ծանր բախումներ տեղի ունեցած են այս առթիւ եւ տառաջանեցաւ կայ ու բանավթի վերադարձը:

ՄԻՈՒՅԵՄԻ ՆՈՒՍՆԳՆԵՐԻՈՒ ՍՐՈՎՔԻՆ

ԵՐ ԵՒԱՆ (Արմենի փրէս, 5-8 Դեկտ.)

ՀԱՏՐԱԿԻ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ 45ՐԴ

ԱՅՈՅԵՆՈՒԹԵԱՆ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐԸ

Անդրադարձվել մեկ անգամ ունեցող Ուրբ.: Սիւրբանի ճառարակի հնչող արտառու-բանի մրցանակներով երկու անասաւոր խաղերի վերջ զամս եւ Տիրացու Պետրոսեանի շարժանակով: Ինչպէս ճառարի եւ աշխարհի բոլորիկն արեւան Տիրացու Պետրոսեան ունէր ընտանաւորսւմ երկու խաղերի Սեւ Մանուկիքի եւ Եղեղ Մարգարիտի հետ: Այդ խաղերի ընթացքին երկու ընթացիկներին ալ անասաւոր եղան եւ եւ հայ արեւանի կրթած եւ Տիրացու շարքի առաջին երեքներին երեք միասին տրուողով Պետրոսեան զատարարով: Եւ ճառարի վարչութիւնը սկսեց Սիւրբանի խաղերուն հետ մէջ ընթացիկն ինտելիգէն իւր եւ: Ի՛նչպէս, բնութիւն արժանաշատներով կարծեմք ունէլ ըստիւրի պիտի արժանաւայ ալ որ 15 ճառարուներներով տարաբնուայ շարքի: Երբեք Տիրացու Պետրոսեանի հր ճառար մտացայել 12 խաղերի մէջ միասին: Երբեք որ Տիրացու Պետրոսեան տարաբնուայ 1975ին Երեւանի մէջ, չորրորդ անգամ ըլլալով արժանաւոր ճառար ընտրուեց: Սիւրբանի խաղերուն հետ միասին: Երրորդ շրջանին Տիրացու Պետրոսեան ճառարներով ունեցած եւ Անթուրի յոյժեկ հետ, իւր ինքնաշարժ շրջանիք Վառլիկ Սիւրբանի: Խաղերի վերջ զամս եւ ճառարս արդիւններով:

Միևայլ Տալ Հասարակ մնացած է Ռոմանիչիկի հետ եւ պարտուած՝ Բալաշովէ Կարէն Գրիգորեանի խաղը Գինադէ Կուզմէի հետ վերջ պտած է Հասարակութեան, իսկ Վլադիմիր Բաղիրովի հետ ունեցած Հանդիպումը յետագուած է

նախաբար՝ Սալբուս Հենտ Գահեթենը
հրատարակեց իւր, Հանքի Սման
հրատարակ, մեկնապատճառով Պեկինի
Հեւթերի եւ Սաւաթի։ Նախապէս Սաւաթ
ներսիսը 1 մարտիպիւտիկ կայանին կառ-
մանկարձակ քաղաքիկ մնալով Սալու-
մըն ընկնցիկն յաւաթարեց ի մէջ ա-
լաւ— կոտակ Հայտ Գր Իւրգալիկի գիւր-
քաղաքական եւ ինչ ինչ վերաբերի պաշտ-
մանն Պետութեան գր ստեղծման։ Ե-
րուսաղէմ պիտէ թէ ըստ լայց երեւ
թօններին։ Անձամ Հաւաթմբին լա-
լիս (իսմ ճգնաւոր— Իւրգալիկ) ստեղծ
Հարպիսն Հաւաթմբի մըն եւ Ժալանս կի-
նալս ղեր ղեր թր ղերն յաւաթմբի։

[illegible]

Մացաշարեր էին շրջանին հոգ դառնալու համար՝ իրենց հոգիները դնելով հեղինակների համար։ Բնականորեն շուրջ միասնորով, ապա՝ կուլան Գործիման և Կուլան՝ երեկանային միասնորով, հարկն Գրեկոսթան և Կուլան՝ երկուցուհինական միասնոր և մեկական յիսուսանգամ խաղ, Խոմանինին, Կիլան, Տալ, Բաղիլով, Սմիլով, Պոլուշանյան, Կուին, երկուցուհինական միասնոր։ Իսկ՝ զիբով ունի սուսանգամ խաղ մը։

x

ՄԱՌԵՇԱԼ ՅՈՎՀ. ԲԱՂՐԱՄԵԱՆ
ՊԼՐԳԵԻԱՏՐՈՒԱԾ ԼԵՆԻՆ ՇՔԱՆՇԱՆՈՎ

Խորհ. Միության Գերագույն Սովետի Գլխավորության Տրամադրով մտնելով Յովհաննես Գրիգորյանի հաշ-
րաման պարզեցումների և կենդանա-
նաժողովի և Սոսիէ ատաղձ կերպով մեռա-
նալի, իր ծննդյան Ցամաքանի առկի և
ի գնահատականի իր ընկալած մասուր-
միջանորո խորհրդային քառակի մէջ:
Մատենալի պրնոնէ կիսազգրին պիտի
բարձրացնէ իր ծննդավայրին մէջ՝ կը-
րովական:

x

ԳԻՏԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ
ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԱՐԻՍՏՈՏԷԼԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Երեսանի մէջ եղան ունեցած 4 գիւտա-
նան Ժողով մը, նորեւորած՝ Արեւուտի
մասնան 23000 մանկէն։ Ժողովը կարծա-
կեղծաւ ըն շաշտաւորի Կիտուեմիս Ա-
կուդեմիայի փխլեռադարեան ընտե-
նիական թափմները, Սորճ, Սիւն,
Բիւնա Բիլիթիտաւորի Լճիկերեան
Տափեան մասնանիւրը ըն շաշտաւոր
փխլեռադարեան Տիւրապիլիւրը։
Բացաւ ըրած 4 շաշտաւորի Կիտու-
եմիաները։ Աղաւթիայի Յիլիւիլը սե-
ղաւ Կիտուրը գտաւան։ Կարգադրեան
նաեկ թիւ տասը գտաւաթիւլիւններ, ո-
րոնք փխլեռած ըն յիւ մէ գիւտաւաթի
փխլեռադարեան Տափեաները, թափ-
տուեան, զարգաւ – տնտեսական մե-
քտաւաթիւն շաշտուր Բիլիթիլիւր
Արեւուտի ընտնաւորը, սորա աղա-
տափմները, մայրաքաղաքիլիւնները մէջ-
նադարեան Տափ գիւտաւաթիլիւնը կողմէ
կաշիւր։ Այս առիթի Տափը. Սիւն Արեւու-
տան յաշտաւ ը թէ Տափիլիւրը գոր-
ծիւր մէջ զեր կարգաւոր ըն Տափ մէջ –
նադարեան փխլեռադարեան զարգա-
ւած զորքի մէջ. Տափիւրը Ե. զարեկ
սեղաւ, երբ շաշտաւորի մէջ պիտո մէ
փխլեռադարեան մէքտաւորը, Արեւ-
տաւիլի կրկեր թարգմաւաւ ըն Տափ-
րիւր ըն մէքտաւորաւ ըն Տափ փխլեռ-
աւաթեւ կողմէ։

2

ՀԱՅ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԵԱՆ ԾԱՂԿԱՐԱՂ
ԴԱՆԻՈՅ ՄԻՋ

Դանիդո մէջ լոյս տեսած է հայ քահանայ-
տեղծութեան ծաղկաբալը, որուն մէջ տեղ
գտած էն Հայ քահանայ քահանայօնդին
քահանային փրկութանը: Հատորին մէջ
լայն տեղ տրամադրուած է Սայաթի Նո-
վալի: Հատորը հրատարակուած է Պիա-
նիս - Խորհ: Միութիւն» ընկերութեան
կողմէ:

ՅՈՐԴԵՄԱՐԹԻ
ԳԵԿՏԵՄԲԵՐ
14
MERCREDI
14 DECEMBRE
1977

HARATCH
LE SEUL QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE OCCIDENTALE
Directrice : ARPİK MISSAKIAN
83, RUE D'HAUTEVILLE, 75010 PARIS
— Tél. : 770-86-60 — Fondé en 1925
C. C. P. Paris 15069-82 571027317 A. R. C. PARIS

LE NUMERO 1,30 F

Օ Ր Ա Ք Ե Ր Ք
ՀՐԻՄԱՆԻՐ ԾԱՆԱՐԾ ՄԻՍԱԿԻԱՆ

ՏԻՐԻ ՏԻՐԻ — ԹԻՒՆ 14-008

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

53e ANNÉE — N° 14.008

ՕՐՈՒՆԷ ԻՍՎԷՐ

**ՈՐԳԵՄԱՅԻ ՀՐԵՐՈՒՆԵԿԵՆ
ԵՂՐԻԼ
ԲՈՒՐ ԵՆԵՄՀՈՒՆԵՐԸ**

Անցան տարիները: Գրեթե անհետ — առիթ արդարեան: Այս գիտար է, որ — իր անոցը համար, մասնաձևը, որոնք նախան ու սիրեցին Գուրգեն Ալեքանյանը, ընդունել որ՝ այսօր, 1977 Գեկտ. 14, երեսնամեակն է իր մահուան:

Գեկտմեթներն անան ստաւում մի էր, որ կը հանձնէր գրութիւն, հետաւոր ՏԻՐԵՐ՝ ինչ՝ Գուրգեն Ալեքանյան յանկարծաւ: Եւսի հարկ էր հաւատար: Ապա՝ համա — կերպիւ, ապա, ինքնով իմաստուն խոսքե — բով. մասը իր համարով, կեանքը իր համ — բով: Բայց ի՞նչպէս: Քառասուն տարե — կան էր Ալեքանյան, համակ կեանք ու ե — րանք, ընդգրկեցին ընտանաւորում: Իր սիրուն մենկերկերը կ'արձագանգէին բո — րորէն ականջներուն մէջ, սրտուն մէջ անկէն մը դրաւում էին: Մեր աչքին առ — լին էր խաղաղօրէն խաղաղաբար Սիւնա — կոմիտասի, ըմպանդի, խնայ, երբ հարկ էր ու աչքան ընկերակուսի ու ջերմ, երբ աշխատանքը վերջ գտած էր:

Այս յանկարծ, զեկտմեթներն անան ա — ստաւում մէջ, կ'ըսէին թէ այդեւս երբեք, երբեք պիտի չտեսնէինք Ալեքանյան, միջ — ար զեկտմեթ, նպատակ մտքին: Յիշատակ — ար պիտի մայրին միայն: Ինքներն պի — տի շարունակէին իսկ՝ Քիսմանք ունեն, անա — կ, անկէր եւ հարուստ եմ, ջան, եւ հարուստ, զեւ սիրեցի, բայց ոչ ոք սիրածներէս, զիտաւ ինչ եւ որքան սի — բեցի, միայն ծրելն ո՛վ բուխորիկ հայրենի, կարօտանքս այդտեղով: Եւ հետո եմ, բայց ծովի ճուղայն կը հա — յին եւ դեռ Սեւուրներուն համար, Տէր, ինչ, ապրել կ'ուզեմ, ինչպէս մենիմք, միայն էի, նորարարով, սարի լանդիւմ, երկնի տակ, շնոր է խոսքով, բարի լույս, մէկտեղ կ'երթանք դար ի դուռ, մի հետաւոր հայրենի, իմ փառաւոր հայրենիք:...

Նման անուարար համանուագի մը, Ա — լեքանյան երբեք մնաց անուարար, բայց անուարար բնույթը էր, բարեխառնարար, որդեկի ան դատուի Սիւնուրի լուսաւոյն հարկներուն կարգին: Հայրենիքը չէր անոնք բայց կոմիտասը բաւած էր, որ — պիտի անոր ծառ դանի հայ երգին մէջէ: Այս մէջէ իր երգը կը շարունակէր թու — թաւ թաղաղի թաղաղ մեծին երեսուն, ինչ կը հանդէսէր Մ. Դադարի փորձիկ գե — ղերմանաւան մէջ, այդպէս հետո բեմ — վրայ ու արձան ծառ Հայրենիքան:

Տիրութիւն մը կայ այսօր, զի մը ա — լիքն քան միւս օրերը, մեր հողին մէջ: Ինչ որքան խառնուածք ունեն ու պիտի լինէր, որ սիրեցին: Ոչինչ նախընտրէր, անկասկած, որ փոխանակ հողահիւրի — անով իր յիշատակը ոգևորելու, իր երկ — ու կրօնականութիւնը թրջացնելիս ըսի՜ իմ մը վրայ: Ձեզաւ: Ձեզաւ, նոյնիսկ այս տարի, որ ոչ միայն իր մահուան երեսնամեակն է այլեւ իր ծննդեան եօթն — ամեանաւանակը, յիշել պիտեմ, այլ ձե — անով: Արտահայտուի կ'ապրէ իր զարմոյ — ի մեր ապրման է այսօր, ոչ թէ իր հո — ւանքն արդար խաղաղութիւն հայցին մէջ — անուն, այլ մարմին, որ իր զորքը շա — րունակէ արդեւ ու էր երբ արտաշէսի արքայութիւնը գաղաղ միջինը երե — անն: Արտահայտուի մեր բարձր փոստը ձեռնակի կ'ընէր պիտէ եւ ըսէ՜ մեզ ինչ — քանակութիւններ հրախփող, որդեկոյն Սիւնուրի մեր երգն այլ չզանաւան — անուար համանուար մը: Որդեկոյն շարունակին ապրել բոլոր Ալեքանյանները: ՃԱՍԱՁԶ

**ՕՐՈՒՆԷ
ԴԵՊՓԵՐԸ**

ԹՈՒՐԻՐԻՍ

**ԷՃԷՎԻՏ ԿՈՒՉԷ ՈՐ
ՏԵՍԻՐԵԼ ՀՐԱՍԱՐԻ**

ԹԱՎԱԳԵՏԱՅԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ
ԱՏԱԼԵԹ ԴԱՆԱԶԵՑ

Գրած էինք որ կարկի օր, ծանր մի — ջաղկակի այ պատահած են Թուրքիա, որ սեղի կ'ունենային շրջնային եւ թաղապետական ընտրութիւնները: Ցարդ վերջական արդիւնքները չկան, բայց պիտուր երեւոյթն այն է որ մեծ եղած է ձեռնարկներու թիւը: Հաջիկ 50 առ հա — յիր էր որ մասնակցութիւնը 21 միլիոն ըն — տրոյն վրայ: Հարկ էր ընտրել 1710 քաղաքապետ 44-902 մուքաթար (գիւղաց — ան) կամ թաղապետ եւ 67 նահանգնե — ներու նահանգային ինքնակարգներու ան — ղարկները:

Հալըք նահանգաւումէն տասը պիտ — աւել շահած է, այլ իստիքով 67 պիտուր նահանգապետարաններ: 43ը, միջոյ Ա — տալէթը (Տէմրէլէ) 222ն ինքն է 13ի, միւս պիտուր քաղաքներուն մէջ: Զգու — լի յայտնական մը տարած է նաեւ մայ — բաղին այլ Մշֆն (Թուրքիէ Միլիթրէի Հարէէթ Բարքիլիսի) որ իր ետին սկը — լած է Թուրքի միւս ալ կուտակուցիւնը երգաբանի Միւլէ Սէլամէթը, առաւելը 39 քաղաքապետարան կը դրած մինչ երկրորդը 30 (մէկ առաժանայ ար — դիւններն են): Այս պայմաններուն մէջ է, որ Հալըք պարագայից պահանջած է Տէմրէլէ ինչ իր կառավարութեան հրա — մարտում, շեշտելով թէ արդիւնքները ցոյց կուտան յստակ կեղծով թէ մ — զուրկուրը փոփոխութիւն կ'ուզէ եւ թէ ինչ կրնայ քանի մը օրէն դաժնած մը կա — միւ: Չորս տասնէկամեան երեսփոխան — ներ արտաքան են իրենց կուտակուցիւն — ներ: Ճիշդ է որ մուրադըրը դիպի է Տէմրէլէին, որ շրջաւ վերակառուել երկրին տնտեսութիւնը, բայց կ'ըստի նաեւ թէ արդիւնքները հետեւեալ են ձեռնարկներուն: Մեծ համեմատութիւն: Այնպէս պարագայի մէջ Տէմրէլէ ըսած է թէ կուտակուցիւն մը չէ տեսնել հրաժարելու: ոչ ալ վտանգութեան քան ուղիւս:

× 15 մտնալ կայ, որոնքմէ երեք կին եւ 60 վիթաւոր, այս ընտրութեանց առիթի:

ՔԱՆՍ ԵՆ ՏՈՒՆԸ

ԶՐԴԻՒԻ ալքին մեծաւ 92 տարեկան — ինն:

ԳԵՐՈՒԹԻ ՔՐԻՍՏՈՐԱՐ ԿՐԻՔԻ ԼՈՐԵԱՆԸ է են քրիստոնեաները ընդհանուր զոր — ծառայելի ձեռնարկած են բողոքական հա — մար քրդաթմուրթիան իշխանութեանց զեմ, որոնք երբ որ զարգացան են ԼԵ ԻՍ — ՎԵՐԷՆ, ձեռնային օրակիթիւր:

ԵՆԼԻՐԱՅԱՆՈՒԹԻԱՆ զործառույթ ընկած է Զարեգանքի համար, բայց ոչ Ուրաթ: Սնունդեաներ երեք ինկա — րութիւններ ներկայացուցին են տնօրէ — նութեան եւ Զարեգանքի իրիկուն, իրենց արուելիք պատասխանէ կախած ունի ամէն քան:

Եթէ արտեսար Հայրենիք չունի, նոյնը չէ արտեսարեալն համար, եւ հայ ար — ուեստապետին համար, Ապարտով չունի անդին Հայրենիք չկայ: հայ երաժշտի — համար՝ Հայրենիք երգին դուռն երեւելու չկայ:

×

Հայ երաժշտութիւնը, իր ոգիով, գե — ղերկութեամբ, զորչոյն եւ պարզ արուես — տովը կը գտնենք ստաւիկային գեղնուկ երաժշտութեան մէջ:

Այս տեսակէտէ, կոմիտաս վարպետ — ար զորքը անհուն է, անփոփոխելի, անմարմերեւոյն եւ զույգ անկարող:

Վարպետները տարիներ շրջելով, հաւա — քած է քաղաքաւ Ժողովրդական երգեր, քանադոս փոփոխութիւնով, քան իրենց կրած աղցնութեան արեւելեան, պարս — կական, Թրքական, քրտական եւային, եւ այս բոլորին մէջէն գտած, թեւեղացու — ցած է հայկականը:

Կոմիտասի մեծապոյն արեւելք իր գա — շարտուն մէջ է, գտած է հայ երաժշ — տութեան երակը եւ հարապարզ դիւրեղու — րեանք տաւած է զայն գեղնուկ երգերուն մէջ, եւ տաւած է հայ երգը իր պարզ գեղեցկութեամբ: Հսկայական երաժշտա —

կան իր մեծ գարգացումին ու դիտու — րեան, անիկա շեշտելի են ինչպէս ու — ըրներ ըսած են ու կ'ընեն, եւրոպական խորը զգեստներ շարժուցի հայ երգին:

Ունեց, շարժաններ կամ տպւններ, փորձելին նուազեցին կոմիտասի արեւ — ղի, բեկով թէ այդպէս պարզութեամբ տաւած է ան հայ երգ, որովհետեւ, ա — լեկրին չէր կրնար հասնել: Իրականու — թիւնը մէջը հաւանակն է, մեծ արուես — տագնաները միայն երեսն հասնել պի — տան պարզ գեղեցկութեան, եւ կոմիտաս վարպետը հասած է:

×

Եւ այլ իմ երաժշտութեան հայցից մա — ր վարպետներն կը պարտւի, անոր դր — ծերուն ընթերցումով է որ հայ երաժշ — տութեան յայտնութիւնն ունեցայ:

Աղբիւրով է որ Մեծ Վարպետին ան — ուղղակի միջնատեմեամբ, ունեց զեմ — ունեցու եւ կը դարձայ հայ երաժշտութ — ան, կ'ըստ հայ եւ ոչ թէ հայկական երաժշ — տագնա, որովհետեւ մեծ է տարբերու — թիւնը այս երկուքին մէջ:

ԳՈՒՐԳԵՆ Մ. ԱԼԵՄԵԱՆ

ԳՈՒՐԳԷՆ ԱՆԵՄՁԱՅ

ՄԵՐ ՄՐՏԻՆ ԵՄՁ
ՄՏԱԾՈՒՄԻՆ ՄԵՂ

(Հատուկ)

Չունիմ յիշատակի, անոր որ մեր մեկները կը դարձնեն կնիկայի տա - կալին մեկը, կը միխթարեն մեզ, կամ կը նետեն զգլուխները մէջ: Չունիմ նաեւ հաստաքին մոզական լայտերը, դիտա - լով հանդերձ թէ անոր լուսարձակէն ե - կամք անձնէն զնկեցէկ միխթարութիւնն է այս խաւարին մէջ, ուր անկախան - ցելի կը մնան մեկի մահաճան խորտու - ճիւղը: Բաւական է լսել այդ հաստաքին քանի որ քառերը, զուր ցար: Համար մեր աշխարհի նոյնքին ու սուղին, ցանկ որ անոր կը խառնանան մեկի վերա - գանկէ մեր սիրելիները յաւանականու - թեան մէջ, միասին ըլլալու համար անոնց հետ յախտանալորթին, կեանքի այս նեղ ու կործ ու շատ անգամ յիմար նըր - րանքէն վեր: Այդ հաստաքը գտած են բաւերը, որ կը ցուցնենք սրտերին քա - լուց արցունքը մեկ կորուստի մը առջեւ, բաւերը նաեւ որ զերեմաններին զուր կը բերեն մեկները, կը դարձնեն զո - նոնք ինկայ մեր լուրը, անէն ժամ մեր վայաց հոգացող հրեշտակներէ մը: Չունիմ այս յուշերը եւ լուծիմ հաստա - քին այդ մոզական լայտերը մայր միայն կը արտաւայր, որպէս միխթարութիւն, այն որ բնած է իր հոգիին, նոյնքան աղ - նաւական որքան ինք, նոյնքան այստեան - զայնին որքան լուծին լայտը միջին ծո - վան վրայ: Կայ իր արտաւայր:

Բայց սեւ տարածութեան մը վրայ է մնաց որ կը լսեն զարձակ այդ երա - ժշտութիւնը, ճաշկանայի մը սեւ ծո - մին մէջէն, եւ որ դառնայ տապալանի խորհուրդները զնկեքին մէջ Թաւաղը ծովու մը ծան, լուծիմ ճառագայթի պէս թրթրան տակի մը տակ:

Ինչ ծով, սենեկներ մը շորս պատերուն մէջ: Կար նաեւ փառէկներն վայելէ ե - կող վերջալոյսի արեւը թաց պատուհա - նին մէջն ապակիին ծնող, ճնշողի մը պէս Լուսինայի փայտը իր թմարը, կը իր խոտը փայտին երամկանի հո - գին ջրանայի մը յուշէն երբեք, յախա - կի մը, սրելովի մը ու յոյնիս լնորովի կը մէջէն որ կնիսեք արուած լուսնից հարուած մըն իր մերթ իմ մերթ, եւ մերթ պայտից սիրտ մը: Իր հոգին որ զնկնայ այ հոգին իր նոյն տանն, այն որ կը խոտը ինչ երկրորդականութեան մը նման, հաւանակ անոր որ սենեկին պա - տուհանի մը թացողը տանիկան տա - րեր ծալու մը վրայ, մեծ թայց տար մեկի, զանաւ նոյնիսկ, երբ կը լնեցն անոր մէջ կորուսած մեր զնկն զուա - րեք:

Մեծ քան լնեք ուղիւ երկն կամ նուա -

ԳՈՒՐԳԷՆ Մ. ԱՆԵՄՁԱՅ

[1907 - 1947]

— 0 —

ՀԱՄԱՌՈՍ ԿԵՆՈՒՄԱՐԱԿՆ

Մեծած Նիկոմիդիոյ 1907 Մայիս 22ին: Հայրը Միքայէլ եւ մայրը Սիրանյոյ ընկի Պարոնյոյեան էին:

Նախնական ուսումը առած է Կ. Պո - լիս, Վենետիկ Միխթարեան հայրերու վարժարանը եւ գեւ մանուկ, հաղի ութ տարեկան, ցոյց կուտայ երաժշտական մասնաւոր ընդունակութիւն եւ կը սկսի դաշնակ սովորել: 1919ին կը մեկնի Վե - նետիկ, հետ Մուրադ-Մարգարէտեան վար - ժարանին մէջ շարունակելու համար իր ազգային եւ երազական դաստիարակու - թիւնը: Գրական եւ գիտական ուսմանը հետ կը շարունակէ մշակել դաշնակը եւ կը մերժանայ երաժշտութեան նախնա - կան գիտելիքներուն: 1923ին լայնուլ - թեամբ կ'աւարտէ լիկէոնական շրջանը եւ

գին: Բայց մեր ուզած այդ բերը, կը լացնէ մեզ, երբ կը արտի ան մեկը: Ան ան կը դառնայ այն տանն թայց զե - ղեցիկութիւններէն վեր քան մեր, այդ Հա - յիկները: Կը լսէի այդ երաժշտութիւնը, այնպէս ինչպէս ականջ կուտայր խոյ - հարկի մը, ծաղի մը խորաւորից ծովու մը խոտիցն որդնէ մէջ կը լսենք մեր ներքին ճաշկանը: Չարեքը նաեւ որ կուգան ծորերու խորքէն: Այդ պահուն, մեծը՝ զուր եկած մեր անձն, կ'իջնայր գիտաւորի մը լայնին մէջ, որուն մայրե - ական ուժը կը տանի մեր անասնայն տարածութեան մը մէջէն ուր ներկայ են մեր անցաւ սերունդները իրենց կարօն - ներուն լայտը: Ան ինչպէս մեր կնիքը, աշխոյս ատուր է նաեւ մեր երգեցողու - թիւնը, շարականներէն սկսալ: Տնուր խոյնիս կ'ըրէ միտերուն հրեշտակն ա - լիկի: Ան երբ կ'ըրէր ճողովուրդի մը սերունդն սերունդը երկրորդ այս դո - րախալութիւնը, կ'ըրէրնք նաեւ զպա - ննեկն տակի զապան մարդկութիւնը, քա - նի որ այդ զարմանքին իսկ արդարեւ են պատճ մը Սրբիշխանի քանիս յորդոց յա - ղաններուն առջեւ, մինչ մարդկութիւնը մնաց, կը մայր ու պիտի մնայ ազգայ - նին ու քարոքիւնարը արդէն ուղիղ զիւր մը այս միշտին առջեւ:

Այնչափ յարգած կը ինչիկ այդ գոյե - րէն ժամ կը բերելու համար գիտելու - րէնը: Անտառներին ցածը: Յայտնու - թեան վայրէկան: Գարձը սեւ սկառա - կին հետ, կը դառնար մը կը քաղերք նաեւ սրտու: Հանդիս համար իր նկան հշարտութեան, Հայրութեան:

1948 Ապրիլ 4

Ն. ՍԱՐԳՍԵՆ

մուտքի վայելուն ճիւղութիւններ անը - րանց կ'արձանագործի Միքայէլի ծն - ճերքի իրանցի պետական երաժշտանոցը: Եւ այս Թեմակնէն սկսեալ ան կը յը - վարի այլեւս երաժշտական թայտիւղ - մանի ուսման աշակերտելով որուն համ - րաւարը վարժարանէն Իտալիայնու Քիցցեթիկի, ծովու Չեպարէ Բարիկ - նի, Քիցցե Պատիկի:

Իր եօթը տարեան ուսանողութեան ըն - թացին Այնճաւն իր բնածին տաղան - զովն ու թացողիկ ընդունակութիւնովը

կը դառնայ երաժշտանոց ընդերկազմի աշակերտներէն մին, իր համեստու - թեամբ ու անդադանքի նմանոր: Թեմա - րէն ոչ միայն անոր այլեւ իր հայ ազգայ, հայ մշակութիւն եւ մասնաւորապէս հայ երաժշտութիւնը կը արտաւայր իր վարդապետներն եւ ընկերներուն ուղիղ - րութեանն ու համարակերպ:

1930ին Նիւմիդիոյ անունը Այնճաւն կ'ա - ւարտէ երաժշտանոցի դաշնակնոցը: Իր շատ վայելուն ճիւղութիւններու արդիւնքով կը ստանայ երգահանի եւ վարդապետի իրաւունքները:

Այնճաւն, եւ հարաւոր կը երաժշ - տական կրթութեան զոտ արեւմտեան ըր - ւելիկն: Այնճաւն տարուած իր ժողքի եւ արդէ հիմնականորեն ու հարաւորաբար հայ խառնուածքէն, կը կնիքն ու զորքը իր սպաս կը զնէ հայ երաժշտութեան: Մուտքին եւ գիտահաղիկ կը դարձնէ հայ երաժշտութիւնը ազգային եւ տար շըր - քանակէն: 1933ին սկիզբ վերձեցիս - նալէն կը հաստատուի Բիւրանայի հայա - շատ մարտաշարքը Փարիզ հոս կ'ըկու -

նայնիկով իր մեծ երաջներուն եւ ծրա - դիւրներուն երականայման գործատուին: Այնճաւն զեղարկաւտական թայտը - կորսնէր աշխատութեան դրական - զիւրքը կը սկսի Փարիզէն: Իրական - թեան եւ երկի ուսուցի: Սեպ - Փարիզ Սամուրի - Մուրաւան վարժարանին ան կ'աշխատի հասնող հայ սերունդին տալու երաժշտական անհրաժեշտ կրթութիւն զգալի, գիտահաղիկ եւ ինքնիկ գործին - լու համար հայ երգը որպէս հիմնական տարրերէն մէկը ազգային գաղափարա -

կութեան: Հոս զարձակ կը հիմնէ, կը մարդկ կրթիկս երկուս երգչախումբը նախ եւ աւելի ու կը զարգացնէ եւ իր զեկամարութեամբ նոր կնիքը կուտայ Սիւնու - Կոմիտաս երգչախումբին: Մուս - Նաւար հոգաւորութեան եւ խոտիւրդ կը մարդի եւ գիտահաղիկ հայ մեծեր - զորքին: Անքի, գոհողութիւնովով երե - վան կը բերէ օտար արտահայտչանքը կայմաւոր ազգային եւ անդադանքի նուազաւորութիւնը մը եւ կըր հասած կը զա - տն այս ուժերը, անկողի փաստահայրն կը ձեռնադիւր: Փարիզի Նիկո Մեծ կնի - ղեցիկն հայաւան պատարակի թայտը - ճաշկ երգեցողութիւնով, Մայ հաղիկ եւ ուրիշ փարիզեան արահման իր զուտ հայ երկին նուրաւ երաժշտական հան - ղեցիկները, թայմաթիկ: ասոր: Կայտն - ճաշկ հայապետ երաժշտութեան նուր - ուսած յաղագրութիւն, Այնճաւն կը սկսի հայ անտեմին եւ հայ երաժշտութեան լուրը արժամել որպէս հնարաբարութիւն, գիտահասած եւ համարկութիւն մասնա -

ԲԱՐԵՎԱԾՈՒԹԻՒՆ ՈՍԿԷ ԴԱՐՈՒՄՆԵՐԸ

Հանրայայտ և ուկրաինական ժողովուրդ - զական երկրի միջավայրին տառուտ - րէնք Այնճաւն Սիւնիկաների զըր - ճերուն, որը, լրբում տարբեր, չէր կարող չնորձել իր մէջ եւ քարտաշնդիլ իր ստեղծագործութիւնը այդ արտաւայր, մեր ժողովրդին հարաբար ճիւղերէնթով:

Հայ քառասուններէն զորքին տակից անցած ուկրաինական և Թարգմանիկ ուկ - րաինացի քառասունք Պաւլի Գորոբու - կին 1907 Թուականին, եւ երբ չեմ ար - կաւորած, այդ հիմնային տարաբնիկ ան - ընդմէջ շարունակուել է մեկնել: Այն տ - րերը, երբ մեր ժողովուրդները մասնա տալական մոգովուրդներին ընծա բնա - նիքի մէջ: Ի դէպ, հաստատութիւն մեր ժո - ղովուրդներին քարակալութեան զարաւար տառնորդներ, ո՛ւ հարմարեան յնալ - փոխութեան, եւ քաղաքականութեան կրի - ճիւղն տարբերներ (յակ աշխուհեան նաեւ): Հայրենական մեծ պատերազմի տարին - ըրին թայմաթիկ Հայեր կուտէ են Ուկ - րաինայի հոյուն, իսկ Սերբիականները,

իրենց հերթին, Հայաստանի լեռներում: Յեղափոխութեան օրերին Ուկրաինա - յում քաղաքը մարտնչել են հայ շնորհա - ւոր զորավարներ Այնճաւնը Մուսուրի - կանը, Հայկ խիւրճը (Կալ), Սեւա - նովը եւ շատ ուրիշներ, իսկ Հայաստա - նում՝ Նեանտուրկիկին, Լեւոնիմեդիս եւ Կուրիկին:

Հայրենական պատերազմի տարեներին Սերբիական ուկրաինական համար մար - տնչել են Սովիետական Միութեան մա - շալ Յովհաննէս Թաղաթանը, գնեկաբ - ներ Սարգիս եւ Հայկ Սարգսեանները, Միխիլեանի անունը պարտաւորական ջիւղաւ եւ հարաւորաբար հայ հրաման - տարներն ու շարաքներին:

Հին եւ, այդ, հայ եւ ուկրաինական համարկային կայսրը, Սովիան անցաւ զարեքն այնքան չիւրջ չեմ տալու այդ կայսրի կրթութիւնը, ինչպան մեր ժոլո - ղութիւններ վերածուութեան (50-60) տարե - ները:

Երբ անցաւայս մեր օրենականը շատ երկն, փակեց մեծ մասամբ պատահական ընդմէջ ինչ կրում, այսպէս այդ տարեներին ջրաւք զարման մեր ստորակ կնիքը, այդ օրը, որպէս ընդմէջ են մեր ժողո - վուրդները...:

Ասանց չափադանդութեան կարելի է տակ, որ այսօր չկայ բէլ թէ շատ մը

շնորհաւոր ուկրաինացի կրող, որի զոր - մեքը Թարգմանում չիլեն հայերին եւ տալարում չիլեն երբ ոչ ստանձինք զրով, այս օրնէ Հայաստանի ու սիւր - ղի մասունքը: Համարեա ուկր - Հայաստանում լոյն են սենեմն ուկրա - յանցի զորքներ զըրքը, համարկային արահմանը կատարում ուկրաինացի կոմպոզիտորի զորքը, պէյն - ները բեմադրում եւ թաղում ուկրա - նական արտաւոր ջոյահանդներ: Ընդ - արում, երբ առաջ կա եւ ուկրաինացի զորքերը Թարգմանում ինչ կրող եւ մասամբ հ հետախոյ չեմով, այսպէս ջրա - րաւք անմասնական քարակալներ են, ըն - կերներ, որոնք յաճախ հանդիպում են ի - թար եւ զալ գիտն իրար քարակալներին ու արտահայ, պատմութիւնն ու հալու - տալը, անցանք ու ներկան: Երան ոչ միայն Թարգմանում են կրող, այլ եւ համարկային նոյնք, քառասունք ու - թիւներն ու զըրք զրում մեր երկրներն ու ժողովուրդներին մայրն իր երկրներ - տները քանիս ժողովարար մայրենի լըրում եւ ոչ միայն Թարգմանում են ընդերք, այլ եւ կարողւմ, խոտն ու... երանը իրար քարակալներ: Այդ իմաստով շատ պիտանալ եւ ուկրաինացի մեծ կրող Պաւլո Տիւրիկի օրենարը:

Չունիմ Թուականներին այնչեկով Հա -

տալարում նաեւ միւս շնորհաւոր հայ զորքներէն հետ, նա հանաւորաբար ու տալարում չիլեն երբ ոչ միայն Թարգմանում իր հայ ազգային ու ար - ճաշկը ընդերք, ոչ միայն զրում Հայաս - տանին ու հայ զորքներին նուրաւ թա - րաւատարկութիւնը, այլեւ արտահանում հայ քառասուններին զորքերը եւ կրողն հայ ժողովուրդական երկրը: Յայտնի են Տիւրիկի հիմնային քառասունքներին - ներք՝ նուրեւած Յովհաննէ Յովհան - նիկանը, Յովհաննէ Թուրանեանը, Սասունցի Դաւիթը Լաւրին: Ի դէպ, Պա - վո Տիւրիկան ժողովուրդներին քարակալ - րեան տալովն կրողը շատազորեցի մէկը եւ, եւ նրան է պատկանում, այժմ Թուսար խոտը զարման, ժիւղական բն - տանիքի զրոյցածքն արտաւայրալուրկիւր:

Մեր պիտանայ լաւագոր քարակա - ղները չէին իր Մարտիկ ինչպէս: Նա թայմաթիկ, ապիթներով քառասունքն - թիւներն, ուսումնասիրողութիւններն ու յոյ - անանքի է զըրք Հայաստանի ու հայ զրգանիւթեան մասին:

ԳԵՈՐԳ ԵՐՄԵՆ

արդեն երաժշտանքը օտար շրջանակ — չէր մէջ։

Հասարակական և դիվանագիտական — արդար զործանալովները բարձրորակն ար — չէր լըլար իր երգչական թափին։

Նոր շրջանին իսկ լայն կ'ընայէ կարեւոր թիվով հեղինակութիւններ, որոնց պարզ ձեռն դասաւանդողները բնորոշ — ասած մեղեդիներ, խմբերգներ, բնած — անքան անմիջական զորքերը։

Երգչական — դիվանագիտական ճարտար ճարտար — մեղեդի, Ալեքանդր կը լըլէ նորն ստեղծողները և Միքայիլ Բերկեւիցի հայտարարողները և դիվանագիտական — լինողները նուազամեղեդիներով կը ծառայեցին հայ վարպետներուն և իր հեղինակութիւնները։

ճարտար մէկը իր հայ երգին տարած — անքան ճարտար, 1937-ի Օգոստոսին Ալեք — ան հայեցին Հեղինակութիւնները։

Հեղինակութիւնը Յի օրը, Նիւ Երկր թափուն լինի մէջ կը վարէ աներկեան իր անդրադիտակ լայն աշխարհի նուազամեղ — ցիւր։ Իր այս աստիճանի ձեռնարկով իսկ իր աստիճանին և անմիջ լայն կը հա — արէ Ալեքեւիցիի հայ վարպետին անմեղ — րազած համակրութիւնը և դասաւանդող — անքան ճարտար, 1937-ի Օգոստոսին — ցիւր կրկնուի Տիգրանի մէջ, լայն աներկեան մասունք միայնակն ինչ իր արարածը։

Իր յանձնարարական և վարպետ մաս — արար յաղածով ցնցեց աշխարհին բո — րոր հայ արտիստները։

Մարտի էր սկսեալ և կործակէ արտով — անքան և ներառողով արտիստները։

Մարտի էր սկսեալ և կործակէ արտով — անքան և ներառողով արտիստները։

Մարտի էր սկսեալ և կործակէ արտով — անքան և ներառողով արտիստները։

Մարտի էր սկսեալ և կործակէ արտով — անքան և ներառողով արտիստները։

Մարտի էր սկսեալ և կործակէ արտով — անքան և ներառողով արտիստները։

ԳՈՒՐԳԻՆ Մ. ԱԼԻՍՏԵԱԶԻ

ԳԻՆԱՌՈՐ ՀԵՆՐԻԿԱՌԻՍԻՆԵՐԸ (*)

ՄԱՆԻՐԳԻՆԻՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՍԵՐԵՐԵՐԸ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՍԵՐԵՐԵՐԸ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՍԵՐԵՐԵՐԸ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՍԵՐԵՐԵՐԸ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՍԵՐԵՐԵՐԸ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՍԵՐԵՐԵՐԸ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՍԵՐԵՐԵՐԸ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՍԵՐԵՐԵՐԸ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՍԵՐԵՐԵՐԸ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՍԵՐԵՐԵՐԸ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՍԵՐԵՐԵՐԸ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՍԵՐԵՐԵՐԸ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՍԵՐԵՐԵՐԸ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՍԵՐԵՐԵՐԸ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՍԵՐԵՐԵՐԸ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՍԵՐԵՐԵՐԸ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՄԵՐԻՆԻՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՄԵՐԻՆԻՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՄԵՐԻՆԻՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՄԵՐԻՆԻՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՄԵՐԻՆԻՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՄԵՐԻՆԻՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՄԵՐԻՆԻՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՄԵՐԻՆԻՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՄԵՐԻՆԻՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՄԵՐԻՆԻՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՄԵՐԻՆԻՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՄԵՐԻՆԻՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՄԵՐԻՆԻՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՄԵՐԻՆԻՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՄԵՐԻՆԻՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՄԵՐԻՆԻՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՄԵՐԻՆԻՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՄԵՐԻՆԻՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՄԵՐԻՆԻՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՄԵՐԻՆԻՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՄԵՐԻՆԻՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՄԵՐԻՆԻՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՄԵՐԻՆԻՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՄԵՐԻՆԻՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՄԵՐԻՆԻՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՄԵՐԻՆԻՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՄԵՐԻՆԻՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՄԵՐԻՆԻՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՄԵՐԻՆԻՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՄԵՐԻՆԻՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՄԵՐԻՆԻՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՄԵՐԻՆԻՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՄԵՐԻՆԻՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՄԵՐԻՆԻՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ
 ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԳՈՒՐԳԻՆ Մ. ԱԼԻՍՏԵԱԶԻ

ՄԱՆԻՐԳԻՆԻՆ

ՍԵՐԵՐԵՐԸ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՄԵՐԻՆԻՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՎԱՐՈՒՆ ՍԱՐԳՍԵԱՆ

ՍԵՐԵՐԵՐԸ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ԻՆ ԵՐԵՎԱՆ

ՀՈԳԵԱՆԳԻՍ

Տիկին Մարի Պալանեան, Տէր և Տիկին Մարտէ Զք Բիւիֆէր, Օր. Ժաննի Պալանեան, Տիկին Արուսեակ Խրաքեան (Դա՛մապու), Տէր և Տիկին Գոգէֆ Խրաքեան (Դամապու), Տէր և Տիկին Խաթիւն Խրաքեան (Պրապու), Պալանեան ընտանիքները (Լիւն), Տէր և Տիկին Օդան Խաթիւնեան և զաւակները, Տէր և Տիկին Բրիտտափոր Խաթիւնեան և զաւակները, Տէր և Տիկին Արտէ Պալանեան և զաւակները (Մոնթելիմոն), Տէր և Տիկին Կարպիս Էրիսեֆէ և զաւակները (Ամսթաթիւն), Տէր և Տիկին Բիւրապէ Լեղիզեան և զաւակները (Երևան) ինչպէս նաև Պաճատուրեան, Զք Բիւիֆէր, Ուլար, Մասաթանեան, Խաթիւնեան, Դաճատուրեան ընտանիքները խոր ցաւով կը ծանօթանան իրենց ամուսնին, չօր, զարմկին և աղջկաւները

ԿԱՐԱՊԵՏ ՊՅՈՍՏԵԱՆԻ
ժա՛նք, որ պատանեկան Դիկու. 11ին, Լիւիկը - Կարապի իր բնակարանը, 75 տարեկանին:

Յուշարկուրութիւնը կը կատարուի Հինգշաբթի, Դիկու. 15, ժամը 14ին Կարապի Սէն - Միշէլ եկեղեցին, Ռիւ Ֆիլոմէն Տիտու Լիւիկը - Կարապի և ժամբմին կը փոխադրուի տեղեկ գերմանա՛նուսուրը:

Միաժող չստացողներն կը լինըրուի Շերկայս իբրեւ այլ մկառնի:

ՀՈԳԵԱՆԳԻՍ

Կապ. Խաչ Իսկի մասնակները չօրը - Հոգեւորական պատան. կատարել կուտայ Կերակը, Դիկու. 18, Իսկի Ս. Մարիա Սառաւորեան եկեղեցին, յաշտ ըամ - Նուստը ընկերակներու իշխատակը:

Ի գիտութիւն անոնց իշխատակը յար - զողորմելու:

ՀԱՆԴԻՍԱՌ ՊԱՏԱՐԱՐ
ԵՒ ՄԱՏԱՂՈՐՀՆՈՒԹԻՒՆ
Ս. ՅԱՄԱՐԻ ՏՈՒՆԸ

Կերակը Դիկու. 18, Պալ. Օտարու Լաւոյ եկեղեցի պաշտպան Ս. Յակոբ Մըծրացիի տանի առթիւ Հանգիստուր պատարաղ կը մատուցուի և յաւաք պա - տարաղէ մատաղի օրհնութիւնը կը կա - տարուի: Կը պատարաղէ և քարոզի թաւղն չօրի:

ՆՆԱՆ ՔՀՆՅ. ԳՈՒՅՈՒՄՏԵԱՆ

Ս. ՅԱՄԱՐ - ԼԻՈՆ

Կերակը, Դիկու. 18ին Ս. Յակոբայ տա՛նին առթիւ, Լիւիկ Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ մէջ Հանգիստուր պատարաղ կը մատուցուի: Յաւաք պատարաղի կը կատարուի մատարօրհնութիւն և չօրհանդիսանան պաշտան եկեղեցւոյ մէջ ծառայող Հանգիստ Հոգեւորականները, Հոգարար - ծանուրը, կրթական մշակներու և զք - պրները:

Օրուան տանին առթիւ կը պատարաղէ և կը քարոզէ

ԴԱՒԻԲ ԵՍՍ. ՍԱՀԱԿԵԱՆ
Երկնցորդները կը կատարուի շնորհաւոր երգչախումբի կողմէ, զեկամարու թեամբ Պր. Մ. Օֆաղի:

VIENT DE PARAITRE

CHOUCHANE

LES CONTES DE CHOUCHANE

Ed. LA PENSEE UNIVERSELLE,

Diffusion 7, Rue des Carnes,
75005 PARIS
Prix 23 F. 60

Meeting - Débat

POUR LA LIBERATION DE PARADJANOV

Le Vendredi 16 Décembre 20 h. 30
à la Mutualité (Rue St-Victor — Métro :
Maubert - Mutualité)

Avec la participation de plusieurs
organisations et personnalités
COMITE PARADJANOV

Réveillon

ՀԱՅԿԱՎԱՆ ԵՄՈՒՆԻՒՆԻ

Մամշի առիթներ

ՀԱՅ ՆԱՐԻԲԻ ԽԱՅԻ

օղիփոխութեան կարգին մէջ
14, Սէնթ Օտորիւն-ֆէրթ
Մեկնում Շուշուր 5, Ուրաթ
ժամը 17ին

Ժամադրութիւն Սուրար Մոնթրոյի
Վերադարձ, Շուշուր 8, Կերակը,
ժամը 22-23

Excursions : La Suisse Normande
Les Roches du Ham
La Laiterie ELLE-et-VIRE

Կարծիք Խաչեօհանուր ամանեան
սովորական Հիւրասիրութիւն և
Հանգիստ հոգեւորականներ

Արձադուրդի Կարծիք Խաչեօհանուր
բու ժամ կամ Հոնամանի 985-36-53
և 738-35-74

Եւրոպայի մասնակցութիւն

ԻՐԱՐԱՅԵԱՆ Ս. ՍԱՀԱԿ-ՄԵՍՐՈՒ
ՄԱՐԻ ԵԿԵԼԵՏԻ

Մարտիկի Մաջը եկեղեցւոյ Կրօն. Ըն - կերակցութեան վարչութիւնը կը տեղե - կացնէ թէ Դիկու. 18, Ս. Յակոբայ տա - նին առթիւ տեղի կ'ունենայ երկրպագու - սական Հանգիստուր պատարաղ, զոր կը
մատուցանէ

ՅԱՎՈՐ ԵՍՍ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ
Յեւ պատարաղէ կը կատարուի ժա - նաքը Հոգեւորական պաշտան Պալա - նա Մարտիկի, քարերուն Դիւստըմ իւրաքանչեւին, Օմնի Հայկազեանի, Տիւր. Յակոբ Սիւրիկապետեանի, Արա՛մ Թէքեանի, Տիւրմ Թէքեանի, Յակոբ Մալախեանի, Թաւրաքեանի, Վ. Սա - հարեանի և Լ. Արմէնի, Ե. Վալայեանի
նի Հոգեւորական Համար:

Յեւ պատարաղէ կը կատարուի ժա - նաքը Հոգեւորական պաշտան Պալա - նա Մարտիկի, քարերուն Դիւստըմ իւրաքանչեւին, Օմնի Հայկազեանի, Տիւր. Յակոբ Սիւրիկապետեանի, Արա՛մ Թէքեանի, Տիւրմ Թէքեանի, Յակոբ Մալախեանի, Թաւրաքեանի, Վ. Սա - հարեանի և Լ. Արմէնի, Ե. Վալայեանի
նի Հոգեւորական Համար:

Imprimé sur les Presses
DU JOURNAL «HARAT»
83, rue d'Hauteville, 75010 Paris
Commission Paritaire : N° 55935

ՍԱՄՈՒԷԼ-ՍՈՒՐԱՏԵԱՆ
ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՏՕՆԱԾԱՌԻ ՀԱՆՌԷՍԸ

Դիկանմեր 17ին

Շարքի, Կարթ Կերթ, Տաւրաքեան և
Եւրոպայ Միութեան սիրով կը
Հաւաքեն ըրոր աղայիները,
զորոյց տանաւոր Հանգիստը,

Ժամը 16ին վարժարանի մատարան
մէջ պատարաղ աշակերտներու եր -
գեցողութեամբ:

Ժամը 17ին, Թաւրաքա՛նի մէջ,
զորապէս Հանգիստեան ուրախ
միջոցով, ճաշը, մանուկներու
նուէրներու ըաշխում:

ՏՕՆԱԾԱԾ

ԴՊՐՈՅԱՍԷՐ ՏԻԿԱՆՆՑ
ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Դիկու. 18, Կերակը ժամը 15-30ին
սկսնայ

Հաղամտորդեամբ
ՍԵՐՈՎԵԼ ԱՐԲ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ
Կարթ. Պատարաղ Հայոց Եւրոպայի
և Առաջնորդ Փարիսի

Աշակերտութեան կողմէ երգ և
արտասանութեան

ՎԱՃԱՌՔ

— ՀԱՅԿԱՎԱՆ շՈՒՆ ՊԻՒՅԷ

ՍՈՒՏԲԸ ԱՅԱՍ Է

ԵԱԿԷ

Ս. ԳՐԻԳՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԵՏ

Շաբաթի Ս. Գրիգոր Լուսաւորէի կէ -
ղեցւոյ վերաշնորհեան և օծան Չորը
տաւրաքեան կը տանուի Դիկու. 18ին, Կե -
րակը, տառասանի Հանգիստուր պատա -
րաղ: Կը ծաղկաւա՛ն և կը պատարաղէ
Արեւմ. Եւրոպայի Կարթի Պատարաղ
ՍԵՐՈՎԵԼ ԱՐԲ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ

Յաւաք պատարաղի Հոգեւորական
պաշտան կը կատարուի եկեղեցւոյ ըր -
րարէր Սիւրմակ Համարաւմանի,
Արքեպ Պալապանի, Սարգիս Մալա -
քի, ուղարկող ծուղոց ինչպէս նաև
եկեղեցւոյ և զորոյցի Հանգիստը չի -
նաղեր ըրոր անդամներու անուոց յի -
շատակով:

Disques Vogue

La plus riche Collection de disques Arméniens
par LA CHORALE ARMENIENNE DE PARIS
sous la direction d'ARA BARTEVIAN

CLVLX 451 (Messe Komitas) — CLVLX. 454 et IVLX. 547
Trésors de la liturgie Arménienne

Cantique de Noël et de Paques
Volumes I et II

MUSIQUE POPULAIRE, CHANTS ET DANSES
POUR CŒUR et ORCHESTRE

CLVLX. 526 (Chants du Caucase et d'Arménie) — CLVLX. 527 Arménienne
CLVLX. 199 (Arménie) — SLVLX. 517 (Soirée Arménienne) — SLVLX. 409
(Le Thar) — LDM. 30152 (Chants romantiques) — LDM. 30211 (Dances)
CLD. 714 (œuvres symphoniques (Classiques) — SLD. 790 (Deux trios, pour pia -
no, flûte, clarinette)

30 Cm Microsillon en Stéréo

(Prix 35,00 Frs) + port

Envoi contre remboursement

Disques Vogue : 14, Rue Petit Paris 75019, Tél. : 208-99-22

RESTAURANT EREVAN

ՀԵՅՏՏՈՒՆ
ԵՐԵՒԱՆ

26, RUE BERGÈRE PARIS 9° Tél. 770 85 81

Հայկական մաթուր խոհանոց — Հայկական վերմ միջնորոն
Մատչելի գիներ

Նրկուշարքի Կարթ տեւմը

Չորեքշաբթի իրիկում՝ միքապուր — մամը

Հինգշաբթի իրիկում՝ պատուէրին վրայ լաւմամում ու ին-էֆօրի

Ուրբաթ իրիկում՝ Մաւ-պօրիկ

Եւ ամէն Կերակի առաւու, պատուէրի վրայ խաշ:

ՓԱԿ Է ՆՐԵԲԸԱՐԻԹ

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍ

Այլի Տիկին Բակր Ստոյանյան և
Հայ Սպարկ Մուրիսյան կը ծանուցանեն
թէ հոգեհանգիստան պաշտօն կը կատար-
ուի իրենց ողբացեալ ամուսնոյն և Մ. Բ-
ուրիան շարունակար
ՅԱՄՈՒՄ ԱՌԱՔԵԼՆԵԱՌ
մահուան քառասուններն առթիւ, կիրակի,
Դիկո. 18, Փարիզի Ս. Յովհ. Սկզբի
կեկեղեցին:

×

Այլի Տիկին Սրբուհի Մըրսը կը ծա-
նուցանէ թէ հոգեհանգիստան պաշտօն կը
կատարուի այս կիրակի, Դիկո. 18, Առ-
մալիքի վարդապ. Ս. Ուս. կեկեղեցին իր
ամուսնոյն՝

ԳԵՂԱՄ ՄԵՐՍԵՐԼԻ

և ջըժժ
ՄԱՐԻԱՄ ՊԱՐՄԱՄԵՆԱՌ
յեշատակին:

Ի գիտութիւն ողբացեալներուն յեշա-
տակը յարգողներուն:

×

Տէր և Տիկին Տեղաւն Դիգրիան և
զաւակները, Տէր և Տիկին Փրիթաթ Մու-
րատեան և զաւակները, Տէր և Տիկին
Վրթ Միլիան և զաւակները կը ծանուց-
անեն թէ հոգեհանգիստան պաշտօն կը
կատարուի իրենց մօր, մեծ-մօր, հօր և
հին-հօր՝

ՎԱՐՍԵՆԻՅ ԳԻԶԻՐԻԱՆԻ

մահուան Ա. տարեկցին և
ԲԵՐԻՈՒՅԵԼ ԳԻԶԻՐԻԱՆԻ
յեշատակին:

Այս կիրակի, Դիկո. 18, Ալֆրէդի
Ս. Պօղոս — Պաշտօն կեկեղեցին:

Ի գիտութիւն ողբացեալներուն յեշա-
տակը յարգողներուն:

×

Տէր և Տիկին Սերժ Գալուսեան, Առ-
լէճ Գալուսեան և ընտանիքն կը ծա-
նուցանեն թէ հոգեհանգիստան պաշտօն
կը կատարուի այս կիրակի, Դիկո. 18, Սերժ Ստոյան
Մուրատեան զաւթարար՝ 26 Ռի. Բրուս-
յան, Սերժ, մարտան մէջ իրենց մօր և
մեծ-մօր՝

ՄԱՌՈՒՆԵՅ ԳՈՐԴՈՒՆԵԱՌԻ
մահուան քառասուններն առթիւ:

×

Կապ. Ուսի Իսի մասնաճիւղը հոգե-
հանգիստան պաշտօն կատարել կուտայ
կիրակի, Դիկո. 18, Իսի Ս. Մարկոս
Աստուածածին կեկեղեցին, յաւաք բաժ-
նուած ընկերութիւնը յեշատակին:

Ի գիտութիւն անոնց յեշատակը յար-
գողներուն:

ՓՈՒՍՈՒ ՍԱՂԵՊԱՅԻ

ԻՍՈՒ — Պ. Զատիկ Սարգիսի Կարա-
պետ Մարտիկոսի կողմէր մահուան
առթիւ, իր խոր ցաւակներովները կը
յարգեն Սարգիս և Սրբուհի Մուրատեանի
և Գրիգոր առ իւրեք Փափազեանի և այս
տիպար առթիւ փոխան ծաղիկազակի կը
հաւիրէ 40 Փր. Ալֆրէդի Ս. Պօղոս —
Պաշտօն կեկեղեցին և 40 Փր. Ալֆրէ-
դի Մշակոյթի Տան, 20 Փր. Որդեր
Օպի. Մարմին (ստանալ Յատաճէն) և
20 Փր. Ճատարէի:

ՆՈՒՐ

Պ. Շաւարժ Հաղարայանեան (Փանթի-
լիէն) 25ական Փր. կը խօսի Պարմի և
Կապույտ Ուսերուն (ստանալ Յատաճէն):

ՇԱՐՈՐԱԿԱՒԻԲ

Իսի Ս. Մարիամ Աստուածածին կեկե-
ղեցին շարունակութեամբ ստացած է
100 Փր. Պ. Փոյ Տեղաւնի և 50 Փր. Մշակոյթի
Տան կը ողբացնէ յարգեալներուն
Բովան Մարտիկոսեանի կողմէր մահու-
ան առթիւ, փոխան ծաղիկազակի:

Imprimé sur les Presses
du JOURNAL «HARATCH»
83, rue d'Hauteville 75010 Paris
Commission Paritaire : N° 55935

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍ

ԳՈՐԴՈՒՆԵՅ Մ. ԱԼԵՄԵՆԱՌ
ՅԻՇԱՍԿԱՐՆ

Միտան — Կովտաս երգչախումբը հո-
գեհանգիստան պաշտօն կատարել կու-
տայ, կիրակի Դիկո. 18ին, Փարիզի Ս.
Յովհ. Մարի Կեկեղեցին իր ողբացեալ
զաւակար:

ԳՈՐԴՈՒՆԵՅ Մ. ԱԼԵՄԵՆԱՌ

մահուան 30րդ տարեկցին առթիւ:

Անցեալ տարեկներու Ալէքսանդր օրով
երգչախումբին մաս կազմող անդամ-ա-
նդամները և ինքեզայն անդամ-անդա-
մանները կը հրապարակ իրենց ինք-
կազմեամբ յարգելու ամենուս սիրելի
զեկազարին յեշատակը:

ՀԱՆԻՄԱՆՈՐ ՊԱՏԱՐԱԳ

ԵՒ ՄԱՍԱՐԱՐՈՐԵՆԻՈՒԹԻՆ

Ս. ՅԱՌՈՒԹԻ ՏՈՒՆԻՆ

Կիրակի Դիկո. 18, Պուլ. Օտտոյի Հա-
յոց կեկեղեցին պատահան Ս. Եանք Մըժ-
րոնցի տանին առթիւ, հանգիստար պա-
տարազ կը մատուցուի և յաւարտ պա-
տարազ մատուցող օրհնութիւն կը կա-
տարուի: Կը պատարազ և զարդէ Թա-
ղի Նովի:

ՆԵԱՆ ԲՆԵՅ. ԳՈՐԾՈՒՄԵՆԱՆ

ՏՈՒՆԵՆՈՐ

ԳՈՐԴՈՐԱՄԵՐ ՏԻԿԱՆՆՑ

ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Դիկո. 18, Կիրակի ժամը 15-30էն
սկսեալ

Հովանաւորութեամբ
ՍԵՐԻՈՒՅԵԼ ԱՐԲ. ՄԱՌՈՒԿԵՆԻ

Կաթ. Գաւառիակ Հայոց եւրոպայի
և Առաւելոր Փարիզի

Աշակերտութեան կողմէ կը կա-
տարաստուի:

ՎԱՅՆԱՐ

— ԱՅՍԻՍԿԱՆ ձՈՒՆ ՊԻՄԻՆ

ՍՈՐԻՏԻ ԱՂԱՍ Ի

ՇԱԿԼ

Ս. ԳՈՐԴՈՐ ԼՈՒՍԱՆՈՐԻՑ

Շաւիկ Ս. Գրիգոր Լուսաւորի կէս
— ղեկով զերգչախումբին և օմման 20րդ
տարեկարը կը տանի Դիկո. 18ին, Կի-
րակի, առաւելոր հանգիստար պատա-
րազ: Կը ծաղիկազ և կը պատարազ
Արեւմտ. եւրոպայի Կաթիլ. Գաւառիակ
ՍԵՐԻՈՒՅԵԼ ԱՐԲ. ՄԱՌՈՒԿԵՆԻ

Յաւարտ պատարազ հոգեհանգիստան
պաշտօն կը կատարուի կեկեղեցի յարե-
րանքի Արեւմտ. Հայրապետի մասի,
Սարգիս Պապազանի, Սարգիս Մատա-
րի, ողբացեալ ծնողազ ինչեղաչ հան-
կեկեղեցի և զարգող հանգիստազ հիւ-
նաղիք ընտանիքներու անոնաց յի-
շատակին:

Cercle d'Echecs du Yan's

(4ème saison)

Tous les Mardis de 20 h. 30 à 23 h. 30

Initiation - Perfectionnement

Rencontre avec d'autres cercles

5, Ave. Reille, 75014 Paris

ՄԱՌՈՒԿԵՆԻՈՒ ՕՐԸ

ՍԵՆ-ՄՈՐԻՍՈՐ ՄԻՋ

Կապ. Ուսի Սեն Մարիան մասնաճիւղը
մատուցանէ օրը իր տան այս կիրակի,
Դիկո. 18, մօրը 15ին, կեկեղեցի պատար-
ուի: Ուրախ միջոցար: Գեղարուստական
բաժին: Խաչքերուն թալիսմ:

ՄԱՐՍԵԼԻ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՏՈՒՆ

ԱՄԱՆՈՐԻ ՅԱՅԳԱՏՈՆ

31 Դեկտեմբեր ժամը 22:00 սկսեալ

Réveillon du Jour de l'An

à la Maison de la Culture Arménienne de Marseille, 31 Décembre à partir de
22 h. jusqu'à l'aube

Menu de Réveillon — Orchestre — Cotillons — Ambiance — Danses Ar-
méniennes

PRIX 150 F.

Réservez vos tables dès à présent en téléphonant à la M.C.A. 50-15-09
(tous les jours)

Meeting - Débat

POUR LA LIBERATION DE

PARADJANOV

Le Vendredi 16 Décembre 20 h. 30

à la Mutualité (Rue St-Victor — Métro :

Maubert - Mutualité)

Avec la participation de plusieurs

organisations et personalities

COMITE PARADJANOV

ՏՈՒՆԵՆՈՐ

ԷՍԱԵԱՆ ՍԱՆՈՒՑ

ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Դիկո. 24, ժամը 21:00 մինչև
սաւառ

24 Décembre de 21 h. jusqu'au matin

SALLE PALMA

210, Fbg. St-Antoine — Paris (12e)

(Métro Faiderbe-Chaligny)

ARMAND

et SON ENSEMBLE ARAXE

COTILLONS SURPRISES

RESERVATIONS

Prière de réserver les tables d'avance

tous les matins jusqu'à 10 heures

Tel. : 343-04-20

Prix de la soirée-dîner inclus

150 F.

Pour les jeunes, entrée à partir de

23 heures — 40 F.

(consommation obligatoire ensus)

CONVOCATION A L'ASSEMBLEE

GENERALE ORDINAIRE

DU 22 DECEMBRE

En raison de l'irrégularité dans la dis-
tribution du courrier les Amis de la Fon-
dation MARIE NOUBAR informen les
membres par voie de presse que se tiendra
le 22 Décembre à 20 h. 30 l'assemblée
générale ordinaire annuelle à la Fondation
Marie Noubar, Maison des Etudiants
arméniens, 67 Boulevard Jourdan, 75014
PARIS.

Ordre du jour : Rapport moral — Bilan
financier — Modifications éventuelles des
statuts — Questions divers.

ԿԱՍԻ ՈՒՆԵԱՆ

ՄԱՐՍԵԼԻ — ՅՈՒՆԻՈՒՐ 28

Հ.Բ.Ր. Միտան Մարկի Տիկնայի
Օմանդի Մարմին տարեկան հաշար-
հանգիստար Յունուար 28, Շաւարժ զիւր
ժամը 8-30ին, Քալիքա Փրմի օրհնէ
մէջ: Մարմանաւորութիւններ յաւաքի
— կային:

×

Տարօ — Տարուիքներ շարունակա-
կան Միտան Փարիզ մասնաճիւղ

ՎԱՐԺԱՐԱՆՔ

Կը տան Փարս. 11ին Պանթի-Քաւանի
Շաւարժ Միտան օրհնէ:

Գեղարուստական բաժին և պարս
— հանգիստ:

ՍԱՄՈՒԷԼ-ՄՈՒՐԱՆԵԱՆ

ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՏՈՒՆԵՆՈՐԻ ՀԱՆԳԻԼԸ

Դեկտեմբեր 17ին

Շաւարժ, կէտօրէ զիւր, Տեղաւնի
և Մուրաթ Մուրիսյան զիւրով կը
հրապարակ ընտանի հանգիստ:

Գարգիլ տանած առի հանգիստ:

ժամը 16ին վարժարանի մարտն
մէջ պատարազ աշակերտներու եր-
գչեկեղեցեամբ:

ժամը 17ին, Յաւարաւարէն մէջ,
գարգիստան հանգիստական ուրախ
միջոցար, ճաշ, մանուկներու
նուէրներու թալիսմ:

Գեղարուստական բաժին:—

Վարժարանի երգչախումբը, վար-
ժարանի նորակաթը նաւաղաւորը,
վարժարանի նորակաթը պարտաւոր-
ւոր:

ՆՐՈՒՐՈՐ Իր համակերպ ծաղիկ
և իրթատ:

ՍԵՐԻՈՒՅ ԳՈՐԴՈՒՆԵԱՆ Իր
Բաւարալ (Խաւար — Ֆրանսիա առա-
ջին արթ):

ՌՈՒՐԵՆ և ՅՈՒՐՈՒՐ իրենց խա-
ղաղաւոր հանգիստները:

ՊԵՐԻՍԱՐ ՏԵՆԵԱՆ Իր նաւաղա-
լուստով:

Ուրախ — արտասանութիւններ:
Մանուկներու համար՝ Կաղաղի
նուէրներ:

Ս. ՅԱՄՈՐ — ԼՈՒՆ

Կիրակի, Դիկո. 18ին Ս. Եանք տա-
նին առթիւ, Լուիս Ս. Եանք կեկեղեցի
մէջ հանգիստար պատարազ կը մատուց-
ուի: Յաւարտ պատարազ կը կատարուի
մատուցողութիւն և հոգեհանգիստան
պաշտօն կը կատարուի մէջ ծառայող հա-
նգիստ հոգեհանգիստներու, հոգարաւ
— մանուկ, կը ծաղիկազ մանուկներու և զե-
րգչախումբ:

Պաշտօն տանին առթիւ կը պատարազ
և կը ծաղիկազ:

ԴԱՐԻՍ ԵՊՈՒ ՍԱՀԱՅԵԱՆ

Երեղարուստական կը կատարուի շնոր-
հատ երգչախումբը կողմէ, զեկազարա-
թեամբ Պր. Մ. Օֆրալի:

ԻՐԱՐԱՆԻ Ս. ՍԱՀԱՅ-ՄԵՐՈՐ

ՄԱՅՐ ԵԿԵԼԵՑԻ

Մարգարի Մարի կեկեղեցի կրօն. Ըն-
կերտութեան վարչութիւնը կը տան
— կային թէ Դիկո. 18, Ս. Եանք տա-
նին առթիւ տանին Կրօնաւոր երգչախում-
բական հանգիստար պատարազ, զոր կը
մատուցանէ:

ՅԱՄՈՐ ԵՊՈՒ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Յետ պատարազի կը կատարուի մաս -
նաւոր հոգեհանգիստան պաշտօն Պապա-
քան Մարգարի, քարեղանքի վանդակ
կարգաւորութեամբ, ՕՈՅԻՆ Հայկազանի,
Տար. Եանք Սիլիսիսարիանի, Արմա-
թեւանի, Տար. Թեւանի, Տար. Թեւանի, Տար.
Մարգարի, Թարգմանի, Վ. Սա-
— հալքանի, Ե. Արմաթի, Ե. Վարդանե-
անի հոգիներուն համար:

Օ Ր Ո Ւ Ն
ՀԻՄՆԱԴԻՐ Ե ՍԻՍԱԿԻԱՆ

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

Ֆրանսա	Տար. 200 ֆ. Վեցմսեայ	110 ֆ.
Արտասահման	Տար. 230 ֆ. Հաղթ	1 ֆ. 30

ԲԱԺԱՆՈՒԴԱԳՈՐԹԻՒՆ

53- ANNÉE — N° 14.010

Միշտ ներկա՛յ, իր գրականությունը

Հենքեր իմ ծով՝ կարծրալի կապույտ ծովն է անմոռ... Ափ է օտար, անձամբ, ծամօր սակայն, ծամօր ծով, Միջերկրական արևելի՜ արևմտալի՜ մէջ, երկիր...:

Ն. Ս.

Հին տարի առաջ, կը ձիւնէր, Թիֆլիսի հոգիները անասան մէջ, ուր ամառ-ամառ կը թաղուէր Սփիւռքի մեր դրամական մեծերն՝ երկրպագ Սարգիսը:

Այսօր ձիւն չկայ, Գաննի այն գերեզմանատան մէջ, ուր լիբրարիան կը հանդիսանայ Սփիւռքի մեր գրականության մեծերն՝ երկրպագ Սարգիսին իր սիրած Միջերկրական զինաց, յախտնապէս թողած իր լուսնի մէջ:

Գուցէ այդտեղ այցելու իսկ չունի իր լիբրեր, կարծես չէ: Երբեքները եղած են ունայն ժխտաբարձր մը ասոր ձամբ ուղղորդ: Բան չեն բերել մեռելու: Թող այսօր իր մահէն հնդկ ինկ-տեղերներ կողմ, ծաղիկ ալ չընենք իր լիբրերն: Կարծես չէ: Մենք կարծես ասոր կը նկատենք, որ սփիւռքեան մեր գրականության մեծերն, լիբրերները, սակայն, ասորն իրենց ստեղծագործ ժամբով:

Հին տարի կողմ, զեն Հայաստան ոչ մէկ հետազոտութիւն ցոյց կուտայ հանգիստը՝ որ դրականութիւնը դուռնը անէր բանի վեր: Արհեստով պարզապէս դառաւ և լա՛ւ որ այդպէս էր, կցույն: Գրել մեայն այն ասան, երբ բան մը ունէր լսելիք և ոչ թէ սարուտ ճարելու համար: Արուեստը՝ արուեստի ձամբը, գոտարած, ծաղկաբերդի թմարներ, զիլ գրել և յաճախ պատանց: Ուշացի միայն կատարելու համար:

Մահէն հինգ տարի կողմ, իր դրամական չէ փոխադրութեան: Ինչո՞ւ:

Ու ինչպէս գոտարածութեան չղարկուելու կը հաշիւին դրամական, աստուց փառանքով, կարծես ալ կը յայտնեն Սփիւռքի գրականության մասին, որոնք մահով ալ չէ: Գուցէ յանգաւոր չեն, բայց մէջը ալ կուտան ունենք լսելու: Երբ չի դուռն կարգաւ ու հրատարակել հայաստանեան վիճակի արժանացած սակարակի վառարկան գրքերն, խոսելու ձամբ արժանիքը Հայաստանի մեր գրականության մասին: Մենք կը պատկանենք այն ան-բողման, որ պարտադրաբար լսելու թէ կարելի պէտք է որոնել ապրել Հայաստանը, առանց հարկի:

Գուցէ յայտարարենք միայն դիմաւոր-ցնցած թէ սփիւռքով հանդերձ Հիւսիս և Խաղաղ, պէտք չէ մտնանք վարձատրան ու Տերմանի: Ան հայ քաղաքը, երկրպագ Սարգիսին, որդուս մէջ Գրան-Ստատ արքայ թաղ իրկանները վերադարձան: Մայրենիքն ու քրոջ՝

Ե՛՛՛՛՛, աշխատանքն է ինքնաշունչ-ն ընդունի՛ զայն՝ արդէն ապրի՛:

Խաղաղ լուսնից, ՏԵ՛՛՛՛, որ ամպերը կը շինեն և կը շինուի Խաղա՛ տունն:

Հին տարի առաջ, Թիֆլիսի գերեզմանատանը, թաղածը ձիւնները, Գաննի, Մոսկովի հնգերկրի մը անդրապատ տեսք ունէր ու մեծ չափ բանաստեղծը կը յանձնէր հոգին: Բէ՛՛՛, Գանն, ընտանիքը զինքը պիտի ասէր Միջերկրականի արևուն ուր է այսօր՝ երկրպագ Սարգիսին, յախտնապէս թողած, բայց միայն ներկայ, իր գրականութեամբ:

«ՇԱՄԱՐ»

ՆԻԿՈՂՈՍ ՍԱՐԳՅԵԱՆ
1905 - 1972

Ի յիշատակ Սփիւռքի այն վառարկան գրագետին, որ եղաւ մեր առաջադիմ աշխատակիցը, լուսագոյն միասնացի՛ն է՛ք իր տալ իր (էջ 2-3) սրբագիր իր մահէն ծով՝ ան տարի իր Գործով:

ՕՐՈՒՆ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ԱՍՈՒԼԻՍՐ
ԱՐՍԱԿԻՆ
ՔԱՂԱՔԱՆԱՆՈՒԹԵԱՆ
ՇՈՒՐԶ

ԺՈՐՃ ՄԱՌԷՆ ԵՄԵՏՆԵՆ ԹԷ ՓՈԼԻՄԻՆԻՍԻՆ ԶՐԱՊՈՍԻՆ ՈՒՐ ՊԱՏԱՆԿՆԵՐԸ ԱՐՁԱՏ ԿՐԱՅԱԿՈՒՐՆ ԵՆՆԵՐԻՆ ԱՐՁԱՏ

Նախագահ Ժեմալը Կոնստանտինոպոլի մէջ Ա. Կոյունի, պատմաբանի, չորս լրագրողներ (Տրոյաթի՛ Լե Ման, Ժան Տաիլի՛ Նուլլի՛ Օպերկարթը, Խոսան Ժոն՝ Օտաթ, Մաթեմ Բո՛ Ֆիկուտ) պարզ ֆրանսիայի արտերկր թուրքականութիւնը և դիվանագրութիւնը լսողին չէ-տեսնել կեանքը:

Երազա, քաղաքական ապստամբի իրաւունքը, Միքմարը Արեւելի, Փոլիսից, Փրանքաբարկական յարաբերու-թիւնները:

Ժեմալը ձամբ պէտք չէ շատ քննադատել Երազան և տեսնել թէ ան լա-տակց ներկայ ապստամբ: Ինչ կը վա-րորդէր քաղաքական ապստամբի, իս-րապա՛՛՛ կը յիշենք որ աշխարհի բոլոր երկրներուն մէջ, ամէնէն շատ քաղաքա-կան ապստամբանք ունեցողը ֆրանսան է բայց ասոր կողքին կալ ունիլ վերաբ-ր-

րող տէրութեան յանձնելու օրէնքը: Միք-մարը Արեւելի յապտակաւոր խաղա-րդութիւնն է: Ջընուանի թէ վարտանք կուտ է ֆրանսա Ստալինի Իսթայէլ աշ-խարհական տարին այլ կ'ըսէ թէ դէմ չէ պատասխանատու: Կը կրկնէ պաղտաթի-նան Ժողովուրդին խաղաղութիւնը մը կը-տանք (չըսե՛ք Պետարիան): Տրամագրի է թուրքական յարաբերութիւնները Իս-րայիլի հետ և կ'ըսէ որ Պեկին Գաղիլ զայն:

Վերադառնալ կալ Փոլիսարին: Պէտք է լսել թէ Ժորժ Մառէ ծանր ապստի մը տուտ էր Նախագահին քանի մը Ժամ տուտ: Արգարի, Արգիէն օրանալ Նաւան տան, ձամբանալ պարզութիւնը ու յայտարարէ՛ք ՎՈՒՍ Ժըմալիցիները ու-րորը այժմ Փոլիսարիցի մեռել են իրենց ընտանիքին մօտ կ'ըլլան Մոսկովին:

Պարզ է որ կը ֆրանսական կառավար-ւորութիւնը քանայնապ մը զրկել Արգի-կը: Կը Վարդանի գլխով կ'ըսեն խաղաղ, երբ Միքմարէն ժիւնուի թէ և վերջը Մառ-էին է որ կուտայ առաքել, բայց չէ ձա-մար դիմար ժառանգի է, Նախիկի Լիւկի-րիական կուտակութեան, որ է հաղը լիւր է գտնելով հանդերձ (Միքմարին ալ կ'ըսէ մտ առաջ Փաթեթ մեկուն էր) Մառէին յայտարարութիւնն քանի մը Ժամ կողմ, զիկող մը հրապարակել, որ վեր-ջէր թէ Փոլիսարիցի մեռել գտնուած պատմաբաններու արտադրանքը մեռնա-ւոր է Ապա, զիկողները կ'ըսուի կը յանդերձին և Փոլիսարին ալ զիկողով մը կը հաստատէր թէ քրմարիցի պա-հպանելու բարեխաղութեան և ձամբան-չութեան կապերը ֆրանսայի Ժողովուրդ-ին հետ, որոշած է ուժ զերկրիցը պատ-մական է: Դեռ Բուրժի Վարդանի ալ տանի ու կը յայտարարէր թէ Փոլիսա-ն իրեն զգրական կերպով պատասխանա-

ՏԻՎ. ՏԵՐ-ԹՈՎ ՄԱՍՆԱՆԻ ՅՈՒՂԱՐԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Այլի Տիկին Մահալ Տէր-Թովմասեանի յուշարկարութիւնը կը կատարուի այս Ուրբաթ, Դեկտ. 16 առաւօտեան Ժամը 9-15ին Անտիքի հեղեղին ուրիշ մար - միւր կը փոխադրուի Մոմարանիի գե-րեզմանատանը ամփոփուելու: Համար դամբարանը, ուր 1906-ին է վեր կը հանդի-սի Մահալ Տէր-Թովմասեան:

Դապարը Անտիքի (1 Խիւ Ժամ Գին) Հանդիսանալ Տանին կը փոխադրուի մա-մը միւր 9ին:

Ներկայումս ընդունիլ իրեն մահապալ:

է իր զինուորներու: Ամէն պարզապէս մէջ, ոչ ոք կ'ըսեն Մառէին յաղորդութեան զորադաշտն ինք-պարզ կը: Հինգերկրի առաւ, մտնուել շատ բարեխաղած էր այլ ուրիւ - Թմար, Նախիկի կ'ըսէ ամէն մարդ ուրիւ է այլ կ'ըսէ, մարդկային գտնի վրայ: Շատ ինքն է մահապալի միւրի Թմար: Իս-րաիլիցի աշ Գաղիլի մէջ Արգարի մը Ժողովարան խաղաղին տակ կը վերջունի պատահար, երբաղանցիկ: Համար թէ այս ուրիւ հաղը մէկ նոր երեսն է քա-ղաքական ապստամբ թէ միայնակ խաղ-բերու վառարկանութիւն:

Նախագահ յայտնել թէ ուրիւ է որ ի մօտայ ապա կ'արձակուի, չըսելով թէ կը փառտուի որ պատանդներ էին և մարդ քաղաքականութեան չընէր պա-տանդներով:

ՔԱՆԻ ՍԸ ՏՈՒՂ

ԳԼԻՐԻՆԻ Ժողովը (ոմանց կողմէ ու-րուտած) յայտն Ժողովը կը շարունակ - ուի մինչ անպատկել կերպով Իսրայիլի վարչապետը՝ Ռաշիմիկինը դնալ և Բա-բարի հետ տեսակցութեան տարին, կ'ը-սուի թէ Իսրայիլ կ'ըսէ յանդերձ զի - լուսնի ընդ:

ԻԿՈՒՐԻՆ 700 զինուոր պիտի ջաշէ Թմարին, ըստ Արտարին հաղորդար Չուղարկանի յայտարարութեան և յի-տարապէս ալ պիտի շարունակէ պակե-ցել զհրաման իր քրոջը:

ՏԵՐԻՐԻՆ Խաղաղ օրէ որ տակ կը տարանալ, Խաղաղութեան երկու երես - փոխուի ևս հրամարան ևս կուտակուի - թիւնը, որու հետեւանալով ՏԵՐԻՐԻՆ աշ-կա խաղաղապէս մեծամասնութիւն չունի ժողովրդի մէջ: Կրակակէն է վեր հրամա-րողներու թիւը հինգի հասած է:

ԵՐԵՒԱՆ ԵՒ ՓԵՐՏԻԶ ՀԵՌԱՏԵՐԳ

ԳՐԱՆԿԱՎՈՐՈՒՄ Ս. ԲԱՂԴԱՄԱՐԵԱՆ
ՊԱՐԳԵՆԱՐԿՈՒՄ

Քանդակագործ Սարգիս Բաղդասարեան պարզապէս չէ շեղուրդին զիկողութե-անական ինքարկը՝ զարգացնելու մարդն ինքն ընկալած մեծ ծառայութեան հա-մար ուրիշ մտալով, ինչպէս ասեմ ինչ - նալ զարգել 700մանցիկ տարին, որ քա-րտանուած թէ մտալով: Հայ արուեստա-պետը ինչու պաղտանալան արժա - նայած է Վեպարաման բարեխաղութեան արտարը կողմ այն յուշարձան-քանդակի ձամբ, որ ստեղծած է ան երկու խոր-հրդանի վերջին հինգ տարեկան շուն-գործին և Հայաստանի միւրի հաստատ - ուած կապերը: Թուրքարանը, որ դրուած է Շուրդի քաղաքի այն շինարար որ կը-տուած է Երեւան, կը ներկայացնէ աղային ապրանքներով Հայուն մը:

Ի ԶԵՐ

ՆԻԿՈՂՈՐ ՍԱՐԱՑԵԱՆԷ

ԱՆՆԱՏԸ ԵՒ ՀԱՅՐԵՆԻՎՐԸ

Երեսուցորդ մասուրականը կը փակէ աշները ու լոյս մը կ'որոգէ իր հոգին: Ամառաթիւ, աւալաւ լոյս մը՝ որ սակայն կ'աղետէ զինքը: Կանաչը իր ինքնուր - Քիւրզ գտնուող ճեղք մըն էր կ'ապրէ իրեն համար: Եւ տարկէն ի վեր, իր բոլոր ցործումներուն մէջ, կեանք կանգ էր առնում իր մասնաճիւղ արդեալիք մը առջեւ: Իր ցեղին տնտեսը վիճակէ կ'աղայէ իր սեփական լինելովեան վրայ: Իր մէջ խնդրած աշխատ հարցերը կը մնային անուշեկի: Եւ աս իր բոլոր ստեղծարար-ծրուկներուն մէջ չէր գտնուէր իր սեփա- կան ճայելը: Մասուրական մէջ, ոչ մի- այն մարտնչուհի ալ էր հեղեղի վրէժը: Իր հեղեղահատ ճեղքը կ'առնէր մը: Խորհրդին հետ, արժապէս վրէժով ու ցործածութեամբ ի վէճ միտացող լոյս մը - Իր ստեղծարարութեան ճանաչում - զինք իսկ կը մտար իրեն համար կապա- ծելով, քանի որ կը ցործածէր ինքու, եւ անոր լուծումով արդեն վերջէն սերունդին համար:

Որքան ալ մեծ ըլլար իր ցարգացումը ու արդարաւոր՝ մեր սարքած միջոցը - ասն պերճութիւնն ու պարտաւոր իրեն իր ցարգած իր հայրենի հողէն ճա- տարայկող հասունները, որոնք պիտի լուստարէին իր ստեղծարարութիւնն ու իր ամբողջ հոգիները: Եւ հիմա, րացուող էին իր աշուն. իր աղբին ամենին արի- յուն ու ամենին արեւուն էնքեր: Եւ ասան, իր ձեռքերը կը զգէին յոյսի մը միտա- յոգիներ: Սեր սերունդին ամեն մէկ տղայ կը կրէ իր մէջ իր սպասելի վեհին ա- մենին վիստար դրոշմներ - Յիւրապո- խիւնին, Ամիրաբ, յուստարաբիւնի պատմականներ կըրկարապիւնին եւ ան- խորհուրդ նորն ասան: Ան՝ որ էր կարկին վրայ զգաց խոնարհալուստեան եւ ցոյ - ցաւորակ անկողնը: Եթէ մեր հայրենիքը խորհուրդ մէջ մնաց արարած՝ արեւմտեան թեմի մը տղան, իր դիւրաբաւարարին ան- ցան աշխարհի բոլոր երկրներուն. հասա- րակութեան մէջ, շարունակուող համար կ'առնու մնացած ողբերգականի մը: Եւ ասան, ամբողջ աշխարհը վերածուի էր յանկարծ հաւաքական թեմի մը, որ, մեր

սերունդը կը ներկայանայ իր կիսաւարտ արժանիք, հարարորեն խորհելով թէ իր դրոշմները զեռ արժեք մը կը ներկա - լացնէր: Ու իր մասնեղը կը զգէին հին, շատ հին մայրաքաղիքի մը: Կը խորհէր -

— Բայց պէտք է ինքնապէս ոչ միայն մեր ուղիղին վրայ ծանրացող օտարու - թեան թնալէ մատուցել, այլ եւ մեր ցալ- ցալուրէն իսկ ծնած ներկայիս, որ մասնաճիւղ քանի էր արժանաւոր ցործուող չորսէ մը: Զինգուարդին մէջէն 1939 տա- րեկանը յօշոտումով աշխատելի չըլլաւ մը, որ մայրուկեցաւ մեր մեծ ողբերգութիւ- նը, հեղեղեցան մեր աստուածախոյր հե- րանները, մեր կիկողեցին: Ախտալիւն, չար, տղեւա, սարկացող յօշոտում մը: Իր- ան ու մայրուկ անհասունը մերունցան միտել: Եւր անող նշանաւորականներն ար- անն ու մեր ամենին պայծառ խոնարհա- ւաններով օժտուած ուղեղներուն մէջ կ'էր: Եւ ամենին տխրելով՝ մայրուկը կը ճարխաւարէր: Եւ արագումը ընդհարա- կան էր գրեթէ: Գաղթեալն ողբն կը նմանէր անոր որ կայսերին հարաւաններով կը կարէր իր ոտքը ամէկ միակ ճեղքը, ինկողնը կ'առնար, չեղարարող ձեւ - լու համար պարտաւորեան մէջ:

Գնաճարութիւնները անհրաժեշտ էն անուշուշ: Կարկին չէ մարկուն կ'աղբէր իր պարտաւորելի ամբողջ մայրուկը մը: Կեռու քաղերն լաւաններ կը ծնէ լոյսը: Կեռու պարտեան արագումն կ'աղբէր: Բայց ո՛ր էր այդ լոյսը, այդ կայծը...? Ոչ միայն այդ, այլ եւ մայրուկները իրենց գլխուններուն մէջ ունին վայելեցանքն ուր անհրաժեշտ կը գտնուէր միակուր, ամբողջական նկարագրեր:

Անոնց կը տանգէին նոյնիկ անոյց աստուղները: Միջ խորանք է փորել եւ պիտի անոյց դիպուկվորը, անոյց աղ- լալին արագումներին: Ծնցումներին- նոյն անցած ներկայացուած եւ ցաւա - պարտեանց վեղեղեղները: Միջոցին մէր մէջ: Մեծը կ'առնաւ արդարեւ իր երկուսն ու րացաւորակ աստուղալիքը: Եւ ասովիս անկային շրջանի մը, որ մեր սերունդը պարտեցանք մէջ պէտք ունէր իրենին անկէ հաստատել եւ կրողով:

Իրողութիւնը արեւ էր մեր աշգերէն հետեւ եղած է մեր հողը, արեւ որ մեր հողեկան ներգաղթեալները պիտի լուս- անոցնէր, պիտի կարգադարձէր մեր շնդ -

տուած անհասկանութիւնը իր լիւնն - լուն եւ իր դաշուկուն համաձայն: Մինչ այդ, մեր երկու մայրուկներունց մէջ (պարզապարտապէս եւ նիւթապարտ), մեծը կ'աղբէր զսառ անհասկանալի կիսա- թեւ, փառնելով մեր արժեքները: Եւ ո՛ր քան ողբերգական է մեր հայրենիքէն սե- լի՝ որ ներկալ է բոլորին արտին մէջ ալ, ամեն զոյնի ասոյ, պարտաւոր, հայա - ռուս, րաց միշտ ներկալ՝ իրեն: Եւր երկրորդ թնալի, մեր խառնուածքին կիսաանալի անկէ: Զանկ՝ զանկ, հայեցն - ինքն զոյնից մեր մեծ ողբերգութեան անկէ որոնք շատ անցած ցործածութեան անկէնկանցար, ինչպէս պատահի մը կը արժանալ իր նոր սրբով խոշոր քաղե- րոնց խառնուած անկէ կը տարւի անոյց հնազանդութիւնը: Նման ալ քաղեք՝ որ կարկունի պէն ինկան մեր աստուա- լեան վրայ, եւ անկարող անոյց զոյնու- թեան ձեւումները եւ արագան կ'աղբէ- րուի, արագանցին ցանոյն թլուտ, աս- փակ կ'աղբէր:

Ճիշդ է, կայ ցաւում մեծ աշխատանք մը: Բայց անկողնի է յայտը: Անկող, լաւ - ռուս ասլ քաղեք խոյր իր փառնելու փառնելու ասոյ ներկալ է միշտ, շաղ- կապուած հայրենիքէն քաղին հետ, ներ- կալ՝ զարկին ի վեր շնորհող ակի մը պէս, լինելուներն անուշին անուշիկին վրայ պատող ուժի մը պէս, որ կը լինե- րու իր յայտնութեան օրն ու մասնաճի- ւղն, որ կ'արժանաւորէ բոլոր փառնողը ստորերը: Ճիշդ է, արդար ցաւումներն ինքն կամ հօրը երկրներու զէժ, հովի- րու զէժ որ փոխանակ ունեցելու, մեր ցեղին աստուած, պատեցին զանի: Եւ ցեղը մնաց ասոյ, անպիշ ծովերուն վրայ իր բոլոր յոյսերուն պարտաքննի վրայ խոյրով: Անհաստեղը արժանալ փոխն ու արժանալ: Բայց այդ բոլոր յուստան - րութիւնները կը պատկանին մեր խելքին եւ ոչ թէ մեր արտին: Այլ խոսքով՝ մեր արժանալ, ընկնուած մասնաճիւղ խոյրը, մեր արտը կ'աղբէր, մեր արտը կը շա- րունակէ իր լոյսի կայաններով հիւսկն ինչ որ մասնաճիւղ կը քաղէ: Այնպէս, անպայ, մեր արտը պայծառաց է բոլոր արշաւաններէն վերջը, որ կեան արժան- նի մեր երկրին վրայէն, բոլոր գործա- րանքներէն վերջ, որոնք փոխանակ կ'անցնելու, իր թափը, անկէ եւ անկէ:

Կենդանացուած են զինքը: Որովհետեւ, ինչպէս որ արեւուն իր ամբողջ անոյցը կը զինք զգուր մարմին մը վերադարձ աս- րէ, քանակը համար վերջը, այնպէս եւ մայրուկները մը ողբն, աստուածային մե- լիքն, զինքն է ու կը զինք զգուր իր անոյցումն ամենին տար մարդ: Ու կարեւոր այդ իսկ է ցեղի մը համար: Իր անհասկանող անոյցումային տպա - ղէն վերջ, մարդուն եւ ցալալուրով զու- րկեան վրայ այդ տիեզերական անոյց յառնալ եւ կենսարար ներկայութիւնը: Անոր թափած ծաւալումը՝ իրեն խոյր փարգաւորութեան մը ասոյ, որ արդ - արարեցաւ իրեն, քան տարկէն է իր, իր կարեւոր մէկ մասին վրայ: Այդ թափած ծաւալումը հոս, արդուներուն մէջ իսկ որ Մարկուն մը, Արարչ մը, Տիրուհի մը՝ փառնելով անոյցները կը կառ- ճեն նոր ցարգապարտութեան մը, որ օտար էր իրենց՝ մեր բոլոր ընկողնի ցարգապարտութեանց անոյց: Զար- փանի ցարգապարտութեան մը, հայրենիքի թափած զէժ մը՝ հայրենիքի, կիկողնի եւ ունի արդուներն եւ ամեն աստուածային արարող ցարգապարտութեան մը ասոյ: Ու արեւի հաստաւորած ճարարութեան մը կ'աղբէր, մեր մայր հողին վրայ ու անկէ զանի: Պիտի իր փառն կիկողնի արար զուրկ պատուի մը պէս, մեր ցեղին պիտի իր թա- փած աշխատանքներուն արդեւորը՝ պիտի լանայ մեր աշխարհն ասոյն: Յեղին ան- ծածակ ողբն...:

Մականց կը մտածէ երեսուցորդ մաս- ւորականը ու կը ցարգէն երկարացուած ինքն, որքէն անոյցն կը խորհ իր մաս- նեղութիւն իսկ սփռել անոյցները մը: Վասն- ինչ, արարաւոր է ու իր խաղճն ու իր անոյցը զինք իր արդարեւն այդ անոյցալի մասնաճիւղ վրայ, փառնելով, անոյցն մը որ կը պատկեց իր ցեղին անոյցալ յայտնի եւ հայրենիքէն արդեւ, թնալիքն ու ի- թեւը ու զգուրը իր շուրջ՝ կը գտնուէ խոստում մը: Որովհետեւ, աս կը ցանոյն նոր ցարգաւորելու մը անկէ վրայ ուր մոկեցի ծով անկի կ'առնաւ շնորհ յաղթում մը: Որովհետեւ, իր ցեղին մա- րարութիւնը արդեւ ալ արդար ըլլաւ, որ հարաւորութիւն չէ կրնար ներկայանալ միայն զանկու, արեւուն արարածանոյցը: Անհրաժեշտ ու կարեւոր է նաեւ իր նա- խաբանը:

Եւ փառնութեան զինքն վրայ ուր ձե- րացած երեսուցորդներն կը իր քիւրէ իր խաղճապարտութեանն ու խոստումի- րէն, յայտնուած, տարկէն ի վեր անոյցն թնալիք՝ երբեւ, մեր յոյսին եւ հա- յրենիքին վերաբերաւորանման անուշին ցրեց, որ ցրեց է նոյն ասոյն իր ինքնու- թեան, իր անհասկան վերաբերաւորութե- ան հաստատութեան, իրեն աստուին աստը իր նախաբանին:

« ՅԱՐԱՆ », 1942

ԱՆԿՈՂԻՐԸ

Շատ կարեւոր տեղ մը ունի անկողնի մեր կիսակերպի մէջ: Օրօքը, հաւաքա - լան՝ ինկողնի եւ վերին հանդուսն: Բնապիտի նշանակութիւնն էր կ'առնէ ճնշե- րգարկութեան կամ անուստութեան օրե- րուն: Զարգացողներ, փայլով եւ արտի քաղաքախոյր կը մտանդանուր՝ կըր պիտի ինչպիսի մըն է իր մէջ պարտաւոր:

Արարչ է ան երկունս եւ թերթ փոքր: Անկողնի է ան կարկեց: Բայց շարժ նաեւ երբեմն՝ հակառակ իր զուգահեռներ ձեւ - մականութեան, խելիք ունի մտայնելի ու ծանր՝ կըր շնդ կրնար քանակը: Արարու- ասն մը՝ որ կը կեցանդանալ անպարհի բոլոր թիւերը՝ բոլոր արժանապատիւնի կը փակցանքն թնդ: Ու ասոյ մը, որ կը տանք ուղեղից արար, ծնունդ մասնաճի -

միլ ու խղճմունքից՝ կը սկսի ծննդ թնդ արեւ ասուն՝ ծնորդելու կամ ճակտիչ՝ խոստանք մէջ՝ վրայ անեւտան քարի - կամ կամ թնալու աշխարհն ասոյ:

Կան մաքար, ձկնիկ այլ ձերմակի ան- կողները, կան պարտեցի արտառ անկա- րկիներ՝ որ մարկերն ու անիմներն եւ որ կը հայտնեն թնդ: Երբ կ'ըլլան, կը փա- ւան լոյսը, կըր անեւտան արդեւ՝ ողբեր - ցիկներով աստուին եւ քարքին վրայ: Արեւն զինքը՝ կայծերն պէս արարող թնդի եւ աստղի: Կը նային քնան աշ- քերով, ցեղեկով դուռնի եւ կայծեր, կանայի ու թեւերի: Կը պատկն վեր- ճալեցա կրկին, թնալուներով դուռնի - րուն վրայ, արարելով նոր հայտնուած մը, որ արտառ աստուածայն մըն է, արե- քան յայտնալ եւ ուստապառ եւ արդեւ՝ անհասկանելի եւ մարկից բոլոր կարկե- րէն միշտ սիրող համալու անկողնին ցաւուն:

Անկողնից կան որ երբեք խոսք չեն տեսներ: Ուրեքներն աստուածայն կ'ը - րան ամեն որ, մարկերիցմ մարգարէն էր կ'ընթերցանէին: Անպաշտ, որ, երբ ան- կողնի մը անեւտան, կ'ընթերցան արկիւն տի- րոջ նկարագրին եւ ինքնական արարման - ներք: Կան պիտի, չեղ րաց կ'արժեքաւ անկողնից:

Կան արդու, համառ ալլ մայրուր

եւ անեղ անկողնիներ: Կան տալիսան անկողնիներ: Ուրեքներ՝ որ բշխական արարեւ եւ զինանաներ կը կրեն: Կան րաւտուր, փառնալի, պարտեցիս եւ արարելով անկողնիներ:

Անկողնի լուկով կը համալու նաեւ մա- ճար: Եւ կան շնորհակա եւ անքնոր մա- ճարներ: Գնոր եւ անքնոր ճարեղ ան- ցան կայծերիցով մաճարները պիտի կրնան ճար մէջ պատկող անուրի մը խորը ինքնակ շափ կ'ըլլաւ:

Տ ի ու ը՝ երկաթէ մաճին - ներք երբեմն՝ որ կը ճնշանք զանա կայծի մը պէս: Կը թիւթան իրենց զաւան - ներք, կը խրեն փոքրեղ մըր անքն մալի կը գտնուան: Կան նաեւ կարպիկ կամ ճնդիկ նման մաճարներ, պատկն ու մեծ: Անխաւան անկողնիներ...:

Այդպան ու անկողնի եւ մաճին: Բայց իր արարածութիւններն կ'առնէ անկի յա- ճան անոյցն արժեքն ու մայրը: Գաւառ - հան է որ, երբոր համարարութիւնն էր վերջ, հալալիկ անոյցն անոյցալ ան - անկի եւ թլուտա անկողնի: Գնոր իսկ արդեւ կ'աղալ մեղի իր խոյն ու քնան Եւր: Անկողնի մը արժէքը կ'առնէ անի նաեւ մեր մայրնին ստորութեաններն:

Չեմ մոռցած: Տարկէն ասոյց, ամիսն - րով կ'ընթերցանէր: Անկողնի կ'աղբէրալ մըն կը աղբ օրերուն, կրկն է: Կ'աղբէր անոր մըն ու կ'ընթերցան հնազանդ անկի վար՝ ուստապառ եւ ցուրէր՝ մեր շափ թնդ: Այդ օրերէն խորանքն մը կը ճար մեծան: Անար մը օրերով ու զինք - ներով պատկել...:

Չեմ կրնար մոռնալ նայնպէս հիւստա - նոցի գիշերները: Անկողնի կ'աղբէրալ մըն կը աղբ օրերուն, կրկն է: Կ'աղբէր անոր մըն ու կ'ընթերցան հնազանդ անկի վար՝ ուստապառ եւ ցուրէր՝ մեր շափ թնդ: Այդ օրերէն խորանքն մը կը ճար մեծան: Անար մը օրերով ու զինք - ներով պատկել...:

Կը պիտի գայն եւ կը փառնալ անկի... Պարտաւորեան կը մտնում անոր ա - միկը: Պարտաւոր արար է ու պիտի անեւ եւ աստի պիտ անեւ ու մար- քերէ անկան: Բայց ո՞վ պիտի թէ քն - ճարն արդեւ ցաւալուցի պիտի լոյս: Եւ երբեմն՝ որ որ մըքանանք կը վերածուին:

ՀԱՅԵՆԱԿԱՆՈՒՄ

Տէր եւ Տէկին Տեղան Գրիգորեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տէկին Փրփրայ Մուրաթեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տէկին Լրբէ Միլոյեան եւ զաւակները կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգիստեան պաշտօն կը կատարուի երեք օր, մեծ-օր, հօր եւ մեծ-հօր:

ՎԱՐՄԱՆԻՎ ԳԻՋՐԻՆԻԱՅ
մահուան Ա. առիթներն եւ
ԲԵՐՈՎԻՔԻ ԳԻՋՐԻՆԻԱՅ

Դէպտակին:
Այս Կերակի, Դեկտ. 18, Այսօրվիկ
Ս. Պօղոս - Պետրոս եկեղեցին:
Ի գիտութեան ողբացեալներուն յիշատակը յարգուցեալներուն:

×

Կապ. Պաշտ. Դեկտ. մասնաճիւղը հոգեհանգիստեան պաշտօն կատարել կուտայ Կերակի, Դեկտ. 18, Իսթի Ս. Մարգարէ (Առաքելական) եկեղեցին, յաւաք ըստ - Նոստ քննորոշման. յիշատակին:
Ի գիտութեան անոց յիշատակը յարգուցեալներուն:

ՓՈՒԱՆ ԾԱՆԿԵՍԱԿԻ

Որք. Յարութիւն Քիրքեմի մահուան առիթն. փոխան ծաղիկապսիկ կը նուիրեն:
Այսի Տէկ Քաղաւի Պաշտեան եւ զաւակները 50 Քր., այսի Տէկ Վերծին Պաշտեան եւ աղջիկը 100, այսի Տէկ Արշալոյս Պաշտեան եւ զաւակները 200, Տէր եւ Տէկ. Ներսի Պաշտեան 100, այսի Տէկ. Անձէ Մանուկեան 50 Քր.:
(Այս զուարթն 200 Քր. հանգիստեան տան, 200 Քր. Կապ. Պաշտ. կայանին):
Մասնաղ Յատալէն եւ 100 Յատալէն:

ՇԱԿԻԼ

Ս. ԳԻԳՐԻԼ ԼՈՒՍԱՌՈՐԻՋ

Շախիլ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիճ Կեանքը քննարկուեալն եւ օծման 20րդ տարեկարծը կը տօնուի Դեկտ. 18ին, Կիրակի, առաւօտեան հանգիստաւոր պատարագ: Կը նախագահէ եւ կը պատարագէ Արեւմտ. Եւրոպայի Կաթող. Պատրիարք ՍԵՐՈՎԻՔԻ ԱՐԲ. ՄԱՆՈՒԳԵԱՆ:

Յաւարտ պատարագէ հոգեհանգիստեան պաշտօն կը կատարուի եկեղեցւոյ բարերարներ Սարմիշ Լաբարճուանի, Մարգիս Պաղպաղմանի, Մարգիս Մտաւարի, որոցմէջ ծնողաց ինչպէս նաեւ եկեղեցւոյ եւ դպրոցի հանդուգեալ հիմ - նաւորք ըլլող անդամներու անոնցմէ յիշատակին:

Imprimé sur les Presses
du JOURNAL «HARATCH»
83, rue d'Hauteville 75010 Paris
Commission Partitaire : N° 55935

Disques Vogue

La plus riche Collection de disques Arméniens
par LA CHORALE ARMÉNIENNE DE PARIS
sous la direction d'ARA BARTEVIAN

CLVLX 451 (Messe Komitas) — CLVLX. 454 et LVLX. 547
Trésors de la liturgie Arménienne

Cantique de Noël et de Paques
Volumes I et II

MUSIQUE POPULAIRE, CHANTS ET DANSES
POUR CHOEUR et ORCHESTRE

CLVLX. 526 (Chants du Caucase et d'Arménie) — CLVLX. 527 (Arménienne)
CLVLX. 199 (Arménie) — SLVLX. 517 (Soirée Arménienne) — SLVLX. 409
(Le Thor) — LDM. 30152 (Chants romantiques) — LDM. 30211 (Dances)
CLD. 714 (œuvres symphoniques (Classiques) — SLD. 790 (Deux trios, pour piano, flûte, clarinette)

30 Cm Microsillon en Stéréo

(Prix 35,00 Frs) + port

Envoi contre remboursement

Disques Vogue : 14, Rue Petit Paris 75019, Tél. : 208-99-22

ՇՆՈՐԱՎԱԿԻՔ

Տէր եւ Տէկին Միլոյեան Պետեան (Վե-
րկի),
Տէր եւ Տէկին Լեւոն Պետեան (Մարտիկ)
Արեւմտեան Պետեան (Շախիլ)
Տէր եւ Տէկին Անդրանիկ Պետեան (Վե-
րկի)

Փրփրայ Փրփրիկ
Տէր եւ Տէկին Արշալոյս (Պոլիս)
Տէր եւ Տէկին Դեղաճ Պետեան (Ամե-
րիկա)

Տէր եւ Տէկին Հայապետ Մարտեան
(Մարտիկ)

Տէր եւ Տէկին Համբարեան (Վերմիկ)
Տէր եւ Տէկին Գրիգորեան (Բրէթէյ)

Տէր եւ Տէկին Գուրգէն Պետեան (Պոլիս)
Տէր եւ Տէկին Մարտեան (Կարսան)

Տէր եւ Տէկին Մարքիս Պարզամեան եւ
զաւակները (Շախիլ)

Տէր եւ Տէկին Պօղոսեան եւ զաւակները
(Մարտիկ)

Տէր եւ Տէկին Քոփեան եւ զաւակները
(Ամերիկա)

Տէր եւ Տէկին Պաշեան ընտանիք (Ամե-
րիկա եւ Հայաստան)

Շնորհակալութեան կը յայտնեն ըրող
անոց որոնք ծաղիկապսիկով, փոխան
ծաղիկապսիկ նուիրեցին, անձամբ կամ
զբաւուրդ զուարթութեան յայտնեցին երեւոյ
ստեանոցն, հօր, մեծ-հօր եւ աղջկա -
նին:

ՊԱՏՐԻԱՐԿ ՊԵՏԵԱՆԻ

Կոնքալի մահուան առիթն:

ՏՆՆԵՐԵՐ

ԴՊՐՈՑԱՍԵՐ ՏԵԿՆԱՆՑ

ՎԱՐՄԱՆ

Դեկտ. 18, Կիրակի ժամը 15-30ին
սկսեալ

Հովանաւորութեամբ
ՍԵՐՈՎԻՔԻ ԱՐԲ. ՄԱՆՈՒԳԵԱՆԻ

Կաթ. Պատրիարք Հայոց Եւրոպայի
եւ Առաջնորդ Փաթրիք

Աշակերտութեան կողմէ կը
արտաստեմքին

ՎԱՃԱՌՔ

— ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀՈՒՆ ՊԵՏԻՔԻ
ՄՈՒՏՔԻ ԱՋԱՏ Ի

ՃԱՆ - ԽՆՋՈՐԻ

Համախորհրդակցական Միութեան
Վարանի մասնաճիւղը վարչութիւնը սի-
րով կը հրաւիրէ ըրող Հայրենակիցները,
իր ճաշ - խնջոյքին Շարքի, Դեկտ. 24, Մոնտրիլ քաղաք, իրիկունք ժամը
9ին, մինչեւ առաւօտ, վարանի փաշտը
յա Փաշտի մեծ սրահին մէջ, Ժաք ՔՈ -
ժԱՔԻՆԻԱՆ նուագախումբին մասնակցու-
թեամբ: Մուտքը 80 Քր.:

Ամանորի առթիւ

“ ԶԱՌԱՋ ”

Կը նուիրեն

Մահալ Այնթոնեան մէկ տարեկան Յա-
ուան կը նուիրէ իր մեծ-մայրիկին՝ Տի-
կին Գարիկեանի (Մարտիկ) Ամանորի
առթիւ:

« ՅԱՌԱՋ »

ԲԱՐԳԱՆԱՃՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՄԱՍՍԵՒԷԼԸ Պր. Երոնանդ Շահպախան
կը նուիրէ 50 Քր.:

×

Պ. Վահէ Մանուկեան իր քրոջ իշա -
տակին 30 Քր. կը նուիրէ սիրելի Յա-
ուանին:

PALMA

210, Rue du Fbg. St-Antoine —
Métro Faidherbe Chaligny (12e)

MENU du REVEILLON du Nouvel An

250 F Champagne et S. C.

L'Orchestre ARAX animera jusqu'à l'aube

Ambiance Franco-Arménienne — Cotillon — Loups

Ecrire pour réservation ou tél. : 344-1040 de 10 h. à 15 h.
après 18 h. 680-09-18

ՏՆՆԵՐԵՐ

ԷՍԱՆԱՆ ՍԱՆՈՒՑ

ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Դեկտ. 24, ժամը 21ին մինչեւ
առաւօտ

24 Décembre de 21 h. jusqu'au matin
SALLE PALMA

210, Fbg. St-Antoine — Paris (12e)
(Métro Faidherbe-Chaligny)

ARMAND
et SON ENSEMBLE ARAXE

COTILLONS SURPRISES
RESERVATIONS

Prière de réserver les tables d'avance
tous les matins jusqu'à 10 heures

Tél. : 343-04-20

Prix de la soirée-dîner inclus
150 F.

Pour les jeunes, entrée à partir de
23 heures — 40 F.

(consommation obligatoire en sus)

Ս. ՅԱՎՈՐ - ԼԻՈՆ

Կերակի, Դեկտ. 18ին Ս. Յաւորայ տո-
նին առիթն, Լիոնի Ս. Յաւորայ եկեղեցւոյ
մէջ հանդիսաւոր պատարագ կը մատուցու-
ի: Յաւարտ պատարագէ կը կատարուի
մատուցողներուն եւ հոգեհանգիստեան
պաշտօն եկեղեցւոյ մէջ ծառայող հան-
դուցեալ հոգեւորականներու, հոգաբար -
մաններու, կրթական մշակներու եւ զգ-
պիւրներու:

Օրուան տօնին առիթն կը պատարագէ
եւ կը քարոզէ
ԴԻՄԻՏՐԻ ԵՍՍ. ՍԱՀԱԿԵԱՆ

Երեւոյցութիւնը կը կատարուի Եփեմ-
աս երգչախումբի կողմէ, ղեկավարու-
թեամբ Պր. Մ. Օֆրադի:

ԿՈՄԻՏԵԱՍ ԳՈՒՆԱԿԻ

ԵԼՈՅԻՆԻՆԻՈՒ ԵՆՏԱԶԳԻՄԱՆ

ԱՌՈՒԹԻՒ

Կոմիտաս քառակի երգերը կազմակեր-
պող յանձնարարները իր ցարը կը յայտնէ
հանդիսեան, որ արտաստակներն
երկրի տակնկալ հիւանդութեան պատ-
ճառաւ անդուցեալ յետաձգել երկրորդ
կազմակերպութիւնը:

Հետեւապար ըրող անոց, որոնք տոմ-
արի ապահոված էին տոն երգիքի հա-
մար եւ կը փախկանք տոնալ փոխար -
ժեքը իրենց տոմարն, կը հրաւիրուին զի-
մեկ այն անձներուն, որոնցմէ տոմարն
իրենց տոմար, մինչեւ ամառը 17 Շա -
քաթ օր:

Կրնան նոյնպէս դիմել Մշակութային
կեդրոնը, 6, Սիքէ Վեմառլ Գալգ 10րդ,
(Հեռ. 208-31-22) Երեւոյցութիւն, երեք -
շաբթի, Հինգշաբթի օրերը ժամը 19-30ին
21-30 եւ Շաբթի օրերը ժամը 17ին 20:

ՍԱՄԱՆԻՒԼ-ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ
ՎԱՐՃԱՐԱՆ

ՏՆՆԵՐԵՐԻ ՀԱՆԴԵՍԸ

Դեկտեմբեր 17ին

Շարքի, կհօրէ վեր, Տեւրիսթիւն
եւ Մոնտրիլ Միութեան սիրով կը
հրաւիրեն ըրող աղջկանները,
զորոցի տօնածառի հանդէսին:
Ժամը 16ին վարժարանի մասարան
մէջ պատարագ արահետներու եր-
կեղեցւոյն:

Ժամը 17ին, Քառասորահին մէջ,
զորապարտ հանդիսական ուրախ
միջոցներ, ճաշ, ծանուկներու
նուէրներու թաշկում:

Դեկտեմբեր 17ին թաշկում:

Վարժարանի երգչախումբը, վար-
ժարանի նորակազմը նուագախումբը,
վարժարանի նորակազմը պարտաւոր -
ը:

ՆՈՐԱՅՐ իր համալրելի ձայնով
եւ կիթառով:

ՍԵՐՈՎԱՅ ԳՈՒՆԱԿԱՆՁԵԱՆ իր
Բոնիֆալտ (Խառն - ծրարան տոմ-
արի առթիւ):

ՈՒՐԻԷՆ եւ ՅԱՐՈՒՐԻ իրենց խառ-
նակաւ զօրեղբորներով:

ՊԵՐՄԱՅ ԵՆՏԵՃԵԱՆ իր նուագա-
խումբով:

Ուրախ — արտաստակներին:
Մանուկներու համար՝ կազմակեր-
պութիւնը:

A L'OCCASION DE SON 10ème ANNIVERSAIRE

l'ensemble folklorique arménien

NAVASART

AU PALAIS DES CONGRES

soirée unique SAMEDI 18 MARS

ՈՌԺԷ ՊԱԼԵՍՆ

ՀԱՅ ՄԸ ԴԻՏՈՒԹԱՆՅ ՀԱՅԱՌԻՆ

ԴՊԼՈՎԿԻՅ ԱՆԴԱՄ

ՀՈԿԵՐԱՆԱԿԱՆ ՀԱՊՅԵՐՈՒ ՀԵՏԱՊՈՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

— 0 —

Պետական համարանքի զոյնս է-
րեն և մանկավարժական գիտություննե-
րու գիտահետազոտական հիմնարկներն ու
աշխատակից Ի. Կոչարյանի յարգանքով
մը, լայն ու տեսած « Սով. Հայաստան »
օրաթերթի նշաններ չէի թիւնէ մէջ,
անհրաժեշտ նկատեալ են քարտեզները հո-
գեթանական ընդթիւ հետազոտութիւննե-
րուն արդիւնաւորութիւնը:

Հայաստանի մէջ, նկատել տուած են
յարեւադարեանը, լայն կը տեսնեն հո-
գեթանական վերաբերման աշխատու-
թիւնները: Հայազգայններ և առանձին
գիրքեր: Սակայն հոգեթաններու մասնա-
նշած թաղաքի և կենտ, թիւրքալոյթիւննե-
րին, առաւարդին, գործարանական վրայ
կը մասն մեղանալ տաւ, այլ խաղաղ
էջ գործարարներ: Իրենց խաղաղ իրեն-
արտադր փաստ հետեւեալ օրինակը ըն-
քած են: « Եթէ հայաւոճն այն դէպ-
քերը, երբ հոգեթաններն անմասն մաս-
նացել են միջնադարի զոյններէ զա-
տարգրելի կամ ծրարելի անոնցմանը,
Հայաստանութեան հոգեթանները յանձ-
նարարականներ, որոշէս կոտորէ, հաշիւի
էջն անուամբ մանկավարժ փրկանալու-
նքի, մէկտեղեալներ և զոյններէ ու
սուղիւններէ կոչուի: Դա խաղաղ է, եւ
են անպէ ման մասին, որ այդ յանձնա-
րարականները ոչ միայն են թաղարար ժա-
կով ունենում և ապա, որ մէկ ծառ
թաղարարի և պաղտան հետաքրքրու-
թիւնը մշակուած յանձնարարականներ
նկատում է: »

Այս երեւոյթը նկատելի է նաեւ այլ
հոգեթաններ մէջ: Ամէն տարբ թաղաքային
նշաններով: Հաստատութիւններու և
գիտահետազոտական հիմնարկներէն
բն. մէջ որոշ թիւով քննարկել եր մշակ-
ութիւն: Գործարանական վրայի վրայ ի՞նչ
արդիւնք կուտան ստանդ: Պարզ է, որ
այդ նիւթերը պիտի է մշակուին յա-
տեղով Հայաստանի թաղարարական
հանդէպը: Իրողութիւնն այն է սակայն,
որ զոյններն չունին որեւէ մասին, որ
անհրաժեշտ հոգեթաններ կատարել հո-
գեթանական ընդառնական գիտական ըն-
շակութիւնն են անոնց մասնայն ան-
հրաժեշտ գործարարական մէջ: Ամէն
գտու, հոգեթանական ընդթիւ հայրեր չեն
ներկայացուցի հոգեթանական: Եթե-
ուստադներէն հաստատումով ծարա-
կեղ հոգեթանական ծառայութեան կարիք
ունեն ժողովրդական անտեսութեան տարբ
երը ընդառնականը մանկական ու բու-
ժական հաստատութիւններ, ընդհանր
մարդիկները կային: »

Առայն տարբ անհրաժեշտ է փոխել

Բառնակ մը տարբեր տառով, Բար-
ժարեւանական վարժարան (կըզ Փոխ-
թիւնը) ուսման շրջանի աւարտական
մէջ Ռոճ Պալեանի առաջին հանդիպանց
ըլլալուն լայր հոգեթանով, Գառն Կա-
ւելները: «Այս անունը միտք պահեցէք:

Այս սիւնաներուն մէջ, տարբեր ըն-
թացել, պարբերաբար լայն նաեւ գիտ-
աստադար, առանց ամբողջական ըլլալու,
երբեմն անդրադարձան ենք անոր տեղեւծ
յայտութիւններուն և լայնած մշտնադու-
նելուն ու համարին: Այս գիրքին:

Փաղեթան մասնաւոր և ի մասնաւոր
կը Ման Իր գիտական թանկին մէջ կը
հոգեթանը թէ Ռոճ Պալեան թիւրքալոյթի
անկան ընդառնական և ծրարական Գիտու-
թեան Կասման (Արաւելի տէ Միւսան):
Լիւնի Իր Փաղեթան այ տառն էր լայր,
հարաւորակ ընդգծելով անոր Լիւնի
հանդիպանքը:

Իր Ման կը թաղարար Իր թիւրքալոյթի
անդամներու թիւը (որոնք կարելի է ա-
ղաթ անդամներ կոչել) ցարը 120ի սահ-
մանուն էր, լայն 1976 խոյններ 15ի
հարաւորակը կը նախատեսէ 160ի լայր-
հանդէպի աղ թիւը: Կուս. թիւրքալոյթ ան-
գամի էր ընդառնական համար անհրա-
ժեշտ է Հոգեթանական խաղաղութիւն
հաստատութիւնն ու փոփոխութեւ, թիւրքա-
լոյթ կը պահանջէ Կասման իսկական ան-
գամի էր ընդառնական:

Յիշենք որ երկրորդական ուսումը Լիւ-
նի թիւնն սիւնի վրէջ, Պալեան ընտանի-

քին նիս փոխարկուելուն հետեւեալով,
Ռոճն ուսումը շարունակած է Նիսի Ֆե-
լիք ծառ լիւնի և Նոն ստացած է պա-
րտական վկայականը, թնուիկեանց մէջ
կը զատարանի առաջին հանդիպանա-
լով:

Բարձրագոյն ուսումը Փաղեթին մէջ սիւ-
նուր Կասման, քանի մը օրուան մէջ մաս-
նացած է երեք մասերի ընդունուելու,
երեք թաղաքային վարժարաններու: Հա-
մար. կըզ Փաղեթինը, կըզ տէ Մին և
կըզ Կասման Միւսիկեան:

Երեք բաժանուելն այ յաղեղած է և
մասեր կուտանց ստացած՝ երեք վար-
ժարաններ համար այ:

Երկրորդած է կըզ Փաղեթինները,
լայն փամանակով հետեւած է նաեւ
Հոգեթանի վարժարանի (կըզ տէ Մին)
զատարաններուն, առաւելապէս կըզ
Փաղեթինի մէջ տարբիւր գիրքերու և
հարաւորակութիւններու: Կարգին կըզ տէ
կըզ զատարանութիւնները: Կըզ տէ այդ
վարժարան յանձնարար, փամբուր ան-
յարաւորութեան և արտիկան պատմա-
ուս, ընդ որ արտիկան կարողութիւն և
զատարանութիւն կը պահանջէ:

Կըզ Փաղեթիններէ առաջին (կը ու-
սումներն շրջանի մասում) ելելի է
փոխուելի վրէջ, նոյն ժամն յաղեղած է
և նաեւ կըզ տէ Մինի աւարտական թնու-
թիւններ և ստացած է հանգելու: Ծառ-
արարակ (Կեմեթիտ տէ մին) վիւս-
յականն ու տիւրքալոյթ, որ ցարը չէ դար-

դուիկանը լայն զատարանութիւններ
ունի կատարելու հայ հոգեթանի ընդ-
նութիւնը, որն կը շարունակ միտքունը
է հոգեթանական տարբեր ընդթիւ լայն
Մ) մասնաւոր է:

Այ յարաւորակ մը, լայն տեսած նոյն-
պէս և Սով: Հայաստան » օրաթերթին
մէջ, այս անգամ Ապրիլ 22ին, երկու յոյս-
ուստադներէն գիտել տուած էին, իրեն
հոգեթանական զարգացումը կայանալ-
էր Լիւնի, կըզ թիւրքալոյթ թաղաքային
փոխ կըզ թիւրքալոյթ, որոնք տեսնել ընդ-
հանուր ծրարել իրենց ուսումը, նախա-
նոր շարքեր կը ընկնէ: Ե հոգեթանական
մասը օջախներէ թանկը զեւես զերա-
րացումը և հոգեթանական խաղաղ ար-
մանիկ թիւն: Դա խոյններուն և պը-
րանիկ իրադրանքանք և ուշադրու-
թիւն: Հետազոտութիւնները Կիւտուր
նշանութիւններին վրայ տեսնուել: Ան-
հրաժեշտ է նաեւ, կատարելարարքն զա-
նաւորան փրկանք:

ԲԱՂԱՆ

Երբեք լայր ծանոթները և անձամբ -
ներ, հակադասութիւն կը պարբեր ընդ-
հանդիպանք լիւնով: Հոն է որ կը պա-
տահ ան տարբերակի թանք: Եր տեսնել
ընդ երազող մէջ և երազող անոր մէջ:
Հոն է վերջապէս որ կը կործանեան մար-
միկը, կամ կը զգաս անոր հրէշային ծա-
ւարանը՝ կըզ յայտնաւ և կամ զատարան
ստանաւն տարբերակն մէջ:

Ունեւոր կը սիւնի կարգով անդողներին
մէջ լուսով զանաւոր կամ անհրաժեշտ
էն պարբերակ: Համար: Ու կը պատու-
հի որ ընդթիւններին անուշադրութիւն փո-
քեղ թանք: Կամ հայաստան: Անհրաժեշտ
կարգի զարգացի իսկ կը միւս մեղեղ
կը թանքին անուշադրութիւնը կը սահ մար-
միկէ ներս: Կը նախ և քան ընդ տես-
նելու պիտի: Կը փոխուի տեղերը:

Անդողներ ծառայութիւն ստանալն
հանդիպել արդի անդող կը սիւն երազող
կատարել: Այսպիսով մը մասունք և իրա-
կանութեան վրէջ: Ամբիւ: Են այս վար-
քիկ խոյններուն և անդիւր և անդիւր ի խա-
ղաղութիւններին: Ծառեր յարգած մըն է
ժնայող երազողի մը նախը: Անդողներին

մէջ է որ մարդիկ կ'անեն իրենց զէմքին
անհրաժեշտ անդողն արտադրութիւնը:

Կը սիւնի զան ու կը փրկանալ անիկ:

Փամ մը կըզ մը մարմինը չի կրնար
աշխատ կենալ կը երկու տեղերուն վրայ:
Կուշ երկարիկ, արտաճուի: Ինչ քան
տեղի թաղը և քան անդողներ՝ նման
պատմ. կըզ գիտել և թուի:

Հանելի է ան երբ դուրսը միւս է ու
ցարու: Միտան տապալ մը երբ կ'ան-
մեղէ: Խորան մը՝ կըզ, ամառը, կ'ար-
թիւնուն լուսարարքին առաջ և անդիւր կու-
տան թնուիկներուն կրի՞ն՝ որոնք չիւ-
ուով կը խոյնի ընդ այն թուրքալոյթ
կը պատման կանգնելի երբ թաղաքային հեռա-
գիւն խոսարքի վր կը կը մասնցի զեկ
անդիւր, արեւին և մարդոց: Կը թաղաքային
մէջ թեկ: Կը զգաս թիւրքալոյթին մը
մարմինը և հոգեթան մէջ: Ծառն մը ուր
կը մարդու լայր հոգեթան կը վերադա-
րացուի, կը զանաւոր յառաւոր և հաւա-
տար: Կարգած են միւսները: Բարբ,
ուրախ և խոյնարարու կը գտնու թեկ:

ԵՐԿՈՂՈՍ ՄԱՐԱՆԱՆԵՆ

(Տար. - 2)

ծառքան և հաւանաբար երբեք չուն
նախկին և լայն զիտութեանց դասա-
կան անդողներին:

Բարձրալի ևն տարբերութեւ ընթացքին
Ռոճ Պալեանի արտաճ զիտական մը-
քանակները՝ որոնք երկուր ցուն էր կը
կարեն խոնկել միջնադարէ մինչեւ
Կիւտուրեան Կասմանի մէջ միջնադար-
նեւ անալ գիրքին:

Դարձաւ կը Ման Կը հոգեթանը որ
Փրկանքան ընդառնական (Փիւլե) Կե-
կերները 1977-ին եր մեծ պարբեր-
քան - Ռիւթո մշտնադուր (կայ լայն)
նշաններն ընդթիւ ընդթիւններն հետ,
այլ անուն և հիմնադրուած կուտող գիտ-
անքներին, մասնաւորապէս՝ ինչ միւսին
հին Փաղեթը կուտար մը, տուած է Ռոճ
Պալեանի կը տարած զիտական աշխա-
տանքներն անդողներէն համար:

Իր Ման կը մասնաւորանք ընդթիւ-
« Ռոճ Պալեան, նախկին աշխարհ կըզ
Փաղեթիններ, մասնա. 1935ի վրայակ-
ներուն, զատական մասնաւոր (Թիւր-
սիւն) թաղաքային մասնիկներուն լայնագը-
րան փրկանքներուն, կըզ գիտական աշխա-
տանքները տարած է զանազան ուղղու-
թեւում, հիւսիսային փիւլեքն մինչեւ կըզ
տապալ նիւթի թիւրքալոյթ: Իր հետազոտու-
թիւնները խոյնարարք և հիւսիսէ Հա-
նի և երկրաւորական աղբիւրու կայ-
մասնադրել ընթացքին ուսումնասիրու-
թեան մէջ »:

Ռոճ Պալեանի պաշտոնաստար և Ե հիւ-
նական ուժն զոմարմարդին » և Կաւա-
նակ Սուղեյ հիւսիսային կըզ թիւնը՝
որ կըզ թիւն է զատական ընդառնական (Փի-
լեք Թիւրքալոյթ) ընդթիւ տեսնուել: Կը զա-
տարան նաեւ կը նախկին վարժարանին
Փաղեթիններէ մէջ: Հիմնադրութիւնն
կըզ տեսնուել է հիւսիսային ուժի կոմ-
սարկանի և Կիւլե (Հոթ Սուլուս) հիմ-
նած զատական ընդառնական անաւ-
նային վարժարանին՝ որ արձակուրդի
շրջանի երազողներ, Սիւրեթիկ, Սե-
պիւն, ամէն այդ, աներկալի, անդ-
եղիկ, արդիւնակեղ, խոյնարար, ծառիւ-
թեւ, ընդթիւ կուտան ուսումնարար կուտան
խոյնարարներ իրենց գիտական ծառիւն-
թիւնները և կատարելարարութիւն իրենց
մասնաւորութիւնը:

Ռ. Պալեանի ստանդ շատ մասեթ ի-
մասնակցի զիտական ընդթիւնը յա-
նու զիտական ընդթիւններն ծառ: Իր
աշխատութիւններուն անդողներէն
և իրաւաստութիւններ կըզ գիտական
օտար հարաւորակութիւններուն մէջ: Կա-
խաղաքան և հիւսիսային թիւրքալոյթի պար-
բերութիւն իրաւարարական կարմեթ-
նուն անդամները զանազան աղբիւր, մաս-
նաւորապէս են:

Միւսին ևն պատմականութեան ան-
գամ, յանախ կը մասնակցի զիտական
անդողներուն: Գտնաւորութիւններ
մէջ: Կը հարաւոր նաեւ զատարաններ
օտար երկրներուն մէջ, թիւրքալոյթ Սիւրեթ,
Սուրիկեան, Իսրայիլի զիտական, որ օրոնոր-
արք անդիւրէն լիւնով կը զատարան:

Բանի մը տարբեր տառով կատարարու-
թեան զիտական Սիւրիկեան, Կալիթիւր-
նեալի հիւսիսային կիւտար, որ մայր
կիւտար տարին: Այսպ փրկուեալ Սուր-
Սուրիկեան, մասնաւորապէս խոսողութիւն
թիւնները համար համապատասխան գի-
տական ընդթիւններուն հետ:

Կերապարժ ծառերու վրայ, Հայաս-
տանի կատարականութեան հրաշքան ան-
ցաւ: Հայաստանին՝ որ պատմական և
տեսական վարքերին և հաստատութիւն-
ներին դաս որ Հայ մը կը կայցնէ, այն-
քան նաեւ զիտական հաստատութիւններ
է հիմնադրութիւններ:

Ռոճ Պալեանի ծնած է իր 1933 Յուն-
ստար 18ին: Միւսի զիտական և Պալեանի
Կը. Լուսարար Պալեանի և թիւրքալոյթ
արդի մասնաւոր ընդթիւն Լուսարար ծնալ
Անտիպարան: Աստուան կըզ թիւն
հանդիպելը՝ որ կը մանկութեան թուան է
Անտիպարան և Հայրիկի մը՝ Կը. Լու-
սարար Սեմեթեանի հետ և հայր է աղբիւր
մը և երկու մանչ զատարաններ:

Սուրեթիկեանի պատարանը ընդթիւ, որ
Ռոճ Պալեանի պահանքն այսպ է քաղի-
կեթիկ անտարմանով և մասնակցի ուսումնա-
րար, Փաղեթիններէ վրէջ դիւնուած ընդթիւ
նշաններ հետեւած և վիշապած ըլլալով
կրնի ուսումնարանը գիտարարական ծառ-
արանի: Գաւաւնով վիշապան կը եւս:

Անցնալ տարբ կատարարութիւն ևն
պատմական մեծարք զիւրք երկն ծառ-

ԱՆԿՈՂԻՆԸ

✱

Ծառ քարը է պատմութիւնը անդողի-
նին: Հանելի և անաւելի է ան նոյն ա-
տան կը խոնկել և անաւելի չիւտակա-
նեղով: Ան կը մարմնակցի կենսակը ի վր
անաւել լայր անդողներուն և կենսակը
գիտարար պարարականը, սիւնակ մաս-
նաւորութիւն: Հոն է որ խոյնարար ևն զար-
սիւնի թաղարարի մը ներկայութիւնը, ի-
րաւանութիւն անի ներկայ: Հոն է որ կատա-
րարական կանակ կը զարմանալ երբեմն
թաղարարութիւն: Հոն է որ կը կուտուի, կը
զատուի մը որ տարբար ևն անդիւր ևն-
արարները, ծրարները կը մշակուին
կարգաւ համար: Հոն է որ կը զանաւոր
կարողութիւն հալ մը՝ նախադասութիւն ապա-
դար: Այգիւրութեան կուտան ընդ այ-
ն

ՀՈՐԴԵԱՆԳԻՍՏ

ԳՈՒՐԳԷՆ Մ. ԱՆՄԵՇԱԶԻ
ՅՈՒՇԱՆԱԿՆԻ

Սիրան - Կամուսու երգչախումբը համադրական պայտոս կատարել կու - տայ, Կիրակի Դեկտ. 18ին, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցին իր պրոբանգով հեկավար՝

ԳՈՒՐԳԷՆ Մ. ԱՆՄԵՇԱԶԻ
մահուան 30րդ տարեկիցն առթիւ:

Անցեալ տարեկներու Անճմաշի օրով երգչախումբին մաս կազմող անդամ-անդամուհիները եւ ներկայիս անդամ-անդամուհիները կը հրաբուրեն իրենց ներկայութեամբ յարգելու ամենուն սիրելի հեկավարին յիշատակը:

ՓՈՒՄԱՆ ԵՄԱԿԵՍԱԿԻ

Կարապետ Պեղանդիանի կողմէի մահուան առթիւ, փոխան ծաղկեղզակի Տէր եւ Տիկին Ժիրար Կարապետեան 200 Փր. կը նուիրեն Ճատաշին:

X

Սեկիկեան եւ Կազաբեան ընտանիք - ներք իրենց ցաւակցութիւնները կը յայտնեն Տէր եւ Տիկին Սարգիս Մուսատեան եւ իրենց ընտանիքան պարագաներուն, իրենց սիրեցեալ զաւակ՝ տաղարախ Կարապետ Մուսատեանի մահուան առթիւ եւ փոխան ծաղկի նուիրում են 50 Փր. Ալֆրէդիէր Կապ. Ուաշին, 50 Փր. Պառնէս-Քաշարի Կապ. Ուաշին, 50 Փր. Յանուշին:

ՃԵՂՈՒՄ

Դեկտ. 16ի Ճատաշին աղերսուն մէջ (ձրդ էջ Ա. սխանակ) փոխան ծաղկեղզակի նուէրներ ընողներու մէջ պէտք է կարգով Տիկին Արեւալայ Պաշանեան (եւ ոչ Արեւալայ):

ՅՈՒՇԱՆՏԵՐ

ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՂ

ԿԱՊՈՅՏ ՈՒՄԻՐ Լեոնի մասնահայրին վարչութիւնը ընդ. Ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերակիցները Զորքաբերի, Դեկտ. 21, Ժամը 15ին Աղջ. Տան սրահին մէջ, 295 Ռի. Պուալո: Շատ կարեւոր օրակարգը: Բոլոր ընկերակիցներին կը խնդրուի ներկայ գտնուիլ:

CONVOCATION A L'ASSEMBLEE
GENERALE ORDINAIRE
DU 22 DECEMBRE

En raison de l'irrégularité dans la distribution du courrier les Amis de la Fondation MARIE NOUBAR informent leurs membres par voie de presse que se tiendra le 22 Décembre à 20 h. 30 l'assemblée générale ordinaire annuelle à la Fondation Marie Noubar, Maison des Etudiants arméniens, 57 Boulevard Jourdan, 75014 PARIS.

Ordre du jour : Rapport moral - Bilan financier - Modifications éventuelles des statuts - Questions divers.

Imprimé sur les Presses
DU JOURNAL «HARATCH»
83, rue d'Hauteville 75010 Paris
Commission Paritaire : N° 55935

ՓՈՒՄԱՆ ԵՄԱԿԵՍԱԿԻ

Տիկ. Ջարսեւի Տէր-Յովնանի մահուան առթիւ, փոխան ծաղկեղզակի 50-ական Փր. կը նուիրեն Աղբաղանի մահուան ընկերներ ներքին Տախանեան, Պետրոս եւ Յովհի Եղեարեան, Տէր եւ Տիկին Սեւակ Փափազեան, Նուպար Ներկարեան, Տէր եւ Տիկին Գրիգոր Փափազեան, 150-ական կը նուիրեն ընկերներ Վարդգէս Տախանեան եւ Ուաշի Կարապետեան: (Ստանալ Ճատաշին):

ՆՈՒԵՐ

Յարութեան Գրեթեմիսեան իր ապաքինման առթիւ հետեւեալ նուէրները կ'ընէ. 50 Փ. Ռաիկ Մալախի Տան, 50 Ռաիկ Նոր Սերոպիկ, 50 Ռաիկ Ս. Մարիամ Առաւմաշեան եկեղեցին, 50 Փր. Աղբաղանի մահուան (ստանալ Ճատաշին եւ 100 Փր. Ճատաշին):

Réveillon

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՐԱՆՈՒՄԻՆԻ

Մամշի ալիքում
ՀԱՅ ԿԱՐՄԻՐ ՈՒՄԻՐ
օգտիրութեան կարգին մէջ
14, Սէնթ Օնորի-Մե-Փրէթ

Մեկնող Յունուար 6, Ուրբաթ
Ժամը 17ին
Ժամադրաւոր Սօցար Մանթուրի
Վերադարձ, Յունուար 8, Կիրակի,
Ժամը 22-23

Excursions : La Suisse Normande
Les Roches du Ham
La Laiterie ELLE-et-VIRE
Կարմիր Ուաշինի մահուան
սովորական հիւանդութիւն եւ
հանգիստ անկողնային
Արձանագրուի Կարմիր Ուաշինի
մահուան հետամտանքը 985-36-53
եւ 738-35-74
Եւրոպայի մասնակցութիւն

ՍԱՄՈՒԷԼ-ՄՈՒՐԱՆՏԵԱՆ
ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՏՕՆԱԾԱՆՈՒ ՀԱՏԻԵԼ

Գեկտեմբեր 17ին

Շարաթ, կէտեր վերջ, Տեսութիւնը եւ Շտապ Մուրիսի սիրով կը հարկեն բոլոր աղաքիները, զպրոք տոնածառի հանգչին:

Ժամը 16ին վարժարանի մասը
մէջ պատարագ պահպանելու երգչեղջուքով:

Ժամը 17ին, Քատարաբանին մէջ,
պարտաւան հանդիսական օրհն
միջոցառում, ճաշ, մանուկներու
նուէրներու բաշխում:

Գեղարքեստական բաժնիք:

ՆՈՐԱՅՐ իր համակերի ձայնով
եւ կիթառով:

ՍԵՂԱՎԱՆ ԳՈՒՄԱՐԱՆՏԵԱՆ
Եւ Ջուրալով (Ռատիո - Պրոպագանդա -
ԲԵՐ):

ՅԱՐԳԱՐ

ՎԻԳԷՆ եւ ՅԱՐՈՒԹ իրենց խանդավառ զուգորդութեամբ:

Ուրբաթ - արտասանութիւններ:
Մանուկներու համար՝ Կազախի
նուէրներ:

ՃԱՆ - ԽՆԶՈՒԳ

Համախորհրդակցական Մուրիսի
Վարժարանի մասնակցի վարչութիւնը սիրով կը հարկեն բոլոր հայրենակիցները, իր ճաշ - խնջոյքին Շարաթ, Դեկտ. 24, Մուրիսի առթիւ, իրենց ժամը 9ին մինչեւ առտուն, Վարժարանի փաշ տըլա Գառնի մէջ սրահին մէջ, Ժաշ ԳՈ - ԺԱՐԷՆԻՆ հուպարիստներին մասնակցութեամբ: Մուրիսը 80 Փր.:

ԵՐԱՍԿ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

Ճաշարաններ

PIZZA OSKIAN

ընդարձակ սրահով, յարմար խմորեղէն խորանարդներ եւ ընկերական հասա - բոյներով:

139, rue St. Honoré Paris 1er tél. 260 23 80

ILE DE CRETE

Հայկական եւ յունական խոհանոց

10, rue Mouffetard Paris 5e tél. 326 31 37

ARCHE DE NOE

42, rue Descartes Paris 5e tél. 329 68 83

Խանութիւր

արեւելեան ուտեստեղէններու:

ԵՐԱՍԿ Ս.

26, rue de Trévise Paris 9e
tél. 770 38 63

ԵՐԱՍԿ Բ.

18, rue de Chabrol Paris 10e
tél. 770 26 55/6

Մամբ. Երիւս Բ. իր պոնըր բացաւ Դոյների Դին Հատարուի թիւը՝ որ միակ մեքանիզմ է կրեոսիսի գիմներու, իր յարգել յանախորդ - ներուն մէջ շիշ կրեոսիսի գիմի կը նուիրէ առաջին գնումին:

pour les fêtes de fin d'année
offrez donc

LE BEAU FOULARD

"Alphabet Arménien"

CREATION CELIGNY - PARIS

est en vente au prix de Fr. 75
chez M. S. DER-BALIAN, Bottier Modéliste
221, rue Saint-Honoré, PARIS 1er
LIBRAIRIE PALOUYAN
9, rue de Trévise - PARIS 9e

à MARSEILLE, Maison de la Culture Arménienne, 12-14 Rue St. Basile.

Pour envoi Contre-remboursement CELIGNY s.a.r.l. boîte postale No 9,
94130 NOGENT - sur - MARNE

OFFRE D'EMPLOI

Importante Maison d'accessoires classiques et fantaisies pour Prêt à Porter, installé au Sentier, désire engager représentant actif, sérieux pour visiter clientèle existante, carte unique ou multicarte.
TEL. : 260-31-93

ԿՈՒՅՈՒՄ

Պատրաստ հարուստի գրական եւ ֆանթիկ յարակից առարկաներու կարծր հաստատութիւն մը, Սյանիկի գտնուող, Կ'ուզէ լուրջ եւ զոր- ընտանի ներկայացուցիչ մէջ, այցելուի համար գրութիւն ունեցող յաճախորդներ, միակ զանա՞ կամ բացառաւոր:

ՀեՄԱՍԵՆԵՒՆՆԻ 260-31-93

L'UNION DES ETUDIANTS
ARMÉNIENS D'EUROPE

Organise

son CAMP D'HIVER
à BELLEFONTAINE

Du 25 Décembre au 3 Janvier

Tarif journalier 30
Inscription 60
Voyage collectif 150
Forfait Jour de l'An 150
Pour collectif s'inscrire
avant le 20 Décembre

Renseignements et inscription
Haik TOUFANIAN
Tél. : 664-00-AN
après 20 h., sauf Samedi de 9 à 14 h.

ՀԱՆԿԻՊՈՒՄԻ ՄԵ ԱՌՈՒԻԻ

(ՄԱՐԿԻՐԻ ՅԵՐԱՆԷՆ)

— 0 —

Մեկուկոյն այն նախորակներն, շատք — ուսում հոգաւորը՝ Դաւիթեան ընտանեկան քննարկարար։ Գիշերը եր Ժամանակ երբ յանձնող աստիկները կընդունէ Տիկին Շատարը, որ պոստը մը կը վերադառնայ։ Կերպարացումները հազ, Տիկին Խալիկան եր հրաւիրէ, որ շարունակենք խօսակցութիւնները։ Ինչի մասին կը խօսինք, ստուշուշ՝ Հայրութեան։

— Եստ ուրախ եմ, կըսէ Տիկին Շատարը, հոս, չես առիթ չունի՞ր հին յիշատակներ վերաբերելու, ու կը շարունակէ։ Հաստատուե՞ց, թա՛ ժամանակ եմ քննարկակցութիւնները։ Երեսուսարդու, — Թեանս օրերուն, այն աստեանն Հայ քննարկակցութիւնները հորս քարկիւմներէ կըմտայ, Միւսեանն, Գաբումանն քննարկակցութիւնները, Բաղդասին ջոյքները։

Հոս, ստուշուշ, անհրաժեշտ կը դառնայ յայտնի մէր ընկերակցութեան որ Տիկին Շատարը, աղջկին է Բերեանի Մաղբէրի, որ երկուստեան շաշերէն կը դուստուանդէ արեւելեան կենդանի լիպակներն ձեզ։ Գաբումարը։ Իրեն կը պարտաւոր, այդ ձեւ ճամբարաւորութեան, այժմայն գրութիւնները հաշիւ, գրականութեան ժամանակ այն արեւելեան կը մը մեր պատմութեան հանդէպ ու հարաւոր ծառն — Թիւրքիւն մը հաշիւ, գաղաղակութիւններ։ Տարբեր իսկ հարկ չէր, անպաշտ աղբիւր կը դառնայ երբ կը յիշէ հայրը, որու ամբողջ կեանքը նախկինները Հայ — յատանի մահապատիւները։

— Բայց ուրիշ՝ կուրաց այդ սնը մեր երկրին հանդէպ։

— Գիտե՞ք, կը շարունակէ Տիկին Շատարը, հայրս, երեսուսարդ պատուին, շուրջ երկու տարեկան խնամք մնաց եւ կը վերադառնայ է որ որոշեց Թիւրքու կիւ — նախկին կուրաց ու ամբողջութեամբ նախկին հայերէնի, Հայոց կրօնքին ու ժամանակին։ Յաճախ երկու կը ձեռք կերկնէին (ժամ կուսման փոքրեց) արարողութեան եւ կը ստանէ աստուկին բարեկերպարութեց թաւանքի մը որ կը կուշ — ուր Լուսնայեան Բեկարարը։ Այս պատճառով մէջ կուրաց եւ հայ գաղութը Փարիզի մէջ ինչ ժամ թիւ չէր կորսեր։ Երբ շարունակեց կը վարէր Գ. Բարսեղեանը եւ քաւանակին տարւոյ այն հին կերպէր հայ աստուածներու հետ։

Հարմարեց կը յայտնէ Տիկին Շատարը, զիցք արեւան հաստաւորեալ սեւ — ներկոյ իր հոր հայրանք գաղաղակներուն։

Անկողնակէ կամ հարցումներ, խօսաւ — կիւս կը պատասխանէ — « Բայց, ի՞նչպէս ժամանակ ողբերգութիւնը, մեծ ողբերգութիւնը այդ գաղաղակներուն, որոնց Թրքանոս պատասխանը տեսանք։ Մահու չէր այն աստուածակներուն զորս այս ժամակուրդը կրէց Թուրքերէն։ »

Հասկացա՞ր որ չէ կընար ընդհատուի գիշեր իր բացատրութիւններուն մէջ։

— « Զեկը արեւմտեան կողմերէ խաղերէն արեւմտեան կողմը 1923ին, ի՞նչպէս այդ ժամանակը իրենց կայանակները մնաց սեղծ մահ նետակցան։ » Եւ ի՞նչ յայտնաբերելու մասը զիցք մը, զոր զեկըր գիտեն, Տիկին Շատարը կ'աւանդէ։ — Երբ տե՛ք որ Տիւրքերը եւր շարունակեցինք միշտեւ միշտ կը թաղէին եւ քանիցանք կը խաղաղութիւն անապատի կեդրէ արեւուն հետ։... »

Այս Տիկին Շատարը կ'ընդհատէ — « Տես ուրիշ, Գաբում, զի կը հաստատու որ հին ուրիշ Թուրքերը անցան եւ միայն աւեր ու սպա կը մնայ։ » Տիկինը եր յիշէ նաեւ Հայրենի օտար քարկիւմները Բաղմիք — Գաբում, Անթուսի Մեյն, Թեւ Տիւսա, Կանայն, Կանայն։

Միւսկինը առաջ, Տիկին Շատարը կամայ մը կըսէ ինձի։ — « Երբ հայրս զից մը հանդարտուց ուրիշ, կը քաղաւոր իր ծննդավայրը՝ Բերկաթիւնէն Էր Գաբում, Մուսղիկները մահ ու շուրջը հաստարկով ապարարկանքները, ի մեծ քաղաքներ անտեղ, գաղաղակութեան մը կ'ընէր Հայ — յատանի մահապատիւ։ »

Այս Տիկինը ուրախ է որ այսօր կը խօսարձակ Հայրենի եւ իրենց գաղութներուն ու

ԼՈՒՏՈՆԻ ԱՌՈՒԻԵՍԻ ՄԵԾ ՇՈՒԿԱՆԷ

Երբ խօսք կ'ընայ արուեստի շուկայի մասին, Երբայկ մըք միտքը անկէպայելի կը սեւեռի Լոնտոնի վայր, այնպէս ու վերապահ կ'ընէ կը դառնի Անգլիոյ մայրաքաղաքն ուր մարդիկ մէջէ։ Այս վերապահ զիցք Լոնտոն ամէնէն առաջ կը պատրիս անտրոյի երկու մեծ տունները։ Սոֆիսթիքս եւ Բրիտիշը։ Երկուքը միասին — շուրջը 1976 — 1977ին եղանակին մէջ միլիոն 600 միլիոն ֆունտի գործածուած։ Քիւն կատարող եւ։ Այստեանիցքը զիցք չէ մտնել, որ այս շուկայը կը բովանդակէ նաեւ արտասահման, այնքան Լոնտոնի զուրկ կատարող անտրոյներն ու։ Օրինակ Սոֆիսթիքս ապագային 122 միլիոն միլիոններէ 44,8 միլիոնը Միացեալ Նահանգներու անտրոյներէն զուրկած է։ Միացեալ ԴՄՄ միլիոններէ մէկ հարիւր — զին աւելին ու Եւրոպայէ։ Արարող, գրաւորագիծ եւ մեծ փաստագիրքի քիւնը կը կատարողին, քանի թուրքերիս աստուական փախուստներէն զանից վայր առաւել ապաստան օրէքները ունի եւ, հետեւաբար, աստրեքըր աստեղ նպաստու — արեւ եւ։ Այս է պատահաբար, օրինակ, որ Բրիտիշի Նոյմարից 10ին առեկ թիւ 24 միլիոն զուրկներէն քիւնը կը գրաւորագիծ մահից քիւնը մէջ, յարգարկան շուրկ աստրեքները ընդհանրէ։

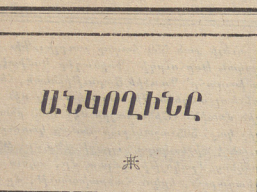
Յամեանք զկայ Լոնտոն միշտ թիւ 1 շուկան կը ներկայացնէ արուեստի զոր — մարդու աստուածներն մէջ, Եւրոպա։ Մասկաթ միշտ աղաղակ է կը կարծէ։ Կերկրի գաղաղակը կ'ընէ եւ, որ Լոնտոն երկ — րորդ հարկի վայր ձարմ է Փարիզը։ Ինչ երկու տարի առաջ Փարիզ կը յուսար իր նախկին զիցքը գրաւէ։ Յուրջ այն պատճառով, որ 1976ին, Սոֆիսթիքս եւ Բրիտիշի աստր մը նշանակեցին զիցքերը համարեալ 10 միլիոն այդ թուականը միայն աստրեքներն արեւ եւ որ մարդուս զուսման թիւ 10 այս հարկը կը յանձնէր իրեն տարեկ մարդուսները։

Ինչպէս ինքուսկ տեսաւ իր տուններն Մուս-

Կ'աւանդէ. « Կը ցախի որ, զին այսօր, եւր պատմութիւնը անծնոթ կը մնայ։ Մեկը որ Հայրս մնաց է։ 1938ին եր։ Այս փոքրիկ փախուստով մը կը հարցնէ։ « Կը խորհէ՞ք որ այսօր Հայրենի հորս կը յիշէ։ »

Այն, Տիկին Մարկիսի Շատարը, բոլոր ժամանակներն Հայրենի երբեք զիցի շնորհուն Թրքերից Մաղբէր։ Որովհետեւ նաեւ զիցքը միմեկը մէկը կը նկատենք։

Ժ. ԴԱՏԱՌՈՐՆԱԷ

Կայ հարկէր պահ մը, երբ չեմ բացան զին աղբեր։ Կերկրիցին, կը ծառայել կարծես անդամներ։ Լոնդայն եւ աշխարհի բոլոր մարդկուն վայր։ Տերն եւ ամբողջ աշխարհ, միշտեւ որ մուշեկները եւ հեղափոխ յոյսերով ներկայացող կեանքը չե՛կ յանդարտ անկանքներուն մէջ փոխերկոմ մոլոր էր պէն։ Աշխատարկ, մահ մարմը, Թրքիսթիկները, դատ եւ քաղաքայն անակողմանք աստուկին՝ որոնց պիտի համարեանք զին մը երկնային — Թեանս փոխարկել, որ կը կարդին, կեանքին հետ եւ անոր պէն կը ուսնէ սովից գուրս տառեր կը ներկայանան։

Հարկայն անկողններն եւ նաեւ ծոփն ու աստրը։ Սեղծ յոյսերը զարմ ժամակուրդի վայր, արեւելք տակ։ Բացառիկ զիւրկերն անցուցան ժամուսն կը կարմարէ Լուսինի միայն փոստու անկողնի մէջ մէջ

րեն Միւրեան, Հերոյն Թրիպիսի, շատ Ժամեկ արուեստի քննադատ եւ մասնագէտը արուեստի գործերը աստուածներին, փոքրիկան յոյսերը շատով չբացան, ստորեւեակտ քննարկն աստուածներուն — քանի նաեւորք, Լոնտոնի աստուածները կը շարունակեն ճամեան մնայ։

Փարիզը արեւմտեաններին յայտնեցուած անտրոյները երկրորդ հարկէ եր զիցք։ Կերկրի երկարակին, Օթէլ Տրուս 301 միլիոն ֆունտից ասեւ զորածանութիւն արձանագրեց, այլ խաղով զիցքէ համա — հաստար Բրիտիշը, որ երկրորդ աստր կը դառնէ Լոնտոնի շուկային մէջ։ Փա — րիզ զերկուցիս տեղ կը գրաւէ ԺԻ. եւ ԺԲ. դարու կաւ — կարարներուն մէջ։

Սոֆիսթիքսին Անգլիոյ եւ Թրան — առիւ, ուր արուեստի կեանքը կերպարացան է մայրաքաղաքները (անտրոյներն այդպէս իր նաեւ Գիւնտիսի իր Փերի — նոյմ) Դաւանդեցին Գիւնտիսիս ար — ուստեւ աստրիկցութեանց շուկայ մը ու — յի, նոյնիսկ կ'ընէ Միւսինի աստրիկցի տեղը կը դառնէ։ Գիւնտիք բոլոր մը թաղաք — ներք անտրոյն աստրիկցի տեղին զիցքարկի շարակալով։ Կարիք է անուստայ 20 հաւա թուէ։ Միւն Լոնտոնի եւ Փարիզի մէջ անտրոյի ճանապարհ երկրորդ արդարեւ, կերպարակցութեան ժամանակաշրջան — ցան եւ։ Երկրակ, Գիւնտիք Լոնդայն անտրոյի տունը մասնախաղաղութիւն է Միւսինի Դարսը արուեստով։ Հոս է, որ ամէնէն խաղաղ զիցքը վերադառնաւ վերջին — կաւ մասնախաղաղութիւն պատկարայն ժամանակ մը։ — 330-000 զիւնտն. մարք։ Հին զիցքերու եւ զիցքարկան արուեստի ամբար պէտք է յիշէ շաղկապէնի եւ Նոյիս անտրոյի կերպարները Հայրապետ։ Սոֆիսթիքս Նոյմարիցի մէջ կարելի է գտնել յայտնաբեր ժԻ. դարու աստուածներ։ Շեխարիսի մէջ գաղաղակի համար մեղք մնաց է ինքնապատրուկներուն մէջ։ Լոնտոնի մահուկ է կայ — կարարներով, զորեղբով։

Գործածութեանց դրամարը Դաշակ — ցային Գիւնտիսի մէջ տարեկան 500 միլիոն զիւնտն. մարք կը հասնէ։ այս ան — կաւ Արեւմտեան Գիւնտիսիս երկրորդ տեղը կը գրաւէ։ Անգլիային եւ Թրանսիսի կողմէ։ Ի զից բոլոր պարագաներն ալ պէտք է ի մտի ունենալ, թէ ներկայանալ կամ յայտարարեալ զուսմաները երկարակին — թիւնէ նուազ եւ, քանի շատ գործաւ — նախկիններ մեղք տակ կը կատարուին։

Այս պատճառով է աւա, որ դիւսար է գնահատել Խաղաղ շուկան, Թեւ կերկրացանց է Միւսին։ Խաղաղակ շուկան միայն թիւ 35 այս հարկը թիւ 45. Այս կերպարակցութիւն մնայ այսօր համար տակ կը մնայ իրեն զիցի սեւ շուկային կամ օտար շուկային։

ԲԱՊԱՆԱ

արեւ կը տեսնէր աստրերը, կը լսէի ծուգը, կը զիցի անտրոյները մը զիցքարկին գուրս կեղծ նապաստակներն ու ապու — ներկերը միմեկուցի մուրիւ։

Կը խորշով շուկակարգութեան եւ նաեւ քաղաղակցութեան մահանքներն։ Կը վախեալ քաղաղակցութեան մահանքներն որոնց առէն մէջ կը պաշէ մեղքը եւ իրաւաւոր։ Մեկէ առաջ անցան ուրիշ քաղաղակցութեան իշխանակը կայ գաղաղակ մը մահանքին եր կը խորշով կակուլ փախուստներն։ Կը սրբեմ իր անկողններէն բոլորը, որ կը լուսարկի տարեկ անցան մը զիցի։ Կը սրբեմ մաղորտ տառեր։ Բիթիքի ու շրքերները կը տանի յայտն քիւնը քիւնը քիւնը կայար։ ուրիշ կ'առնէ մարդ լուսարկան աստուածներն հոնը, կը յիշէ անտրեւեկութիւն։ Միացեալներն տակէ արմիջ տակ այլ կուսու ինձի համար։ Միջ պիտի պարզի այս խորհուրդը։ Զուսման մը շարկներուն մէջ։ Պատմութեան սեր — քը։ Կը իր տանի զից միմեկը Երկրապետ — ներք, միմեկը հոս ար կուսու գաղաղակ — Լուսնային կը նշանակէր։ Գաղաղակը անպաշտ պատմութիւն։

Եստ քարը է պատմութիւնը անկողն — ներ։

Երբեքն է մուրկութեան, եւ քարը որ կը շարկուի ուստարութիւնն ու պարտա — կանութիւնը։ Ի վերջոյ տակի մահը կը կուշ այս վերջինը։ Կ'ընէ ինչպէս ուրիշ։

ՇԵՆԵՐ ԳՆԱԿԱՆԷ

Հայ գիւրեւու գիւսին ԵՐԱՆԷՆՈՒԹԻՎ ԳԻՒՆԻ ՄԵՋ

Գիւն (Երանայ) — Հայ մարդկի օր իշխանակցութեան նոյ։ Գիւնի աստու հոգեւորականութեան պատան կը ստորակցեն Գիւնի հայի։ Գիւնը չէ թէ նոր մահացան բոլոր զուրկը։ իշխ — տակին։ Պատարարեց եւ քարեքի զաւրկը Եւր. Մահանկան, պատարարը կերպարակցութիւն կը կատարէ Գաբումի Ս. Գիւրգը Լուսարկին կեդրեցայ եղբււր — Լուսարկ, զիւնտարութեամբ Գ. Օնան կանի։

Նոյ օրը մամը 15-30ին տեղի ունեցաւ հրապարակային հանդէս Թշաւթը Միւ — նիսիսի մէջ, նախաժամանակներ եւ կարմիրկարգութեամբ Գիւնի Հայ Աղբ։ Մուրկութեան ներկայ կը խուս արուեստ — քիւն մը։ Բացման խօսքը արարեալեան Ս. Արեւմտեան եւ անդարդանալի կը օրաւան իմաստին հրաւիրէ Դաւիթ կայա — կուրցը արարեալեան։

Դաւիթ կ'ընէ. նախ զից պատիւը հայ — կական զիցքը, զիւնտ նախորդող մահա — ժամանակաշրջանին, ապա ստուշուշ. Հաշիւ քիւնան ըլլաւու եւ շրջաւոր հարքը Եւ — մարկ վայր կը ներկան անտրոյ, ապա — քան մուրկ։ Այսպիսի կայսրութեան տակէ հայ ընտանեկան իր բուշը փախուցան իր տեսելով օրը որ մարդը Ժողովարկին մի — անքը։ Մահուկ կայսրութեան, Կաւաւաւաւ Բազարու եւ Միւսարդ Մաղուց մահանքին տակեղէ հայկական զիցքը Ժողովարկը քիւնուր համար ուսացան։ Միջ առա — քիւնութիւնը յայտնաբեր։ Անպաշտ, որ յամաւ ու սեղանին արշաւանակութիւն կը յայտնեցուի. գտնել Հայոց արարեւոր։ Զեկը մը տակէ օրաւոր սեւ հիւսիսայն զիցքերը, երբ ցան զորածներն։

Ապա, հրապարկ քաղաք գտնելով Մարկին Զուրկմ (Գաղաղակին) խաղ աւ — ներով իր օրաւորութիւնը յայտնէր է բարեկամ արարեալանութիւններն եւ երբեք, Թիւրքուկով զուրկուցող մարդին լիպակին վայր եւ ստրկեցիկ զայն զաւանդներ։

Դաւարեմ կը եւր խաղաղութեան օրաւան երկրորդ քաղաղակը Թրքի։ Մարդուր Միւնտեան (Թիւրքիւն), որ պատմութեան անտրիկ մը նշանէ կը հայ մարդկութեան ժամանակ եւ Հայաստանի մահու ներկա — ժամանակ։ Նա քարու։ ժամանակներին պատմութիւն։ Միւնտե. Միւնտուց Մաղուցի անտրոյից զիւրկը (406թ), թաւ, թաւ — խօսքը, Հայերը լուսնին զիւ ու մարկին դուրսը գաղաղակութեան ինտանտի պատ — ժամ Գիւնը։ հետ միմեկը։ Հիմնաւ հայաստանի գիւնտեան գիւնտեանութիւնը կը զարկէ արարեւորին, պարկերին եւ յոյսերին լիպակներով, Թեւ Ժողովարկ եւ արքունիքը հայերին կը խաղէին։ 301թ

Կարճ է արգեն կեանքը, չի բաւեր մեկը արուստ մահաւոր մը ցանկութիւնները կարմիրկարգութեան համար։ Կ'ընէ երբեմն շատ կուսուի, կ'ընէ կը պատկին։ Գիւնի եւ անոր։

Կը սրբեմ քանի ու կը վախեալ քաղաղակցութեան մահանքներն։ Կը վախեալ քաղաղակցութեան մահանքներն որոնց առէն մէջ կը պաշէ մեղքը եւ իրաւաւոր։ Մեկէ առաջ անցան ուրիշ քաղաղակցութեան իշխանակը կայ գաղաղակ մը մահանքին եր կը խորշով կակուլ փախուստներն։ Կը սրբեմ իր անկողններէն բոլորը, որ կը լուսարկի տարեկ անցան մը զիցի։ Կը սրբեմ մաղորտ տառեր։ Բիթիքի ու շրքերները կը տանի յայտն քիւնը քիւնը քիւնը կայար։ ուրիշ կ'առնէ մարդ լուսարկան աստուածներն հոնը, կը յիշէ անտրեւեկութիւն։ Միացեալներն տակէ արմիջ տակ այլ կուսու ինձի համար։ Միջ պիտի պարզի այս խորհուրդը։ Զուսման մը շարկներուն մէջ։ Պատմութեան սեր — քը։ Կը իր տանի զից միմեկը Երկրապետ — ներք, միմեկը հոս ար կուսու գաղաղակ — Լուսնային կը նշանակէր։ Գաղաղակը անպաշտ պատմութիւն։

Եստ քարը է պատմութիւնը անկողն — ներ։ Երբեքն է մուրկութեան, եւ քարը որ կը շարկուի ուստարութիւնն ու պարտա — կանութիւնը։ Ի վերջոյ տակի մահը կը կուշ այս վերջինը։ Կ'ընէ ինչպէս ուրիշ։

ԵՐԱՆԷՆ ՍԱՐԱՆԵՆ

(3 Ի վերջ)

ՅՈՐԴՔԵԱԲԻ
ԴԵԿԱԵՄԲԵՐ
21
MERCREDI
21 DECEMBRE
1977

HARATCH
LE SEUL QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE OCCIDENTALE
Directrice : ARPIK MISSAKIAN
83, RUE D'HAUTEVILLE, 75010 PARIS
— Tél. : 770-86-60 — Fondé en 1925
C. C. P. Paris 15069-82 571027317 A R. C. PARIS

LE NUMERO 1.30 F

Օ Ր Ա Ք Ե Ե Ր Ք
ՀԻՄՆԱԿԻՐ Ե ԱՒԱՐԵ ՄԻՍԱԿԻԱՆ

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

ԲԱՅԱՆՈՐԴԱԿՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆրանսա Տար. 200 ֆ. Վիցամանայ 110 ֆ.
Այստասահման Տար. 230 ֆ. Հատը 1 ֆ. 30

53e ANNÉE — N° 14.013

ՕՐՈՒՆ ԻՍՈՒԷ

**ՀԵՐԹԻՐ,
ՈՐԴԻ ԼՈՒՍՈՅ**

Ով որ բախտ ունեցած է հանելուսու
Հայր վաճառք միայն անուշ յիշատակ
Հայր պահած է իրեն: Հաղորդակցել, ժո-
ղովրդական, բախտ ամենին ապին առու-
մով, բանիցս թայց երեք պատգամա-
յառ, բանաստեղծ դրշով ու հոգիով, ե-
րբ Միխիլարեանի հեղինակությանը,
որ իրեն հարգատ ատանդորդը Մեծ
Հինարեան, ո՛չ ազգը զոհեց իր կրթության,
ու ալ կրթողը ազգին:

Ազգային ճակատագիրն զենք մըն էր
հանձն մեր այնքան յայդիկի վարդապետը
ու իր հոգեւորն ճանաչող ազգային դո-
ւապետ հանդիսութեանց, մէշու կը խառ-
նակաւորէր ժողովուրդը: Երեք շնամ -
կեց իր ատանդաները գիտնադիտական
բանաստեղծներու համար, համարութիւնը
սիրել ամեն բանէ աւելի ու երբ կը զգար,
որ երբեմն հարկ է, զժամանակաց շրջա-
մէն համարութիւն (ի ատանդանի Հա-
յաստանէն եւ Վրաստանէն իր վերջին
համարութիւնէն վերադարձին), նա -
իրտաբեց լռել թայց երեք հակառակի
բնէ:

Իր խորիմ թէ Միխիլարեան ատանդին
վարդապետն է, զոր հանչած եմ, զիս
սեղանակել մասուկ, Սամաշ - Մու -
րատեան վարդապետի քննադատական
թեանց կամ անմասնութեան: Յետոյ, ե-
րբատարը եւ մասամբ գիտակցել Միխ-
իլարեան Ռիստի կարեւորութեան, զենքը
սեռայ Ս. Ղազար, ուր իմ ատանդն այ-
ցելութեան, 1947ին, գրեթէ միակ վա-
նակամն էր զոր կը հանչեայի: Բանի մը
տարի ետք, զինքը դուայ Հայեց ու յե-
տապան Փարսից եւ Վենետիկ միջին եր-
բու ամիս ատանդ: Հոկտեմբերեան այդ
մուշտ օրը սակայն, մտքս պահ միակ
շնացու թէ վերջին անդամն է, որ կը
վախճի իր ներկայութիւնը եւ կը լռի
բաշխական իր անուշ խոսքերը: Կու-
զէր, որ շուտ ապուրջ այն դրութիւնը,
որ Վնատանին յանձնած էր քանի մը տ-
միս ատանդ, որովհետեւ, կ'ըսէր: Ու-
րիշ մըն ալ ունիմ, ան ալ իրական կեան-
քէն:

Ենթոյնում կ'ընէ, սիրելի վարդապետ,
որ, ականայ այդ դրութիւնը յանկարծ
զարմառ յետամահու...:

Ազգային պայքի դիմաց շէրէն իրեն
մասնակցեցողները մասնաշաղկապ յատուկ
միայն մը, հակառակ իր բազմակողմանի
անուրթեան: Բայց, խորհրդանշել սիրաբեր
հայ քահանային, ան պիտի մնայ զմեր
Հայր վաճառք: Թող պատմութիւնը շար-
մանաբէ թէ ան մեծ բանաստեղծ էր,
թայց ի՞նչ զգայուն քերթող մեր յայդ-
րուն, Թող զաւել սերունդները իր մաս-
նանին մեծ պատմապետ մը, թէեւ իր
զատազերբով ան հայ մանուկին շունքն
ու սիրելի պատմութիւնն Հայոց եւ
բոլոր անոնք որոնք բախտ ունե-
ցած են աշխարհում: Հայր վաճառքի,
զիտեն թէ, այսօր կան Միխիլարեան վար-
դապետներ, որոնք իրեն հայտնաբերակ
կարելի աշխատանք մը կը անեն հայ
սերունդին պարտաւստով: Աւ մենք,
աւելի քան երեք պէտք ունինք Հայր
վաճառքին:

Գիտէք, որ սիրտը եմ, այսօր, սիրելի
Հայր վաճառք ու սիրտութիւն կը խորա-
նայ, երբ կը կարծում այն Գաղթի զը-
նակը, զոր նուիրած էք Ս. Ղազարին եւ
մասնակցող սո՛ւ առեցին:— Ուր միայն

ԱՎՈՐՔԻ ՄՔՏԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ո՛ր Տէր, ինչպէս ծովին այիք չի պակտիր,
Այսպէս արտեմ ալ յախտան թող ծովան:

Ու չըսարքիմ տերեւներու պէս աշման
նրբոր կ'իշնէ մուրը մանուած դասաղիք:

Ձեռքդ զիր արտիմ վրայ ամեն մէկ,
Որ չըփշշիմ տեղեկութու տակ խօսակալ:

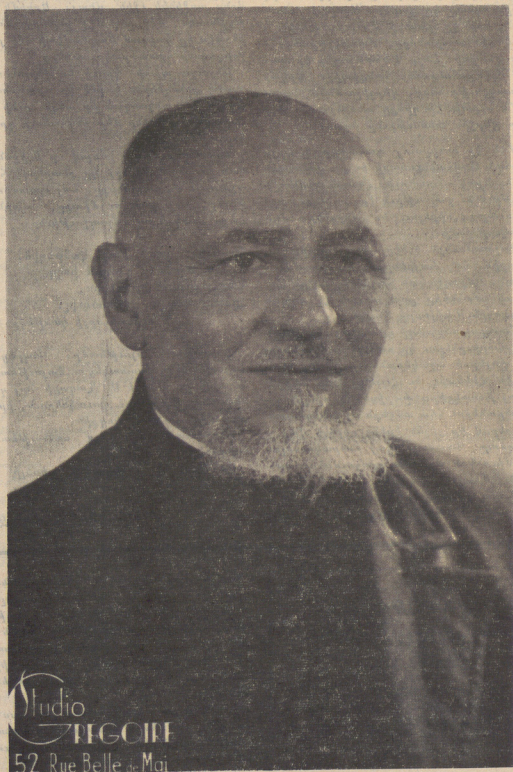
ես կը դողամ երբ կը ճայիմ
մարդկութեան,
Շափիղայէ սափոր մէ՛ն դիւարեկ:

Տէր, ե՛վ գիտէ ամնամն աշման տերեւին,
Ո՛ր կը լռէ մանուած լռելի նստմայմն,
Հիս կը տանէ կասկածն ամեն մէկ
վայրելեան

Այսօր բո՛ւմ արտեմ այս ե՛զ մարդկային:
Ելեմքիմ ետ, ծովին այիք չի պակտիր,
Թող իրեմ ալ միշտ տըրտիմ սիրալիք:

Հ. ՎԱՀԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

1894 - 1977

գիտակցելին, հանգչին եւ անը սիրտ
արտի մօտ, Հայուրիւմ Հայուրիւմ իսա-
նաւած... խորիմ վրայ Սեպուհի, ուր
նուրդ մնիցեցանք զարգանքը կը
դրոյիմ, հոմ կը մնա երեւում - Բառ-
ուն տարբեր, անպ, յոյնում եւ ծի-
քած անկողնիք տանքիմ արկղիկ մը
զնիւրու եւ անդիսիրու համար հասար-
կաց պատրաստի մը մէջ: ... Ու մէկ եւ-
պարտ արձանագրութիւն մարմանքիմ
լուսիւրիմ կը խօշ: միպատման արքանք
լուսիւրիմ, լուսիւրիմ, լուսիւրիմ կը սիրեն հոն-
չիլ այս շիրտստմ մէջ: Երբ հայկական

տանքիմ հինգ հակայ զանգակներ կը
նույնապ, անշուշտ դարմաններն ալ
ստատուով կը լիցոյիմ, կարծես երկնային
ծայն կը վերեն կը կանգէ: մեր ամառն
շնորհալուսինիմ հետ, զարքիմ, արգիւ լու-
սայ: Այդպէս, կը հարգարգէ, սիրելի
վարդապետ, այն փոքրիկ գիւղիկ մնա -
տուր, ուր եք, այժմ ի՞նչ անգիտէմ:
Ու Բայն տուր, որ մտանքիմ նաեւ
կին, յարգանքի այս անհարկ տարեկ
վերջացեմ ետի մեւ: Զարքիմ, արգիւ
լուսայ:

ԱՐՓԻԿ ՄԻՍԱԿԻԱՆ

**ՕՐՈՒՆ
ԴԵՊԻԵՐԸ**

**ԾՆՈՒՆԴԻՆ
ԻՍՄԱՅԻԼԻԱ**

Յոյնած մարդ մըն է, իսրայէլի վար-
դապետ որ Ուաշինթոնին Լոնտոն դնաց,
սպա կը վերադառնայ Իսրայէլ կրկին
կամ երկուշաբթի Իսրայէլի երկրաւ
Համար, ուր կը տեսնուի Սաաթի Նաւ,
այս անգամ որոշ զրական տաշարներն-
րով: Պէտք չէ անմտեկ թէ որքան ալ
ոգիւտութիւն եւ քաշկերական խօսքեր
ըլլան հոս ու հոն, երկու մարդոց դրոշմ
ալ այնքան դիւրին չէ, ինքեին հակառի
վրայ:

Սաաթի գիտարութիւնները ծանօթ
են: Արտական աշխարհը դիմեց դաւա -
հան մը կը ինկաւ: Անդին Պեկիմ Համար
ալ ամեն ինչ իւրի պէս չէ: Իսրայէլի մէջ
այն դժգոհութիւնը կայ թէ Նախարար
- լուպտը շատ անմական քաղաքականու-
թիւն մը կը վարէ եւ քայի Արտական Նա-
խարարն ու մէկը անկական կը պահէ ըն-
դիւրէ: Ուրեմն ինչ ալ ըլլայ իրենց խօ-
սակցութեան արդիւնքը, երկուքն ալ Նախ-
արար է Համարն իրենց ընդդիմադիր -
ները:

Ըլլայ երեսուցէն հանդիպման ատիւ,
ըլլայ Իսրայէլիայի, շատեր ալ անշուշտ,
կրճական թէ աշխարհական անմասնաւոր-
թիւններ բաւական չիլ կրնան դանձ
Առտարարն: Երեքշաբթի օր, Հայր Ռի-
քէն էր, որ Ֆիկաւորի մէջ կը քրքրէր
անցալը:

ՔԱՆԻ ՍԸ ՏՈՂՈՎ

ՓԱՐԴԻ Նրբապրին նպարդէին վաճա-
ռատունը Ֆոշոն, որու զէմ եղած երկու
նախորդին լուրջ տուած էինք երէկ, հիմ-
նադատով փնտցած է եւ չի կրնար վերա-
բացուի տեսնուն ատիւ: 1976ին Նոյն
չրջոնին, այսինքն միայն Դեկտեմբերին
տասը միլիոն մօտք ունեցած էր: Հիմ-
նուած է 1886ին:

ՄԱՏԻՆԻ օգակայանը աշխարհի ամենէն
վառնաւորներն մէկը կը ինկաւորի եւ
կրկին առջի օր օդանաւ մը ճարմած է,
զրկեցրական Չարքերիմն քնկութեմ -
թեւէն: 19 մեռեալ կայ, 17 անհետացած,
21 հոգի փրկուած է:

ՅԻՄՆԱՍԻՆ համարներուն վրայ շատ
արկաններ պատահեան եւ կը շարունա-
կեն պատահի մուշէ հետեւանքով: Ա. 7
կատարիկ վրայ 200 կապէ Իրաքի դար-
նուած են:

ՀԻՊՈԹԻԻՆ Վերադարձման փոքրիկ -
դական Շարմուշէ, որ ծաղկաւոր-ծաղի
Պարիսի կարմրած է, Քրասնայան
դրօքին քաւորիլ կը պահանջէ:

ԱՎԻԵՐԱՆԻ մամուլի դարմանաւոր -
թեան խղովտով է որ Փոլսիարիկն կը
շարքերի օր 12 փախար օդանաւ եւ 4
Պոնիկ նախաժողով արկաններն են Սա-
րաւոր դուշով էք: Ֆրանսա կը չըրթ թէ
իր արեւ մէկ օդանաւ, Հոյսման
զուր, նման զինքնով զինուած ըլլայ:
Բախտաներու ընթացքին սակայն 135
մեռեալ կըստ են, Մարիտանայի թէ
Սահարուի:

ՀՈԳԵՆԱԳԻՍ

Որքեի Համարձակման, Միմոն Համարձակման, Տեր և Տիկին Պարոն Սուրբանի և զուգակները, Տեր և Տիկին Երուսակ Սուրբանի և զուգակները, Տեր և Տիկին Գրիգոր Եղանի, այլև Տիկին Սմիլ Լուսարանի, այլև Տիկին Ուրարձանի և զուգակը ընտանեկան բոլոր պարագաները կը ծանուցանեն թե հարգանքներով պատրաստ են կատարել կերպի, Դեկտ. 25 Պատիկ Ս. Գրիգոր Լուսարանի եկեղեցին, իրենց սիրելեալ կնոջ, հարսին, զոհանք ձօր, խնամիկի, բնակիչին:

Տիկին ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵՆԻ
յնչառակին:

ՓՈՒՄԸ ԾԱԿԵՐԱԿԻ

Տիկին Ռոզա Միսրիան 100 ֆր. և Տիկին Աղաթանգյանին, Տիկին Զարուհի Տէր-Թովմասեանի մահուան առթիւ:
(Մասնաւ Յետաւելին):

ՇՆՈՐՀԱԿԱՆԻ

Կապ. Ռաշի Արթուրիկի մասնաճիւղը Հարձակութեամբ ստացած է Տեր և Տիկին Ռաշիկան 100 ֆր. այլև Տիկին Բ. Քենեղեանի մահուան և 50 ֆր. Մարո Կարապետեանի Կարապետ Մուրաթեանի մահուան առթիւ:

X

Փարիզահայ Տիկնոջ Միսրիան Որբերու Օգն. Մարմինը իրենց Հարձակութեամբ ստացած է ֆր. Եղարար Մուրաթեան 250 ֆր., իր ծնողաց և մեծ ձօր անձնատապի յիշատակին — Տեր և Տիկին Ճերմակեան 100 ֆր. իրենց եղբոր Եղարար Փարիզեանի մահուան քառուստեղին առթիւ:

X

Կապ. Ռաշի Անուշիկ — Մարտիկի մասնաճիւղը Հարձակութեամբ ստացած է 50 ֆր. Տիկին Մելինե Սամանեանի կողմաւոր փախկանքի մահուան առթիւ:

RECHERCHONS

Confectionneur possédant boutique Xème centre grossiste cherche autre confectionneur ou représentant en vue d'Association.

S'adresser BEHAR
62, Rue Sedaine — 75011 Paris
Tél. : 805-24-27

VIENT DE PARAITRE

LES CAHIERS DE HAIGANOUGH

Echanges culturels franco-arméniens

Numéro Exceptionnel(8) Décembre 77

Adresse : 45, Allée Nicolas Carnot

93340 Le Raincy

Prix du numéro 15 F.

Abonnement simple 60 F.

ԿԱՍԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ՄԱՆՈՒԿԵՐՈՒ ՕՐԸ

Հայտնաբերում է կապ. Ռաշի Երկ. Վարդանիսի, Երուսակ 22ին, Պատուհի Մուրաթեանի վարձարարի Մ. Գեղիկեանի — Գ. Մ. Ալեմյանի սրահը:

X

Աղաթանգյան ընկերակցութեան շնորհ պարգևատրելու, այս առթիւ խնայարար դիմապատճիւր, Զարար, Փնդարար 4ին: Մարմանաւոր ինքնուր յետադարձ:

X

Կապ. Ռաշի Անիկ — Պատ Բորոյի պարկեան ձեռնարկի՝ Փետր. 19ին:

ՏՈՒՆԵՐԱՐ

ԷՍԵՆԱՆ ՍԱՆՈՒՑ
ԻՄՈՒԹԵՆ

Դեկտ. 24, ժամը 21-ին մինչև առաւուս

24 Décembre de 21 h. jusqu'au matin
SALLE PALMA
210, Fbg. St-Antoine — Paris (12e)
(Métro Faïdherbe-Chaligny)
ARMAND
et SON ENSEMBLE AXAXE
COTILLONS SURPRISES
RESERVATIONS

Prière de réserver les tables d'avance
tous les matins jusqu'à 10 heures
Tél. : 343-04-20

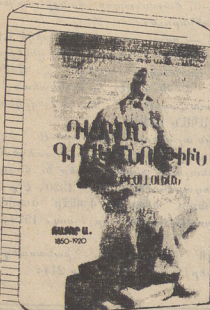
Prix de la soirée-dîner inclus
150 F.

Pour les jeunes, entrée à partir de
23 heures — 40 F.
(consommation obligatoire enus)

ՃԱՇ - ԽՆԶՈՑԻ

Համախորհրդակցական Միութեան Վարձար մասնաճիւղի վարչութիւնը սիրով կը հրաւիրէ ըստ հայրենակիցները, իր ձայն — ինքնուր շարքի, Դեկտ. 24, Մեծադի առթիւ, իրենց ժամը 9ին մինչև առաւուս, Վարձարի փառք ու լա փութակ մեծ արահին ձեռք, փառք ԲՈՒ — ՄԱՐԵՆԱՆԻ իտալականութեան մասնակցութեամբ: Մուտքը 80 ֆր.:

ԱՊԱՀՈՎՈՑՆԵՐ
ՕՐԻՆԱԿ ՄԸ

Արեւմտեան Եւրոպայի մէջ, այն անձերը որոնք կը փախկանք օրինակ մը ունենալ պարտին տարւելու և կանխիկ վճարել:

«ՅԱՐԱՅԻ»

Գին 100 ֆր.

(Թղթատարի ծախքով 115 ֆր. ԳՐԱՅԻՆ
Բրթատարով՝ 140 ֆր.):

L'UNION DES ETUDIANTS
ARMÉNIENS D'EUROPE
Organise

son CAMP D'HIVER
à BELLEFONTAINE

Du 25 Décembre au 3 Janvier

Tarif journalier 30
Inscription 60
Voyage collectif 150
Forfait Jour de l'An 150

Pour collectif s'inscrire
avant le 20 Décembre

Renseignement et inscription
Haik TOUFANIAN
Tél. : 664-00-07
après 20 h., sauf Samedi de 9 à 14 h.

Imprimé sur les Presses
DU JOURNAL «HARATCH»
83, rue d'Hauteville 75010 Paris
Commission Paritaire : N° 55935

Disques Vogue

La plus riche Collection de disques Arméniens
par LA CHORALE ARMÉNIENNE DE PARIS
sous la direction d'ARA BARTEVIAN

CLVLX 451 (Messe Komitas) — CLVLX. 454 et LVLX. 547
Trésors de la liturgie Arménienne

Cantique de Noël et de Paques
Volumes I et II

MUSIQUE POPULAIRE, CHANTS ET DANSES
POUR CHEUR et ORCHESTRE

CLVLX 516 Reflets d'Arménie — CLVLX 182 Le Caucase, LMD 30240 Le
gende d'Arménie.

CLVLX. 526 (Chants du Caucase et d'Arménie) — CLVLX. 527 Arménienne)
CLVLX. 199 (Arménie) — SLVLX. 517 (Soirée Arménienne) — SLVLX. 409
(Le Thar) — LDM. 30152 (Chants romantiques) — LDM. 30211 (Dances)
CLD. 714 et MC 20176 (œuvres symphoniques (Classiques) — SLD. 790 (Deux
trios, pour piano, flûte, clarinette).

30 Cm Microsillon en Stéréo

(Prix 35,00 Frs) + port

Envoi contre remboursement

Disques Vogue : 14, Rue Petit Paris 75019, Tél. : 208-99-22

Les meilleures étrennes

UN OUVRAGE EXCEPTIONNEL

L'ART ARMENIEN

Sirarpie Der Nersessian

Professeur honoraire à Dumbarton Oaks, Université de Harvard

Un volume, format 27,5x36,2 cm, relié pleine toile sous liseuse en couleur, 272 pages, 127 reproductions en couleur, 52 en noir; 13 plans et relevés d'édifices, 2 cartes, notes, bibliographie, index.

Prix de lancement 220 Fr.

ARMÉNIEN

son passé et son présent

Par ELISABETH BAUER

Photos en couleurs, un beau volume d'art, relié pleine toile, avec jaquette glacée en couleurs 180 pages de textes : 150 F.

En vente à

La Librairie Orientale H. SAMUELIAN

51, Rue Monsieur le Prince, 75006 PARIS — Tél. : 326.88.65

(fermé le Samedi après-midi)

ՇԻՐԱԿ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

Ճաշարակներ

PIZZA OSKIAN

ընտրանքի սրահով, յարմար խմորակ
խրախմանքներու և ընկերական հաւա
րայններու:

139, rue St. Honoré Paris 1er tél. 260 23 80.

ILE DE CRETE

հայկական և յունական խոհանոց

10, rue Mouffetard Paris 5e tél. 326 31 37

ARCHE DE NOE

42, rue Descartes Paris 5e tél. 329 68 83

Խմորակներ

արեւմտեան ուսանողներու:

ՇԻՐԱԿ Ա.

26, rue de Trévise Paris 9e
tél. 770 38 63

ՇԻՐԱԿ Բ.

18, rue de Chabrol Paris 10e
tél. 770 26 55/6

Մանօր. Շիրակ Բ. իր յոնիկը խմոր. խմորներ շին Հաստատու ինքնը՝
որ միակ մերանդն է կրտսեղան գինիներու, իր յարգող յարմարող —
մերան մէկ շին կրտսեղան գինի կը նուիրէ առաջին գնումին:

ՕՐՈՒՆ ԴԵՊԵՐԸ

ԺՍԲԱՐ ԵՐԵՎԱՆԻ ՀԻՄՆԱՍԻՆԵՑ

ԿՐԿԵՑ ԹԵ ԲՈՂՈՐ ՊԱՐԱԳԱՆԵՐՈՒՄ
ՄԶ ԱՎ ՊԻՏԻ ԱՊԱՀՈՎԻ ՀԻՄՆԱՐՊՈՒ-
ԹԵՆԱՅ ԶԱՊԱՆՈՒՄԸ

—

Համայնաբանը չէին դադար ձախ
այն հրաշքին զոր նախագահ Ժորժ
ախճիկն ըրած էր 35 երեխայաներուն
խորհրդարանական նստաշրջանի փակման
առթիւ։ Առաջ անդամներն են Ալլա, Ժո-
զիկ դիւանդանին։ Ժախ վերջնապէս —
Քեան Նախագահն իրաւ անկողն շնոր-
հաւ։ Ժողովուրդին քաճառակամութեան
անհրաժեշտութեան վրայ։ Արեւիկ կին —
առական են և ընտրական վեճը երբեք չի
քանար անոր։ Ժորժան համար Ժառն-
առու։ Հիմաբիւրիւններն ունի։ Վերջին
տարիներուն Քրաւսական ընկերութիւնը
լաւմանն մէջ է։

Ինչպէս ըսինք, այս ձախն մերժած էին
ժամանակէն ինչ համայնաբանները ա-
ռաբերելով թէ շարք շարք չեն ուսերը,
ընդհանրական չորսերն մերժած էին
քաղաքի Ժորժանցի, Կաթին ՏՊԻՆԻ,
Խոսէլ Պալու թայք երեսու ութը ընկեր —
վարական ընդունած էին։

× Նախադասական Պառ անտեսական
ընտրողներուն առին։ Խոսած ձախն մէջ,
չնչեց թէ չեն երկու տարի հիւղել անտե-
սականները վերահասարակական համար։
Սկսած ներ առաջապէս դուրս կ'ըլլ թայք
պէտք չէ դիւրութեան տեղի տալ։

ԱՆԻ ՄԵ ՏՈՂԱԿ

ԹՈՒՐԿԻԱՅ մէջ վերջ դառած է Լեւիտա-
րական Միջազգային դիւանդաններու Ժո-
ղովք։ Այս առթիւ հրապարակած գե-
ղայքը կը շնորհ իրենց ժամանակակից
հասարակական իրաւունք և պարտա-
ւանք զգուշանալուն որպէս ընթացիկ մէջ
Համայնաբանին մասնակցած էին 60 պարս-
կական երեխանք Միջին Արեւելքի
գլուխ (ի շարք որոնց) Միջին Արեւելքի
գլուխ երեխանքը կը ներկայացնեն, 21 հու-
սակցութեան և ութ ընկերականներն
կազմակերպութեան։ Առաջին անգամն
որ Միջազգային, որուն կերպարաններն
կ'ունան է, եւրոպայէն դուրս կ'ընք ծան-
ցողով մը։

ԲՐԵՒԵՆԻՒՆ Հիւանդանութեան մասին կը-
րին Լուրս շրջան կ'ընեն և կ'ըստին թէ
կ'ընեն տարիներուն մասնակցող խորհ-
րակն ունեցած են և կը համայնաբան իր
առաջին մէջ, որոն իրենցիկ քաղաքական
հարցեր չեն ներկայացուել երեսու երեք
շաբաթները։ Համար, իր խոստով Անգլի-
ոյ Գլխի մասին (Բաւ. Ժ. Գլ.) ուն որ
խորհրդած է Բերլինը։ Իր նկատմամբ
որ վերջին տարիներուն մասնակցող խորհ-
րակին գաղտնի պատմութեան մասին ը-
րելով որ ար անկի տնի պատմած են ը-
կառնական մեքենաներն մէջ։ Առջին օրն
որ արդէն կազմակերպութեան 60ամեակը
ստանաւ է ճանի 1917 ինկն։ 20ին որ ար
Լեւիտ անտրապոլէ Եւրոպայական մը որ

ՕՐԱԲԵՐԹ
ՀԻՄՆԱՐՊԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԻՍՏԱԲԱՆ
Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

ՊԱՐԱՃԱՆՈՎ ԶՈՒՆՑՆԵՐԻՈՅ ՄԵԶ

—

Զուգեղեցիկ Միւնստրէր, զորժանգո-
րեան Պարսկաստանի զորակի՝ զուի —
ցերական հոգեւորն են Մամբր ԿԱՐՄԱՆ-
ԱՆՈՆ Միւնստրէրնախափիքի « Մեծարանք
Սերտ Պարսկաստանի » ընդհանուր յայտա-
բարին տակ, երկու երեխայներն կա-
մակերպած էր ինկն։ Չեն և ինկն։ 9ին
և 10ին։

Ինկն։ 2ին Լուրսին մէջ է և 3 ու 10ին
Ժորժին, որ կը ներկայացուին Հերիզն
ճիւղերը և Վալայի — Նովայի։
Այս առթիւ լինեց նաեւ թէ զուգեղ —
րական ժամանակ լայն արձագանք ունեց-
ւած է այս ձեռնարկներուն։ Այսպէս ԼաՄիլիս
(Ինկն)։ 2 « Մեծարանք Պարսկաստանի »
— խորագրով կ'անդրադառնայ նաեւ ընտ-
նիկին դառն ճակատագրին, հազարեակն
առաջ հանդիմանեցող տեղեկութիւններն —
ընէ ինչ թուական կողմ կողմից Կարճ
Ժորժին լայն տեղ կ'ընեն ձեռնարկնե-
րուն, ծանոթանալով նաեւ Պարսկաստանի
նկարագրական գիծերուն և արձանատի ո-
րակին։ Ինկն։ 6ին թիւիցով տը Ժորժին
կը խոսի անտրապոլէ Սալայի — Նովայ
Ֆիլիքին մասին և լաւեկան վերլուծումով
մը կ'ընեն։

Ներկայացուցիչներն են, փայլաւ տը
քմին (Ինկն)։ 12 զեռնաստակն մը լուր
ընծայած է, որոն կ'անդրադառնայ երկու
Ֆիլիքիներուն։ Սալայի — Նովայի մասին կը
ըրէ — Էմիլի — քառասունգումբիւն, Էմիլի —
պատասխան — Երաժշտութեան է
զուգեղ, արեւելական մանրանկարներն
համայնաբանի որմնաքանդակ արձաններն։
ԼաՄիլիս (Ինկն)։ 8ին թիւիցով կը
վերլուծեն — Տիւրքի գործը զոր ան-
պատման պէտք է անսեղ խառն Գալիք
ուր լաւագոյն կ'ընեն ձախն ինչին թու-
յառ անտրապոլէները։

Այս առթիւ լայն տեղած է նաեւ զըրջի
մը հիմարեցող Պարսկաստանի, որուն
պարսկաստանական մասնակցողն են Ժորժ
Պիւլա, Արման Գալապը, Գալէ Կոսէլ,
Ժորժ Նեկոն և Ժորժին Սիլիկէ։ Հոն
արտած են Պարսկաստանի և իր արտե-
սան վերաբերող ըստ անհրաժեշտ տե-
ղեկութիւնները։

Ֆիլիքիներն ալ ներկայացուցին ան —
խառնառան և նաեւ Գերն, Ճիւրիկ,
Նեկոյի, Լա Տո-ար-Ման։

ԶՈՒՆՑՆԵՐԻՈՅ ԵՐԵՎԱՆԻ 147ԻՐ ՀՐԱՄԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

« Միւնստրէր զորժ » հրատարակու-
ն իրեն ունեցած լայն ընծայած է Յովհ-
նէս Թումանյանի արձակ գրութեանցին հա-
մարտի մը։ Էմիլի ԼաՄիլիս խորհրդով։
Հատորն մէջ առնուած են հայերենի
կողմ մը պատմածները, Հերիզնին —
ընէ, ինչպէս նաեւ հրապարակագրական,
քննադատական յօդուածները։ Յատու-
րանք մէջ Ա. Դիւլից վերլուծած է թու-
մանեանին դրսեւորութեան։ Խոր հար-
ցանք տեղած է 20 հարցը օրինակով և
նկարագրել Ա. Յովհաննէս Ի. Քիւր-
դիստին ձեռագրութիւնը։ 1921 — 1977 թը-
րականները ընթացքին թուականներն կը
կերը հրատարակուած են 147 անգամ
երեք միլիոն 172 հարցը ընդհանուր տպա-
քանակով։ Իր գրական ժամանակակից
2-6 հատորներով հրատարակուած է շար-
անալ, իսկ երկրորդ մէջ հատորով ըն-
թացքով ներկայացուած է անտը անտե-
մէն հրատարակութիւններով։ Պէտք է ի-
շխարհ ար ամէնէն իսկ թուականներն պատ-
մածներն ու Հերիզնին պատգամներն
է։ Սալայի Կիլիքի անտրապոլէ զորժով
լայն տեղած է Հիւլի անդամ, Էմիլիստի
Կալիքն պիտի մը Հերիզնիներուն հա —

ԵՐԵՎԱՆ ↔ ՓԱՐՏԻԶ ՀԵՌԵՏԻՊ

ԵՐԵՎԱՆ (Արմէնիք, Ինկն։ 9-19)
ՆԻՊՈՒԱ ԳՈՒՆԻՆԵՐԻ ԱՐԱՐԱՏ Ժ
ՆՈՐ ՄԱՐԶԻՐԸ

Երեւանի Արարատին ունեցողական
խումբի նոր մարզին նշանակուած է Կը-
կուր Գուլիսյան, որ Մոսկուայի Անտր-
պոլէ խումբի նախկին խորհրդակցներն է։
Գուլիսյան եղած է նաեւ Անտրապոլէ
մարզից լայն զեռնաբանութեամբ 50ամե-
կականներուն խումբը դարձած է Պ.
Մուրիսյան անդանին և լաւագոյնները։
1960 — 1964 Գուլիսյան եղած է Պոր-
Մուրիսյան աղը. խումբի Բ. մարզից։

ԳԻՒՆԱՆԻ ԳՐՈՅԻՑ ՄԵ ԴՈՍԱՆԵՐԸ

Հայաստանի գիւղական հնագոյն զը-
րջներին մէկուն 100ամեակը ծնծ լու-
րով նշուած է Դուլայար (այժմ Դիմի-
րովա) գիւղի նորակառուց զանգին մէջ։
Այդ առթիւ, հաստատութեան յաճ —
նառած է Հայաստանի Գիւղային Պոր —
Հարպի պատմող գիրք իրեն դնա-
նաճը մասաղ սերունդն ունան և զա-
մարտականութեան մարզին ներք արձան —
ընած յանդիմանութիւններ։ Համայնայն գի-
ւականական փաստաթուղթի մը, Դուլայար-
ին կանոնադր զըրջերը քաղաքն է 1877
տը։ Մէկին։ Մէջ զատորան ունեցող
զըրջերը հիմնադրել են Ժախ դաստանի
եղած է ունեցի մը, որ գրաւանագրութեան
տարիներուն է վեց աշակերտներ։ Գա-
լիք մը տարին անց զըրջեր ունեցած է Հիւլ-
դաստան։ Արարատին դաշտի ունեւ —
նախկին կերպով զիսկ իրեն զառած է
հարկաւոր անտեսանալին պատմութեան —
ընէ, որոնք յաճախ են զըրջը ինու-
տեղեկ զալով։ 1901ին արդէն զըրջը
ունէր 140 աշակերտ և շուրջ ունեցի։
Ներկայիս Արարատի շրջանի Դիմիար-
ովա գիւղի միջնակարգ վարժարանը ունի
մօտ 500 աշակերտ։

ԶՈՒՆՑՆԵՐԻՈՅ ԵՐԵՎԱՆԻ 147ԻՐ ՀՐԱՄԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

« Միւնստրէր զորժ » հրատարակու-
ն իրեն ունեցած լայն ընծայած է Յովհ-
նէս Թումանյանի արձակ գրութեանցին հա-
մարտի մը։ Էմիլի ԼաՄիլիս խորհրդով։
Հատորն մէջ առնուած են հայերենի
կողմ մը պատմածները, Հերիզնին —
ընէ, ինչպէս նաեւ հրապարակագրական,
քննադատական յօդուածները։ Յատու-
րանք մէջ Ա. Դիւլից վերլուծած է թու-
մանեանին դրսեւորութեան։ Խոր հար-
ցանք տեղած է 20 հարցը օրինակով և
նկարագրել Ա. Յովհաննէս Ի. Քիւր-
դիստին ձեռագրութիւնը։ 1921 — 1977 թը-
րականները ընթացքին թուականներն կը
կերը հրատարակուած են 147 անգամ
երեք միլիոն 172 հարցը ընդհանուր տպա-
քանակով։ Իր գրական ժամանակակից
2-6 հատորներով հրատարակուած է շար-
անալ, իսկ երկրորդ մէջ հատորով ըն-
թացքով ներկայացուած է անտը անտե-
մէն հրատարակութիւններով։ Պէտք է ի-
շխարհ ար ամէնէն իսկ թուականներն պատ-
մածներն ու Հերիզնին պատգամներն
է։ Սալայի Կիլիքի անտրապոլէ զորժով
լայն տեղած է Հիւլի անդամ, Էմիլիստի
Կալիքն պիտի մը Հերիզնիներուն հա —

առաճուն» վեցական անդամ։ Թուման-
յանի զըրջերը խորհրդանշուած են մօտ 50
կանոններ։

ԳՐԱՆԱՆՈՒՄ ՈՒՍՈՒՅԻՐ ՄԵ ԿԸ ՍԱՆԱՆՑ ՏՈՒՔՈՐԱՅԻՐ ԱՆՏԻՃԱՆ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԵԶ

Պէտք է ինչպէս ըսինք — Մամուլական
երկրորդական վարժարանի ունեցիչն —
ընէ Գրիգոր Կարպիւսյան, խորհրդակ-
ցականներն այնչեղ լայն զայնաստան ու —
ստանդարտներն կառուած է Գի —
տուլիներուն։ Անդանիստի Արեւելադ-
ատիկան հիմնադրելն մէջ, արարական
երկրորդական քանի վարկի Փորձի։ Երկու-
ր Յովհաննէսիստի ընդմիջանկով։ Լի-
րական յուսակցը այս տարին երեւանի
մէջ պաշտօնական է արարելու զրաճ իր
Բէլլէ՝ Էլիսաբետ Բ. աշխարհամարտի
տարիներուն ինկնով, և անպաճ է փի-
լափաղական գիտութիւններուն տըրքին
առաջնադը։

ԲՆԱՍՈՒՆԵՐԻՈՒ ՍՈՒՓՈՂՈՐԸ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԵԶ

Երեւանի մէջ տեղի ունեցած է Արեւ-
ելան երկրորդական դաստիարակման միջազգա-
յին համադասակցութեան նոր սիմպո-
զիւմ, որուն կը մասնակցեն Մոսկուայի,
Լեւիտայի, Կիւրի, Գուլիկ, Կալիքին —
զուրկ, Մուլիստի, Արեւելան Կիւրի —
նիւլ, Զեռնադիւլիցի Գուլիստի ընտ-
նախանք։ Բացման խորհրդ ըրած է Հա —
յաստանի Գիտութիւններու Անդանիստի
քննադատական հիմնադրութեան տարին
էլ. Ժառնարկն։ Հայաստանի քննախ-
նէրուն ընկերութեան անտնով ուղղով
խորհրդարանական է նախագահի՝ Ալլա.
Սալայի Կիլիքիստի։ Միւլիստի
զրապած է Կիլիքի ուղիկ կառուցութեան
և պատմին կազմակերպութեան խորհրդի
երեք որոշանք ընթացքին քննադատելու
քննած են այն նոր տարիները, որոնք
Ժալլ կուտան տեղի տալով վերլուծումին
կիլիքիներուն։ Զալլայն ընթացքը։

ԴԵՆՏԱՄԲՐԱՐԸ ՎԱՐԴԱՆ ՄԻՒՆՏՈՒՆԵՐԸ ՆՈՐ ՄԱՐԶԱՆԵՐԸ

Իրազանի մէջ տեղի ունեցած Պոր-
Մուլիստի ծանոթարձանութեան քանիսկ
մեքենաներուն Լեւիտայիցի Կարպի Մի-
լիստիստի քաղաքական է իրեն իսկ պատ-
կանող աշխարհի քաղաքները քաղաքներ —
լով 1955 թիւ, ինչ որ իր մարմին ծա-
նութեան երկուստեղի անտը անկին է։
Վարպի Միլիստիստի 75 թիւը կը կնչ-
է և նախկին մեքենային էր 193 թիւը։

ԳՐԱՆԱՄԱՐԻ ԳՐԱԶԵՐԸ

Գաղաքային մէջ երեւանի Պոր-Մու-
լիստիստի մարտաբանութեան քանիսկ
մեքենաներուն Լեւիտայիցի Կարպի Մի-
լիստիստի քաղաքական է իրեն իսկ պատ-
կանող աշխարհի քաղաքները քաղաքներ —
լով 1955 թիւ, ինչ որ իր մարմին ծա-
նութեան երկուստեղի անտը անկին է։
Վարպի Միլիստիստի 75 թիւը կը կնչ-
է և նախկին մեքենային էր 193 թիւը։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՅԱՅՏԱԳԻՐ

ՖԻՐԱՆԱ. ՋԱՅՆԱՓԻԻՈՒՆ

Այս հերթին, Դեկտ. 25-ի մամբ 17-ին Ֆրանս - Բելգիա կայանի Հայկական խորհուրդը
ՀԱՆԻԳՈՒՄՈՒ ՄԱՌԷՆ ՓԱՓԱԶՆԱՆԻ ՀՆՏ
(Ա. մաս)

ՃԱՇ - ԽՆՁՈՒՔ

Համախորհրդակցական Միության
Վայանի ժամանակին վարչությունը սի-
րով կը հրապարակուի խորհրդակցական
իր ծառ - խնդրելի Շարաթ, Դեկտ.
24, Մեծադի տախտակ, իրենցին մամբ
9-ին մինչև առաւօտ, Վայանի փաշ տը
յա Գուրաթի մեծ սրահին մէջ, Ժաշ ԲՈՒ-
ՄԱՔԷՆԱՆԻ նուագարկութիւն ժամանակու-
թեամբ: Մուտքը 80 ֆր.:

ՏՕՆԵՆՍՈՒ

**ԷՍԱՆԱՆ ՍԱՆՈՒՑ
ՄԻՈՒԹԵԱՆ**

Դեկտ. 24, մամբ 21-ին մինչև
առաւօտ
24 Décembre de 21 h. jusqu'au matin
SALLE PALMA
210, Fbg. St-Antoine - Paris (12e)
(Métro Faidherbe-Chaligny)
ARMAND
et SON ENSEMBLE ARAXE
COTILLONS SURPRISES
RESERVATIONS
Prière de réserver les tables d'avance
tous les matins jusqu'à 10 heures
Tél. : 343-04-20
Prix de la soirée-dîner inclus
150 F.
Pour les jeunes, entrée à partir de
23 heures - 40 F.
(consommation obligatoire enus)

ՇՆՈՐՀԱՄԼԻԻ

Այն փառքի Ս. Մահալ - Մեծադի և-
կեղեցու Բաղադանութիւնը շնորհալու
լուքեամբ ստացած է 100 ֆր. Տէր և Տի-
կին Հայկազ և Բարսիկ Պէպաղանի (Փա-
րիզ) եկեղեցու հիմնադրութեան քա-
ռաստանը ինքնակազմակերպութեամբ
թեան առթիւ իրենց ծնողքը: Թարութիւն
և Ամա Շալանանի իշխանակին:

Այն Տիկին Պետրոս Պաշտան, Ռի-
չար և Պետրոս Պաշտան, Տէր և Տի-
կին Սիրական Պաշտան և զաւակնե-
րը, Տէր և Տիկին Գրիգոր Չիլիկեան,
Տէր և Տիկին Վարդան Չիլիկեան և
զաւակները, Տէր և Տիկին Ա. Զորա-
նան ինչպէս նաեւ Բարսիկեան, Գաստա-
նան, Համանան, Եւրանան, Պաշէ-
ճեան, Բաղդանան և Զորանան ընտա-
նիկները խոր ցաւով կը ծանուցանեն ի-
րենց առաւել, Տէր, եղբոր, հորեղբոր,
փեսային և ազգականին

ՊԵՏՐՈՍ ՊԱՅՏԱՆԻ
զաւակակին մահը, որ պատահեցաւ Դեկ-
տեմբեր 19-ին, 42 տարեկանին:
Յուզարկաւորութիւնը կը կատարուի
այս Ուրբաթ, Դեկտ. 23, մամբ 13-45-ին
Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցին,
որտեղ մարմինը կը փոխադրուի Պաշէ-
ճաթիկի մէջ գերեզմանատունը, ամփոփ -
ուելու: Համար ընտանեկան դամբարանը:
Մասադը չստացողներէն կը խնդրուի
ներկայիս իրեն այդ նկատել:

ՇՆՈՐՀԱՄԼԻԻ

Տէր և Տիկին Սարգիս Մուրադեան և
Համան ընտանեկան պարագաները իրենց
խորին շնորհակալութիւնները կը խոս -
նեն ըրտը անոնց որոնք ծաղիկապսակով,
փառան ծաղիկապսակով նուէրներով, ան-
ժամբ, ժամուով կամ դուրսը ցաւակ -
ցուցին խորանցին իրենց տաղաքախո-
րութիւն և ազգականին

ՄԻՇԷԼ-ԿԱՐԱՊԵՏ ՄԻՈՒԹԵԱՆԻ
զաւակակին մահուն առթիւ:

ՅԱՄԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՏԻՆԻ - Վասպուրականի Հայր-
Միութեան կեդրոնական վարչութիւնը
Տէրին և Կեկին իր ժամանակներով
միասին ցաւակցութիւն կը խոսնեն Տէր-
Լուսինեան եղբայրներուն և ընտան -
կան պարագաներուն, Տէր և Տիկ. Ան -
դրանիկ Տէրաբեանի և զաւակներուն
(Կեկե), Տէր և Տիկին Սալիկ Տէրաբե-
անի և զաւակներուն և ըրտը ընտանե-
կան պարագաներուն իրենց սիրելի մօր,
մէն-մօր, զբանին, խնամիկին, ազգա -
կանին

Այն Տիկին ԳՈՂԱՐ Տէր-ԼՈՒԿԱՆԻՆԻ
մահուն առթիւ:

ԳՈՅԱՄԱՐՏ ՕՐԱՅՈՅՑ 1978

ՀՐԱՄԱՐԱՅՈՒԹԻՒՆ Է. Յ. Դ. ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴԻ ՄԱՐԱՅԻՆ ՇՐՋԱՆ

Գումարը կողմ, պատկերազարդ և գումարը էջերով
Գին 20 ֆր.

Դիմել Է. Յ. Դ. ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴԻ տեղական խումբերուն:
ՓԱՐԻԶԻ մէջ՝ նաեւ Մշակույթի Տան՝ 17, Ռի. Պէշ:

ՇՆՈՐՀԱՄԼԻՆ ՆՈՐ ՏԱՐԻ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՇՆՈՐՀ
ԱՌՆՈՒՎԻԼԻ ԵՒ ՇՐՋԱՆԻ ՀԱՐԱՄԱՐՈՒՄ

ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ

1926 - ԱՌԵԼԻ ԳԱՆ ԿԻՍՏՈՒՄԵԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆԸ - 1977
Կը շնորհաւորէ իր յարգել արեւելի և յաճախորդներուն Նոր Տարին և
Ս. Մեծադի, և այս առթիւ կը ինչպէս թէ, այս տարի եւս ճիշդ պատկեր-
նու, միջոցով, անուշեղեններ և լուսանկարներ, աշխատանքներով պատ-
րաստ է պատարկելու և զարդարելու Ամառի իրենց սեղանները:

N. NIGOGHOSSIAN

121, Ave. Henri-Barbusse - 95400 Arnouville - les - Gonesse
Tél. : 985-04-46

VIENT DE PARAITRE

CHOUCHANE

**LES CONTES DE
CHOUCHANE**

Ed. LA PENSEE UNIVERSELLE,
Diffusion 7, Rue des Carmes,
75005 PARIS
Prix 23 F. 60

**ԱՊՆԱՆՈՎԵՏԻՔ
ՕՐԻՆԱԿ ՄԸ**

ԴԱՐ ՄԸ

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
ՄՆԱՍ ԹԻՕԼՈՒԵԱՆ

Արեւմտեան եւրոպայի մէջ, այն ան-
ձեր որոնք կը փախան օրինակ ը ու-
նեալ պարտիս ապագայի և կանխիկ մա-
րել:

«ՅԱՄԱՐՏ»
Գին 100 ֆր.
(Թղթատարի ծախքով 115 ֆր. ՅՐԱՅԻՆ
Բըժաւարով՝ 140 ֆր.):

Imprimé sur les Presses
du JOURNAL «HARATCH»
83, rue d'Hauteville - 75010 Paris
Commission Paritaire : N° 55935

Réveillon de Noël

Organisé par le NOR SEROUND de Paris

Samedi, 24 Décembre, de 21 h. à l'aube

AMBLANCE ET BUFFETS ARMÉNIENS - COTILLONS

venez nombreux

Maison de la Culture Arménienne, 17 Rue Bleue, 75009 Paris

Participation 50 F.

**pour les fêtes de fin d'année
offrez donc**

LE BEAU FOULARD

"Alphabet Arménien"

CREATION CELIGNY - PARIS

est en vente au prix de Fr. 75

chez M. S. DER-BALIAN, Bottier Modéliste

221, rue Saint-Honoré, PARIS 1er

LIBRAIRIE PALOUDAN

9, rue de Trévis - PARIS 9e

à MARSEILLE, Maison de la Culture Arménienne, 12-14 Rue St. Basile.

Pour envoi Contre-remboursement CELIGNY s.a.r.l. boîte postale No 9,
94130 NOGENT - sur - MARNE

A L'OCCASION DE SON 10ème ANNIVERSAIRE

l'ensemble folklorique arménien

NAVASART

AU PALAIS DES CONGRES

soirée unique SAMEDI 18 MARS

ԳՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Երևանի մէջ դրամարուստ է Հայաստանի փողոցները Մոլոթեանի կողմնակցական փողոցներով հարուստ է...

Ստաբիլ, ամփոփ զինվորով, ժողովին ընդդէմ կատարուած Հաստատութիւնը... Երկին լայն տեսած էր քառասունութական շարքը...

Վերջին տասնամակի ընթացքին Սփուռի բազմաթիւ կեդրոններուն մէջ Հայ Դպրոցը արմատացած է յառաջմտական մեծ խաղանք մը... Երկին կործ թաղուած են նոր վարժարաններ որոնցմէ ոմանք ունին արդէն հարիւրաւոր աշակերտութիւն...

Վերջին Մոլոթեայի մէջ տեղէ ունեւոր զիջել միջադարձին ցուցադրուած է վաճառքին, Հայ գիրքը արմատացած է ուղղութիւններէ... Երաստանութեան այս տարուան տարգրած գիրքերը նկատուի կենդանի առաւել որակաւոր եղած են...

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲՆԱԺՈՅԸ

Մեծուկն ուղիք, մնացորդ, Արկիւրի, Վեներիկի տարբեր կրօնաւորները, պատմութեան քաղաքականութեան նկատմամբ...

Գրուեցան շատաւորներ իր արեւի փողոցն էր կամ կամուրջն էր անցնելը, անմեղապէս յետոյ այդ փողոցը կամ փողոցը իրենց պայտաւած են...

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲՆԱԺՈՅԸ

Մեծուկն ուղիք, մնացորդ, Արկիւրի, Վեներիկի տարբեր կրօնաւորները, պատմութեան քաղաքականութեան նկատմամբ...

Գրուեցան շատաւորներ իր արեւի փողոցն էր կամ կամուրջն էր անցնելը, անմեղապէս յետոյ այդ փողոցը կամ փողոցը իրենց պայտաւած են...

ՆՈՐ ՀԱՄԱՆԻՄԱՐԻՄ ԳԻՐՈՂՅԱՆԵՐԻ ՇՈՒՐԶ

Վերջին տասնամակի ընթացքին Սփուռի բազմաթիւ կեդրոններուն մէջ Հայ Դպրոցը արմատացած է յառաջմտական մեծ խաղանք մը... Երկին կործ թաղուած են նոր վարժարաններ որոնցմէ ոմանք ունին արդէն հարիւրաւոր աշակերտութիւն...

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲՆԱԺՈՅԸ

Վերջին տասնամակի ընթացքին Սփուռի բազմաթիւ կեդրոններուն մէջ Հայ Դպրոցը արմատացած է յառաջմտական մեծ խաղանք մը... Երկին կործ թաղուած են նոր վարժարաններ որոնցմէ ոմանք ունին արդէն հարիւրաւոր աշակերտութիւն...

Վերջին տասնամակի ընթացքին Սփուռի բազմաթիւ կեդրոններուն մէջ Հայ Դպրոցը արմատացած է յառաջմտական մեծ խաղանք մը... Երկին կործ թաղուած են նոր վարժարաններ որոնցմէ ոմանք ունին արդէն հարիւրաւոր աշակերտութիւն...

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲՆԱԺՈՅԸ

Մեծուկն ուղիք, մնացորդ, Արկիւրի, Վեներիկի տարբեր կրօնաւորները, պատմութեան քաղաքականութեան նկատմամբ...

Գրուեցան շատաւորներ իր արեւի փողոցն էր կամ կամուրջն էր անցնելը, անմեղապէս յետոյ այդ փողոցը կամ փողոցը իրենց պայտաւած են...

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲՆԱԺՈՅԸ

Մեծուկն ուղիք, մնացորդ, Արկիւրի, Վեներիկի տարբեր կրօնաւորները, պատմութեան քաղաքականութեան նկատմամբ...

Գրուեցան շատաւորներ իր արեւի փողոցն էր կամ կամուրջն էր անցնելը, անմեղապէս յետոյ այդ փողոցը կամ փողոցը իրենց պայտաւած են...

յոր մասերուն մէջ Հայ Ժողովուրդին յաւերժութիւնը պայտաւած են... Բարձրագին նշողները հրահանուելով Հայ Դպրոցին առաւելութիւնները խմբակցութիւններ կազմած են...

Իր կոչին փութով պատասխանելին զատուելի մօտ ծանօթ զձեռքեր որոնց աշուղտներն ցանկը առանձնապէս պիտի հարգարարուի որոնց ի պատիւ Նորիս 25, Ուրբաթ երեկոյ հաջորդելով մը սարգոյցուալ վարժարանին բարձր մէջ... Այս հասարակութիւնը երկն յեղեղուած վարժարաններէ Բարձրագին ՍՍ - րովել Արք. Մանուկեան, Գեորգիան...

Հասարակութիւնը բարձրագին կատարել նմանապէս անհատականութիւն Տիկին Տաթև Նորա Տէր-Յակոբեան, զիջելով պիտիւնով մը շնորհաւորութիւն յայտնելով նեղակեցուած ծառք ընկալելի վարժարանի տնօրէնուհի Սր. Զ. Կարա - զաւան լայն քաղաքականութիւնը առաւ Դպրոցաւորին ուսումնական մակարդակին եւ իր շնորհաւորութիւններն յաղելով թիւններուն մասին... Դպրոցները վարչա - կան գործերուն պատասխանատու Սր. Զ. Կարաւանեան ամփոփ տեղեկութիւններ հաղորդել վարժարանին մասնադասարան կանցնելու մասին եւ քաղաքացի թէ աղքատներն պիտեւին կարելի թաղել ինչ - ինչ կարելի կ'ըլլայ զոյն զոյն մասնադասարանի բանեցումը...

Սր. Համադարձ Մամեան իր նմանապէս Մարտի խորհրդարանի մանրամասնապէս քաղաքացի Օմանդի կամեմէ կայմութեան նպատակներն եւ յայտնելով թէ շնորհիւ Դպրոցաւորին շուրջ տեղ - ծուած այս նոր շարժումին կարելի պիտի ըլլայ աւելի կայուն վիճակի մէջ դնել վարժարանին կենսական եւ հաւաք - ար աշխատել զարգացանք նոր շնորհ մը կատարել եւ վարժարանին մէջ արեւմտափոխական նոր քաղաքական մը հիմնադրել...

Վարժարանին տնօրէնները հասարակութիւնը խաղաղութեան իրենց յաջող արտաստեղծութիւններով եւ երկրորդ իր զեղակաւ իրենց իրենց ուսուցիչը Սր. Գ. Եանգեղ - կան:

Երեկոյթին մասնակից Տիկին Լէօ Սարգսեան հանին տնակները մը ընկել Համար ներկայութեան հետեւեալ մը Զարթեմը նուազագին որ մեծ պիտեւորութիւն յաւաք ընկաւ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲՆԱԺՈՅԸ

Մեծուկն ուղիք, մնացորդ, Արկիւրի, Վեներիկի տարբեր կրօնաւորները, պատմութեան քաղաքականութեան նկատմամբ...

Գրուեցան շատաւորներ իր արեւի փողոցն էր կամ կամուրջն էր անցնելը, անմեղապէս յետոյ այդ փողոցը կամ փողոցը իրենց պայտաւած են...

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲՆԱԺՈՅԸ

Մեծուկն ուղիք, մնացորդ, Արկիւրի, Վեներիկի տարբեր կրօնաւորները, պատմութեան քաղաքականութեան նկատմամբ...

Գրուեցան շատաւորներ իր արեւի փողոցն էր կամ կամուրջն էր անցնելը, անմեղապէս յետոյ այդ փողոցը կամ փողոցը իրենց պայտաւած են...

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՄԱՀ

ԲԺ. ԱՐԱՐ. ԳՐԱՐԱՆՆԵՐ

Երեւանի մէջ մեռած է Հայաստանի ծանօթ պատմաբաններէն թշուա՜հ Արմա Ալեքանդրի Բաքմանեան, 75 տարեկան... Ինչի Բարձրագին ուսումը ստաց է Բաքու թիվական հիմնարկութեան մէջ եւ փոխադրուած Հայաստան, ուր սրտած է աշխատել Արեւիկայի մէջ, իրենց թշուա՜հին 1934ին Ա. Բաքմանեան մեռած է Երեւանի թիվական հիմնարկութիւնը, ուր ունեցած է մանկավարժական գործունէութիւն մը: 1947ին սպառնալից է թիվականը, իսկ 1954ին պատմաբանի աշխատանքը:

Արմա Բաքմանեան Երեւանի թիվական - րու կատարելագործման պիտակաւ հիմնարկութեան աշխատաւորութեան ալ - պիտի հիմնադրուի եւ զիջակարդ 1958-1970: Գրած է մօտ վախճան պիտակաւ աշխատանքներ: Բաքմանի աղագանքն ալ Խորհրդային Միութեանը ներկայացուցած է արտաստեղծութեան միջոցաւ եւ եւ - րօյանին համադրութեանը մէջ: Իր մասնագիտ ծառայութիւններուն եւ գնա - Ծառայութեան Ա. Բաքմանեան պարգևատրուած է գանձապահ շնորհանքով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲՆԱԺՈՅԸ

Մեծուկն ուղիք, մնացորդ, Արկիւրի, Վեներիկի տարբեր կրօնաւորները, պատմութեան քաղաքականութեան նկատմամբ...

Գրուեցան շատաւորներ իր արեւի փողոցն էր կամ կամուրջն էր անցնելը, անմեղապէս յետոյ այդ փողոցը կամ փողոցը իրենց պայտաւած են...

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲՆԱԺՈՅԸ

Մեծուկն ուղիք, մնացորդ, Արկիւրի, Վեներիկի տարբեր կրօնաւորները, պատմութեան քաղաքականութեան նկատմամբ...

Գրուեցան շատաւորներ իր արեւի փողոցն էր կամ կամուրջն էր անցնելը, անմեղապէս յետոյ այդ փողոցը կամ փողոցը իրենց պայտաւած են...

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲՆԱԺՈՅԸ

Մեծուկն ուղիք, մնացորդ, Արկիւրի, Վեներիկի տարբեր կրօնաւորները, պատմութեան քաղաքականութեան նկատմամբ...

Գրուեցան շատաւորներ իր արեւի փողոցն էր կամ կամուրջն էր անցնելը, անմեղապէս յետոյ այդ փողոցը կամ փողոցը իրենց պայտաւած են...

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲՆԱԺՈՅԸ

Մեծուկն ուղիք, մնացորդ, Արկիւրի, Վեներիկի տարբեր կրօնաւորները, պատմութեան քաղաքականութեան նկատմամբ...

Գրուեցան շատաւորներ իր արեւի փողոցն էր կամ կամուրջն էր անցնելը, անմեղապէս յետոյ այդ փողոցը կամ փողոցը իրենց պայտաւած են...

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲՆԱԺՈՅԸ

Մեծուկն ուղիք, մնացորդ, Արկիւրի, Վեներիկի տարբեր կրօնաւորները, պատմութեան քաղաքականութեան նկատմամբ...

Գրուեցան շատաւորներ իր արեւի փողոցն էր կամ կամուրջն էր անցնելը, անմեղապէս յետոյ այդ փողոցը կամ փողոցը իրենց պայտաւած են...

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲՆԱԺՈՅԸ

Մեծուկն ուղիք, մնացորդ, Արկիւրի, Վեներիկի տարբեր կրօնաւորները, պատմութեան քաղաքականութեան նկատմամբ...

Գրուեցան շատաւորներ իր արեւի փողոցն էր կամ կամուրջն էր անցնելը, անմեղապէս յետոյ այդ փողոցը կամ փողոցը իրենց պայտաւած են...

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲՆԱԺՈՅԸ

ՇՆՈՐԱԿԱՆԻՔ

Տէր-Գուգասան ընտանիքը, Մկրեան ընտանիքը, Դարբինեան ընտանիքը (Մարտէշ) և Տէրբերեան ընտանիքը (Կէն), իրենց շորապաշտութիւնները կը յայտարարեն թուրք տնոցը որոնք իրենց մասը անկողնի վրէժները իրենց մօր, մօրաբորը և մօն-մօր ԼԱՅՐԻ ՏԻԿ, ԳՈՆԱՐԻԿ ՏԵՐ-ԳՈՒԿԱՆԻԱՆԻ մահուան առթիւ, որ պատահեցաւ Կէն և տեմբեր 3ին:

ՓՈՒՄԱՆ ՇԱՂԿԵՍԱԿԻ

Տէրին Ջարուհի Տէր-Թովմասեանի ցաւի մահուան առթիւ, Տէրին Նոյնի Պօղոսեան և զաւակները՝ Տէր և Տէրին Արա Պօղոսեան 200 Փր. կը նուիրեն Ան-տիքի հանգրտան տուն և 50 Փր. Ճեմառաջին: (Ստանալ Ճեմառաջին):

X

Տէր և Տէրին Սահակ Պաշտաւորեան կը նուիրեն 50 Փր., Ի նպատակ Հայ Կարմիր Ուղիղ օգնություններին կայանին, փոխան ծաղիկապաշտին, Տէրին Նուարդ Ասլանեանի մահուան տխուր առթիւով:

ՀԱՅ ԿԱԹՈՂԻԿԷ

ԱՌՈՒՆԱՆԻՍ

Ս. ԽԱՉ ԿԵՆԵՂԵՐԻ

13, Rue du Perche — Paris (3e)

ՇՆՈՐԱՔ, ԿԵՆԵՂ. 24

Ժամը 17ին Ս. Մնունդի ծրարաբարձի մահաբերութիւն, ժամը 18ին Հայրապետի — տալիս պատարագ:

ԿԻՐԱԿԻ, ԿԵՆԵՂ. 25

Ժամը 11ին Ս. Մնունդի մայնաւոր պատարագ:

ԿԻՐԱԿԻ, ՅՈՒՆԻՍՏՐ 1, 1978

Ժամը 11ին Կարապետի պատարագ:

ԿԻՐԱԿԻ, ՅՈՒՆԻՍՏՐ 8

Ժամը 11ին Հայրապետական պատարագ և Մկրտութիւն Տեառն մերոյ Յիսուսի:

ՇՆՈՐԱԿԱՆԻՔ

Կապ. Ուղիղ Լիւնի մասնաճիւղը շորապաշտութեանը ստացած է Տէր և Տէրին Պաշտաւորեանի 200 Փր. Յովնան Սուրբաւանի մահուան ջրը տարեկանը առթիւ և 50 Փր. Ճեմառաջին:

X

Փառն աղ Բիւրի արուարձանի բնակիչներին ողբացեալ Տէրին Անդր Պարզեանի (Տն. Պօղոսեան — Գրիգորեան) մահուան առթիւ, Սէն փոռած և լքուած Ս. Սահակ — Մեղրայի եկեղեցւոյ վարչութիւնը ստացած է փոխան ծաղիկապաշտին հետեւեալ նուիրները:

Եկեղեցւոյ պայծառութեան համար՝ Տ. Տ. Տարաբեան Երեսման, Տ. Տ. Աստուրեան Պօղոսեան, Տ. Տ. Յովնան Յովնան Ֆր., Գ. Միտեան ընտանիք և Տ. Տ. Յարութեան Կիրակոսեան 20ական:

Ի նպատակ թաղի հայ դպրոցին՝ Տ. Տ. Յարութեան Կիրակոսեան 20, Ոսկեան Եկեղեցւոյ 10 Փր.: Փառն աղ Բիւրի արուարձանի բնակիչներին ողբացեալ աղբի Տէրին Զաւէլ Սարգսեանի մահուան տխուր առթիւ վարչութիւնը ստացած է փոխան ծաղիկապաշտին հետեւեալ նուիրութիւնները: Եկեղեցւոյ պայծառութեան համար՝ Գաղաթեան Տիրապետ, Տ. Տ. Նշանեան Մանգոն, Տէրին Լուսինյան Ս. 30, Ստեփան Ստեփանեան 20 Փր.: Ի նպատակ թաղի հայ դպրոցին՝ Տ. և Տ. Մարկելեան 50, Տէր. Լուսինյան Ս. և Քաղի 30, Տիրապետեան Քոյմաս և Միտեան ընտանիք 20ական Փր.:

X

Կապ. Ուղիղ Տէրին մասնաճիւղը ստացած է Պ. Յովնանի Լազարեանի հոգի — շորապետեան առթիւ Տէր և Տէրին Լազար Լազարեանի կողմէ Տէրին հայկ. դպրոցին 100 Փր.: Պր. Սարգեան Մարգարեանի յուրապատկութեան առթիւ Տէր և Տէրին Լազար Գաղաթեանի է իշխանակ իրենց եղբոր, Տէրին հայկ. դպրոցին 100: Նուր առթիւ Տէր և Տէրին Պատարագ և 40 և Տէրին Մարգարեան 20 Փր.:

Imprimé sur les Presses
DU JOURNAL «HARATCH»
83, rue d'Hauteville 75010 Paris
Communication Paritaire : N° 55935

Réveillon de Noël

Organisé par le NOR SEROUND de Paris

Samedi, 24 Décembre, de 21 h. à l'aube

AMBIANCE ET BUFFETS ARMÉNIENS — COTILLONS

venez nombreux

Maison de la Culture Arménienne, 17 Rue Bleue, 75009 Paris

Participation 50 F.

ՃԱՆ - ԽՆՋՈՅԲ

Համախորհրդակցական Միութեան Վաշտի մասնաճիւղի վարչութիւնը տարածելու հրապարակելու համար, իր ճաշ - խնջոյքին Շաբաթ, Կեկեմբ. 24, Մնունդի առթիւ, իրենց ժամը 9ին մինչև առաւօտ, Վաշտի փաշտարան Գործարարի մահուան մէջ, Ժաշ ԳՈՒՄՈՒՄԻՆԻ նուագախումբին մասնակցութեամբ: Մուտքը 80 Փր.:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՅԱՅՏԱԳԻՐ

ԳԻՐԱՆԱ. ՀԱՅՏԱՍՏԱՓԻՒՈՒՆ

Այս Կիրակի, Կեկեմբ. 25 ժամը 17ին Ֆրանս — Քիւրթիւն կայանէն հայկական յայտարարութիւն
ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ԱՌԻՆ փաշտարանի շէն (Լ. մաշ)

ԳՈՅՏԱՐԱՆՈՒՄ ՕՐԱՅՈՅՑ 1978

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՈՅՏԱՐԱՆԻ ՄԱՐԿԵՏԻ ՇՐՋԱՆ

Գումար կողք, պատկերապարհ և գումար էլքերով

Կին 20 Փր.

Կիմել 2. Գ. Դ. Նոր Արեւիկայի տեղական խումբերուն:

ՓԱՐԻՋԻ մէջ՝ Նուր Մշակութիւնի Տուն՝ 17, Թիւ Պէժ:

Disques Vogue

La plus riche Collection de disques Arméniens
par LA CHORALE ARMÉNIENNE DE PARIS
sous la direction d'ARA BARTEVIAN

CLVLX 451 (Messe Komitas) — CLVLX. 454 et LVILX. 547
Trésors de la liturgie Arménienne

Cantique de Noël et de Pâques
Volumes I et II

MUSIQUE POPULAIRE, CHANTS ET DANSES
POUR CHŒUR et ORCHESTRE

CLVLX 516 Reflets d'Arménie — CLVLX 182 Le Caucase, LMD 30240 Légende d'Arménie.

CLVLX. 526 (Chants du Caucase et d'Arménie) — CLVLX. 527 Arménienne
CLVLX. 199 (Arménie) — SLVLX. 517 (Soirée Arménienne) — SLVLX. 409
(Le Thar) — LDM. 30152 (Chants romantiques) — LDM. 30211 (Dances)
CLD. 714 et MC 20176 (œuvres symphoniques (Classiques)) — SLD. 790 (Deux trios, pour piano, flûte, clarinette).

30 Cm Microsillon en Stéréo

(Prix 35,00 Frs) + port

Envoi contre remboursement

Disques Vogue : 14, Rue Petit Paris 75019, Tél. : 208-99-22

Réveillon

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄՈՒՆԻՐԻՆ

Մանի Կարմիր

ՀԱՅ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ

օգնություններ կայանին մէջ

14, ԱճԻՔ Օնորի-տէ-Փէրթ

Մեկնում Եւրոպայ 6, Ուրբաթ

Ժամը 17ին

Փամարտաբար Սուրբ Մնունդի

Վարչարար, Եւրոպայ 8, Կիրակի,

Ժամը 22-23

Excursions : La Suisse Normande

Les Roches du Ham

La Laiterie ELLE-et-VIRE

Կարմիր Պաշտարարներ ամառային

առարկան իրարարարութիւն

և հանգիստ անկողնի

Արմանապարտի Կարմիր Պաշտարարներ

բոլոր ժամ կամ հեռախոյնը 955-36-53

և 738-35-74

Իրաւական ամառակցութիւն

ՄԱՐՍԵՅԻՆ ՄԵԿԱՆՈՅԹԻ ՏՈՒՆ

ԱՄԱՆՈՐԻ ԶԱՅԳԱՏՈՒՆ

31 Դեկտեմբեր ժամը 22:00 սկսելով

Réveillon du Jour de l'An

à la Maison de la Culture Arménienne de Marseille, 31 Décembre à partir de 22 h. jusqu'à l'aube

Menu de Réveillon — Orchestre — Cotillons — Ambiance — Danses Arméniennes

PRIX 150 F.

Réservez vos tables dès à présent en téléphonant à la M.C.A. 50-15-09

(tous les jours)

PALMA

210, Rue du Fbg. St-Antoine —
Métro Faidherbe Chaligny (12e)

MENU du REVEILLON du Nouvel An
250 F Champagne et S. C.

L'Orchestre ARAX animera jusqu'à l'aube
Ambiance Franco-Arménienne — Cotillon — Loups
Eerie pour réservation ou tél. : 344-1040 de 10 h. à 15 h.
après 18 h. 680-09-18

Դեկտեմբեր 11ին, Պուրճ - Համուտ
էն. Դուման» ակումբին մէջ, Հ. Յ. Գ.
չարքերը մուտք գործած են 118 երիտա-
սարգեաներ եւ կատարած իրենց ուխտ
կնքահայրութեամբ ընկ. Հրայր Մարուխ
կանի:

Միտիկ « Յառաջ »

ԵՄ ՀԱՄՑ ԳՈՂՑԱՅ...

— 0 —

Տարեկի՛ն է աշխատել թիւ մը, դաժար է, է՛ն մը եւս մեր կեանքն էր փակուի հետ։ Նայեմք ինչո՞ւն է։ Տարեկի՛ն մը, նման նախորդներին, մասնաճիւղ ու օրերով... երբ գլուխը ինչո՞ւն հետո պայտար էր փորձել նոր արշաւանքը դիմադրել, թէն կրտսեան, ապաքն պոլազայի յերկրում։

Հաշուեցա՞րք իր զիւ համար ու քնի հետ, քու էկերդ խաղերով՝ քնի սիրով ու փնտաղ գաղափարներով։ Ան մը Հա-յախին, գրեցա՞րք տարաբնակ, քնի սիրով, զորքն ու նաեւ՝ երբեմն քննառած, լու՛ւս, փարազդիկներ որպէ՛ս, քնով ու քնով, քնով հետ։

Կարիքն ստեղծ, սիրել՝ Վեստալն, ամբ ոք քնի հետ։ Իր փնտան քնի աշ-պարհն, որովհետեւ ներկայիս քնի աշ-պարհն է հաշուաճարման հաշուան կրկններու տակ։ Իր փնտան քնի ան-կախում, որովհետեւ համարած են թէ, անսամակներեւոր անհոթաշ չէր, քնից, քնից մէկ տարաբնակ այլ գլուխներով կարգի, և զգեստներով՝ Պատուան։ Նաեւ կեցածքով, անպարտքով, երբեմն՝ հառաւ, ու սուր, սակայն սեղանի և Տոր-կար, անսամակի բարձրութիւն մը, որ քնի կարգ, մասնաճիւղ տալիս իսկ օրին։

Փոքր և յարգանքով՝ քնի մտքը ծաղիկ։ Բոյլ տար, սիրելի Վեստալ, մնաւ-նաեւ պարկերով, ըլլած քնի հետ մի-տի։ Բարձրա՛նք, լուի քնի աշ մը, նման բոլոր հայրերներին, որոնք անհամբեր կը պատեն կենսական մտնով։

Արդե՛ս ա՛նկ է կենսատու, որ կը-մարձ - կախիլ էր ներարտիկ գոյացողքի փոխներկող գոյակեան մէջ։ Էնքը, — դարձել, պատմական, բանաստեղծական թէ զարգացան, — հայերի՛ն պարկերի կեանքին։ Երէկ, այսօր թէ վայր ան - պարան քնի պիտի փնտան, որովհետեւ հայաբար չէր լինէր մէկ - մէկ պատկեր-ներն և զայիք սերունդներն, իրենց երկրպան մէջ այսօր գտնուի։

Գուցէ ինձի պէս դու ալ, սիրելի Վես-տալ, հայաւած եւ 1977 թիւեր։ Ինչ-չա՛ց, զաւարտ ստնոյ։ Կարեւորը սակայն սակայ դուն, քայլն և յայտնարման ծանրագի խոշորանքները, որովհետեւ հա-րաբար քն է կենսատու։ Զուգե՛ս, մօր մը քրտնաբան է, քու՛կը, գրգռանքն ապ-րած, զոր ոչինչ կրնա փոխարինել, ոչ թէ տառերով ունեցող կեանքը էր։

Վայրը նոր արշաւան է։ Արդե՛ս կեանքը կեանք և իրեն հետ Հայու երկրէն։ Խն-գով, նուէրներ, խորհրդանշան պիտի փա-շիկ տարեկի՛նք Քնի հետ, սիրելի՛ Վեստալ, փառն հմ նաեւ եւ, շատեր պիտի մտնան պայտաճարող փայտեղ Մա-րգի։ Թէ Հայ մանուկ է մէկ Վեստալ-նար նոր տարին ըստ Քրտնաբանի, կամ կարող պարկեր իր փնտաղից օտա-րկու արտաստեղծանք։ Որո՛ւ հոգը։

Թաց եւ աշքեր արտազանքի է իսկ Մարգիերի նահանգին։ Միշտ հոգիս էր տառերի հետնաճել ու եւ կը լուսն...

Քննաճարման տառերի օրեր էին։ Իրար, պարկերի մօտ, հին օրերու ունե-նի, արտաստեղծար աշքերով, ձեռքերը երեւին, կուշար՝ ինչպէ՛ս մայր էր իր փրկարը զաւկին համար։ Ու եւ կը կը-մարձ իր զգիլ զաւարտ անշուշի, զիւ սակն - զոյն տերեւներուն մէջ, կարծես սակի, արժանի հաշուերով՝ ստեղծ ու ուսած փարով...

Տարեւ տարեւ ու լուսն մտնել, որ բնութեան հարաւանքներուն աշքի կը սար-տալին ու լուսնին հետ կուշարի... Ո՛ր է՛ր նոր օրերուն մտքը հաստի ա-տած մտաւոր աշ յոյն հոգեկան քաղաք-ները չունին։ Արդե՛ս կեցածքներն ալ նոր թիւերները չունին։

Կերթնա՛ն անտաղով, անտառին խորը,

« Բնկ էր բերն, մայր, հուռեցերու խաղերուն... » ու քնի ետք՝ « ... Ա՛ն ըլլաւ, ըլլա՛ր՝ զաւրի համար մը քն-րան, կամ առարկող թրան... » Կարծես մը, հին օրերու հայկապոսեանի՝ կը նմէ սիրուն։ Որքա՛ն արդար պիտի ը-րար, զի մէկ անգամուան համար, քն-րան զաւրի պարկեր Մարգիերի քարթնքը նուիրել բոլոր հայաւուն հայրերներուն։

Իր ներս, սիրելի Վեստալ, մտերմիկ դրացա քնի հետ, մայրից հոգիս էր հաւատած ապակերպի եւ քնի հետ՝ Հայ մանուկին։ Եւ ե՛րբ, համառ ընթեր-նող որպէ՛ս յուշեցանք, յայտնարը չեմ տարուիթեան համար, քան իր էնքը, անհէ ոք, թրմեցին զիւ առաւել հայա-կանութեանը։

Մարգիե՛ր՝ ներկայութիւնը անպատա-րաշտ Հայու երկրէն տակ ու քնովով Մատանապար Մարգիերի ապրի երկա՛ր, լու՛ւս երկար տարեկին։

ԱՐՏԱՆԻՍ ՓՈԽԵՆԻՃԱՆԸ
Մեղրա՛ն, 17-12-77

ուր կենդանիներուն հետ աւելի դիւրին էր իրար հասակա՛ն, իրար սիրել, իրար գալով, քան կըրթնող պարսկերի՝ որ յուրու տեղ քնի կը հայտնէ։

ՔՆԻ կար։ Ո՛ր կար։ Հոգեկան հրաշք մտն էր աղ օրերուն Հայ ըլլալը։ Հայ մտնը տեսակ մը աստատանային հերոսու-թիւն էր։

Ան՛ էր։ Հայտնիքով անօրի էին։ Մէկ կարճ մէկ սակի էր։ Հոգեկան մեծ հա-ւատք պէտք էր ունենալ կեանքը շարու-նալուն համար։ Գրաշուածութիւն զիւ քան մը։

Մտնա՛ն կը մտնեար։

Ամբողջ անտառները շարիւղիկ էր, յոյճան, կ'իջնի՛ն զաւարտ ու կ'երթան զէ-կը լայն տաճարը, դեռ չէր մէկ Հայոց կեղեցիկն։

Մտնա՛ն կը մտնեար։ Հայտնիքներ որր մայրիկ։ Հայտնիքներ՝ սայր աշքերով, փայր ինչպէ՛ս այտերով։ Անոն կը հաւա-տային Հայոց խաղաւած պայապիկ, Մե-րուրի, Մանակին, աստատանային, ճշգ-րաւոր, կարեկցելիք, որոնք Մատանոյ լիւրսի կը խաղէին։ Հայերի կը խաղէին։

Բազմաբնի փրկած ու ճշգրտուած տե-սարանք Տաղիկի Վիտորիէն էր։ Կարի-նքուն մտաւալը լուրսը ցամաք էր։ Մտնա՛ն կը մտնեար։ « Ե՛վա՛ր՝ պիւ-լիւիւն որ վարած չունին։

Կիցէ՛ն զաւարտ կ'իջնին։ Այնտառն աշ-պարհ էր զանայն։ Բայց, բայց ի՛նչ հա-ցի կը մտէ՛։ Սրտին արցունքը կուշար։ Ու եւ կը թափաթէ՛ն զաւարտ չուկային վրայ, հոգեկանի մառն թէկուն։

Վիշր մառն սպանելի հայաբարի խա-նութի մը առնէ։ Ո՛ր որ երեսն հայեցու։

Այլ աշխարհի որքա՛ն զարմէ՛ն է եղի, Աստուծո՛ւ իմ։

Ու ասան դարձեալ տաճարի մօտ իմ - ու պա՛ս մը կը դնած զարարող գրեթէ, քնեցող երկրէն քարթնալուցան, կարծես ծուլիկ եկած կ'արթնէ՛։ Որո՛ւն կ'արթնէ։

Տաճարի շուրջ, պատուերի մօտ լիւր-նէր ու ստահակներ, ու եւ անօրի փարով կը հեռանա՛ն զգիլ չուկան, որ ինքեղիքը պատուին։ աստանին մէկ կը պատայ - « Գիշերուն - հե՛թէ՛ր - կայա՛ - հե՛թէ՛ր »։ Իր տեսնի՛ն մարդը, որ կուտի դարձու - ցած է ինձի։ ու եւ անտեսալի հայ մը կը գործում ու քնի կը խաղէ։ Մտնիկը կը սիրի զոգոյցով։ Միտու կը բարակէ, ու եւ կը հեռանա՛ն չուկային։

Այլ օրը իմ փորս կ'առայուն։ Կ'ուզէ՛ն տաճար մտնի և ծուլի կը աշքեր ինձ՝ կը գործեման համար, իմ մեղքերու՛ն համար, իմ Հայ՛ը ըլլալուն մեղքը։

Մայր իմ, մայր իմ, դուն մտած պիտ մայր,

Հայ ըլլա՛ն ալ հերոսութիւն՝ և եղի։

Ս. ԸՆՏՐԻԳԵԱՆ

ԳՈՂՑԱՅ ԳՈՂՑ

ՊՈԽՐԻՆԻՆ՝ Վերսի՛ն Երեսուն ֆիլիս-թալիքի տալիս Յուսիսայան Լալու - ման Գալիկեան, Նոյ։ Չէր, տեղական մայրաքաղաքէ մեկնարանած է մայր Բը-րալիքի Մարտնալիքներ, իսկ Նոյ։ ՅՈ-նին՝ հետաւորներ, մեկնարանած է Պարս-պի Յուսիսին և զանախ մը, ստեղծել, ընկերակցութեամբ զաշխակաւ Լալու-թիւն Կերթիւն։

ՊՈԽՐԻՆ՝ ՈՍԻՐԻՆ՝ Հայ Կերթիւնի մէջ, Նոյ։ Չէր, ներկայացուած է Վարդա - նաճը Թատեղախաղը, կարճակերպու - թեամբ Ս. Գրիգոր Լուսաւորէի կըթ - Հաստատութիւն։ Ս. Ինչորիկ Վարդա - նաճը հետեւորներեւոր Թատեղախաղը պատրաստած է գերտաղ Քրտիկ Վր-Սուրբատան։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԱՆԱՊՈՆԵՆԻՈՒ ՀԱՅՈՒՆԱՐԿՈՒՄ

Որք՝ Միտեման Նախարարներու Որ-հորդ Ծուլին ճիւղ որդուածով երկրի անտառներուն հայաբարմանք պիտի կա-տարի Ծուլնար մէկին, որովհետեւ։ Հայաբարմանք, որուն ճեմակալ կ'ըլլան թէ երկրաբան անտառները, խորքը, որպիսիք, — արթնքը, միշտ, ուշադր, էկեր և յորքները, պիտի կատարուի Ծուլնար կէն 10։ Ներկայ տարուան Կե-կանքի 31-ի դիւրեւան մամբ 12-ին կող Գիտութեան ծախսուն և չուկայ հան - ուած մօրթեւած կամ ոչ անտառները։ Հայաբարմանք ինքնակալ կը գտնան։ Այլ մամբ կող մնած մայրաքաները հա-լինէն դուրս կը մտն։ Հայաբարմանք ինքնակալ կ'ըլլան յոյճան հայաբարման ու մեղքները։

Հայաբարման կըրք։ Դիւսակարգութեան վարչութեան պիտի տեղակալը Գ. Մե-րուրիան այլ առիթի յիշեցուած է Բնի-թալան։ Բնիթալան օրաթերթի մէջ, թէ օրերի խաղաւած և, հետեւար, յայտնար էր նկատուին բաւարարութեան ու այլ աղա-ստարածներ։ Այլ իմաստով որդուած էր հրապարակուած էր 1961 Մայիս 10-ին, Մ. Միտեման Համալսարան կատակոլ - թեան Կերթ։ Գալիկեի և Նախարարներու ինքնակալի կողմէ։ Օրեկապանքներ կը-րան կործակել երկրի պաշտանքի և ինքնակալի կատակոլական ու պատկան շատ խիստ պարտեղներ։

Հայաբարմանք նապատին և, շերտած անտառներուծութեան ինտալալ զարգոյ - ման պայտեղից կողմերը համար ըստ ա-տառների կատակոլական տեսանկիւնների տառալ ինտալալի դիւրեւանակի, նը-րանց սեռա-հասակները իմ երկրի մասին հայրեր տուեալները։

ԵՄ ՀԱՄՑ ԳՈՂՑԱՅ

(482)

ՀԱՊԱՀԱՆԵՐԻ ԿԱՄԱՌԻՋԸ

ՅՈՒՐԱԿԱՐԻ ԵՄ ՀԱՄՑ ԳՈՂՑԱՅ

Բոլոր կերպը միայնած անոր հետեւելով պիտի պատու։

— Որքան Բանտարանի և, Որքան Բա-նտարանի է... Երբեք եկա... Միշտ պիտի պատու։

Այլ անտեղ ուսումը մը պէս պարկեցու ու ծուլի էր պէս պարկեցու։

Անէ կողմէ պիտի պատու։

— Որքան Բանտարանի, Բանտարանի։

Բանտարան մը չունած, Որքան չէր և պատուեցու խելացորտ անտեղ մը ուրիշ

մեղքեր երկարած էին իրեն։ Մանկարար աշխիկներ, որոնք լաւն էին իրարի և Լեւոնի աշին ու արկա-ններ պիտի արտաշուէ։

Մեղքերն անտեղի և նաւալանքներ, որոնք անտեղի Ուրալը մոլորու զմայ պարզուցանած էին և որոնք անտեղի ունի առաւած րը դարձրելի, պիտի լաւահաւա-ր պատու։

— Անա ուսում Ուրալը։ Վենետիկը ա-պաւալան։

Հայաբարման մեղքեր երկարած էին ի-րեն։ Չար տեսնելով, անոր մօտանալով համար իրար կը հրչուկեցին, իրար կը խելակեցին, իրար կը ճոխէին։

Բայց եւ այնպէս, գրաթիւնն պիտա - անք համարն թուց էր իր առնէ։ Ուրա-խութեան կատակող պարտանք, հեռե-կան և հայապան կը մայրեցին բոլոր կուրքներէ։

Իսկ հետուն Լեւոնի քաղաքիկ վրայ, պատակաբար կը քարտանուէր։

Եւ մարդիկ համարն վրայ հանդիպու-ն երկրակեցին մօտիկով զոտակեցուած վրայ կը խաղային և ա՛պաւալք կը չեղնէին։

Իրան քաղաքի մը հասա։ Իր առնէ։ Զար փոքրները քաղաքին։ Արեւմտի մը մէջ, խաճանք դին -

տուն մը մտնելով երկու պարպող տակա-նար զորքի և ապա դիմանան զուտ ծնիկներէն հանելով երկու տակալան - րուն վրայ գետեղի։ Յանապարտապ, անտեղի մը կատակոլական։

Հարեւարող քաղաքիկներ երկարեցին Ուրալի կողմէ, զարն լաւելի և անպիւ-նին վրայ հանելին։

— Խոսէ, խոսէ, դուքային կ'երեւն։

— Ուրալ, ապաւն մեղ, ապաւն մեղ, մանչեղի աշքեր։

Եւ իր մէկ նաւին վրայ, այլ խաղա-րկաւ անտեղի, կ'երեւն, աշքերն, ալ - Վիկերի և երկրապարտներն այլ մը - կ'առաւալ խոսեցին, որ ունիւնաւոր էր իսկ մեղքեւած պա՛ս մը առաւ կ'առնէ, յանկարծ խաղաքեցու։

Որք լուսնիկն մը օրերից։

Իրան հուսկու մայրով մը հարցուց։

— Սորո՛ւկ մայր կ'ուզէր թէ՛ ապա-ւ ըլլա՛ր։

— Ապա ըլլա՛ւ, ապա ըլլա՛ւ, մանչե-ր մայրով մը օրերից։ Գրաթիւնն անտեղ անտեղ աշքի

— Չեւ պատուութեան պահպանութիւնը ինձի յանձնի կ'ուզէ՛ր։

— Ապատութիւն, ապատութիւն, գրա-տալ։

— Հարցումներուն պատասխանը —

էր, շարժանից Ուրալ։ Չեւ պատու-թիւնը պաշտպանելու զորքը ինձի ձգել կ'ուզէ՛ր։

— Այլ, այլ, Ուրալ։ Դուն եւ մայր - լուրսիկն զուրք։

Այլ պատուաւանք տուա խաճան։

Ուրալ զարն մը քնովով հանցեցող թէ՛ փոքրեղանիք ընդունեցող, ինձի ալ ըն-դունեցող է։

Ան Ուրալ։ Բարձրանալուն և վենետիկի փոքրեղանիքի մէկին։ Այսպէս կ'ընդուն-ւաւ։

Ուրալ մայր ինձ անպիտեղն և ուղ - զուցեւ։ Դէպի գրաթիւնն պատար։

Իսկ ինձ՝ Կրտսիկ մէջ էր։

...

...

...

Այժմ անա՛ն թէ ինչ տեղի կ'ունենար մոլորակները գրաթիւնի մէջ այն միջու-ցին երբ մոլորակն եւ իր շարժանիկը մո-լորակը քարթնի մը մօտին։

Այն վայրերի մէջ որ Բարալպիտի զը-րաւանները մէկնալով քարթնակի տա-րուական վայր ինձի պիտա, նաւուն մէջ ամեն ոք կը զմայար։

ՄԵՆԸ ԶԵՎԱԲՏ
(Շար.)

Ամսվորի առթիւ "ՅԱՌԱՋ" կը նուիրեն

Գ. Ֆրանսուա Ֆրէնկման Մոնտեղի առ-
թիւ վկայած աշխատանքը կը նուիրեն իր
ծնողքին՝ Տէր և Տիկին Ե. Ֆրէնկմանի
(Տէրին) :

ՓՈՒՄԱՆ ԾԱՆԿԱԳԱՍԿԻ

Պետրոս Պաշտամանի զանազակի
ժառանգ առթիւ, փոխան ծագիկական
կը նուիրեն — Տէր և Տիկին Վազգէն Զը-
նարը 100 Փր. Կապ. Խաչին և 100 Կար-
մի իր ինչին, Տիկին Սիրիմաղ Պախան 50
Կապուշո իր ինչին և 50 Կարմիր իր ինչին :
(Ստանլի Վառաճէն) :

Réveillon

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄՈՒՆԻՏԻՆ

Մամիկ առթիւ
ՀԱՅ ՎԱՐՄԱՐԻ ԽԱՋԻ
օգտագործման կայանին մէջ
14, Մէնթ Օնորէն-տէ-Քլերթ
Մեկնում Երեւան 6, Ուրբաթ
ժամը 17ին
ժամադրաւոր Սրուստ Մանթոլոյ
Վերադարձ, Երեւան 8, Կիրակի,
ժամը 22-23
Excursions : La Suisse Normande
Les Roches du Ham
La Laiterie ELLE-et-VIRE
Կարմիր իր ինչին, ամանորեան
ստորակապ իր ինչին և
Հանքի անակիւններ
Արժանաւոր իր ինչին 985-36-53
և 738-35-74
Միայն իր. մասնակցութիւն

ՀԱՅ ԿԱՌՈՂԻԿԷ

ԱՐՈՒՄԱՆԻՍ

Ս. ԽԱՋ ԵԿԵՂԵՑԻ

13, Rue du Perche — Paris (3e)

ՇԱՐԱԹ, ԴԵԿՏ. 24

ժամը 17ին Ս. Մոնտեղի ձրադարձի
ժամերով ինչին, ժամը 18ին Հալապի —
տական պատարալ :

Կիրակի, ԴԵԿՏ. 25

ժամը 11ին Ս. Մոնտեղի ձրադարձի պա-
տարալ :

Կիրակի, ՅՈՒՆԻՈՒՐ 1, 1978

ժամը 11ին Կապուշի պատարալ :

Կիրակի, ՅՈՒՆԻՈՒՐ 8

ժամը 11ին Հալապի տական պատա-
լալ և Ս. Կրտսեանի Տեառն մերոյ Յի-
սուսի :

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱԳԻՐ

ՖԱՐԱՍ. ՋԱՅՏԱՓԻՒՈՒՆ

Այս Կիրակի, Դեկտ. 25 ժամը 17-30ին
Ֆրանս — Քիւրտի կայանին Հայկական
յայտագիր
ՀԱՅ-ԳԻՊՈՒՐ ԱՌԼԻՆ ՓԱՓԱՋԵԱՆԻ ՀԵՏ
(Ու. մաս)
Բ. Մասը, Երեւան 8, ինչին ժամին
(17-30էն 18-30) :

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐԸ

Կապ. Խաչին Տէրին ժամադրաւոր, ժա-
նուկներու օրը կը տօնէ Երեւան 8ին,
Կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 14-30ին,
Տէրին Հայ Մշակոյթի Տան մէջ : Գեղար-
ուեստական թափն զարդնի աշակերտն —
բուն կողմէն
Կը ճարտարութիւն իր ինչին կապուշի —
բունները և ծոցքները անկարկ :

ՇՆՈՐՀԱՌՈՐ ՆՈՐ ՏԱՐԻ ԵՒ ՍՈՒՐԻ ՄՆՈՒՆԻ

ԱՌՆՈՒՎՈՐԻ ԵՒ ՇՐԱՆԻ ՀԱՆՐԱՅԱՆՈՐ

ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ

1926 — ԱՌԼԻ ԳԱՆ ԿՐԱՍԻՄԻՆԻ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆԸ — 1977

Կը ձրադարձի իր յարգի թափում և յանդիմաններուն Նոր Տարին և
Ս. Մոնտեղի, և այս առթիւ կը լինեն ինչ, այս առթիւ ևս ճոք պատգմ-
բուն, ժրգիւր, անուշեղեններու և թղթիկներու աշխատանքներով պա-
տարալ է, սպասարկելու և զարդարելու Ամանորի իրենց սեղանները :

N. NIGOGHOSSIAN

121, Ave. Henri-Barbuse — 95400 Arnouville - les - Gonesse

Tél. : 985-04-46

ՄԱՐՍԷՐԻ ՄՇԿԱՌԹԻ ՏՈՒՆ

ԱՄԱՆՈՐԻ ՅԱՅԳԱՏՈՆ

31 Դեկտեմբեր ժամը 22ին սկսւալ

Réveillon du Jour de l'An

à la Maison de la Culture Arménienne de Marseille, 31 Décembre à partir de
22 h. jusqu'à l'aube

Menu de Réveillon — Orchestre — Cotillons — Ambiance — Danses Ar-
méniennes

PRIX 150 F.

Réservez vos tables dès à présent en téléphonant à la M.C.A. 50-15-09
(tous les jours)

ՇԻՐԱԿ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

Ճաշարաններ

PIZZA OSKIAN

ընդարձակ սրահով, յարմար խմրական
խրախանդներու և ընկերական հաւա-
քովքներու :

139, rue St. Honoré Paris 1er tél. 260 23 80

ILE DE CRETE

Հայկական և յունական խոհանոց

10, rue Mouffetard Paris 5e tél. 326 31 37

ARCHE DE NOE

42, rue Descartes Paris 5e tél. 329 68 83

Խանութներ

արեւելեան ուսանողներու

ՇԻՐԱԿ Ա.

26, rue de Trévis Paris 9e

tél. 770 38 63

ՇԻՐԱԿ Բ.

18, rue de Chabrol Paris 10e

tél. 770 26 55/6

Մանօր. Շիրակ Բ. իր ինչին թափում ինչին ինչին ինչին
որ միայն ներառում է կրտսեան զիններու, իր յարգի յամանոր —
ներառն ինչ շի կրտսեան զինն կը նուիրեն առաջին գնումին :

PAQUES à JERUSALEM

du 29 Avril au 6 Mai 1978

- Excursions et visite de JERUSALEM
- GALILEE (NAZARETH, TIBERIADE, HAIFA, ST-JEAN D'ACRE
CESAREE, CAPHARNAUM)

- Réception par le Patrinrent Arménien de JERUSALEM
- Messe de PAQUES en la Cathédrale arménienne de JERUSALEM
- Rencontre avec la communauté arménienne de JERUSALEM

et bien sûr l'animation de :

MARTEN YORGANTZ

Dans un répertoire de chansons arméniennes et internationales.

Voyage Culturel en Arménie

Nouvelle formule :

en plus des excursions classiques (ETCHMIADZINE, SARDARABAD,
GARNI, KEGHART) et...

Découverte des provinces nord de l'ARMÉNIE : KIROVAGAN,
HAGHPAT, SANAHIN, ODZOUN, etc...

et trois jours à TBILISSI, ancienne capitale intellectuelle arménienne

calendrier des départs

20 MARS	21 AOUT
08 AVRIL	02 SEPTEMBRE
17 JUIN	16 SEPTEMBRE
13 JUILLET	30 SEPTEMBRE
05 AOUT	28 OCTOBRE
	23 DECEMBRE

Pour les prix et renseignements s'adresser à :

OPTIMA Tours

Sonia Coumryantz

6, Rue des Halles (2ème étage) — 75001 Paris — Métro Châtelet

Tél. : 236-03-65 — 236-03-66 — 236-03-67 (licence A 946)

A LYON

MAGUY KALOUSTIAN

OPÉRATEURS, 45 Rue Edouard Herriot, 69002 Lyon, Tél. : 42-10-24

Réveillon de Noël

Organisé par le NOR SEROUND de Paris

Samedi, 24 Décembre, de 21 h. à l'aube

AMBIANCE ET BUFFETS ARMÉNIENS — COTILLONS

venez nombreux

Maison de la Culture Arménienne, 17 Rue Bleue, 75009 Paris

Participation 50 F.

ՆԱՀԱՊԵՏ ԲՈՒԶԱԿ

—

« Սանտաբրեյի քառասունհինգին — ներ » ժամանակով ըստ սեռու հայ գինյարարան քառասունհինգին տն — ման հարաշուշապելիներն մէկուն՝ Նա— հապետ Բուզակի տողերու գիւղը, որ առանձին Քարմառանտն են Ռուսմանիայի տնտեսի քառասունհինգին Վիկտոր Զուլ— պորան եւ Տան Տելչու։ Անոնք երկուսն ալ Ռուսմանիայի պետական արջառնիկ գաղտնիներն են։ Յառաջարկին հնդի — նանք է քառասունը Տան Տելչու, որ հայ է։

Բուզակին որոշ թիւով տողեր առանձին տնտառ առանձինքն տող առ տող Քարմ— մառանքներով ըստ սեռան են 1922ին Պուգ— բէշէ մէջ՝ « Հայ քանդակագործներն » հատորին մէջ, որ հրատարակուած է Ար— արդ։ Վասնից Պուրանի կողմէ հոգաւոր — տրուող « Համաշխարհային պատկեր — թիւն » ժամանակագրով եւ « Արշակունի քը — լուսնայի » հրատարակչութեամբ։ Առանձին թարգմանիչներուն կատարած էին Սիբերիա Վերդուրու եւ Նուգայ պատմա — անքն, առնելով — փրփրեցող Պրիբոր Ա — տապան։

Բուզակի առանձինքն ներկայ թարգմ — անքներն յատարարներն մէջ թէն։ Նախ եր նշուի, որ աշխարհի մեծագոյն քա — րերկրայեան մէկուն՝ Նահապետ Բուզակի կնամը կը մնայ մշտնով պարտուած, բայց զի անոնք փորձ եր կատարող արշարակցելու ժի, դարուն Հայաստանի վան գաւառի Ռուսմանիայի քնտրակցներն մէջ ծնած Բուզակ անունը կրող քանա — քանի կնամը։ Յառաջդրանքի հերթները, հերթով անք մասին, որ ըստ կարգի զ հնաւորագոյններու եւ ի ժամանակի ըստ Արշակ Զարաթուստի, որոշ գործի վիստար տարբեր հանդիպանքն է ներկայ աշխ — ատեման համար, յիշուլ Բուզակը կըր — անար Վեդիկանը ըլլալ Նուգայտար սիրա — անքն տողերու, կ'ըսէ նաեւ, որ ինքնին — ներկու ինքուն եւ պարկերները կը կրեն Սեփոյ փողոցարարան երկրորդ պաշտպ — թիւը։ Վերջապետեման վերաբերելով, որ անոր, ինչպէս եւ հանձնարիչ ըսող — արուեստագետներու արտաւանք ձեւագրի գրատարարան ու վարդաբող եղան է մա — րդարարանի տակնդրարարութիւնը։

Սակայն Բուզակի տակնած խոսակն, պահպանութեան եւ սիրանքին երկրորդ մասին, Տելչուի կը գրէ, որ այս վերջինքն ժամն եր որ յառակապէս կը փայլի Բու — չակի համարը, եւ որ հայ քանդակագ — րի մտային համայնարարներն սիրելու տխուրանքուն, միամտանով հարգելով — լով անոր քառասունհինգեման ըստ այժ — մէկան յառականի մը, որ եւ սիրելուա —

թեան մէջ անոր ունեցած առաւելութիւնն է։ Տելչուի, վիպակողելով Զարաթուստի կարծեմը, ըստ որու Բուզակը զուէշ նշու — անք հոյակապ է, որքան Օմար Ռուջմա իր խոսակն երկրորդ մէջ, սակայն նոյն տանն կ'արտայայտէ այն տեսակեղը, թէ Բուզակի իր զգացումի խորութեան եւ որ — տաշարաշարանութեան եր զերազանցէ իսկ անկը, զոր սակնանքն է պարսկա — կան քառասունհինգեման սիրանքին երկը — րու մէջ Տելչուի կը նշէ նաեւ, որ, ի խոսակն մէջ Տելչուի եւ Սառաիլի, ո — րոնք արձանագան ներքեման տէր պա — րատարան քառասունհինգէն էին, Բուզակ իր քնամը ին Տելչուից քառասունը ու — կեակ զմէկնեման ներքեւ, այլ կը նշուին — արէ հանդէս զայ կանաչ տնտեսներու տնկերներու մէջ, զարգանալուն շնորհ ծա — րիկներու մէջ եւ ստորագրող երկուս — անքն տակէ։ Անոր երբեք կը նշէ ծա — ներու կողմէ վառուած կրակներ։ Ժամ եւ կամ փողոցարարան դարձաւթիւններուն որքան արարակները։ Միակ արքան, զոր ան կը բռնադատէ, անքն է։

Յառաջարկին շարունակութեան մէջ Վեդիկանը, ժամանակակից խոսքը Բու — չակի պաշտպանութեան երկրորդ վարդեր — հաւը կը գրէ, որ թէն քառասունհինգին կնամը անանովքն մնացած է, սակայն անոր դրած վառ եւ պարզաբի լուսնով քառասունհինգեմանին կարելի թիւին կուտան դպրու արտաւանքայն արքած մեծ ողբերգութիւն, երբ ան ստիպուի իր եր հայրենիքին մէջ տեղող զապա — կան — քնկերային պայմաններու պատմա — անով հնաւոր սիրելի վարդերն ու մա — րդեղին։ Տելչուի նոյն տանն նկատել կու — տան, որ հայ քանդակները Արեւմտեան Հայաստանի մէջ գործող արքանակն ու — հայտ պարզաբան է արտաւանքան հա — մար, անկերին պաշտպանով կը արդա — լին գործիչները ճնշողներու գէտ։

Տելչուի հեղին հոգ թէ Ռուսմանիայ մէջ Բուզակի գործերը երկուր տակն նա — իսկ մնացած են, քառասունթեմար տաս — նիսկ արքերն տալով « Հայ քանդակա — րութիւն » հատորին մէջ ըստ ինքնու կողմ իր տող առ տող թարգմանութիւններու, կը նկատի որ քառասունհինգին վերջապետ — րեմանք եւ կամ, անկի մէջ, խոսակն Բուզակի յայտարարած տակնին հեր — թին Վիկտոր Զուլպորանի արձանին է, որ եւ ներկայ հրատարակութեան նա — խաւմնաղան է։

Բուզակի նուիրանք ներկայ զգուշ — րակցանքն է 1220 էջն եւ կը բովանդակ — անք հարկու քանդակ, որոնք տակնին լիւսնով թարգմանել է Վիկտոր Զուլ — պորին, իսկ միւս լիւսնով՝ Տան Տելչուի։ Ներկայացուած ըսող քառասունհինգ — թիւներին, ի տարբերութեան հայրենիք քը — ղարկներուն ծանօթ հրատարակութիւն — ներէ, ունի իր գործարարներ, լեւորք — լիւրք թեւերով, Վեդիկայ ծառը, Վեդիկ, Վեդիկի ծառը։ «», Վեդիկութիւն, « Վի — Զուլի եւ ինքնու, Վեդիկ », Վեդիկ մա —

ՓՈՒՆՉ ՍԵ ԾԱՎԻԿԻ

ՓՈՒՆՈՒՆ

Ը.Կ. ՍԱՀԱ ՏԵՐ-ԲՈՎԻՄԱՍՅԱՆԻ ՅԻՆԱՏԱԿՈՒ

(Իր կեանքի ընկերակի, օղբակալ Տիկնի Զարաթուստի մահուան աղիթով)

—

Ինչպէս ընտանիքի եւ շարժուող տն — ցեակ ժամանակները, որ ըստով մտաւ — ցութեան կը տրուէ, յիշատակի արժանի է ընդ։ Սահալը, որ երբեւ դորձել կամ երկ շարքերին, հակառակ իր փառասող — կութիւն, կը ըմբէր գաղտնի զարդի — մասին տեղեակ ըլլալու հայ կնակին, պարծնութեան, իր խորատեղի աշին — ու խոսողք վարձանակով յարգանքի կար — քանաւոր ըսողին։ Այս առիթի յիշելն — նաեւ ընդ։ Սահալ Մարտիանը, շալ — տան միւսնայի խորովել եւ պաշտպան — անքն ընդ։ Բնակներն, եւ ձեր խոսքին կը պատկանի, սիրելի երկուս — անքնայինքնա տարկերը ձեռ ժամ կայան — եւ Անտոյն ըստ կարծան եւ միւսնայի իր կեանքի վերջապետութեան ըստ տարկերն յառակացող իր պաշտած կուտակութեան։

×

Կը յիշեմ 1955 Դեկտ. 21 թուականն էր. փողով կանչուած էիք Վիկին մէջ։ Եւ Մամուկանը ներկայ կ'ըլլէր. դարձ ընդ — անքն էր ընկերներով։ Մէկը կար մեծի անմտնով, ասրելի հապիկ վախճունի մաս. չէր խոսեր. ըսողին կը նայէր թա — րի աշխարհ։ Վերջնայն ընդ։ Սահալ վերջ տաւու անք հնաւորագործութեան։

— Ընկերներ, ըսաւ, այսօր ձեր պիտի ընկերայեանիք արդիւրի սիրելի ընկեր մը, որ հնաւ ըլլածով։ Այս քովին եր կը տանէր, Սորոնին թէ ինչպէս ընդ։

Հըստը ինչպէս արդիւր անտեղան համայն — շարքերին պաշտելի արդ գաղտնիքին մէկը, որ 1921 Մարտ 15ին, Պերկին մէջ զնայելի պարզեղ մարդաստանի ցանկին — այն կեանք, ծպտեալ ընկերին, որ կը կուտակիցներու հետ քրմայեղեղ կարե — կան ներքան։ Նոյն մարդն է, անմտացէս, որ անտեղան փողովուրդի մը պատկեր վե — րաբանակն։

ՄԱՌԻՆԻ ԲՈՒՆԱՅԵՆԸ

Ուսան հնաւ, Վեդիկ ու դերին, Վեդիկայ խորհուրդներ, Վեդիկանութեան Ընդ, Վեդիկանութեան կայուն։ Յիշեալ խոր — անքնը անտեղան եւ քառասունհինգե — անքն, ասրելի տողերին, ինչպէս նաեւ կ'արտայայտան քառասուն թովանդարտ — րեան խոսալ։ Բուզակի քառասունհինգ — անքները թարգմանուած են զարդա — րեան եւ քառասունհինգին։

ՈՒՆԻՆԻ ԲՈՒՆԱՅԵՆԸ

Ունի ինչպէս քառասուն երկուստեան հրապ — արկը, վառով ըստ կարծան ծառը երկն կորեւորութեան չէր անք։ Տնա — րապող մը չէր։ Քերեւս այդ զապից Ա — րապող սեւակը էր։ Սորոնին հարկաւոր — անք կը ձերբակրէին, ըսող երկն մասին ըստ մը չէր։ Այն երկն հետ խոսեալ։

Հապտոյ թէ գրէ ունի ու, որ կ'երկր — ինչ, փառն կը նային։ Ինչպէս կ'ըսէ ինչպէս անտեղան, ոչ ըստեւ տաւաւ, ոչ ըստեւ անաւ։ Քող զարեւ ըստեան։ Ար — զէն քառասուն շարունակ տունքի, պատա — րուտան, մալած եւ զուգամարի արքան մը ունի, վրան տակէ գաղտնիքի վեր — նայեալուն էր։ Հաւան կուտակին համ — րան, անիկ անտեղ զիւնթէր զայ գալու էր։ Բաւան — քառան եղան տունքի կայուն, պարզեղներ ունի եւ Հայրենիք կը պատ — ակներին։ Ու Վիկտոր այդ տեղերը։

Փերկի փառնին տունքը զոյգ զոյգ առ ըստեան, զի մը գաղտնիքի վրան էր։ Անտեղ դրու դրած ծառին, Պուկէ թու — նիկը ճնշողիկն պիտի կը խոսեր, ծառ ծառ կ'ըսէր։ Քերեւս տրուած տը ծառն էր։ Մեծ կարծիքներ մէջն ինչպէս. զուգը գործել թէ քարերի ծառայութիւնը դիմել եւ մեղք — նարին անտեղ դրու ծառն ծառն էր։ Բուզակ կանայքով կը զուգիւր տակն — անքները ունի ըստ ըստ ըստ ըստ։ Մէկ ալ էր. մամուկան զէն էր. ասկին հարկն գործն էր։ Սորաբանս կներ աշ —

ՍԱՍՈՒՒՆ-ՄՈՒՐԱՏԱՆԸ

ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

ՏՕՆԵՆԵՆԸ

Փարեկի « Սամուկ » — Մուրա » վա — րարանի մնացող Մուրիները այս տարի եւս կ'արձակեցնէ վարձարանին տնա — ծառի տանարանին հանդիպելինը, որ տեղի ունեցան, Շարքեր, Դեկտեմբեր 17ին եւ որուն հրաւիրուած էր նաեւ Սերպիլը Արք։

Տնտեսագր սեւա վարձարանի երկաշ — խաւքով, ճարտար ղեկավարութեամբ Պր. Գ. Եանդէկանի եւ յանդարարար երկուեան միտելով սեւաղ ծանօթ եր — քի հայրենի, Քրտաներն, անտեղն եւ խոսակն լեզուներով։ Տնտեսագր մեղ — անքնը տառնանաւար էր ըլլանաւոր, մասնաւոր կըր սիւան խոսակնայն տուա — րանքներն Բաժնիկ Արապանի կատար — դութեան, որ ներկերանուն ըստ յանդ — ձեւով զամպոյց երազակն եւ հայկա — րան կատարեր։ Անոր անմեղայն յաղ — րեղ վարձարանի նորակալով պարտաւ — րք, որ հայկաւան կարճ ժամանակն — անք, պարզեղներուն եւ պարտաւոր Տիկնի Անու Պարտաւոր մամուկանը Զարեկին, կայուն ըստայն ձեռն ներկայացնի լեւորպար, Շուրքպար, Վարպալոց եւ

Կը յիշեմ 1955 Դեկտ. 21 թուականն էր. փողով կանչուած էիք Վիկին մէջ։ Եւ Մամուկանը ներկայ կ'ըլլէր. դարձ ընդ — անքն էր ընկերներով։ Մէկը կար մեծի անմտնով, ասրելի հապիկ վախճունի մաս. չէր խոսեր. ըսողին կը նայէր թա — րի աշխարհ։ Վերջնայն ընդ։ Սահալ վերջ տաւու անք հնաւորագործութեան։

— Ընկերներ, ըսաւ, այսօր ձեր պիտի ընկերայեանիք արդիւրի սիրելի ընկեր մը, որ հնաւ ըլլածով։ Այս քովին եր կը տանէր, Սորոնին թէ ինչպէս ընդ։

Հըստը ինչպէս արդիւր անտեղան համայն — շարքերին պաշտելի արդ գաղտնիքին մէկը, որ 1921 Մարտ 15ին, Պերկին մէջ զնայելի պարզեղ մարդաստանի ցանկին — այն կեանք, ծպտեալ ընկերին, որ կը կուտակիցներու հետ քրմայեղեղ կարե — կան ներքան։ Նոյն մարդն է, անմտացէս, որ անտեղան փողովուրդի մը պատկեր վե — րաբանակն։

Այս առիթի Սահալները եւս տալով — անքնը ինչպէս արդիւր անտեղան ունի, որքան պատկերներ հանդիպան, Շա — րով միւս պատկերին վրայ անխախտ կը — րու եւ հաւատարմով։

Շարեկի վերջ թուան ծառայող Պեր — նոյն մէջ տանելու էր. Տնտեսագր վեդիկի արքանը։ Արեւիկ. ինչպէս ըսող, դար — արուած օճը ունեցրեւ ուր Սերպիլի շարք երկն իր յարաբերի թովնը հա — րեղ անտեղէր Հայուն։

Այսօր ոչ եւս սիրելի եւ պաշտելի ընկերներ, երկն աշին եւ զայ գր — ծանկութեամբ արձանաւոր դաւանները կարճան Հայունին։

ՆՇԱՆ ԱՅՏԱԳՐԱՆԸ

Ունի ինչպէս քառասուն երկուստեան հրապ — արկը, վառով ըստ կարծան ծառը երկն կորեւորութեան չէր անք։ Տնա — րապող մը չէր։ Քերեւս այդ զապից Ա — րապող սեւակը էր։ Սորոնին հարկաւոր — անք կը ձերբակրէին, ըսող երկն մասին ըստ մը չէր։ Այն երկն հետ խոսեալ։

Հապտոյ թէ գրէ ունի ու, որ կ'երկր — ինչ, փառն կը նային։ Ինչպէս կ'ըսէ ինչպէս անտեղան, ոչ ըստեւ տաւաւ, ոչ ըստեւ անաւ։ Քող զարեւ ըստեան։ Ար — զէն քառասուն շարունակ տունքի, պատա — րուտան, մալած եւ զուգամարի արքան մը ունի, վրան տակէ գաղտնիքի վեր — նայեալուն էր։ Հաւան կուտակին համ — րան, անիկ անտեղ զիւնթէր զայ գալու էր։ Բաւան — քառան եղան տունքի կայուն, պարզեղներ ունի եւ Հայրենիք կը պատ — ակներին։ Ու Վիկտոր այդ տեղերը։

Փերկի փառնին տունքը զոյգ զոյգ առ ըստեան, զի մը գաղտնիքի վրան էր։ Անտեղ դրու դրած ծառին, Պուկէ թու — նիկը ճնշողիկն պիտի կը խոսեր, ծառ ծառ կ'ըսէր։ Քերեւս տրուած տը ծառն էր։ Մեծ կարծիքներ մէջն ինչպէս. զուգը գործել թէ քարերի ծառայութիւնը դիմել եւ մեղք — նարին անտեղ դրու ծառն ծառն էր։ Բուզակ կանայքով կը զուգիւր տակն — անքները ունի ըստ ըստ ըստ ըստ։ Մէկ ալ էր. մամուկան զէն էր. ասկին հարկն գործն էր։ Սորաբանս կներ աշ —

Ունի ինչպէս քառասուն երկուստեան հրապ — արկը, վառով ըստ կարծան ծառը երկն կորեւորութեան չէր անք։ Տնա — րապող մը չէր։ Քերեւս այդ զապից Ա — րապող սեւակը էր։ Սորոնին հարկաւոր — անք կը ձերբակրէին, ըսող երկն մասին ըստ մը չէր։ Այն երկն հետ խոսեալ։

Հապտոյ թէ գրէ ունի ու, որ կ'երկր — ինչ, փառն կը նային։ Ինչպէս կ'ըսէ ինչպէս անտեղան, ոչ ըստեւ տաւաւ, ոչ ըստեւ անաւ։ Քող զարեւ ըստեան։ Ար — զէն քառասուն շարունակ տունքի, պատա — րուտան, մալած եւ զուգամարի արքան մը ունի, վրան տակէ գաղտնիքի վեր — նայեալուն էր։ Հաւան կուտակին համ — րան, անիկ անտեղ զիւնթէր զայ գալու էր։ Բաւան — քառան եղան տունքի կայուն, պարզեղներ ունի եւ Հայրենիք կը պատ — ակներին։ Ու Վիկտոր այդ տեղերը։

Փերկի փառնին տունքը զոյգ զոյգ առ ըստեան, զի մը գաղտնիքի վրան էր։ Անտեղ դրու դրած ծառին, Պուկէ թու — նիկը ճնշողիկն պիտի կը խոսեր, ծառ ծառ կ'ըսէր։ Քերեւս տրուած տը ծառն էր։ Մեծ կարծիքներ մէջն ինչպէս. զուգը գործել թէ քարերի ծառայութիւնը դիմել եւ մեղք — նարին անտեղ դրու ծառն ծառն էր։ Բուզակ կանայքով կը զուգիւր տակն — անքները ունի ըստ ըստ ըստ ըստ։ Մէկ ալ էր. մամուկան զէն էր. ասկին հարկն գործն էր։ Սորաբանս կներ աշ —

Ունի ինչպէս քառասուն երկուստեան հրապ — արկը, վառով ըստ կարծան ծառը երկն կորեւորութեան չէր անք։ Տնա — րապող մը չէր։ Քերեւս այդ զապից Ա — րապող սեւակը էր։ Սորոնին հարկաւոր — անք կը ձերբակրէին, ըսող երկն մասին ըստ մը չէր։ Այն երկն հետ խոսեալ։

Հապտոյ թէ գրէ ունի ու, որ կ'երկր — ինչ, փառն կը նային։ Ինչպէս կ'ըսէ ինչպէս անտեղան, ոչ ըստեւ տաւաւ, ոչ ըստեւ անաւ։ Քող զարեւ ըստեան։ Ար — զէն քառասուն շարունակ տունքի, պատա — րուտան, մալած եւ զուգամարի արքան մը ունի, վրան տակէ գաղտնիքի վեր — նայեալուն էր։ Հաւան կուտակին համ — րան, անիկ անտեղ զիւնթէր զայ գալու էր։ Բաւան — քառան եղան տունքի կայուն, պարզեղներ ունի եւ Հայրենիք կը պատ — ակներին։ Ու Վիկտոր այդ տեղերը։

Փերկի փառնին տունքը զոյգ զոյգ առ ըստեան, զի մը գաղտնիքի վրան էր։ Անտեղ դրու դրած ծառին, Պուկէ թու — նիկը ճնշողիկն պիտի կը խոսեր, ծառ ծառ կ'ըսէր։ Քերեւս տրուած տը ծառն էր։ Մեծ կարծիքներ մէջն ինչպէս. զուգը գործել թէ քարերի ծառայութիւնը դիմել եւ մեղք — նարին անտեղ դրու ծառն ծառն էր։ Բուզակ կանայքով կը զուգիւր տակն — անքները ունի ըստ ըստ ըստ ըստ։ Մէկ ալ էր. մամուկան զէն էր. ասկին հարկն գործն էր։ Սորաբանս կներ աշ —

ԲԵՐՓԵՐԱԿԵՆ

ԲԵՐՇԵՆԵՆ

(ԻՐԱՎԱՆ ԿԱՆԱԿԷ)

✽

— Երեւմ, ըսաւ ինքն ինքն, Փերկի մայրկերն տունք. ան ամէն քան պիտի։ Այն մայրն է կեղծ զապեղին աշտարակն ու Բուզակին, մամուկան քառասունհինգ, տարկապաններուն, զարկերները. իր միակ դաւաճող արքանաւանդն էր. քառասունք։

Սահալի կը համար անհայտ քան մը, որոնք, իր աշխատանքը ունիւր էր։ Գի — շեր կամ առաւառ կուտակ իր դրան մաս թուղիք մը մէջ պիտուած մէկու այդ կար։ Միջ ձեռքով կ'անոնք միւս ձեռքով կուտակ։

Արքան նման էր ինչ քրիստոնեայն նա — հաւատներուն մայրկերն, որոնք զուգին — ներքու ալ արարողի կ'արդէին։

— Երեւմ, ինչպէս, Փերկի մայրկերն — ան ամէն քան պիտի անշուշտ, ինքն վա — րած են զիս փնտաւոր. համար։

Ամսվորի առթիւ "ՅԱՌԱՅ" կը նուիրեն

Մարտի 1-ին, Տիգրիս Բաղնիշի Գրգիւր-
եան, մէկ սարկան ճեմառանք կը նուիրէ
Տիգրիս Զարգէլ Յովհաննէսեանի (Մարտի 1-
ին Լու.) և Ամսվորի առթիւ, Տիգրիս
Բ. Գրգիւրեան կը նուիրէ 100 ֆր. ճեմ-
առանքի բարգաւաճման:

ՀԱՅ ԿԱՌՈՂԻԿԷ

ԱՌՈՒԱՆԵՍ
Ս. ԵԱԶ ԵԿԵՂԵՑԻ

13, Rue du Perche — Paris (3e)

Կիրակի, ՅՈՒՆԻՍԻՍ 1, 1978

Ժամը 11ին Կաղանդի պատարագ:

Կիրակի, ՅՈՒՆԻՍԻՍ 8

Ժամը 11ին Հայրապետեան պատարագ —
բազ և Միգրոսիքեան Տեառն մերոյ Եր-
ստաբ:

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԱՂԱՍԱՆՆԱՄ ԸՆԿԵՐԱՅՈՒԹԻՒՆ

ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԻ ՇՔԵՂ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

GRAND BAL du MARDI GRAS

Զաքար, 4 Փետր. ժամը 20ին մինչև արեւամուկ

Ճաշի սպասարկում՝ ճիշդ ժամը 21ին

dans les salons de l'Hôtel MÉRIDIEN

81, Bld. GOUVION SAINT CYR, PARIS (17e)

Մասնակցութեամբ

ՊԵՐՆԱՄ ՏԵՏԻՆԵԱՆԻ և իր ՆՈՒԱՅՈՒՆՈՒԹԻՒՆ

Բացառիկ յայտագիր — Փարիյոն

Մասնակցութեան ճաշին՝ 200 ֆր.

Etudiants et moins de 25 ans: Entrée: 30 F. à partir de 23 h.

Այժմէն իսկ կրնաք ձեր սեղանները վերադառնել, հետաձայնելով հետեւեալ
թիւին: — 878-02-99

Chèques à l'ordre de C.C.P. 10 775 28 G PARIS

Le Perron Restaurant

6, Rue Perronet — 75007 PARIS

Métro St. Germain des Prés

Tel.: 548-62-97

un nouveau restaurant

Ouvert jusqu'à 2 heures du matin, fermé le Dimanche

Noël Arménien

Réveillon le 5 janvier

Direction Arménienne

Disques Vogue

La plus riche Collection de disques Arméniens
par LA CHORALE ARMÉNIENNE DE PARIS
sous la direction d'ARA BARTEVIAN

CLVLX 451 (Messe Komitas) — CLVLX. 454 et LVLX. 547
Trésors de la liturgie Arménienne

Cantique de Noël et de Paques
Volumes I et II

MUSIQUE POPULAIRE, CHANTS ET DANSES
POUR CHŒUR et ORCHESTRE

CLVLX 516 Reflets d'Arménie — CLVLX 182 Le Caucase, LMD 30240 L'é-
gende d'Arménie.
CLVLX. 526 (Chants du Caucase et d'Arménie) — CLVLX. 527 Arménienne)
CLVLX. 199 (Arménie) — SLVLX. 517 (Soirée Arménienne) — SLVLX. 409
(Le Thar) — LDM. 30152 (Chants romantiques) — LDM. 30211 (Dances)
CLD. 714 et MC 20176 (œuvres symphoniques (Classiques) — SLD. 790 (Deux
trios, pour piano, flûte, clarinette).

30 Cm Microsillon en Stéréo

(Prix 35,00 Frs) + port

Envoi contre remboursement

Disques Vogue: 14, Rue Petit Paris 75019, Tél.: 208-99-22

ՄԱՐՏԵՑԻԼԻ ՄՇԱԿՈՑԹԻ ՏՈՒՆ

ԱՄՍՆՈՐԻ ՑԱՅԳԱՏՈՆ

31 Դեկտեմբեր ժամը 22ին սկսելով

Réveillon du Jour de l'An

à la Maison de la Culture Arménienne de Marseille, 31 Décembre à partir de
22 h. jusqu'à l'aube

Menu de Réveillon — Orchestre — Cotillons — Ambiance — Danses Ar-
méniennes

PRIX 150 F.

Réservez vos tables dès à présent en téléphonant à la M.C.A. 50-15-09

(tous les jours)

CONCERT DE LA CHORALE « SIPAN - KOMITAS »

Le 9 Janvier, en l'église de Saint-Germain des Prés

(Métro St-Germain des Prés)

Organisé par RADIO - FRANCE

Programme: Chants liturgiques et d'influence liturgique
(Détails suivront)

ՍԻՓԱՆ - ԿՈՄԻՏԱՍ

ՀԱՄԵՐԳ

ՅՈՒՆԻՍԻՍ 9

Մանրամասնութիւնները՝ յետագային:

ՓՈՒԱՆ ԾԱՂԿԵԱՍԱԿԻ

Հայ Ռուստոպպ Օգն. Միութիւնը շը-
նորակարգութեամբ ստացաւ Տէր և Տի-
կիս Կ. Գրգիւրեան և զաւակներին 500
Քրանդի նուէրը, Պետրոս Պալլաւանի
ցաւալի մահուան առթիւ և հետեւեալ նը-
շները: — Պր. Հ. Զուլպեան 500, Տիկ.
Շ. Պետրոսեան 200, Տիկ. Գեորգեան և
Պր. Գ. Զրէնկեան 100ական, Տիկ. Շիմա-
նեան (Բանաստ) 25 տարւ, Պր. Ժ. Փէշ-
տիպեան 45 ֆր., Պր. Հոսապեան 30,
Տիկ. Պալլաւան 50, Տէր և Տիկ. Գ.
Կրէքեան 100 ֆր.:

Réveillon

ՀԱՅԿԱՎԱՆ ԵՆՈՒՆԻՒՆ

Մամշի աղիւրաւ

ՀԱՅ ԿԱՌՈՂԻԿ ԵԱԶ

օգափառութեան կայանին մէջ
14, Մէքի Օնորին-տէ-Փէրթ
Մեկուս Եռնուար 6, Ուրբաթ
Ժամը 17ին

Ժամադրաւոր Սուրաք Մոնթրալ
Վերադարձ, Եռնուար 8, Կիրակի,
Ժամը 22-23

Excursions: La Suisse Normande

Les Roches du Ham

La Laiterie ELLE-et-VIRE

Կարժեր Խաչուհիներու ամառնորթեան
ստորակաճ հիւրասիրութեան և
հաճելի անակիւններ
Արձաւորագրել Կարժեր Խաչուհի-
րու ժողով հետաձայնել 985-36-53
և 738-35-74

Մայնիւր մասնակցութիւն

ԵՐՈՐԶԱԿԱՆԷ

Կապ. Խաչի Տէպիկի մասնաճիւղը շը-
նակարգութեամբ ստացաւ ԵՏԻՆ Ամբի-
նիկ Գաղաթեանի յուղարկութեան
առթիւ Պր. Գաղաթեանէ (պարտքին)
100 ֆր.:

X

Կապ. Խաչի Գառնիս — Բալանի մասնա-
ճիւղը շընակարգութեամբ ստացաւ Ե. և
Փոխան Զարգիսեանի, 100ական ֆր. Տիկ.
Սիրանուշ Ռուֆանեան և Օսան Ռուֆանե-
անէ Տաթ. Բովան Մարտիրոսեանի
վաղա՛յն մահուան տխուր առթիւ:

X

Պուլ. Օտոյի Բարաթեան Խորհուրդը
շընակարգութեամբ ստացաւ ԵՏԻ և Տիկ.
Տիկ. Ղալապեան 50 ֆր., Տէր և Տիկ.
Ճաւ-Ճան Ղալապեան 100, Պր. Աւետիս
Լալապեան 50, Տէր և Տիկ. Փամիլը —
Լալապեանի շընակարգութեամբ ստացաւ
և Կիւր Գալաթեանի առթիւ 200, Զարգիսեանի
վաղա՛յն Գրգիւրեանի մահուան յիշատակ
կին Քաթարեան և Մարտիրոսեան ընտանիք
40, Պր. Մանեան Փորթիկի Նաւարեանի
մարտիրոսեան առթիւ 150: Հաճեց: Գալա-
թեան Գալաթեանի մահուան առթիւ, աշ-
րի Տիկ. Բարիկ Արմաթեան 10, Տէր
և Տիկ. Գալաթեան Մարտիրոսեան 20,
Տէր և Տիկ. Ղալապեան Կիւրեան 20, Տէր
և Տիկ. Արսէն Բէճեքեան 50, Տիկ. Հրա-
նուհի 20, Տէր և Տիկ. Գալաթեան 20,
Տէր և Տիկ. Աւետիս Գալաթեան և Պր.
Սարգիս Գալաթեան 50ական, Տէր և Տիկ.
Լուսին Արմաթեան և Տէր և Տիկ. Մարտիկ
Կարապետեան 20ական, Տէր և Տիկ. Թա-
կիւրեան 50 ֆր.:

ԵՐՈՐԶԱԿԱՆԷ

Պամիկ Ս. Գր. Լուսաթեանի կկեղեցի
Հաղաթեանեանի շընակարգութեամբ
ստացաւ Ե. հետեւեալ նուէրները: —

Տիկ. Գալաթեան (Տէր ողորմեայի առ-
թիւ), Պետրոսեան (Տէր ողորմեայի առ-
թիւ) 10ական, Բարաթեանի մը, Խաչի
առթիւ և Տիկ. Գալաթեանի նոյն առթիւ
50ական, Տիկ. Վարդուհի Մաւանեանի
հոգեհանգիստի առթիւ, Պր. Արմաթեանի
Բալաթ 10, Պր. Կրիստ Կրիստեան 20,
Տէր և Տիկ. Վաչ Գրգիւրեան 100, Տէր
և Տիկ. Օսանեան 30, Տէր և Տիկ. Արմ.
Տէրաթեան 50, Բարաթեանի Բարաթե-
անի մը 80, Տէր և Տիկ. Օնորի Տեպիկ
եան 20: Տիկ. Նարդիկ Քրտոսեանի յու-
ղարկութեան առթիւ Պր. Մարգ-
արեան և Պր. Պալլաւանի վաճարմ 50,
Սարգիսեան ընտանիք 50, Տիկ Մարգ-
արեան և Տիկ. Պալլաւանի 10, Տիկ. Տիկ.
Արմաթեանի նոյն առթիւ 20, Տիկ. Նարդիկ
Տէրաթեանի նոյն առթիւ 50, Գ. Գ. Գ. Գ.
Կրիստեան, Տիկ. Վարդուհիեան նոյն առ-
թիւ 20ական, Տիկ. Բարաթեանի նոյն
առթիւ 50, Տիկ. Զալապեանի նոյն առ-
թիւ 10, Տիկ. Արմ. Գալաթեանի նոյն
թիւ 100, Տիկ. Ռոյ Գալաթեանի նոյն
առթիւ 15, Պ. Ղալաթ Տէրաթեանի նոյն
առթիւ 10 ֆր.:

ՀԱՅ ԿԱՐՈՂԻԿԻ

ԱՐՈՒՆԵՒՍ
Ս. ԽԱՃ ԵՐԵՎԱՆԻ

13, Rue du Perche — Paris (3e)

ԿԻՐԱԿԻ, ՅՈՒՆԻՈՒՐ 1, 1978

Ժամը 11ին Կարապետ Գալստյան:

ԿԻՐԱԿԻ, ՅՈՒՆԻՈՒՐ 8

Ժամը 11ին Հարությունյանի պատահապատճառով Մարտիկյան Ստանի մերջ Գրառուի:

Ի ՅԻՇԱՍԱԿ

Տիկին Մարիկա Մարգարյան յո-000 Փր. Երեւան է իր ամուսնու յիշատակին Արթուրիկ Մարտիկ — Մարտիկ զուգարդին (և ոչ Մ. Տան ինչպես յայտարարած էր նա. 22ին Քիւով):

ՆՈՒՐ

Շաբաթի Ս. Գր. Լուսառեղի կեկեղեցու վարչութիւնը շնորհակալութեամբ շատ և ցած է Տիկին Զապէլ Գալստյանին 200 Փր. կեկեղեցու պաշտօնական համար: Նշանակաւ շնորհակալութեամբ ստացած է 50 Փր. Ս. Երեւան ամբողջ առաքել իր ծնողային յիշատակին Գ. Մկրտչեան երանանք:

Տէր և Տիկին Արամ Տարսեան, Տէր և Տիկին Վահ Օղբէյի, Օրբող Լիլիան Տարսեան, Տէր և Տիկին Բաղդասար և Գալստիկ (Արմանիկ), Տարսեան ընտանիքները, Տէր-Յովակիմի ընտանիքները (Արմանիկ), Տէր և Տիկին Համարձումեան և Գալստիկ (Արմանիկ), այլ Տիկին Օղբէյի և Գալստիկ, այլ Տիկին Գալստիկ Մարգարյան և իրենց աշխարհ, այլ Տիկին Մանյա Միգայիլեան և Գալստիկ, Տիկին Մանէլ Բաղդասար և Գալստիկ, այլ Տիկին Մանէլ Բաղդասար և Գալստիկ, Մարգարյան և Մարգարյան ընտանիքները (Մեղանիկ), Բաբիկ — Եւան և Կրտսեան ընտանիքները (Արմանիկ), Նան Էրանեան, Գալստիկ, Գալստիկ և Մանուկեան և Բաղդասար ընտանիքները խոր ցաւով և ծանոցանքով իրենց սիրելի յարազատ, մարտիրոս, զարմիկին և ազգականին:

ՍԱՐԳՍՏ ՏԵՐ-ՅՈՒՆԻՈՒՐ
Գալստիկի մահը, որ պատահեցաւ Դեկտեմբեր 24ին, 67 տարեկանին:

Յուզարկարութիւնը և կատարուի աշխարհային, Դեկտ. 29, ժամը 11ին Փարիզի Ս. Յովն. Մկրտչի կեկեղեցին, որից մարմինը և փոխարկուի Գալստիկի զերեմամբաւոր, ամբողջութեամբ համար ընտանիկան զարմարեց:

Մահուց շատցողութեան և ինչորիկ ներկայ իրեն այլ չկարէ:

ՅԱՆԱՅ. — Մեր ցաւակարգիւնները Տէր և Տիկին Արամ Տարսեանին:

ՇՆՈՐՀԱՆՈՐ ՆՈՐ ՏԱՐԻ ԵՒ ՍՈՒՐԻ ՇՆՈՒՆԴ

ԱՐՈՒՆԻԿԻ ԵՒ ՇՆՈՐՀԱՆ ԼՆՐԱՆԱՅՈՐ

ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ

1926 — ԱՒԵԼԻ ՓԱՆ ԿԻՍՏԱՆԵԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆԻՆԸ — 1977

Կը շնորհաւոր իր յարգելի արկած և յանձնարարութեամբ Նոր Տարին և Ս. Մանուկը, և այս առթիւ և ինչեղ թէ, այս առթիւ և Նոր պատգամներ, մարտիրոս, անուշեղծներ, և ընդհանրապէս յայտնաւորեց իր անհատական և ազատարկութիւնը և զարգացեալ Սմանքի իրենց սեղանները:

N. NIGOGHOSSIAN

121, Ave. Henri-Barbousse — 95400 Arnouville - les - Gonesse

Tél. : 985-04-46

Réveillon

ՀԱՅԿԱԿԻ ՇՆՈՒՆԻՆԸ

Մանի ակերտ

ՀԱՅ ԿԱՐՈՂԻ ԽԱՃԻ

օգտակարական կայանին մէջ

14, Մեծ Օրբող-Փէթիկ

Մեկուս Յունուս 6, Ուրբող

Ժամը 17ին

Ժամադրութիւնը Մարտի Մանուկի վերաբեր, Յունուս 8, Կրտսիկ, Ժամը 22-23

Excursions : La Suisse Normande

Les Roches du Ham

La Laiterie ELLE-et-VIRE

Կարմիր Նաշուհներ ամառներին

սովորական իրարարութիւն և

հանգի անակարգեր

Արմանուկի կարմիր Նաշուհներ

բոլոր ժամ համաձայն 985-36-53

և 738-35-74

Մայիսի: ամառային

ԿԱՍԻ ՈՒՆԵԱՆ

Կայ. Նաշի Փարիզի մանուկի տարեկան պատահալու, Շաբաթ, Փետրուար 11ին:

×

Կարմիր Մարտիկի Տան ամառային Շաբաթ 15ին:

ՇՆՈՐՀԱՄԱԿ

Կայ. Նաշի Արթուրիկ մանուկի շնորհակալութեամբ ստացած է 100 Փր. Աստուր Գալստիկեանի Մեկուս — Կարապետ Մարտիկի կողմից մահուան առթիւ: Նան ստացած է 100 Փր. (և 100 Փր. Տան) ներկայ Կարապետի մահուան առթիւ Կրտսիկ Շնորհիկեան ընտանիքին:

ՄԱՐՏԻԿԻ ՄՇԱԿՈՑԹԻ ՏՈՒՆ

ԱՄԱՆՈՐԻ ՑԱՅԳԱՏՈՆ

31 Դեկտեմբեր ժամը 22ին սկսելով

Réveillon du Jour de l'An

à la Maison de la Culture Arménienne de Marseille, 31 Décembre à partir de 22 h. jusqu'à l'aube

Menu de Réveillon — Orchestre — Cotillions — Ambiance — Danses Arméniennes

PRIX 150 F.

Réservez vos tables dès à présent en téléphonant à la M.C.A. 50-15-09 (tous les jours)

ԳՈՅԱՄԱՐՏ ՕՐԱՅՈՅՑ 1978

ՀՐԱՍԱՐԱԿՈՒԹԻՆ Զ. Յ. Դ. ՆՈՐ ՄԵՐՈՒՆԻ ՄԱՐՏԻԿԻ ՇՐԱՄԱ

Գումար կողմ, պատկերապարհ և գումար էլերով

Գին 20 Փր.

Դեմ Զ. Յ. Դ. ՆՈՐ ՄԵՐՈՒՆԻ տեղական կուսակցութեան:

ՓԱՐԻԶԻ մէջ՝ Նան Մարտիկի Տան՝ 17, Ռի. Պէո:

PALMA

210, Rue du Fbg. St-Antoine — Métro Faidherbe Chaligny (12e)

MENU du REVEILLON du Nouvel An

250F Champagne et S. C.

L'Orchestre ARAX animera jusqu'à l'aube

Ambiance Franco-Arménienne — Cotillon — Loups

Ecrire pour réservation ou tél. : 344-1040 de 10 h. à 15 h. après 18 h. 680-09-18

ՈՒՆԵԱԿԵԱՅՈՒԹԻՆ

ԵՐՈՒՍԱՂԵՄ ԵՒ ՍՐԲԱՎԱՅՐԵՐԸ

ԵՐՈՒՍԱՂԵՄ ՀԱՅՈՑ ԶԱՍԿԻ ՏՈՒՆԻ ԱՐՈՒԹԻ

1978

Ներկայացրի Ապրիլ 24ին Մայիս, 5 Ուրբող

Կարմիր Կարապետի և Կարապետի շնորհակալութեամբ Լիւնի

Ս Ե Ի Ա Ն

ՀԱՐԱՐՈՒՄԱԿ ԳՐԱՆԵԱԿԻ

ՏՈՐԻՆ

ՀԱՐԱՐՈՒՄԱԿ ՄԱՐՏԻԿԻ

Կը մանուկի Նան ԴԱՐՈՒՄ ԵՐՈՒՄ ՍԱՀԱԿԱՆ Մարտիկի պատգամ (տրմ. — փառստ) և պատգամ շնորհակալութեան վերաբեր շնորհակալութեան և յայտարարութեան: Համար դիմել

Catalogues à votre disposition sur demandes pour toutes destinations RENSEIGNEMENTS ET INSCRIPTIONS :

Varoujan SARKISSIAN

sevan voyages

50, Cours de la Liberté — 69 Lyon — Tél. : 60-13-66

Tél. : 60-13-66 — Téléc 900287

Licence organisatrice : A 529

Տեղեր սահմանափակ ընդամենը, կը խնդրուի անյաղապարհապարհ

PELERINAGE A JERUSALEM ET AUX LIEUX SAINTS

du 24 avril au 5 mai

Départs par avion de PARIS — MARSEILLE ET LYON

Places limitées

A PARIS — MONDOTOURS

(Peruz Melkonian et Lévon Baghdassarian)

2, Rue de Sèze, 75009 PARIS — Téléph. : 073-30-64

Tél. : 073-30-64

(Temp. = 7)

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍ

Տեղ և Տեղին Մարտիրոս Մարտիրոս — եւս Կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգիստանս պաշտօն Կը կատարուի այս Կիրակի, Յունուար 1, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտչի Հեկեղեցին երեւոյ տաղարարաւ ցաւկին՝ ՏՈՒԲ. ԹՈՎՄԱՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆԻ մահուան զատաստեղին առթիւ։

Ի գիտութեանս ողորջեալին յիշատակը յարգողներուն։

ԵՐՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Կապ. Խաչի Պուլ. Օտառի վարչութիւնը շնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ նուէրները. — Տեղ և Տեղի Մարտիրոսան երեւոյ ամուսնութեան յիշատակին առթիւ Կը նուիրեն 50 Փր.։ Ս. Խողիկեանի թաղման, Խողիկեան ընտանիք 50, Տեղ և Տեղի Մարտիրոս Հատանեան 20, Պուլ. Օտառի Կապ. Խաչի վարչութիւնը զարդոյցի 30, Արմաշեանցի զարդոյցի 10, Տեղ և Տեղի. Շարիկեան Կ. Խաչին 20։ Միջուստանի հոգեհանգիստին առթիւ Տեղ և Տեղի. Ասրեանեան Կ. Խաչին 50։ Վառան Տատանանի հոգեհանգիստին առթիւ Տեղի. Տատանան 10, Անգրաշեան ընտանիք 20։ Ս. Խողիկեանի զատաստեղին առթիւ, Խողիկեան ընտանիք 50, Կ. Կիւրեան ընտանիք 10, Տեղ և Տեղի. Կույում՝ Հեան զարդոյցի 20 Փր.։

ՀԱՅ ԿԱԹՈՂԻԿԷ

Մ. ԽԱՉ ԵԿԵԼԵՑԻ

13, Rue du Perche — Paris (3e)

Կիրակի, ՅՈՒՆԻՈՒԱՐ 1, 1978

Ժամը 11ին Կապանի պատարագ։

Կիրակի, ՅՈՒՆԻՈՒԱՐ 8

Ժամը 11ին Հարապետական պատարագ և Մկրտութիւն Տեան մերոյ Յիսուսի։

Réveillon

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԾՆՈՒՆԻՒՄ

Մամիկ աղերսում

ՀԱՅ ԿԱԹՈՂԻԿԱՆ ԿԱՅԱՆԻ ՄԷՋ

Օգտակարութեան կայանին մէջ

14, Մէյք Օնորին-տէ-Փէրթ

Մեկնում Յունուար 6, Ուրբաթ

Ժամը 17ին

Ժամադրալայր Սքուար Մոնթրուշ

Վերադարձ, Յունուար 8, Կիրակի,

Ժամը 22-23

Excursions : La Suisse Normande

Les Roches du Ham

La Laiterie ELLE-et-VIRE

Կարմիր Խաչուհներու ամառական

սովորական հիւրասրահին և

հանգի առակիները

Արձանագրուի Կարմիր Խաչուհներ

ու ժամ կամ հեռախոսը 985-36-53

և 738-35-74

Մայիսի մասնակցութիւն

Pour les fêtes de fin d'année, offrez à vos amis le captivant livre de

HACOP - KRİKOR

LES ARMÉNIENS

CONNUS ET INCONNUS

de Noël à nos jours

2ème édition — Prix 20 F. 50

La Pensée Universelle

Paris (4e)

ՆԱՅԻՌԻ

Սկսող մէկէն ի վեր, կանխաւորաբար լուս Կը տեսնէ

Փարիզի մէջ Կը ծախուի

ԲԱՊՈՒՆԱՆ, ԿՐԱՏՈՒՆԵՐ

9, Rue de Trévis — Métro Cadet

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐԸ

Կապ. Խաչի Տեղինի մասնաճիւղը, մասնակցութիւն. օրը Կը տեսնէ Յունուար Տեղի, Կիրակի Կէսօրէ վերջ, Ժամը 14-30ին, Տեղին Հայ Մշակութիւն Տան մէջ։ Կեդարառնական թափի զարդոյցի աշակերտան — բուն կողմէ։

Կը հրաւիրուի թուր կարմիրեղու — թիւները և ծնողները անխաբար։

Les meilleures étrennes

UN OUVRAGE EXCEPTIONNEL

L'ART ARMÉNIEN

Sirarpie Der Nersessian

Professeur honoraire à Dumbarton Oaks, Université de Harvard

Un volume, format 27,5x36,2 cm, relié pleine toile sous liseuse en couleur, 272 pages, 127 reproductions en couleur, 52 en noir; 13 plans et relevés d'édifices, 2 cartes, notes, bibliographie, index.

Prix de lancement 220 Fr.

ARMÉNIE

son passé et son présent

Par ELISABETH BAUER

Photos en couleurs, un beau volume d'art, relié pleine toile, avec jaquette glacée en couleurs 180 pages de textes : 150 F.

En vente à

La Librairie Orientale H. SAMUELIAN

51, Rue Monsieur le Prince, 75006 PARIS — Tél. : 326.88.65

(fermé le Samedi après-midi)

RESTAURANT EREVAN

ՀԱՅԵՍՏԱՆԻ

ԵՐԵՒԱՆ

26, RUE BERGÈRE PARIS 9e Tél. 770 85 81

Հայկական մաշուր խոհանոց — Հայկական Զեյթ մթնոլորտ

Մատուցի զինքը

Երկուշաբթի, Կարս տեղեր

Չորեքշաբթի իրիկում՝ ձիւրապար — մամըր

Հինգշաբթի իրիկում՝ պատուէրին վրայ լաւմանում ու զի-էտօքի

Ուրբաթ իրիկում՝ Սու-պէտէ

Եւ աճէ Կիրակի առտու, պատուէր վրայ՝ խաչ։

ՓԱԿ Ե ԵՐԵՒԱՆԻ

ԵՐԵՒԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

Հաշարսկիեր

PIZZA OSKIAN

ընդարձակ սրահով, յարմար խմրական խաւանանքներու և ընկերական հաւա — րոյթներու։

139, rue St. Honoré Paris 1er tél. 260 23 80

ILE DE CRETE

Հայկական և յունական խոհանոց

10, rue Mouffetard Paris 5e tél. 326 31 37

ARCHE DE NOE

42, rue Descartes Paris 5e tél. 329 68 83

Խաւնալիեր

սրահեղանակ ուսուցողներու։

ԵՐԵՒԱՆ Դ.

26, rue de Trévis Paris 9e

tél. 770 38 63

ԵՐԵՒԱՆ Բ.

18, rue de Chabrol Paris 10e

tél. 770 26 55/6

Մանօր. Երիւն Բ. իր դռները բացաւ նոյնքան 7ին Հաստատութիւնը՝ որ միակ ներառում է կրթական գիմներու, իր յարգը յաւանդող — ներում մէջ շէջ կրթական գիմի կը նուիրէ առաջին գնումին։

Disques Vogue

La plus riche Collection de disques Arméniens

par LA CHORALE ARMÉNIENNE DE PARIS

sous la direction d'ARA BARTEVIAN

CLVLX 451 (Messe Komitas) — CLVLX. 454 et LVLX. 547

Trésors de la liturgie Arménienne

Cantique de Noël et de Paques

Volumes I et II

MUSIQUE POPULAIRE, CHANTS ET DANSES

POUR CHŒUR et ORCHESTRE

CLVLX 516 Reflets d'Arménie — CLVLX 182 Le Caucase, LMD 30240 Le-gende d'Arménie.

CLVLX. 526 (Chants du Caucase et d'Arménie) — CLVLX. 527 Arménienne)

CLVLX. 199 (Arménie) — SLVLX. 517 (Soirée Arménienne) — SLVLX. 409

(Le Thar) — LDM. 30152 (Chants romantiques) — LDM. 30211 (Dances)

CLD. 714 et MC 20176 (œuvres symphoniques (Classiques) — SLD. 790 (Deux

trios, pour piano, flûte, clarinette).

30 Cm Microsillon en Stéréo

(Prix 35,00 Frs) + port

Envoi contre remboursement

Disques Vogue : 14, Rue Petit Pa ris 75019, Tél. : 208-99-22

որք» եղեպատեայ Համրատուր նկարէ
Բրգադը Կոստանեանի, որ աղտուրէն
ըր նուրիք Միքիթարեան Հաստատու -
մեան:

Երբեքի սեղանը օրհնանայ: Արքա -
նայ Գրիգորի Վ. Մանեանի կողմէ:
նայ ընթացքին երաշտողու եւ խմա -
լոց ետի Ուրարեան գաղանկի վրայ չափ -
ապան ընտր նուազներով առկն Հանգի
շարժանք երկրորդ:

Սրտան յայտարար վարձքն ու խոսնակ
էր մեր երկատարը դարձունակ ապա -
մաներէն Միքիթար Մանեանի, որ արք -
ան ապառն խոսքերով նոյն Հանդէսի
բացարկի խմատը, միտմանակ ման -
քանքնով պատուոյ սեղանի ճիւղերը, ո -
րանք տղնունեանք բուն ժամերով:

Ետի Ուրարեան նուազարեքը բացա -
ման խոսքով իր համեմէր երեկոյն չափ -
ապան եւ ամերիկեան երաշտութեանը:
Աշտան: Էնի իրենց մեկնելուով զա -
պաքի մանթի երգչուհի՝ Էլիզ Թանգան,
Գեղը Թերմանեան եւ օրհնակի սիրուն
թեմէր՝ Յակոբ Թադեոսեան, որ իր ճն -
նու ու ճնայիկ ճայնով մայրահայտը
հանդիսանալով: Պայպիտ սը Սեւիկ
օրհնակի Միքիթարի կրկով: Երեք ար -
տեսապատկան սը խոսնակապառ ճայնի -
րա արժանանայ:

Փաթիկի գաղտը իր ետը, սրտուրու -
մեանը կրկին ծայր տառա, երբ Վիկն -
նայի Միքիթարեան խոսքերէն՝ երաշտու -
ղեւ Հ. Գրիգոր Վ. Հնդկոյան գրանա -
մանը իր նուազքի՝ Յարութեան Սի -
նանեանի Միքիթար զայլերը: Ապա ըն -
թացք տալով ունիկներէնք բուն ան -
փաթիկ, նուազքն նաեւ վիճակեան գա -
տաւան երգ մը, Ժիւ. Լճարի ճգովի
կրկեր՝ օրհնակիէն «Երեւոյ ճ մարդը
գրտա... խորհրդանշանի խոստա մը
ըր յառնիկ ունիկով...»

Սոր տալարուրկին թողուց Հանդի -
սականներուն վրայ Վանս Թեթեանի
կնիկեցին Հայկականը, զոր աշնան ճը -
մանէ կրկով արտասանեց Ունիկ Թա -
նայ:

Պատան ունիկներով արտայայտու -
նայ Վաշէ Արք. Յովսէփեան, Սարտա
Էրա. Լորմանեան եւ Երեմի Վրք. Թա -
նայեան: Իսկ Միքիթարեան Սանդոյ կող -
մէ՝ հանդիսին սան Օլնի Բէշէնեան, Վի -
մեկին Ծպղովիլը: Թիթիկ խմադրեր:

Կաղըք կնք իր օրտան դիտարոյ խո -
սը Գրիգորի Վրք. Մանեանի, որ ար -
տեսապառ խոսքերով ծայրերով: Գապա -
ղեւ ու Հայտարարեան Մանեան Արք. -
գրեմանով բառերով նոյն անձն Միքի -
թար Արքարոյ բառերով արտայայտուի -
րա գրանալու չափանքներ՝ աղպրկն,
կրտական եւ կրկական մարգերու մէջ:
Յնչն թէ վիճակեան եւ վիճակեան
Մանեան Մարտուրիկներէնք՝ արդէն
մարդկային զոյգ փայտերն, 250 տա -
րիներէ ի վեր կը որդարն իսկ երկնա -
մարն վրայ:

Արքարայ Մանեանի յաղորդեց Լու Ան -

ՄԱՆԱՌՈՅԻ ՏԱՆ ՄԵՋ

ԿՈՄԻՏԱՍԵԱՆ ՊԱԶԵՐ

— 0 —

ՄԱՐԿԵՆԻ (Յառա) — Կոմիտասեան
պաճիթ խոսքով, քանտատուրկեանս
Պարոյր Սեւակի Անդրեիկի զարգեալաւոր
զարգանքներ: Հանդարտեցով:

Կոմիտասեան պաճիթ՝ երգով: Յառա
երգով: Այն Շահմարեանի չարապատ -
րէն մեկնաւորած կոմիտասեան մեղեդի -
ներով:

Արքարայ, Մարտիկի Հայ Արեւոյան -
րու Միքիթար, Կոմիտասի նուիրուած
զինգիկ յայտարար մը եւ որ ներկա -
ցաջ Գրիգորի, Գիկա. Ունի Մարգիթի

Տըրքի Հայ Կոմիտէի Համարեք Նոյն -
ըր ճոյճի վիճակեան Ռեֆտի անդամ
Հ. Արապէյ Վրք. Աղան, որ յայտնե -
ր իր օրհնի վնդ փոփաղը, լայն նաեւ
Կալեքի՝ քանտուր քաղցրեք մէջ Միքի -
թարեան անձնորակ խմարան մը իր
կրկով Միքիթար Արքարոյ յանդիսեան
ընտանիքին:

Տարիներ տալէ Հ. Արեւանի նախաձե -
ռութեան արդէն հանդիսանալով եր 25
Հայտարար քաղցրեք մը Միքիթարեան
համար իր քաղցրեքն համար: Արքա -
նայ Մանեան կը վերադարձնէ աչտը
այդ զամբարձր վրան աւելցնելով 25-000
արքա եւս, յայտնիով պատան ճայնա -
խոսք մը — Փն: Սը Հայրիկներ կուտայ
Միքիթարեան Մարտուրիկեան, զոր կը
վերադառնայ միւս Հայրիկեան՝ քաղցր -
պատկարած օրհնաթիւններով:

Սոր զամբարձր քաղցրեքս հանդիսա -
նալ Միքիթարեան խմարանին, որուն վրայ
Համեան քաղցրեք աղպրկն մը՝ եւ յիշա -
տար իր ծնողքը աւելցուց 5000 տարի
հայր մը:

Յուրեղեքն 2500, 1500 եւ ամսանի
մը Հայտարարան տարար նուիրուելի, ու -
րանք կարգի՝ նուիրան ճայնանքի, ար -
գարն զամբարձր մանանկեցներ, նուր -
բառուրութեանը հանգեցնելով 40-000 տարի -
ներ:

Հանդիսանալու փաթիկը իր գաղա -
թին հայրենաւոր աղպրկներէն՝ Բերք
Արեւանեան, Հ. Մ. Մ. Մի կրկով
նուրբողը, որ իր առջը եւ զաւթիկ ին -
նալով զարգանքը նաեւ ճնայնացեք
ներեանքը, ապրանովով ինչու նա -
նայիկ զամբար:

Մանեան Արքարոյ Փաշապիւնով վեր -
առնալ հանդիսանալու զինգերուն
ծայրն 12ին: Թողովուրդը ուրախ արա -
մաղորդութեանը ցրուեցաւ:

ԵՐԵՎԱՆ

ՈՐԻՔԻ Գ. ՓԱՓԱՆԵԱՆ

զինգը ապառնալ: Իրեն համար աւելի
լաւ էր մեկնել քան թէ այդ քաղ յանգ -
նալ: Ապառնութիւն քաղ իր համար նախա -
տական ամենէն իրիւս լեզուն էր:

— Ապառնութիւն, ապառնութիւն:
Թաղովուրդներն եւ աղպրեւ քաղցիկ
մայրն իր անանդը հոգեկն փրկանք բազ -
մաղանակ ապառն իր մարդկային կեն -
ստան ճնայ:

Միայն վիճակեց չէր այդ պառնական
եւ միտնամայն արտանայիկ աղպրակ
արձակեց, այլ ամբողջ խոսքով, մը -
քանաւ, Ապառնան, ամբողջ Երեւոյան,
աշտարեք, համախորհարէր միտնայիկ էր
ան, արտանայ մը որ վիճակեցին մէջ մը -
նիկն փրկուած էր:

— Ապառնութիւն, ապառնութիւն...
— Թաղովուրդներ կրկնել, զաղցիկ
սարկերակ, մեկնելին ծերերուտական -
ները:

— Առաջարկներ, ապառնութիւն, զո -
նայ զաղցը:

— Ապառնութիւն, ապառնութիւն, մար -
նայ խոսմանը:

— Արձալ վիճակեցին իր գոտաղը -
նիկն սերունդներն: Ապառնել իր ան,
մեկնելին այն հայտարար սերունդն -
րուն, որոնք զարգելով հարստեան համար
պայտանած եւ շալապառ այլ ապառնելի
համար արտաքան, ցալի ու երկունքի

Տան Կապուրական արահին մէջ, ներկայ
Տան քաղմութեան:

Միքիթի մէջ, մոմերու լոյսին տակ,
գանձահար Թորթ Պարզեանի մեկնա -
րանած վրտակներ խորհրդարար միտարար
մը կը ստեղծէր, զարգապարսի հոգեկն
ներկայութիւնը ընթելով օրհնին մէջ:
Հնդկեան ներկայութիւն մը, որ աւելի կը
չէտուէր կոմիտասի չարապառ ճայնով,
Հնդկ արեւոյ, կրկն մէջ, ճայնարգանած
1912ին:

Յետոյ, Կարմարանգիկն, կոմիտասեան
պատարեք վիճակեան եւ մեղեդիներու
քաղցրութեան մէջ, մերթ ուրախ եւ ուժ -
միկն, մերթ կենսատա եւ լաղճական եւ
մերթ ալ միտնամայն եւ կրկնական զո -
րանքները հանդիսի զարգալուտան:

Օրորներու վիճակներ Գեղերեան,
Շուշանիկ Մանդեան, Արալուիկ Մանդե -
ան եւ Ելիւր Գեղերեան յաղը առաջա -
նութեան, նուրբ քաղցրեքն խոսքով, ապ -
րտանով եւ արքան իսկ իր արեւոյնքը
սինձանակացած անոյ մը, հայ կրկն մե -
կնամարտ զարգապարսի վերադարձեցին
Գեղեպիւրին կնիկներն, Պարզե Եւ -
րարայ Փարթիկն երեան: Երբ 45
փայրկեան սեղա այլ կնիական տեսարա -
նը, խմարան քաղցը խորապա տալ -
ուրք, վերադարձանայ կոմիտա -
նիկներու: Հոգեկներն մէջ: Պարոյր
Սեւակի ճնայնամարտ ստեղծութիւնը
մեկնարարող այդ շնորհիկ օրորները
արմանին կն, շնորհ այ, նայն զանաւոր -
նիկ անկարգած խոսքերն:

Երկրորդ քանիկն այս դերադրանա -
կան երկրորդով ամբողջելին յաղալը -
ուած իր կոմիտասեան երկրորդ: Այն -
ժամանակն իր ամբողջ արտեստով եւ
արեւնամով տիրապետեց ընթել: Ուրի -
նայիկով ալ յեւառն երբ, արտեստանք -
ստան խոսմանայտակ շնորհ մը ունի
չարապատեքն մեկնարանքն: Կոմիտա -
նիկ եւ ընդհանրապէս հայկական մեկն -
զինգը: Երեկներն ամբողջ էս, Վեռնա -
նիկ, Վարդուտ ան, Վերանիկ ճայն, Վեր -
ունիկն Վերեքի ցրեք, Վեշէ կաման, Վեր -
եքի, ընթել կարողներ մեկնալուտ: Եւ
մեկն մէջ կրկն էին յայտնական մեկն -
զինգեր: յաղալուտեք, այրեքն նուրբ
եւ ճնայն զերգապարսիկներն, ճնայն
եւ կնիկայիկ կալեքն եւ կրտստիկներ մը:

Անցնեցին որ, Այն Շահմարեան ճա -
նայի մը ու միայն Հայաստան, ուր մեկնա -
րարեքն եւ Վեռնայը, եւ փրկուել մէջ,
չընալուտալ կատարած է յաղալուտ
Պարզապատ եւ կրտսան, այլ նաեւ
Անարտի եւ Գեղարտար ուր կը փայլ
զանալան քաղցրներն ընթելուն վրայ:

Երեւոյանցիկով, կրտսն անկարած Ը -
սեւ որ կոմիտան նուիրուած այս երե -
կոյնք եղաւ կատարող զերգարուտա -
կան փայլեք մը:

X

Սուրբն այժմ մեկնարկի նպատակի մա -
նին:

Հայ Արեւոյնքներ արքայիկն այս երե -

աշտարէ բերած ինչ մարդկային ինչը
որուն շնորհ զինգեր արտանայն հայա -
նուած, իրարու կուտեց կը խնչին ար -
զինգը:

— Ապառնութիւն, ապառնութիւն...:

Մարդկային հոգեկն իր որ կը արքայիկ
զուրբ թաղելով իր ամբողջ անկարկութի -
ւը, ստակներու, կրկնողներն, թա -
ղարներու, դիմապարսի ու անդակի
զանալան փրկուել: Երեւոյնք...:

— Ապառնութիւն, ապառնութիւն...:

Այնպիսի մեկնելն իր այս, այնչու
իր ճնայնակն արտայայտութիւն մը, հո -
ղեկան այնպիսի արտայայտութիւն մը, հո -
նայարեք, ճնայնակնայններն քաղա -
պատեքն, պատրկներն, ճայնական -
ըր եւ փրկուները մեկնել իրենց ճոյնը
իր զուրգեք:

Ունիկանին անդալուտ ամբողջ իր ան,
որտական մը, Բալմա մը, հարուի մը,
փոթորիկ մը...:

(Շար.)

Շարիկի ու չրջակի նայրնակիցներու

Սրիկի Հայրենակիցներ, ընկերներ,
բարկերեք,

Բոլոր զինգը թէ 52 տարիներէ ի վեր,
մանանայ վերջին 40 տարիներան՝ ճնա -
նայիկ ճնայն մըր հոգեկան կաղա եւ իմ
հանդիսներ: Ձեզիկ շարիկն եւ իմ քա -
մանդարարած թերթին ամէն տարի -
մուտք իմ միջոցաւ էր ուրարեան՝ մեր
թերթերը: Ձեք յաղալով մահապարհն,
քաղցրեքն, փրկան մարդկայնակի
նուիրուտանքներն շատ անատներ
սիրտդարար ստատա կուտու տարած իմ
թերթին՝ ամենիկ հանգեկն համար: Եւ
ստիկա ոչ միայն անհանգիստ, այլեւ
տեղուկ կնիկներէն, Կարպա Ունիկ մա -
նայիկն, Հ. Յ. Ա. Արքութեան խոսմ -
ելին թէ այլ կաղմակերպութիւններն հա -
մար: Այս բոլորը տարած իմ սիրտայ -
մար, այս, օղապար զոր մը կատարած
ըլլալու եւ հոգեկան քաղաքարութեան
համար:

Այս բոլորը կ'ընծ նոր Տարուան եւ
85րդ տարիկցին անկին՝ մեկն մարդկե -
րարարութիւն, ստեղծութիւն եւ կրկն
միքիկն: Ընթել նաեւ թէ ամսակներ կը
զգած անն ու կատարելիքն շարժա -
կան համար քաղցը մըր եւ Վեռնայի
միքիկ: Անոնք, որոնք ամէն աստաւա ի -
րենց նախախաղութեան մէջ կրկն քաղ -
ցը լոյսա՝ ճնայնացը կը գտնեն՝ հարապ -
արտանայն եւ իմ ընտանիքին՝ զոր աղ -
քեկն իմ պարտականութիւնն է՝ հոգե -
կան քաղաքարութեան հետ:

Ուրեմն ցտեսութիւն:

ԳԲ. ԿԻՐԵԱՆ

Կալեք ի նպատ Մարտիկի Տան:
Պարզե Կարա Յովսէփեան ընդլեզել իր
քաղցան խոսքի մէջ, Մարտիկի Տանը
հանգեպարսիկներ կուտու ուր: Անայն
նիկական անկարկութեան կը արտայն
իր արահին ու գտնականները բոլոր
այս մեկնութիւններն եւ կաղմակերպ -
միկներն, որոնք կ'ուղեկն օղալիկ ի -
րենց ընտանայած քաղցրեքն, քաղաքար -
միկներէն: Ապար, մէկն աւելի միւս -
միկներ՝ երկտարակներ, ճայնութե -
նիկ, քաղցրեքն, մարգարան, հայրե -
նայեան, քաղցրեքն, զարգալուտա -
կան, սիրտուտան... միքիկն իսկ տար
միւրկներն, ընդլեզ Յոյնը, Մարտիկի
Տանը զարգեպարսիկն ինչ իրենց անդալու -
րուն եւ կաղմակերպութեան համար՝ ժա -
մաղալուտեք եւ հաւաքալուտ:

Կարա Յովսէփեան, յանու Մարտիկի
Տան Գեղարարութիւն, շնորհապարկին
յայտնեք Հայ Արեւոյնքներ: Միւրկեան,
այս աղան, նախաձեռնութեան համար,
վեր աւելնով անոր օղալուտ գործու -
նիկներն եւ ժամանակը աղպրկն սոր
զինակցութիւնը:

Կարա Յովսէփեան շնորհալուտեք եւ ճնա -
մանք օրտան փայլուն արտեստան -
ները եւ ժամանարարեք ծանարացա Տիկ -
նայեան Շահմարեանիկներ իրենց յաղ -
գուած ու սիրտան « Եւրոպիկն » կատա -
րած անանդեք աշխատանքները: Այս
պարտըր երախտալ աղաք եւ ըլլալ Մա -
նայ Շահմարեանի որ իր ամբողջ հա -
նալուտ նուիրուելով Հայ Արեւոյնքն
շնորհանքն օրորանային, յաղաքար
ճայնակներն բերած է ու կը շարունակ
ընթել իր ժողովուրդին, պատարանով
զարգարուտը, պարտականութեան եւ
պատասխանատուութեան փրկակի, աղ -
քն եւ վիճանեք շարիկ ու Հայրենիկ:

Արալիկեան Մարտիկներն որ այս
տարի փայրեք կրտսան, աշտարեք
կոմիտան, յայտնի կրտսն եւ ճնա -
Հաստան անանդուտութիւն քաղցրեքն
կողմէ, զինգիկ նախակով մըր իր ճնայ -
նայն հանգը կը յայտնի կոմիտան
նուիրուած այս երկրորդին համար, կը
շնորհալուտը նախաձեռնութեան եւ կը
շնորհալուտը Մարտիկի Տան անդալու -
րուն կենսական եւ նախարան գործու -
նիկներն:

ԲԵՐԿԱԳԵ

ՅԱՆԱՊԱՆԻ ԹԵՐԹՈՐԸ (486)

ՀԱՌԱԶԱՆՔԻ ԿԱՍՈՒՐԻԶԸ

ՀԱՌԱԶԱՆՔԻ ԿԱՍՈՒՐԻԶԸ

Ճաղարկ, զվի - զվերին կնքով, անձը
տեսալ: Գալի զուրկ իր մարդուրեք ինչ
փոթիկ կը տալայիկ եւ աղպրակներ
հանգեպարսիկ խոսքերն ու ճոյն
թրանքն իր պէս զինգը կը պարզելին:

— Ապառնութիւն, ապառնութիւն:

— Ո՛հ, կնքն ուժ որ կն քաղ ըլլալ,
ապառնութիւնը զայս քաղցըր միւրկիկ
զինգիկներն, կը մտնել Ճաղարկ:

— Ապառնութիւն, ապառնութիւն:

Այս ապառնական աղպրակն ու ու տա -
րակ մանանք զաղաք Եւրապութեան
հոգեկն քաղը կրկնէ մարտիկ մը պէս

ՀԱՅ ԿԱՌՈՂԻԿԷ

ԱՐՈՒՈՒԽՈՍ

Ս. ԽԱՉԵԿԵՆԻՍ

13, Rue du Perche — Paris (8e)

Կերպի, ՅՈՒՆՈՒՆԱՐ 1, 1978

Ժամը 11ին Կաղանդի պատարագ:

Կերպի, ՅՈՒՆՈՒՆԱՐ 8

Ժամը 11ին Հայրապետական պատարագ — բայ և Մկրտություն Տեսան Մերոյ ՅՈՒՆՈՒՆԱՐ:

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՍԱԿԻ

Կապ. Խաչի Շրջ. վարչությունը կը նուիրէ շուրջ Հանգուցեայ. ՉՈՒՆՈՒՆԱՐ ՏԻՐ-ԹՈՂԱՄԱՆԱՆԻ և ընկեր Մահալ ՏԵՐ-ԹՈՂԱՄԱՆԱՆԻ յիշատակին 150 Քր. Ազգայնականին և 150 Քր. Մամուլի — Մուսաբեյ Վարդանիսի:

(Մասնաւոր ծնունդներ):

ՇԱՐՂԱԿԱՆԻՔ

Պատվ. Օտարի Կապ. Խաչի մասնաճիւղը շուրջհայրապետական պատարագ է — Գաղանդի Գաղանդիկ Քաղանդ, փոխան ծաղկեպետի, այլի Տիկ. Վ. Առաքելան 20 Քր., Բ. Առաքելան (պարտքին) 10, Տէր և Տիկ. Թէմուրեան, Տէր և Տիկ. Մարիա Գաղանդիկան 50ական, Տէր և Տիկ. Լեւոն Արշակունի 20, Տէր և Տիկ. Մարգարէ Կարապետան 30, Տէր և Տիկ. Վ. Եսայիական 50: Սարգիսեանի Քաղանդի այլի Տիկ. Արշակունի Մկրտիկան և Տէր և Տիկ. Փափաղան 20ական: Պարտեանի Հոգեհայրականի առթիւ Պարտեան ըն — տանիք 100: Պարտեան Հայրապետականի Քաղանդի այլի Տիկ. Ա. Մկրտիկան և Լ. Արշակունի ընտանիք 20ական, այլի Տիկ. Եսայիական 50, Տէր և Տիկ. Պարտեան 30, Պատվ. Օտարի Կ. Խաչի վարչությունը (պարտքին) 20, Տէր և Տիկ. Գաղանդիկան և Ս. Հայրապետան 100, այլի Տիկ. Պարտեանի, այլի Տիկ. Առաքելան, Տարսի շուրջ Մկրտիկան 50ական, Տիկ. Արտեմիս Հայրապետան իր անունով ապագան առթիւ 50 Քր.:

ՇԱՐՂԱԿԱՆԻՔ

Կապ. Խաչի Շրջ. վարչությունը շուրջհայրապետական պատարագ է փոխան ծաղկեպետի Միշել — Կարապետ Մուսաբեյ — Խաչի մասնաճիւղի առթիւ 150 Քր., Պարտեան և Արտեմիս ընտանիքները և 200 Քր. Ամասիա Մկրտեանի:

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐԸ

Կապ. Խաչի Տէրեանի մասնաճիւղը, մասնաճիւղերը օրը կը տան Յունուար Տիկ. Կերպի Քեթուրէ վերջ, ժամը 14-30ին, Տէրեանի Հայ Մարտիրոսի Տան մէջ: Կերպուսական թանգարանի առթիւ ծաղկեպետի — ընտանիքները և ծնողները առթիւ:

Կը հրապարակեն բոլոր կազմակերպչական — Բիւրոները և ծնողները առթիւ:

UNION GENERALE ARMENNIENNE DE BIENFAISANCE

Sous le haut patronage de Mgr S. MANOUKIAN
la présidence d'honneur de Monsieur N. FRINGHIAN
et la présidence de Madame E. ITCHKALATZIAN

Dîner de Noël Arménien traditionnel

Organisé par la Section des Dames, le Vendredi 6 Janvier, à 20 heures
au Centre Culturel Alex Manoogian 118, rue de Courcelles, 75017 Paris
Frais de participation : 120 F.

X

Samedi 7 Janvier de 20 h. 30 à l'aube

Réveillon de Noël Arménien à l'UGAB

(118, rue de Courcelles, 75017 Paris)

organisé par le Comité des Jeunes

AMBLANCE — MUSIQUE — DANSES — COTILLONS

animé par ARMAND et son ensemble ARAX et avec HAROUT et VIGUEN

Frais de participation : 100 F. (dinner inclus) 35 F. après 23 h.

Membres UGAB et étudiants 30 F.

Tous renseignements et réservations :

UGAB : 118, rue de Courcelles, 75017 Paris — Tél. 924-86-71 ou 227-12-26

ՈՒՆԵՏԱԳԻՆԱՅՈՒԹԻՒՆ

ԵՐՈՒՄԱՂԵՄ ԵՒ ՍՐԲԱՎԱՅՐԵՐԸ

ԵՐՈՒՄԱՂԵՄ ՀԱՅՈՑ ԶԱՏԻ ԵՐՈՒՆ ԱՌՈՒԹԻ
1978

Երկուշաբթի Ապրիլի 24ին Մայիս, 5 Ուրբաթ
Կազմակերպութեամբ և առաջնորդութեամբ Լիւնի

Ս Ե Ւ Ա Ն

ՃԱՐՏՈՐԳԱՎԱՆ ԳՐԱՄԵՆԱԿԻՆ

Տնօրէն:

ՎԱՐՈՒԹՎԱՆ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆԻ

Կը մասնակցէ նաեւ ԴԱՐԻԹ ԵՂԻՄՈՐՈՍ ՍԱՀԱԿԵԱՆ,
Առաջնորդը պահողի (տղան — փանդին) և պարտքները
Ճամբորդութեան վերաբերեալ մանրամասնեանք և յայտարարութեան
Համար դիմել:

Catalogues à votre disposition sur demandes pour toutes destinations

RENSEIGNEMENTS ET INSCRIPTIONS :

Varoujan SARKISSIAN

sevan voyages

50, Cours de la Liberté — 69 Lyon — Tél. : 60-13-66

Tél. : 60-13-66 — Téléc 900287

Licence organisatrice : A 529

Տեղերը սահմանափակ ըլլալով, կը խորհուրդ տալայսպէս արժանապարհով
PELERINAGE A JERUSALEM ET AUX LIEUX SAINTS

du 24 avril au 5 mai

Départs par avion de PARIS — MARSEILLE ET LYON

Places limitées

A PARIS — MONDOTOURS

(Peruz Melkonian et Lévon Baghdassarian)

2, Rue de Sèze, 75009 PARIS — Téléph. : 073-30-64

Tél. : 073-30-64

A LA CAPPADOCE

3, rue Marivaux (derrière l'Opéra Comique, Me Richelieu-Drouot) tél 742-83-65

ԿԸ ՇԵՆՈՐՀԱԽՈՐԷ

ԻՐ ՅԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐՈՒՆ

ՆՈՐ ՏԱՐԻՆ

ԳՈՅԱՄԱՐՏ ՕՐԱՅՈՅՑ 1978

ՀՐԱՏԱՐԱԳՈՒԹԻՒՆ Զ. Ե. Դ. ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴԻ ՄԱՐԴԵԼԻ ՇՐՋԱՆ

Գումարը կողմ, պատկերադարը և գումարը էշնըրը

Գին 20 Քր.

Դիմել Զ. Ե. Դ. Նոր Սերունդի տեղական խումբերուն:

ՓԱՐԻՉԻ ՄԵՋ՝ ՆԱԵՒ Մշակույթի Տան՝ 17, Ռիւ Պլէս:

ՀԱՅԿՈԿԱՆ ԾՆՈՒՆԴ

Կազմակերպութեամբ Խաչի Մշակույթի Տան կողմէ
Շաբաթ, Յունուար 7, ժամը 20-30ին

ՃԱՇ - ՊԱՐԱՀԱՆԴԻՍ

SOFITEL — SEVRES

2, Rue Grognet — Métro Porte de Versailles

Orchestre LES ARMENIAN'S SUNSHINE

— Direction ROBERT PAPAZIAN —

AMBLANCE — COTILLONS

Տոմարները համար կարելի է հեռաձայնով

Gulian — 626-42-48 — Hovsepian — 736-28-70 — Essayan 645-37-08

Նոր Տարեան և Ծնունդի առթիւ
նուիրեցէ՛ք ձեր սիրելիներուն Սիւսան — Կոմիտասի երգազանկը

MAGNIFIQUE ALBUM DE DEUX DISQUES

CHŒURS MIXTES ARMÉNIENS DE PARIS

Direction : G. APIRIKIAN

Le Maître et son Disciple

stéréo 33 tours.

S. K. 3000 Komitas Messe
S. K. 5000 Ganatchian, œuvres

Prix 110 F.

11000 11 11 110000
KOMITAS
GANATCHIAN

EN VENTE : auprès des membres de la Chorale et 17, Rue Bleue à Paris
(Tél. 824-63-89 de 20 h. à 22 h.)

Librairie Orientale H. SAMUELIAN, 51 Rue Monsieur-le-Prince, Paris (6e)
Tél. : 326-88-65

Mme PALOYAN, 9 Rue de Trévise, Paris (9e) — Tél. : 323-24-97
ALFORTVILLE : Ets. MICHELE, 253 Rue P.-V. Couturier, 94140 Alfortville
Tél. 899-09-66

ARNOUVILLE : M. NIGOGOSSIAN 121 Rue Henri Barbusse,
95400 Arnouville-les-Gonesse Tél. 985-04-46

LYON : EGLISE ARMENIENNE, 295 Rue Boileau, 69003 Lyon. Tél. 60-47-18
M. Jules MARDIROSSIAN, 48 Rue du Repos, 69003 Lyon. Tél. 72-25-91

SEVAN VOYAGES, 50 Cours de la Liberté, 69003 Lyon. Tél. 60-13-66
MARSEILLE : MAISON DE LA CULTURE ARMENIENNE
12, Rue Saint-Basile, 13 Marseille. Tél. 50-15-09

VALENCE : TISSUS ANDRE SEMERDJIAN
53, Rue Mavie de Montjan, 26 Valence

BRUXELLES : Mlle AVAKIAN, 28 Rue Berckmans, 1060 Bruxelles
Tél. 538-16-83 à Bruxelles

ԾՆՈՒՆԴ

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՑՑ

ՓԱՐԻՋ
Ս. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ-ՄԱՐԻՏԶ

Կիրակի, Յունուար 1, ԿԻՂԱՆԴ, տա-
րեմուտ 9. օր ծննդան ազնոյ: Ժամը
10ին պատարագ կը մատուցուի:

ԻՄԱՐՏԵՍԻ Ս. ՍԱՀԱԿ-ՄԵՐՈՐԹ
ՄԱՅՐ ԵԿԵՆԵՑԻ

Յունուար 7, Երասք, ճրագարաց Ս.
Մննդան և Աստուածայայտութեան:
Պատարագ կը մատուցանէ Հմայակ
Գնչ, Համարձեման: Սկիւր արքայ -
գլխանց Ժամը 16-30ին:

Յունուար 8, Կիրակի, Տոն է Ս. Մնն-
դան և Աստուածայայտութեան: Պա-
տարագ կը մատուցանէ Յակոբ Եպա-
ղարզանտան: Սկիւր Ժամերութեան Տոն,
պատարագ 9-45ին: Ընթերցում Հայր -
պետ շորհարարացիին և բարդ Ալի,
Երօրճէ 11-45ին:

Յունուար 9, Երկուշաբթի, Մեհոյց:
Ժամերութեան Ժամը 8-30ին, պատա-
րագ 10ին:

Վարդաբեան կը շորհարար թուրքի
Ս. Մննդան և իր շորհարարութեանը
կը յայտնէ եկեղեցւոյ պայծառութեան
Համար եղան և ըլլալէ իւրաքանչիւր նուէր-
ներուն Համար:

ՄԵՆ ԺԵՆՈՒՄԻ ԵՆ ԵՐԶԱՅԱՑԻ
Ս. ՍԱՀԱԿ - ՄԵՐՈՐԹ ԵԿԵՆԵՑԻ

Յունուար 5, Հինգշաբթի, ճրագարաց
Մննդան: Սկիւր երեկոյան Ժամերու-
թեան Ժամը 5, ընթերցումներ 5-30,
ճրագարացի պատարագ 6:

Յունուար 6, Ուրբաթ, Տոն Մննդան
և Աստուածայայտութեան: Սկիւր 8-30,
պատարագ 10: Կը պատարագ և կը բա-
րոցէ Յակոբ Եպաղարզանտան:

Յունուար 8, Կիրակի, Յիշատակ ՄԼ -
ակոյց: Սկիւր 8-30ին, պատարագ 10:
Պատարագի աւարտին Երօրճէ և այսպէս
Հոգեհանգիստ փան Համարին Ննջեցոյց:

ՄԵՆ ԼՈՒԻ - Ս. ԳԻՐԳՐ ԵԿԵՆԵՑԻ

Երասք, Յունուար 7, Ժամը 17ին զիւր-
բերու ընթերցում և Ս. Մննդան ճրա-
րագիցի պատարագ:

Կիրակի, Յունուար 8, Մննդան և Աս-
տուածայայտութեան: Ժամը 9ին Ժամը -
դուրբան, 10ին պատարագ, 11-30ին Եր-
օրճէ: Կը պատարագ և կը բարոցէ
Տահան Խաչակիր Փիլի: Տեղեկեման:

ՄԱՐԹ - Ըստ տարեկան սովորու -
թեան, եկեղեցւոյ զարագ պատր փետ
Հոգեպալի թուրքեր և տունէ տուն տեսն
Բերատուի ծնունդը:

ՎԱՐՏԱՆ - Ս. ԳԻՐԳՐ ԼՈՒՍԱՌՈՐԹ

Երասք, Յունուար 7, երեկոյան Ժա-
մը 5-30ին ճրագարաց:

Կիրակի, Յունուար 8, տառաւան Ժա-
մը 9ին Ժամերութեան, 10ին, պատարագ,
11ին բարդ իսկ 11-45ին Երօրճէ:

ՏՕՒՆԵՆԸ

Վարդաբեան Ս. Գրիգոր Լուսաւորի: Եկե-
ղեցւոյ Հայաբարձութեանը կազմակերպած
է տառաւան հանդէս և Ուրբաթ, Յուն-
ուար 6, դէիւր Ժամը 9ին, պետական
Խաւրարին մէջ:

Միտք կը շորհարար Վարդաբեան և զըր-
ջանի Հայերը զանգուրդու Դաւիթեան
զարացի աշակերտները:

ՅՈՒՇԱՅՏԵՐ

ԿԱՊՈՑՑ ԽԱՅԻ ՄԱՐԶԻՄ Զարագի մա-
նաճարին ընդէ: Ժողով տեղի Կոնստան-
տին ամուսնու առաջին Հնդկարթի, Հայ
Մշակոյթի Տոն մէջ Ժամը 3ին: Յունուար
5ի Ժողովին, թուրքերու հետեւին կը
խնդրուի որ ներկայ ըլլան Ժողովին:
Շատ կարեւոր ճարքերու լուծման Համար:

ՀԱՅ ԿԱՌՈՂԻԿ

ԱՐՈՐԱՆԻՍ

Ս. ԽԱՅ ԵԿԵՆԵՑԻ

13, Rue du Perche — Paris (3e)

ԿԻՐԱՆԻ, ՅՈՒՆՈՒՄԱՐ 8

Ժամը 11ին Հայաբարձական պատա-
րագ և Մկրտութեան Տոնան ժողով Թի-
սուի:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԾՆՈՒՆԴ

Կարգակցութեամբ խիկ Մշակոյթի Տոն կողմէ
Երասք, Յունուար 7, Ժամը 20-30ին

ՃԱՇՏ - ՊԱՐԱՀԱՆԻՍ

SOFITEL — SEVRES

2, Rue Grognet — Métro Porte de Versailles

Orchestre LES ARMENIAN'S SUNSHINE

— Direction ROBERT PAPAZIAN —

AMBLANCE — COTILLONS

Տոմարերու Համար կարելի է հետամայնել
Gulian — 626-42-48 — Hovsepian — 736-28-70 — Essayan 645-37-08

ՓԱՐԻՋԻ ՀԱՅ ԱՂԱՍԱՆՆԱՄ ԸՆԿԵՐԱՅՈՒԹԻՒՆ

ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԻ ԵՔԵՂ ՊԱՐԱՀԱՆԻՍ

GRAND BAL du MARDI GRAS

Երասք, 4 Փետր. Ժամը 20ին մինչև արեւածագ

Ճաշի սպասարկում՝ ճիւղ Ժամը 21ին

dans les salons de l'Hôtel MÉRIDIENT

81, Bld. GOUVION SAINT CYR, PARIS (17e)

Մամուկցութեամբ

ՊԵՐԱՐ ՏԵՏԵՆԵԱՆ և իր ՆՈՒՄԱՌԱՌՈՒԹԻՆ

Բացառիկ յայտագիր — Փարիսի

Մամուկցութեան ճաշին՝ 200 ֆր.

Etudiants et moins de 25 ans: Entrée: 30 F. à partir de 23 h.

Այժմէն իսկ կրնաք ձեր սեղանները վերադառնել, հետամայնելով հետեւեալ

Թիւին — 878-02-99

Chèques à l'ordre de C.C.P. 10 775 28 G PARIS

PAQUES à JERUSALEM

du 29 Avril au 6 Mai 1973

- Excursions et visite de JERUSALEM
- GALILEE (NAZARETH, TIBERIEAD, HAIFA, ST-JEAN D'ACRE CESAREE, CAPHARNAUM)

- Réception par le Patriarcat Arménien de JERUSALEM
- Messe de PAQUES in la Cathédrale arménienne de JERUSALEM
- Rencontre avec la communauté arménienne de JERUSALEM

et bien sûr l'animation de:

MARTEN YORGANTZ

Dans un répertoire de chansons arméniennes et internationales.

Voyage Culturel en Arménie

Nouvelle formule:

en plus des excursions classiques (ETCHMIADZINE, SARDARABAD, GARNI, KEGHART) etc...

Découverte des provinces nord de l'ARMÉNIE: KIROVAGAN, HAGHPAT, SANAHIN, ODZOUN, etc...

et trois jours à TBILISSI, ancienne capitale intellectuelle arménienne

calendrier des départs

20 MARS	21 AOUT
08 AVRIL	02 SEPTEMBRE
17 JUIN	16 SEPTEMBRE
13 JUILLET	30 SEPTEMBRE
05 AOUT	28 OCTOBRE
	23 DECEMBRE

Pour les prix et renseignements s'adresser à:

OPTIMA Tours

Sonia Coumyrantz

6, Rue des Halles (2ème étage) — 75001 Paris — Métro Châtelet.
Tél. : 236-03-65 — 236-03-66 — 236-03-67 (licence A 946)

A LYON

MAGUY KALOUSTIAN
OPERATOIRS, 45 Rue Edouard Herriot. 69002 Lyon, Tél. : 42-10-24

ԵՐԵՎԱՆԻ ՆՈՐ ՏԱՐԻ ԵՆ ՍՈՐԻՔ ԵՆՈՒՆԴ

ԱՆՈՒՆԴԻԻ ԵՆ ԵՐԱՅԻ ՀԱՐԱՄԱՐՈՐ

ՆԵԿԻՊՈԳՈՍԵԱՆ

1926 — ԱՆԵՆԻ ՓԱՆ ԿԻՍԿԱՐԵԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆԸ — 1977

Կը շորհարար իր յարգոյ թարեման և յամադրորներուն Նոր Տարին և Ս. Մննդան, և այս առիթի կը յիշեն թէ, այս տարի ևս ճոխ պատուի-
րու, միջբերու, տանելոցներու և ըմպելիներու աշխատանքներով պատ-
րաստ է պատարկելու և զարգարելու Ամառին իրենց սեղանները:

N. NIGOGHOSSIAN

121, Ave. Henri-Barbousse — 95400 Arnouville - les - Gonesse

Tél. : 985-04-46

UNION GENERALE ARMENNIENNE DE BIENFAISANCE

Sous le haut patronage de Mgr S. MANOUKIAN
la présidence d'honneur de Monsieur N. FRINGHIAN
et la présidence de Madame E. ITCHKALATZIAN

Dîner de Noël Arménien traditionnel

Organisé par la Section des Dames, le Vendredi 6 Janvier, à 20 heures
au Centre Culturel Alex Manoogian 118, rue de Courcelles, 75017 Paris
Frais de participation: 120 F.

X

Samedi 7 Janvier de 20 h. 30 à l'aube

Réveillon de Noël Arménien à l'UGAB

(118, rue de Courcelles, 75017 Paris)

organisé par le Comité des Jeunes

AMBLANCE — MUSIQUE — DANSES — COTILLONS

animé par ARMAND et son ensemble ARAX et avec HAROUT et VIGUEN

Frais de participation: 100 F. (dinner inclus) 35 F. après 23 h.

Membres UGAB et étudiants 30 F.

Tous renseignements et réservations:

UGAB: 118, rue de Courcelles, 75017 Paris — Tél. 924-86-71 ou 227-12-26